C:\Users\Plazma\Desktop\detektvky a válečné\Beletria\Dick Philip K\Zlaty muz.pdb

PDB Name: Dick_Philip_K-Zlaty_muz
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 7.6.2005
Modification Date: 7.6.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Philip K. Dick

Zlatý muž

Úvodní slovo
Mark Hurst
Povídky v kolekci ZLATÝ MUŽ (The Golden Man) se takto společně představují veřejnosti vůbec poprvé. Žádná z nich se nikdy neobjevila v Dickových předešlých autorských sbírkách, ačkoliv několik jich bylo zahrnuto do tématických antologií.
Když jsem vybíral povídky do ZLATÉHO MUŽE, snažil jsem se vytvořit reprezentativní vzorek témat, která jsou pro Phila Dicka typická. Každá z těchto povídek je však zcela samostatná. Nejstarší z nich, "Král Elfů" (The King of the Elves), se objevila v časopise Beyond Fantasy Fiction v září roku 1953. Nejnovější, "Před-lidé" (The Pre-Persons), byla uveřejněna v časopise The Magazine of Fantasy and Science Fiction v říjnu roku 1974.
Znám Phila Dicka už několik let. V roce 1969 mě jeden můj přítel upozornil na román UBIK. Tehdy mě ani nenapadlo, že přečtení této knihy mě přivede až k rozhodnutí sesbírat veškeré Philovy práce, což byl proces, který trval přes deset let. Mnoho jeho románů dosud nevyšlo ani v této zemi ani v zahraničí a vypátrat více než sto povídek, které se táhnou zpátky až do roku 1952, bylo předsevzetí skutečně obrovské. Jedna z povídek ve ZLATÉM MUŽI, "Ne v této vazbě" (Not By Its Cover), je tak vzácná, že její kopii mám od Phila samotného! Phil říká, že ostatní sběratelé by kvůli ní byli ochotni střílet. Je v téhle

knize, takže vy si ji budete moci přečíst, aniž byste museli použít násilí.
Hlavní důvod, proč dávám dohromady tuto knihu, je ten, že když jsem si chtěl některé z těchto povídek přečíst, nemohl jsem je ve svém místním knihkupectví vůbec najít. Když jsem je pak z různých zdrojů přece jen získal, byly tak dobré, že jsem se ihned rozhodl je vydat.
S Philem Dickem jsem se seznámil prostřednictvím korespondence, když mi Fred Pohl dal jeho adresu. Nemohl jsem nikde objevit výtisk románu MARTIAN TIMESLIP, tak jsem napsal Philovi a o jeden ho požádal. Ať jde k čertu, jestli mi ho nepošle! O dva roky později jsem napsal Judy-Lynn del Rey do Ballantinu a požádal ji, aby jej znovu vydala – a ona to udělala. Krátce na to, když jsem byl v Bantamu, nabídl mi Doubleday práva na nové vydání románů UBIK, TŘI STIGMATA PALMERA ELDRITCHE a A MAZE OF DEATH. Skočil jsem po nich a souborně toto trio vydal. Než jsem opustil Bantam, koupil jsem si Philův nejnovější román VALIS (na kterém pracoval přes tři roky a který je dosud jeho nejlepší). Později mě Judy-Lynn del Rey požádala o příležitostnou spolupráci na sbírce, kterou dávala dohromady společně s Johnem Brunnerem a která nesla název THE BEST OF PHILIP K. DICK. Byl jsem tehdy okouzlen kvalitou povídek, které jsme tam nemohli zařadit (z důvodů prostoru), takže jsem tajně naplánoval tuto knihu.
Ale své plány jsem zrealizoval, až když jsem začal pracovat v Berkley a setkal se s Davidem Hartwellem. Bylo to takhle:

DAVE: "Marku, nemyslíš, že nepublikovaných povídek Phila Dicka je dost na novou sbírku?"
MARK: "Dave, je jich víc než dost." .

Tak lehké to bylo a tady to je.

Mám jen dvě příhody o Philu Dickovi, které bych zde chtěl uvést, ale obě jsou smysluplné a poví vám hodně o tom, jaký člověk Phil je. Když Jsem před několika roky odjel do Kalifornie, abych se s ním setkal a vypáčil z něj nápady pro jeho nový román, dorazil jsem k němu zcela vyčerpán po dvou týdnech kempování. Phil mi okamžitě nabídl místo k přespání. "Budeš spát v mé posteli," řekl. On sám spal na gauči. Nedal si to vymluvit, ačkoliv jsem se o to pokoušel. Také je Philip K. Dick, pokud vím, jediným autorem SF, který kdy použil svoji cenu Hugo (za román MUŽ Z VYSOKÉHO ZÁMKU) k tomu, aby rozehnal rvačku před svým domem! Do dnešního dne postrádá dřevěný podstavec a stříbrná raketa se v odvážném úhlu opírá o zeď na krbové římse.
Co mám nejraději na Philových pracích je to, že si můžete přečíst jednu z jeho knih nebo povídek, užít si ji, odložit ji, zvednout o pár let později, přečíst znovu a zase najít něco nového. Tato kvalita je v beletrii vzácná a je to jedna z těch věcí, které řadí pana Dicka do "hlavního proudu" literatury víc, než by i on byl ochoten připustit. Jeho hrdinové jsou lidé, kteří do vás klidně mohou vrazit, když čekáte ve čtyři ráno ve frontě na místní autobus. Ale to, co prožívají, byste nepřáli ani nepříteli. Jeho dějiště, jakkoliv futuristicky vypadají, jsou často jen obrazy prostředí, ve kterém dnes žijeme. Nejúžasnější prvek ve Philových knihách je, kromě divokých a bláznivých zápletek a plně realistických postav, Philův smysl pro humor. Jedinečná vlastnost, která se znovu a znovu odráží v jeho díle a na kterou jsem pamatoval při sestavování ZLATÉHO MUŽE,
Doufám, že budete tuto knihu číst alespoň s takovým potěšením, s jakým jsem ji já dával dohromady. Jestli se vám bude líbit, přečtěte si další. Zamilujete si je. A pamatujte, Philip K. Dick je pravý Vesmírný kapitán.
Na tomto místě bych chtěl poděkovat Timovi Underwoodovi, Lloydovi Curreymu a Fredovi Pattenovi za jejich pomoc při hledání některých z těchto povídek. Rád bych také poděkoval Davidu Hartwellovi a Johnu Silbersackovi za jejich nadšení pro můj projekt. A především bych chtěl poděkovat své ženě Dianě za to, že mi vařila kávu a poskytovala milující podporu, když jsem četl a vybíral povídky pro ZLATÉHO MUŽE.
A co se týká tebe, Phile: touto knihou ti vzdává hold tvůj největší fanoušek.

Předmluva

Philip K. Dick

Když se tak dívám na tyto povídky, které jsem napsal v průběhu tří desítek let, vzpomínám si na obchod U šťastného psa. Mám k tomu skutečně dobrý důvod. Souvisí totiž s jednou stránkou mého života, ale vlastně životů většiny spisovatelů na volné noze. Říká se jí chudoba.

Teď se tomu směji a dokonce cítím lehkou nostalgii, protože ty zatracené dny byly nejšťastnější v mém životě, zvláště ty v raných padesátých letech, kdy moje spisovatelská dráha začala. Ale byli jsme chudí. Vlastně jsme – moje žena Kleo a já – byli chudí chudáci. Vůbec se nám to nelíbilo. Chudoba neformuje charakter. To je pověra. Ale udělá z vás dobrého účetního. Znovu a znovu přepočítáváte peníze, hrstku peněz. Než odejdete z domu na nákupy, víte přesně, kolik smíte utratit a víte přesně, co koupíte, protože jestli to přepísknete, nebudete pravděpodobně jíst druhý den a možná ani ten následující.

Takže, teď se nacházím v obchodě U šťastného psa v San Bablo Avenue, v Berkeley, v Kalifornii v padesátých letech a kupuji si libru odřezků koňského masa. Důvod, proč jsem se stal spisovatelem na volné noze a zvolil život v chudobě, je ten (a přiznávám to poprvé v životě), že mám hrůzu z autoritativních osob jako jsou šéfové, poldové a učitelé. Chci být spisovatelem na volné noze, abych mohl být svým vlastním pánem. Dává to smysl. Odešel jsem ze svého místa vedoucího hudebního oddělení v jednom obchodním domě. Každou noc jsem od večera do rána psal krátké povídky, jak SF, tak i hlavní proud... a prodával SF. Musím říct, že chuť koňského masa se mi vůbec nezamlouvá, je příliš sladké... ale na druhou stranu se mi velmi zamlouvá, že nemusím přesně v devět hodin ráno stát za pultem v obleku a kravatě a říkat "Prosím, madam, čím mohu sloužit?" a tak dál... Byl jsem rád, když mě vyhodili z Kalifornské univerzity v Berkeley, protože jsem odmítl absolvovat povinné kursy vojenské katedry – páni, vždyť Autorita v uniformě je ta nejvyšší Autorita! – a náhle, když jsem podával svých pětatřicet centů tomu prodavači v obchodu U šťastného psa, uvědomil jsem si, že zase jednou stojím tváří v tvář svému vlastnímu osudu. Zčistajasna jsem se opět ocitl před Autoritou. Svému osudu neunikneš.

Ten muž říká: "Vy si to maso kupujete k jídlu."

A najednou je devět stop vysoký a váží tři sta liber. Káravě mě propichuje očima. Mám pocit, že je mi zase pět let a právě jsem rozlil lepidlo na podlaze v mateřské školce.

"Ano, pane," přiznávám se. Chci mu říci, podívej, celou noc píšu povídky a jsem opravdu chudý, ale vím, že se to zlepší. Mám ženu, kterou miluju, a kocoura jménem Magnificat a malý, starý dům, který splácím po pětadvaceti dolarech měsíčně, což je všechno, co si můžu dovolit – ale tohoto muže zajímá jen jedna stránka mého zoufalého (avšak nadějného) života. Vím, co mi chce říct. Vždycky jsem to věděl. Koňské maso, které prodávají v obchodě U šťastného psa, je jen pro zvířata. Ale Kleo a já je jíme sami a musíme se ze svého zločinu zodpovídat. Nadešel Poslední Soud. Jsem přistižen při dalším Hříchu.

Skoro jsem čekal, že ten muž řekne: "Máte špatný postoj."

To je odjakživa můj problém: mám špatný postoj. Stručně a jasně, bojím se autority, ale zároveň mě to štve – autorita a můj strach – a tak se bouřím. A psaní SF je způsob vzpoury. Vzepřel jsem se proti vojenské katedře na univerzitě v Berkeley a byl jsem vyloučen. Vlastně, bylo mi řečeno, abych se už nevracel. Jednoho dne jsem odešel ze svého místa v hudebním oddělení a už se nevrátil. Později jsem se měl postavit proti válce ve Vietnamu a zažít další spoustu nepříjemných věcí, které z toho plynuly. Všechno, co dělám, vychází z mého špatného postoje, od řízení autobusu až po bojování za svou zemi. Dokonce mám špatný postoj i k nakladatelům: nikdy nedodržím konečný termín (jako tenhle, například). A přece – SF je rebelantská umělecká forma a potřebuje spisovatele a čtenáře a špatné postoje – postoje jako "Proč?" nebo "Jak to?" nebo "Kdo říkal?" Tyhle otázky pak vysublimují do takových témat jako "Je vesmír skutečný?" nebo "Jsme skutečně lidé, nebo jen nějaké reflexy řízené stroje?" Je ve mně plno vzteku. Vždycky tam byl. Minulý týden mi doktor řekl, že se mi zase zvýšil krevní tlak a že to tentokrát vypadá na srdeční komplikaci. Zešílel jsem. Smrt mne dohání k šílenství. Trpící člověk nebo zvíře mne dohání k šílenství. Kdykoliv pojde některá z mých koček, proklínám Boha a myslím to vážně. Mám na něj hrozný vztek. Chtěl bych ho dostat sem, abych mu mohl položit pár otázek, abych mu mohl říct, že ten svět pěkně zvoral, že člověk nezhřešil a spadl, ale že do něj někdo strčil – což je samo o sobě dost zlé – a pak mu ještě prodal tu lež, že je v jádru hříšný, což, jak dobře vím, není.

Poznal jsem celou řadu lidí (nedávno mi bylo padesát a pořádně mě to naštvalo — žiju už nějak moc

dlouho) a byli to, celkem vzato, dobří lidé. Vytvářím podle nich postavy ve svých románech a povídkách. Čas od času některý z těch lidí zemře a to mě rozzuří – opravdu rozzuří, na nejvyšší míru.
"Vzals mi moji kočku," chci říci Bohu, "a pak jsi mi vzal moji holku. Co to děláš? Poslouchej mě. Poslouchej! To, co děláš, je špatný."
Nejsem vůbec vyrovnaný člověk. Vyrostl jsem v Berkeley a zdědil po něm sociální vědomí, které se v této zemi rozšířilo v šedesátých letech, zbavilo se Nixona a ukončilo válku ve Vietnamu plus udělalo spoustu dalších dobrých věcí. Zažil jsem celé to hnutí za občanská práva. Každý v Berkeley se při nejmenší příležitosti rozzuřil. Já jsem zuřil kvůli agentům FBI, kteří ke mně týden co týden vpadali na návštěvu. (Pari George Smith a pan George Scruggs z protikomunistického). Zuřil jsem kvůli svým přátelům, kteří byli členy komunistické strany. Z jediné schůze komunistické strany USA, které jsem se zúčastnil, mě vyhodili, protože jsem vyskočil a důrazné (t.j. zuřivě) protestoval proti tomu, co říkali.
To bylo na počátku padesátých let. Teď máme konec let sedmdesátých a já pořád zuřím. Právě teď kvůli mé nejlepší přítelkyni, dívce jménem Doris, které je dvacet čtyři let. Má rakovinu. Miluji někoho, kdo může každou chvíli zemřít, a to mě naplňuje vztekem na Boha a na celý svět, zvyšuje mi krevní tlak a zrychluje srdeční frekvenci.
A tak píšu. Chci psát o lidech, které miluji, a vložit je tak do fiktivního světa, upředeného podle svých představ, ne do skutečného světa, ve kterém žijeme, protože svět, ve kterém žijeme, nesplňuje moje požadavky. Okay, tak bych měl asi pozměnit své požadavky. Jsem to já, kdo nedrží krok. Já bych měl ustoupit před realitou. Nikdy jsem před realitou neustoupil. O tom celá SF je. Jestli chcete ustupovat před realitou, čtěte Philipa Rotha, čtěte newyorské autory bestselerů hlavního proudu. Vy ale čtete SF a já ji pro vás píšu. Chci vám ve svém díle ukázat, co miluji (své přátele), a co k smrti nesnáším (co se jim děje).
Díval jsem se, jak Doris nevýslovně trpí a prodělává při boji s rakovinou muka takového stupně, že tomu nemohu uvěřit.
Jednou jsem utekl z bytu ke svému příteli. Doslova utekl. Doktor mi řekl, že Doris už nebude žít dlouho a já jí měl dát sbohem a říci jí, že je to proto, že umírá. Pokusil jsem se, ale nedokázal jsem to. A tehdy jsem zpanikařil a utekl. U mého přítele jsme pak jen tak seděli a poslouchali magické nahrávky (jsem blázen do magické hudby jako takové, jak klasické, tak i rockové, je to uklidňující). Je to také spisovatel, mladý spisovatel SF jménem K. W. Jeter – a je dobrej. Jen jsme tam tak seděli a já najednou promluvil nahlas, jen jsem si tak nahlas zauvažoval: "Nejhorší na tom všem je, že začínám, pokud se týká rakoviny, ztrácet smysl pro humor." Pak jsem si uvědomil, co jsem řekl, on si to také uvědomil a oba jsme vybuchli smíchy.
A tak se často směju. Naše situace, lidská situace, není ani neradostná ani smysluplná, ale legrační. Jak jinak byste to chtěli nazvat? Nejmoudřejší lidé jsou klauni. Jako Harpo Marx, který nemluvil. Kdybych si mohl něco přát, chtěl bych, aby Bůh poslouchal to, co Harpo neříkal, a abych pochopil, proč Harpo nemluvil. Rozumějte, Harpo uměl mluvit. Jen to prostě nedělal. Možná nebylo co, všechno už bylo řečeno. Nebo možná, kdyby promluvil, řekl by něco příliš strašného, něco, co bychom neměli vědět. Nevím. Možná byste mi to mohli říci vy.
Psaní je samotářský způsob života. Zavřete se v pracovně a píšete a píšete. Například už dvacet sedm let mám stejného agenta a nikdy jsem se s ním nesetkal, protože on je v New Yorku a já v Kalifornii. (Jednou jsem ho viděl v televizi v Show na zítřek Toma Snydera a zjistil jsem, že můj agent je obyčejnej pitoměj frajer. On dokonce opravdu hraje baseball, jak se na správného agenta sluší.) Setkal jsem se spoustou dalších spisovatelů SF a s řadou z nich jsem se úzce spřátelil. Například – od roku 1954 znám Harlana Ellisona. Harlan mě má plný zuby. Když jsme byli minulý rok ve Francii na Druhém výročním festivalu SF, Harlan se do mě obul. Byli jsme v hotelovém baru a kolem stála spousta lidí, převážně Francouzů, a Harlam mě cupoval na kousky. Bylo to fajn. Moc se mi to líbilo. Jako když vám někdo schválně podtrhne nohu. Musíte ho na oplátku kopnout a mít z toho legraci. Jiná možnost není.
Ale mám toho malýho bastarda rád. Je to člověk, který opravdu existuje. Právě tak jako Van Vogt, Ted Sturgeon, Roger Zelazny a především Norman Spinrad a Tom Disch, moji dva hlavní lidé na celém světě. Osamělost při psaní je vyvážena spřízněností spisovatelů.
Minulý rok se mi splnil sen, který jsem měl čtyřicet let. Setkal jsem se s Robertem Heinleinem. Byla to

jeho díla a A.E. Van Voghtova, která ve mně vzbudila zájem o SF, a já Heinleina považuji za svého duchovního otce, ačkoliv naše politické ideologie jsou naprosto odlišné. Před několika lety mi, když jsem byl nemocný, Heinlein nabídl pomoc. Cokoliv, co může udělat. A to jsme se předtím nikdy nesetkali. Telefonoval mí, aby mě povzbudil a zjistil, jak se mi vede. Chtěl mi koupit elektrický psací stroj, Bůh mu žehnej – je to jeden z hrstky skutečných gentlemanů na tomto světě. Nesouhlasím s žádnými myšlenkami, které vkládá do svých prací, ale to není podstatné. Jednou, když jsem dlužil IRS spoustu peněz a nemohl je sehnat, Heinlein mi je půjčil. Hodně na něj a na jeho ženu myslívám. Z vděčnosti jsem jim věnoval knihu. Robert Heinlein je pohledný muž s velmi impozantním a velmi vojenským vzezřením. Řekli byste, že má nějaké vojenské předky, už podle toho sestřihu. Ví, že jsem ujetej feťák, a přece mně a mé ženě pomáhal, kdykoliv jsme měli problémy.
A v tom je ta největší lidskost.
Moje přítelkyně Doris, která má rakovinu, kdysi chodila s Normanem Spinradem. Norman a já jsme byli mnoho let blízcí přátelé. Nadělali jsme spolu spoustu ztřeštěných věcí. Oba máme často záchvaty hysterie a šílenství. Norman je nejvýbušnější člověk na světě. Ví to o sobě. Beethoven byl také takový. Já už teď vůbec nejsem výbušný, a proto mám zřejmě tak vysoký krevní tlak. Už nemůžu dostat žádný vztek z těla ven. Nakonec vždycky zjistím, že nevím, kvůli komu šílím. Skutečně Normanovi závidím jeho schopnost vystoupit ze svého těla. Je to vynikající spisovatel a vynikající přítel. To je to, co jako spisovatel SF získávám: ani slávu ani bohatství, ale dobré přátele. To jediné je pro mně cenné. Manželky přicházejí a odcházejí, dívky přicházejí a odcházejí, ale my, spisovatelé SF, stojíme při sobě doslova až do smrti...
která se mi může přihodit každou chvíli (pravděpodobně k mé velké úlevě).. Zatímco píšu tuto předmluvu ke ZLATÉMU MUŽI, pročítám znovu povídky, které představují období třiceti let mé práce, přemýšlím o minulosti, vzpomínám na obchod U šťastného psa, na své dny v Berkeley, na své politické pletky a jak se mi kvůli nim ten Člověk vozil po zádech... dosud mám trochu strach, ale věřím ze všech sil, že vláda policejních intrik a teroru už skončila (alespoň na čas). Teď už spím dobře. Ale byly doby, kdy jsem celou noc probděl strachy, že někdo zaklepe na dveře. Nakonec mě opravdu jednou požádali, abych se "s nimi šel projít", jak tomu říkali, a policie mě čtyři hodiny vyslýchala.
Navštívili mě dokonce i z OSI a kladli mi spoustu otázek. Bylo to kvůli teroristickým akcím v marinském okrese – tentokrát nebyly teroristy vládní orgány, ale bývalí černí trestanci ze San Quentinu. Ukázalo se, že dům hned za mým vlastní skupina těchto lidí. Policie si myslela, že jsem s nimi ve spojení. Neustále mi ukazovali fotky černých chlápků a ptali se mě, jestli je znám. Pro malého Phila to byl opravdu děsivý den.
Takže, jestli si myslíte, že spisovatelé vedou knihomolský a uzavřený život, tak jste vedle. Alespoň v mém případě. Několik let jsem dokonce strávil na ulici: drogové představení. Některé části tohoto období byly zábavné a nádherné, jiné byly vysloveně hnusné. Psal jsem o tom v A SCANNER DARKLY, takže o tom nebudu psát tady. Jedna z dobrých věcí v mém životě na ulici byla, že lidé, se kterými jsem se stýkal, nevěděli, že jsem známý spisovatel SF, a pokud to věděli, tak jim to bylo jedno. Jediné, co je zajímalo, bylo, jestli mám něco, čeho by se mohli zmocnit a prodat to. Na konci těch dvou let bylo všechno, co jsem měl, pryč – doslova, včetně mého domu. Odletěl jsem do Kanady jako čestný host na konferenci SF ve Vancouveru, přednášel jsem na univerzitě v Britské Kolumbii a rozhodl se tam zůstat. Pryč s tím drogovým představením. Na čas jsem přestal psát a to pro mě byla hrozná doba. Zamiloval jsem se do několika drsných holek z ulice... řídil jsem starý kabriolet pontiac, poněkud vylepšený čtyřválcovým karburátorem a širokými pneumatikami, a pořád jsme byli v průšvihu, pořád jsme měli problémy, které jsme nebyli schopni zvládnout.
Teprve když jsem opustil Kanadu a odletěl sem dolů do oranžského okresu, všechno jsem si v hlavě srovnal a začal zase psát. Poznal jsem velice slušnou dívku a oženil se s ní a měli jsme spolu dítě, kterému jsme říkali Christopher. Teď je mu pět. Odešli ode mě před několika lety. Jak říká Vonnegut, tak to chodí. Co jiného na to můžeš říci. Je to jako podstata existence: buď se směj – nebo to zabal a umři.
Objevil jsem jednu věc, která mě opravdu baví.
Čtení mých dřívějších povídek a hlavně románů. Vyvolává ta jakousi duševní cestu časem. Jako když v rádiu slyšíte určité písničky. (Například když slyším Dona McLeana zpívat píseň "Vincent", okamžitě si vybavím dívku jménem Linda v minisukni, jak řídí své žluté camaro. Jsme na cestě do drahé restaurace a já si dělám starosti, jestli budu schopen zaplatit účet, a Linda vykládá o tom, jak se zamilovala do

staršího spisovatele SF, a já si představuji – ty naivní blázne – že myslí mě, ale pak se ukáže, že myslí Normana Spinrada, se kterým jsem ji seznámil.)
Celá ta věc se vrací zpátky, záhadný pocit, který jste jistě už zažili. Lidé mi říkají, že všechno, co se mě týká, každá stránka mého života, má psychika, zážitky, sny a obavy se zřetelně odráží v mém díle, že z celého souboru mých prací lze úplně a přesně vyčíst mé já. Je to pravda. Takže když si pročítám své práce, jako povídky v této sbírce, podnikáni cestu svou hlavou a životem, jen o něco mladší hlavou a mladším životem. Odreagovávám se, jak říkají psychiatři. Je zde drogové téma. Je zde filozofické téma, především všechny ty rozsáhlé gnozeologické úvahy, se kterými jsem začal, když jsem na čas navštěvoval univerzitu v Berkeley. Přátelé, kteří zemřeli, i ti jsou v mých povídkách a románech. Jména ulic! Do jedné povídky jsem dal dokonce adresu svého agenta jako adresu jedné postavy (Harlan dal jednou do povídky své telefonní číslo, čehož posléze velice litoval). A samozřejmě je v mých dílech i stálé téma hudby, lásky k hudbě, zaujetí hudbou. Hudba je ta jediná nit, která dává mému životu souvislost. Víte, kdybych se nestal spisovatelem, pracoval bych teď někde v hudebním průmyslu. Vzpomínám si na šedesátá léta, kdy jsem poprvé slyšel Lindu Ronstadtovou. Byla hostem v televizní show Glena Campbella a nikdo o ní předtím neslyšel. Úplně jsem zcvoknul, když jsem ji slyšel a viděl. Pracoval jsem jako agent pro jedno malé nahrávací studio a vyhledávání talentů patřilo k mé práci. Když jsem viděl a slyšel Ronstadtovou, okamžitě jsem věděl, že je to velká ryba. Viděl jsem spirálou času do budoucnosti. Později, když nahrála několik písní, žádné hity, všechny jsem si svědomitě koupil a odhadl jsem přesně na měsíc, kdy prorazí. Dokonce jsem napsal do Capitol Records, abych jim dal vědět. Sdělil jsem jim, že příští píseň, kterou Ronstadtová nahraje, bude začátek kariéry v gramofonovém průmyslu dosud nevídané. Její další píseň byla "Heart Like a Wheal". Capitol neodpověděl na můj dopis, ale čert ho vem. Měl jsem pravdu a byl jsem šťastný, že jsem ji měl. Takže vidíte, právě tímhle bych se zabýval, kdybych se nedal na psaní SF. V hlavě si pěstuji představu, že jsem objevil Lindu Ronstadtovou, a že jsem uchováván v paměti jako hledač talentů pro Capitol, který na ni upozornil. Na svém náhrobku bych chtěl mít jednou napsáno:

OBJEVIL LINDU RONSTADTOVOU
A UPOZORNIL NA NI!

Moji přátelé se jízlivě a pohrdavě smějí mé utkvělé představě, že jsem objevil Ronstadtovou, Graceho Slicka, Streisandovou a tak dál. Mám slušný stereo-systém (přinejmenším přenoska a reprobedny jsou slušné) a vlastním skutečně ohromnou sbírku desek, a když každou noc od jedenácti hodin večer do pěti hodin ráno píšu, mám na uších neustále svá špičková elektrostatická sluchátka STAX.
A tak jsou moje práce a můj zlozvyk smíchané dohromady. Nemůžete si přát nic lepšího, než když je vaše práce a váš hřích v harmonii.
Takže já sedím, píšu ostošest a do uší mi proudí Bonnie Koloc, kterého neslyší nikdo, jen já sám. Vtip je v tom, že tam stejně kromě mě nikdo není, protože všechny manželky a dívky už dávno odešly. To je další neštěstí spisovatelství. Protože je to tak samotářské zaměstnání a vyžaduje tak dlouhodobou a koncentrovanou pozornost, velmi často odradí vaši manželku nebo dívku nebo kohokoliv, s kým žijete. Je to pravděpodobně ta nejbolestivější cena, kterou spisovatel platí. Jediné, co mám, aby mi dělalo společnost, jsou dvě kočky. Stejně jako moji přátelé feťáci (vlastně expřátelé feťáci, protože většina z nich už zemřela), mé kočky nevědí, že jsem známý spisovatel a, stejně jako u mých přátel feťáků, mi to tak vyhovuje.
Když jsem byl ve Francii, zažil jsem zajímavou zkušenost s tím, jaké to je být slavný.
Jsem tam nejoblíbenějším autorem SF, nejoblíbenějším z celého, veškerého, kompletního světa. (Řeknu vám, proč je to tak cenné). Byl jsem jako čestný host na festivalu v Metz, o kterém jsem se již zmiňoval, a měl jsem tam proslov, který, typicky, nedával vůbec žádný smysl. Dokonce ani Francouzi mu, navzdory překladu, nerozuměli. Vždycky, když píšu nějaký proslov, něco se mi v hlavě zašmodrchá. Myslím, že si představuji, že jsem převtělený Zoroaster, přinášející zprávy od boha. Zavolejte mi a nabídněte spoustu peněz za nějaký proslov a já si vymyslím lacinou výmluvu, abych se z toho vykroutil. Řeknu cokoliv, pravděpodobně lež. Ale bylo to fantastické (ve smyslu neskutečné) být ve Francii a vidět

své knihy vydané v krásných a drahých vazbách namísto laciných paperbacků s deskami, kterým Spinrad říká "vyvalená bulva".
Majitelé knihkupectví si se mnou přicházeli potřást rukou. Městská rada města Metz uspořádala pro nás autory večeři a recepci. Byl tam Harlan, jak jsem se již zmínil, a také Roger Zelazny, John Bruner, Harry Harrison a Robert Sheckley. Nikdy předtím jsem se s Sheckleym nesetkal. Je to laskavý člověk. Brunner, stejně jako já, ztloustnul. Všichni jsme společně chodili na nekonečné večeře. Brunner zajistil, aby se všichni dozvěděli, že umí francouzsky. Harry Harrison zpíval národní hymnu italsky a nahlas, Čímž dal najevo, co si myslí o důstojnosti (Harry je velký ikonoklast poznaného vesmíru).
Všude se plížili vydavatelé a nakladatelé a především novináři. Dělali se mnou interview od osmi hodin od rána do půl čtvrté následujícího rána a já jsem, jako vždycky, řekl věci, které se mi později vymstily.
Byl to nejlepší týden mého života.
Myslím, že tam v Metz jsem byl poprvé opravdu šťastný – ne proto, že jsem byl slavný, ale proto, že v těch lidech tam bylo ohromné vzrušení. Francouzi se vždycky divoce rozvášnili při pouhém objednávání menu. Bylo to jako ty staré politické diskuse, které jsme vedli v Berkeley, jenže tentokrát se týkaly jídla. Rozhodování – kterou cestou se dát – znamená deset gestikulujících a křičících Francouzů, kteří se nakonec rozběhnou různými směry. Francouzi, stejně jako já a Spinrad, zkoumají v každé situaci i tu nejnepravděpodobnější možnost, a zřejmě proto jsem tam tak populární. Vezměte určitý počet možností a Francouzi a já si vybereme tu nejdivočejší. Takže jsem konečně našel domov.
Mohl jsem být hysterický mezi lidmi s kulturou hysterie, lidmi neschopnými učinit rozhodnutí nebo uskutečnit nějaký čin jen kvůli dramatičnosti samotného procesu vybírání. To jsem celý já: paralyzovaný představivostí. Pro mne je široká pneumatika na mém autě za a) konec světa, za b) znamení ďábla (ačkoliv jsem už zapomněl proč).
A teď proč miluji SF. Hrozně rád ji čtu a hrozně rád ji píšu. Autor SF nevidí jen možnosti, vidí šílené možnosti. Není to jen "Co když–", je to "Bože můj, co když–". Posedle a hystericky. Marťané stále přicházejí. Mr. Spock je jediný klidný. Proto se Spock stal naším kultovním bohem. Uklidňuje naši obvyklou hysterii. Vyrovnává sklon SF-lidí představovat si nemožné.

KIRK (zoufale): Spocku, Enterprise každým okamžikem vybuchne!
SPOCK (klidně): Omyl, veliteli. To je pouze vadná pojistka.

Spock má vždycky pravdu, dokonce i když se mýlí. Ten tón hlasu, ta nadpozemská moudrost – není to člověk jako my, je to bůh. Takhle mluví bůh, každý z nás to instinktivně cítí. Proto pseudovědecké televizní programy komentuje Leonard Nimoy. Od Nimoye zní všechno naprosto věrohodně. Ať už hledají ztracený knoflík nebo sloní hřbitov, Nimoy vždycky uklidní naše pochybnosti nebo obavy. Líbil by se mi jako psychoterapeut. Zoufale bych vtrhl dovnitř, naplněný svými obvyklými hysterickými představami a on by je rozptýlil.

PHIL (hystericky): Leonarde, padá obloha!
NIMOY (klidně): Omyl, Phile, to je pouze vadná pojistka.

A já bych se cítil skvěle, klesl by mi krevní tlak a vrátil bych se k práci na románu, se kterým mám už tři roky zpoždění za konečným termínem.
Až budete číst povídky zařazené do této knihy, měli byste mít na paměti, že většina z nich byla napsána v době, kdy se na SF shlíželo tak svrchu, že, bráno očima celé Ameriky, prakticky žádná SF neexistovala. Nebyla to legrace, všechno to opovržení k autorům SF. Byl to zoufalý život. Dokonce i v Berkeley — nebo speciálně v Berkeley – lidé říkali "Ale píšete také něco vážného?" Nevydělávali jsme žádné peníze. SF vydávala jen hrstka vydavatelů (Ace Books byl jediný pravidelný vydavatel SF). Byli jsme častováni hrubými urážkami.
Vybrat si psaní SF jako povolání byl akt sebedestrukce.
Dokonce většina ne-SF spisovatelů, pomineme-li ostatní lidi, si nedokázala ani představit, že by o tom mohl někdo vůbec uvažovat. Jediný ne-SF spisovatel, který se ke mně kdy choval zdvořile, byl Herbert

Gold, se kterým jsem se setkal na literárním večírku v San Francisku. Na jakýsi kartotékový lístek mi napsal autogram tohoto znění: "Pro mého kolegu Philipa K. Dicka."
Schovával jsem si ten lístek, dokud se inkoust nevyšisoval a nezmizel a jsem mu dosud vděčný za jeho dobročinnost. (Ano, chovat se k autorovi SF zdvořile nebylo tehdy nic jiného než dobročinnost.) Abych vůbec získal výtisk svého prvního románu SOLAR LOTERY, musel jsem si ho speciálně objednat v knihkupectví City Lights v San Francisku, které se specializovalo na výstřednosti.
A tak si musím v hlavě pořád porovnávat svůj zážitek z roku 1977, kdy si se mnou starosta města Metz potřásl rukou na oficiální městské slavnosti, a utrpení padesátých let, kdy jsme Kleo a já žili z devíti dolarů na měsíc. Nemohli jsme tehdy dokonce ani zaplatit pokutu za pozdě vrácenou knihu, a když jsem si chtěl přečíst nějaký časopis, musel jsem jít do knihovny, protože jsem si ho nemohl dovolit koupit. Živili jsme se doslova žrádlem pro psy. Ale myslím, že byste měli vědět tohle – zvlášť v případě, že je vám, řekněme, dvacet let, jste poněkud chudí a možná vás začíná naplňovat zoufalství, ať už jste autor SF nebo ne, ať už se svým životem míníte naložit jakkoliv. Asi máte často strach a většinou je to omluvitelný strach. V Americe skutečně lidé hladoví. Mé finanční trable neskončily v padesátých letech. Až do poloviny let sedmdesátých jsem si stále nemohl dovolit platit nájem, vzít Christophera k doktorovi, koupit si auto nebo pořídit si telefon. V tom měsíci, kdy mě Christopher a jeho matka opustili, jsem vydělal devět dolarů a to bylo před pouhými třemi roky. Jen díky dobrotě mého agenta Scotta Mereditha, který mi půjčil peníze, když jsem byl na dně, jsem se tím vším protloukl.
V roce 1971 jsem musel doslova žebrat u přátel o jídlo.
Podívejte, nechci vás dojmout. Co se vám pokouším říci je, že vaše krize, vaše utrpení – za předpokladu, že nějaké máte – není nič, co by bylo bez konce. Chci, abyste věděli, že to všechno pravděpodobně přežijete díky své odvaze, zdravému rozumu a pouhé chuti žít.
Viděl jsem nevzdělané pouliční holky přežít hrůzy, které se nedají ani popsat. Viděl jsem obličeje lidí, jejichž mozky byly vymyté drogami, lidí, kteří byli ještě schopni natolik myslet, aby si uvědomili, co se s nimi děje. Sledoval jsem jejich nemotorné pokusy zvládnout něco, co zvládnout nemohli. Jako v Heinesově básni "Atlas" tento verš: "Já nesu to, co nelze unésti." A další verš je "A v mém těle mé srdce puknout touží!" Ale tohle není výhradní součást života a není to ani výhradní téma SF, ať už mé nebo kohokoliv jiného. Snad jen kromě nihilistických francouzských existencionalistů. Kabir, súfijský básník šestnáctého století, napsal: "Pokud jste něco osobně neprožili, tak to není pravda." Takže si to prožijte. Myslím tím – projděte celou cestou až na konec. Jedině tam můžete všechno pochopit, nikoliv během cesty.
Kdybych se měl pokusit o analýzu vzteku, který ve mně leží a který se projevuje v tolika možných obměnách, hádal bych, že to, co vyvolává mé rozhořčení, je moje vidina bezvýslednosti. Mé psaní jako takové je jakýsi pokus z mé strany vzít všechno, co jsem viděl a udělal, a vložit to do práce, která dává smysl. Nejsem si jistý, zda se mi to podařilo. Zaprvé, nemohu zkreslovat to, co jsem viděl. Vidím nepořádek a utrpení, a tak o něm musím psát. Ale viděl jsem i odvahu a smysl pro humor, takže na ně nesmím zapomenout.
Ale jaký to dá nakonec všechno smysl? Co je ten široký nadhled, který všechno stmelí v jediný celek? Co mi pomáhá – pokud vůbec něco pomáhá – je hledat nepatrné zrnko humoru v jádřinci hrůzy a marnosti. Už pět let zkoumám, kvůli zdokonalování sebe i svých knih, těžké a vážné teologické otázky. Mnoho Moudrosti světa už za tu dobu přešlo z potištěné stránky do mého mozku, kde byla zpracována a uložena ve formě několika slov. Slova dovnitř, slova ven a uprostřed unavený mozek, snažící se najít smysl toho všeho. Nicméně, jednou večer jsem začal s článkem o indické filozofii v Encyclopedia of Philosophy, osmisvazkovém naučném souboru, kterého si velmi vážím. Byly čtyři hodiny ráno. Byl jsem vyčerpaný – pracoval jsem bez odpočinku na svém výzkumu jako teď na této knize. A tam, uprostřed toho vážného článku, bylo:
"Buddhističtí idealisté se snažili pomocí mnoha argumentů ukázat, že percepce jako taková neposkytuje příjemci žádné znalosti o vnějších předmětech... Vnější svět je teoreticky tvořen množstvím rozdílných předmětů, ale ty mohou být poznány jako rozdílné pouze na základě rozdílných zkušeností s nimi. A proto, pokud jsou tyto zkušenosti takto rozeznatelné, není třeba trvat na nadbytečné hypotéze o vnějších předmětech..."

Jinými slovy, aplikací žiletky na základní gnozeologickou otázku "Co je skutečnost?" dospěli buddhističtí idealisté k závěru, že jakákoliv víra v okolní svět je jen "nadbytečná hypotéza", t.j. narušuje Princip ekonomie myšlení – základní princip veškeré západní vědy. Čili, okolní svět je zrušen a my se můžeme věnovat důležitějším věcem – ať už je to cokoliv.
Když jsem si šel tu noc lehnout, musel jsem se smát. Smál jsem se celou hodinu. A pořád se ještě směji. Proderte se filozofií a teologií až k jejímu vrcholu (a buddhistická ideologie je pravděpodobně vrchol obou dvou) a na co přijdete? Na nic. Nic totiž neexistuje. (Dokázali dokonce, že neexistuje ani vlastní já.) Jak už jsem řekl dříve, existuje jen jeden únikový východ: dívat se na všechno jako na maximálně legrační. Kabir, kterého jsem již citoval, viděl únik také v tanci, štěstí a lásce a navíc psal o zvuku "přísavek na na nohách kráčejícího hmyzu". Rád bych ten zvuk slyšel, kdybych mohl. Možná by zmizel můj vztek, strach a vysoký krevní tlak.

ZLATÝ MUŽ
"To JE TU VŽDYCKY takový vedro?" chtěl vědět ten cesťák. Svou otázkou se obrátil na všechny lidi u baru a v ošuntělých boxech u zdi. Byl to přibližně čtyřicetiletý tlouštík s dobromyslným úsměvem, ve zmačkaném šedivém obleku, propocené bílé košili, zplihlém motýlku a panama klobouku.
"Jenom v létě," odpověděla servírka.
Ostatní si ho vůbec nevšímali. Asi osmnáctiletý chlapec a dívka v jednom z boxů, oči upřené jeden na druhého. Dva dělníci s vyhrnutými rukávy a snědými chlupatými pažemi, sklonění nad fazolovou polévkou s rohlíky. Hubený, větrem ošlehaný farmář. Postarší obchodník v keprovém obleku a vestě s kapesními hodinkami. Snědý taxikář s krysím obličejem, popíjející kafe. Unavená žena, která sem přišla, aby ulevila nohám a složila na chvíli balíky s nákupy.
Cesťák vyndal balíček cigaret. Zvědavě mrkl po špinavé kavárně, zapálil si, opřel se lokty o pult a promluvil k muži na vedlejší stoličce:
"Jak se jmenuje tohle město?"
Muž zavrčel: "Walnut Creek."
Cesťák chvilku usrkával ze své koly, cigaretu volně zasunutou mezi buclatými, bílými prsty. Pak náhle sáhl do pláště a vytáhl koženou peněženku. Dlouho zamyšleně listoval navštívenkami, papírky, kousky poznámek, útržky vstupenek, nekonečným harampádím a ušmudlanými cáry – až nakonec vytáhl fotografii.
Zašklebil se na ni a pak se začal sám pro sebe chichotat potlačovaným, křaplavým smíchem. "Podívejte," řekl muži vedle sebe.
Muž nerušeně pokračoval ve čtení novin.
"Hej, podívejte se." Cesťák do něj šťouchl loktem a přistrčil fotografii až k němu. "Co tomu říkáte?"
Muž se na fotku rozzlobeně podíval. Byla na ní žena, od pasu nahoru nahá. Přibližně třicet pět let, odvrácená tvář, bílé, tučné tělo. A osm prsů.
"Viděl jste někdy něco takového?" zachichotal se cesťák a jeho malá, červená očička se roztančila. Na obličeji se mu objevil oplzlý úsměv. Znovu šťouchl do muže vedle sebe.
"Už jsem to viděl," řekl ten muž zhnuseně a znovu se věnoval novinám.
Cesťák si všiml, že fotka zaujala hubeného starého farmáře. Žoviálně mu ji podal. "Co tomu říkáte, tatíku? Kvalitka, ne?"
Farmář fotku důležitě prozkoumal. Obrátil ji a prostudoval i zmačkanou zadní stranu. Pak se ještě jednou podíval na obrázek a přihrál ji zpět cesťákovi. Fotka sklouzla s pultu, několikrát se převrátila ve vzduchu a dopadla na zem, obrázkem nahoru.
Cesťák ji sebral a otřel z ní prach. Opatrně, téměř něžně ji vrátil do peněženky. Servírka ji zahlédla a zamžikala.
"Zatraceně pěkná," komentoval to cesťák a mrkl na ni. "Co říkáte?"
Servírka lhostejně pokrčila rameny.
"Nevím. Viděla jsem jich spoustu v okolí Denveru. Celou kolonii."
"Odtamtud je také tahle fotka. MCA kemp v Denveru."
"Žijí ještě nějaké?" zeptal se farmář. Cesťák se ostře zasmál. "Blázníte?" Udělal krátký, prudký pohyb

rukou. "Už ani jedna."

VŠICHNI ZPOZORNĚLI. Dokonce i ti dva studenti v boxu se přestali držet za ruce a posadili se zpříma, oči rozšířené vzrušením.
"Dole u San Diega jsem viděl jeden legrační druh," řekl farmář. "Někdy v loňském roce. Měli křídla jako netopýr. Blanitá, bez peří. Jen z kostí a kůže."
Taxikář s krysíma očima si přisadil. "To nic není. V Detroitu byl jeden se dvěma hlavami. Viděl jsem ho na výstavě."
"Byl živý?" zeptala se servírka.
"Kdepak, už po euthanázii."
"V sociologii," vložil se student, "jsme jich viděli celé kazety. Ten okřídlený druh z jihu, ten s velkou hlavou, který objevili v Německu, i ten odporný druh s kokony, jako má hmyz. A—"
"Nejhorší ze všech," prohlásil postarší obchodník, "jsou ti z Anglie. Ti, co se skrývali v dolech. Objevili je teprve v loňském roce." Zavrtěl hlavou. "Čtyřicet let se v dolech množili a vyvíjeli. Byla jich skoro stovka. Zbytky, co přežily ze skupiny, která odešla za války do podzemí."
"Nedávno našli nový druh ve Švédsku," řekla servírka. "Četla jsem o tom. Říkalo se, že umí ovládat myšlenky na dálku. Bylo jich jen pár. MCA je rychle dostala."
"To je varianta novozélandského typu," podotkl jeden z dělníků. "Ten dokáže číst myšlenky."
"Číst a ovládat je něco úplně jiného," řekl obchodník. "Když o něčem takovém slyším, jsem moc rád, že existuje MCA." .
"Jeden druh objevili hned po Válce," upřesnil farmář. "Na Sibiři. Měl schopnost ovládat myšlenkami různé předměty. Psychokinetickou schopnost. Sovětská MCA ho brzy zlikvidovala. To už si nikdo nepamatuje."
"Já si to pamatuji," řekl obchodník. "Byl jsem tehdy ještě kluk. Pamatuji si to, protože to byl první muton, o kterém jsem kdy slyšel. Můj otec si mne a všechny bratry a sestry zavolal do obývacího pokoje a varoval nás. Opravovali jsme dům. Bylo to v době, kdy MCA každého prohlížela a značkovala na ruce." Zvedl hubené, ohnuté zápěstí. "Tady jsem měl značku, před šedesáti lety."
"Teď dělají jen prohlídku po narození," řekla servírka. Otřásla se. "Tenhle měsíc byl jeden v San Francisku. První po více než roce. Mysleli si, že tady v okolí je už po všem."
"Je jich pořád míň," řekl taxikář. "Frisko nebylo zasažené tolik jako jiná města. Jako Detroit."
"V Detroitu jich pořád mají deset až patnáct ročně," řekl student. "A vůbec v té oblasti. Zbyla tam ještě spousta zón. Lidé do nich vstupují navzdory varovným nápisům."
"Co bylo tohle za druh?" zeptal se cesťák. "Ten, co našli v San Francisku."
Servírka mávla rukou. "Běžný typ. Ten druh bez prstů na nohou. Hrb. Velké oči."
"Typ Nokturno," řekl cesťák.
"Matka ho schovala. Říká se, že byl tři roky starý. Přemluvila doktora, aby padělal zprávu pro MCA. Byl to starý rodinný přítel."
Cesťák dopil kolu. Seděl, hrál si zbůhdarma s cigaretou a poslouchal hukot hlasů, který dal do pohybu. Student se rozčileně nakláněl ke své dívce a snažil se ji ohromit svou kopou vědomostí. Hubený farmář a obchodník se k sobě tiskli a vzpomínali na staré časy, na poslední rok Války před prvním Desetiletým plánem obnovy. Taxikář a dva dělníci se navzájem častovali přehnanými historkami o vlastních zážitcích.
Cesťák mávl na servírku. "Hádám," řekl zamyšleně, "že ten ve Frisku způsobil velký rozruch. Něco takového a tak blízko."
"Jo," zabručela servírka.
"Tahle strana zálivu nebyla vůbec zasažena," pokračoval cesťák. "Nikdy se tu žádní nenašli."
"Ne." Servírka se prudce otočila. "Tady ne. Nikdy." Sebrala z baru špinavé nádobí a zamířila do kuchyně.
"Nikdy?" zeptal se cesťák překvapeně. "Opravdu jste na téhle straně zálivu neměli nikdy žádné mutony?"
"Ne. Žádné." Zmizela v kuchyni, kde stál u svých hořáků a fritovacích pánví kuchař v bílé zástěře a s potetovanýma rukama. Její hlas byl trochu moc hlasitý, trochu moc ostrý a podrážděný. To způsobilo, že se farmář náhle zarazil a zvedl hlavu.

Ticho spadlo jako opona. Všechny zvuky jako když utne. Všichni zírali na své jídlo, náhle strnulí a zlověstní.
"Tady nikdy," řekl taxikář hlasitě a zřetelně, oči upřené do země, "Žádný."
"Jistě," souhlasil cesťák vesele. "Já jsem jen–"
"Doufám, že je ti to jasný," řekl jeden z dělníků. Cesťák překvapeně zamrkal. "Jasný, brácho. Jasný." Zašmátral nervózně v kapse. Čtvrťák a deseťák cinkly o podlahu. Rychle je sebral, "Nic ve zlém."
Chvíli bylo ticho. Pak se ozval student, který si náhle uvědomil, že nikdo nic neříká. "Já něco slyšel," začal dychtivě důležitým hlasem. "Nahoře u Johnsonovy farmy prý viděli něco, co vypadalo jako jeden z těch–"
"Drž. hubu, " sykl obchodník, aniž by otočil hlavu.

CHLAPEC KLESL na sedadlo, obličej celý rudý. Hlas se mu zachvěl a zlomil v půlce věty. Civěl nervózně na své ruce a nešťastně polykal.
Cesťák zaplatil servírce za kolu. "Kudy se dostanu nejrychleji do Friska?" začal. Ale servírka ho už neposlouchala.
Lidé u baru se věnovali jídlu. Nikdo nezvedl hlavu. Všichni seděli v mrazivé tichosti. Zamračené, nepřátelské tváře, zabrané do jídla.
Cesťák zvedl svůj nacpaný kufr, zatlačil do drátěných dveří a vyšel do sluneční záře. Namířil k otlučenému buicku 78, který parkoval o několik metrů dál. Ve stínu rolety stál dopravní policista v modré košili a malátně rozmlouval s mladou ženou ve žlutých hedvábných šatech, které se jí lepily na zpocené, štíhlé tělo.
Než cesťák nastoupil do auta, na chvilku se zastavil. Zamával rukou a zavolal na policistu. "Promiňte, znáte to tady dobře?"
Policajt přejel očima jeho zmačkaný šedivý oblek, motýlek, propocenou košili. Řidičák. "Co chcete?"
"Hledám farmu pana Johnsona. Přijel jsem kvůli jednomu soudnímu sporu." Namířil si to k policistovi, mezi prsty malou bílou kartičku. "Jsem jeho právní zástupce – z Newyorkského sdružení. Můžete mi říci, jak se tam dostanu? Už jsem tu nebyl pěknou řádku let."

NAT JOHNSON se zahleděl do poledního slunce a zjistil, že je v pořádku. Rozvaloval se na spodním schůdku verandy, dýmku mezi zažloutlými zuby. Mrštný, štíhlý muž v červeně kostkované košili a plátěných kalhotách. Svalnaté ruce, ocelově šedé vlasy, dosud husté navzdory pětašedesáti rokům aktivního života.
Sledoval děti, které si hrály opodál. Jean před ním se smíchem proběhla. Hrudník se jí prudce zvedal pod zpocenou košilí, vlasy za ní vlály. Šestnáct let, zářivé oči, pevné a rovné nohy, štíhlé, mladé tělo, lehce skloněné dopředu pod vahou dvou podkov. Za ní pelášil Dave, čtrnáct let, bílé zuby a černé vlasy. Hezký chlapec. Syn, na kterého mohl být pyšný. Dave dohonil svoji sestru, minul ji a doběhl až ke kolíku. Zastavil se a čekal, nohy rozkročené, ruce v bok. V dlaních svíral své dvě podkovy. Jean se k němu se supěním hnala,
"Začni!" zakřičel Dave. "Házíš první. Čekám tady na tebe."
"Abys mi je mohl odkopnout?"
"Abych ti je mohl kopnout blíž."
Jean odhodila jednu podkovu a druhou sevřela oběma rukama, oči upřené na kolík. Pružné tělo se nahrbilo, jedna noha se posunula vzad, páteř se ohnula do oblouku. Pozorně zamířila, zavřela jedno oko, pak zkušeně mrštila podkovou. Podkova s cinknutím zasáhla kolík, chvíli se kolem něj točila, a pak zase odskočila a kutálela se stranou. Za ní se zvedl oblak prachu.
"To nebylo špatný," uznal Nat Johnson ze svého schůdku. "Ale moc prudký. Hezky klidně." Prsa se mu nadmula pýchou, když dívčino lesklé, zdravé tělo zamířilo a hodilo podruhé. Dvě silné, hezké děti na pokraji dospělosti si spolu hrály na horkém slunci.
A pak tu byl Cris.
Cris stál u verandy, ruce složené na prsou. Nehrál si. Díval se. Stál tam od té doby, co si Dave a Jean začali hrát, na jemně řezaném obličeji neustále ten napůl zaujatý, napůl nepřístupný výraz. Jako by se

díval mimo ně, mimo ty dva. Mimo pole, stodolu, vyschlé řečiště potoka a řadu cedrů.
"Pojď, Crisi!" zavolala Jean, když s Davem sbírali na dvoře své podkovy. "Nechceš si s námi hrát?"
Ne, Cris si nechtěl hrát. Nikdy si nehrál. Byl kdesi ve svém vlastním světě, ve světě, kam nikdo z nich nemohl. Nikdy se k ničemu nepřipojil, ke hrám, domácím práčem, rodinným událostem. Vždycky byl obrácený sám do sebe. Nepřístupný, netečný, lhostejný. Díval se mimo každého člověka i věc – do té doby, než něco cvaklo a on se probral a na okamžik znovu vstoupil do jejich světa.

NAT JOHNSON natáhl ruku a vyklepal si dýmku o schůdek verandy. Pak ji znovu naplnil z koženého váčku na tabák, oči upřené na svého nejstaršího syna. Cris jakoby se náhle probouzel k životu. Namířil si to na dvůr. Šel pomalu, ruce klidně složené na prsou, jako by na okamžik sestupoval ze svého světa do toho jejich. Jean ho neviděla. Byla k němu otočená zády a připravovala se házet. "Hej," řekl Dave polekaně. "Jde sem Cris." Cris došel až ke své sestře, zastavil se a natáhl ruku. Velká, důstojná postava, chladná a netečná. Jean mu nejistě podala jednu ze svých podkov. "Tohle chceš? Ty chceš hrát?"
Cris neodpověděl. Mírně se sklonil, jeho neuvěřitelně urostlé tělo vytvořilo pružný oblouk a ruka zasvištěla rychlým pohybem. Podkova proplachtila vzduchem, zasáhla kolík a opile kolem něj kroužila. Ringer.
Daveovi poklesly koutky úst. "Zpropadená věc."
"Crisi," kárala ho Jean. "To není fér." Ne, nebylo to fér. Půl hodiny se díval – pak přišel a hodil. Jeden perfektní hod, jeden mrtvý ringer. "Nikdy neudělá chybu," stěžoval si Dave. Cris stál, tvář bez výrazu. Zlatá socha v poledním slunci. Zlaté vlasy, kůže, zlaté chloupky na nahých pažích a nohách-
Náhle ztuhl. Nat se polekaně posadil. "Co se děje?" vyštěkl.
Cris se bleskově otočil na místě, tělo tak velkolepě hbité. "Crisi!" zavolala Jean. "Co–"
Cris vystřelil kupředu. Jako vypuštěný paprsek se přehnal přes pole, přes plot, do stodoly a druhou stranou ven. Jeho letící postava jako by klouzala po suché trávě, když sbíhal do vyschlého řečiště mezi cedry. Jen letmý, zlatý záblesk – a byl pryč. Zmizel. Žádný zvuk. Žádný pohyb. Naprosto se rozplynul do krajiny.
"Co se zase děje?" zeptala se Jean vyčerpaně. Došla až k otci a klesla k němu do stínu. Na sametovém krku a horním rtu se leskl pot, propocenou košili měla zamazanou a vlhkou. "Co to viděl?"
"Určitě něco honil," prohlásil Dave, který k nim právě přicházel.
Nat zabručel. "Možná. To nikdo neví."
"Myslím, že bych měla říct mámě, aby s ním nepočítala k jídlu," řekla Jean. "Do té doby se pravděpodobně nevrátí."
Nata Johnsona se zmocnil hněv a pocit bezradnosti. Ne, nevrátí se. Ani na večeři a pravděpodobně ani zítra – a možná ani pozítří. Bude pryč a jen Bůh ví, jak dlouho. Nebo kde. Nebo proč. Pryč, někde, jen on sám. "Kdybych věděl, že to k něčemu bude," začal Nat, "poslal bych vás za ním. Ale to je–"
Zarazil se. K farmě se po prašné cestě blížilo nějaké auto. Zaprášený, otlučený starý buick. Za volantem seděl kulaťoučký červenolící muž v šedém obleku a radostně na ně mával. Auto s prskotem zastavilo a motor zmrtvěl do ticha.

"BRÝ DEN," kývl muž hlavou, když se vysoukal z auta. Vesele smekl klobouk. Bylo mu asi čtyřicet let, vypadal srdečně a hojně se potil. Namířil si to přes vyprahlou zem přímo k verandě. "Možná byste mi, lidičky, mohli pomoct."
"Co chcete?" zeptal se Nat Johnson chraptivě. Měl strach. Koutkem oka sledoval vyschlé řečiště a tise se modlil. Bože, ať jen zůstane, kde je. Jean dýchala rychle, prudkými, krátkými vzdechy. Byla vyděšená. Daveova tvář byla bez výrazu, ale zmizela z ní všechna barva. "Kdo jste?" zeptal se Nat.
"Baines. George Baines." Muž natáhl ruku, ale Johnson ji ignoroval. "Možná jste o mně už slyšeli. Vlastním Pacifickou stavební společnost. Stavíme ty malé protibombové domky kousek od města. Ty malé, kulaté, které uvidíte, když pojedete po silnici z Lafayette."
"Co chcete?" Johnson jen s úsilím dokázal udržet ruce v klidu. Nikdy o tom muži neslyšel, ačkoliv těch staveb si už všiml. Nešlo je přehlédnout – velké mraveniště šeredných bunkrů obklopovalo silnici z obou stran. Baines vypadal jako člověk, který by je mohl vlastnit. Ale co chtěl tady?

"Koupil jsem tady nějakou půdu," vysvětloval Baines. Zašustil svazkem papírů. "Tohle je smlouva, ale ať se propadnu, jestli to můžu najít." Srdečně se usmál. "Vím, že je to někde tady kolem. Na téhle straně State Road. Podle úředníka v kanceláři okresního soudce asi tak míli na téhle straně kopce. Jenže já té zatracené mapě vůbec nerozumím."
"Tady to určitě není," přerušil ho Dave. "Tady kolem jsou jen farmy. Nic na prodej."
"Ale to je farma, synku," řekl Baines bodře. "Koupil jsem ji pro sebe a svou paní. Abychom se mohli usadit." Pokrčil tupým nosem. "Abyste to špatně nepochopili – nechci tu nic stavět. Tohle jsem koupil čistě pro sebe. Stará farma, dvacet akrů, pumpa a několik dubů–"
"Ukažte mi tu smlouvu." Johnson chňapl po svazku papírů, a zatímco Baines mrkal ohromením, bleskurychle je prolistoval. Jeho tvář ztvrdla. Podal papíry zpátky Bainesovi. "Co mi to tu vykládáte. Tohle je smlouva na pozemek padesát mil odsud."
"Padesát mil?" Baines byl ohromen. "Vážně? Ale ten úředník mi řekl–"
Johnson vyskočil a vztyčil se nad tlouštíkem. Byl v prvotřídní tělesné kondici – a zatraceně se mu to nelíbilo. "Úředník. To určitě. Koukejte mazat do svého auta a zmizte odsud. Nevím, co tu hledáte nebo co tu chcete, ale na své půdě vás vidět nechci."
V Johnsonově masivní pěsti se něco zatřpytilo. V poledním slunci se zlověstně leskla kovová trubka. Baines ji uviděl – a zalapal po dechu. "Nic ve zlém, pane." Nervózně couval. "Lidičky, vy jste ale netýkavky. Klídek, jo?"
Johnson neřekl ani slovo. Sevřel paprskomet pevněji a čekal, až tlouštík odejde.
Ale Baines s odchodem nespěchal. "Hele, brácho. Jel jsem v tyhle výhni pět hodin, abych našel tu svoji zatracenou farmu. Mel bys něco proti tomu, kdybych použil vaše – příslušenství?"
Johnson si ho pozorně prohlížel. Jeho podezření postupně přerostlo v nechuť. Pokrčil rameny. "Dave, ukaž mu, kde je koupelna."
"Díky," usmál se Baines vděčně. "A kdyby vám to moc nevadilo, snad sklenici vody. Rád vám za ni zaplatím." Významně se zahihňal. "Z měšťáků vymačkej, co se dá, ne?"
"Prokrista." Johnson se s odporem odvrátil a tlouštík se odvlekl za jeho synem do domu.
"Tati," zašeptala Jean. Jakmile byl Baines uvnitř, vyskočila nahoru na verandu, oči rozšířené strachem. "Tati, myslíš, že on–"
Johnson jí položil ruku kolem ramen. "Vydrž ještě. Brzy bude pryč."
Dívčiny tmavé oči se blýskaly hrůzou. "Pokaždé, když přijde ten pán od vodní společnosti nebo výběrčí daní, nějaký tulák, děti, kdokoliv, začnu cítit hroznou bolest – tady." Sáhla si na srdce. Nechala ruku na hrudníku. "Už to trvá třináct let. Jak dlouho to ještě můžeme vydržet? Jak dlouho?"

MUŽ JMÉNEM Baines se vynořil z koupelny. Dave Johnson stál potichu u dveří, tělo strnulé, malý obličejík kamenný.
"Díky, synku," pokynul mu Baines. "Teď, kde můžu dostat sklenici vody?" V radostném očekávání zamlaskal tlustými rty. "Když jezdíš kolem kolíků a hledáš díru, kterou ti nějakej zuřivej obchodník s nemovitostma nacpal–"
Dave namířil do kuchyně. "Mami, tenhle pán chce trochu vody. Táta řekl, že mu ji můžeš dát."
Dave odešel. Baines vrhl krátký pohled na matku. Šedovlasá, malá, se sklenicí v ruce mířila ke dřezu, tvář povadlá a stažená, bez výrazu.
Potom Baines vyběhl z kuchyně do haly. Prošel ložnicí, otevřel nějaké dveře, zjistil, že se ocitl v komoře. Otočil se a letěl zpátky, skrz obývací pokoj do jídelny a do další ložnice. V krátkém okamžiku proběhl celý dům.
Vyhlédl z okna. Zadní dvůr. Zbytky rezavého náklaďáku. Vstup do protibombového krytu. Plechovky. Kuřata, hrabající v zemi. Pes, spící pod stříškou. Pár starých pneumatik.
Našel dveře, které vedly ven. Neslyšně je trhnutím otevřel a vyšel z domu. Nikdo nebyl v dohledu. Stodola. Nakloněná, prastará, dřevěná stavba. Za ní cedry, nějaký potok. Něco, co dřív sloužilo jako záchod.

BAINES ŠEL opatrně podél zdi. Měl asi třicet sekund. Dveře do koupelny nechal zavřené: chlapec si

bude myslet, že se tam vrátil. Baines nahlédl oknem do domu. Velká komora plná starého oblečení, krabic a balíků časopisů.
Obrátil se a vracel se. Došel až k rohu domu a zabočil za něj. Před ním se vynořila ponurá postava Nata Johnsona a zablokovala mu cestu. "Dobrá, Bainesi. Řekl jste si o to."
Vyšlehl růžový blesk. V jediném oslnivém výbuchu přehlušil sluneční zář. Baines uskočil zpátky a chňapl po kapse kabátu. Výboj blesku ho zasáhl a on skoro upadl, omráčen jeho silou. Ochranný štít v obleku všechnu energii nasál do sebe a zneutralizoval, ale z té síly se mu rozdrkotaly zuby a chvíli sebou škubal jako loutka na provázku. Tma začala ustupovat. Cítil, jak se síťovina jeho ochranného štítu rozžhavila do běla, když nasála energii a snažila se ji dostat pod kontrolu.
Teď vyletěl jeho vlastní paprskomet – a Johnson neměl žádný ochranný štít. "Jste zatčen," zabručel Baines hrozivě. "Položte zbraň a dejte ruce nahoru. A zavolejte celou rodinu." Ukázal paprskometem. "No tak, Johnsone. Ať to lítá."
Paprskomet se zachvěl a vypadl Johnsonovi z prstů. "Vy ještě žijete." Po obličeji se mu rozlila narůstající hrůza. "Pak musíte být–"
Objevili se Dave a Jean. "Tati!"
"Pojďte sem," rozkázal Baines. "Kde je vaše matka?"
Dave strnule trhl hlavou. "Uvnitř."
"Dojděte pro ni a přiveďte ji sem."
"Vy jste z MCA," zašeptal Johnson.
Baines neodpověděl. Dělal si něco s krkem. Tahal se za tlustou kůži, až se mu mezi prsty zatřpytil drát mikrofonu. Vytáhl ho z faldu mezi svými dvěma bradami a strčil do kapsy. Z prašné cesty se ozval hluk motorů, pravidelný hukot, který rychle sílil. Dvě slzy z tmavého kovu přiklouzaly nahoru a zastavily vedle domu. Vyrojili se z nich muži v tmavé šedozeleni vládní civilní policie. Z oblohy klesala hejna černých teček. Mračna ohavných much zastínila slunce a sypala ze sebe muže a výzbroj. Muži se pomalu snášeli k zemi.
"Není tady," řekl Baines, když k němu dorazil první z nich. "Utekl. Informujte Wisdoma v laboratoři."
"Nechali jsme tuto oblast uzavřít."
Baines se obrátil na Nata Johnsona, který tam stál jako opařený a nic nechápal. Vedle něj jeho syn a dcera.
"Jak mohl vědět, že sem jedeme?"
"Já nevím," zamumlal Johnson. "Prostě – věděl."
"Telepat?"
"Nevím."
Baines pokrčil rameny. "Brzy se to dozvíme. Obklíčení je naprosté. Nemůže nám utéct, ať už má schopnosti, jaké chce. Pokud se ovšem neumí odhmotnit."
"Co s ním budete dělat, až ho – když ho chytíte?" zeptala se Jean přiškrceným hlasem.
"Zkoumat."
"A pak ho zabijete?"
"To závisí na výsledku z laboratoře. Kdybyste mi dali více informací, mohl bych lépe předvídat."
"Nemůžeme vám říci nic. Nic víc nevíme." Dívka ze zoufalství zvýšila hlas. "On nemluví."
Baines vyskočil. "Cože?"
"Nemluví. Nikdy na nás nepromluvil. Nikdy."
"Kolik je mu let?"
"Osmnáct."
"Žádná komunikace." Baines se zpotil. "To za těch osmnáct let nebyl mezi vámi žádný sémantický most? Žádný kontakt? Posunky? Kódy?"
"On – nás ignoruje. Jí tady a bydlí s námi. Někdy si hraje, když my si hrajeme. Nebo si k nám sedne. Bývá pryč celé dny v jednom kuse. Nikdy jsme nedokázali vypátrat, co dělá – nebo kde. Spí ve stodole – sám."
"Opravdu má zlatou barvu."
"Ano."

"Kůže, oči, vlasy, nehty. Všechno."
"A je velký? Urostlý?"
Chvilku trvalo, než dívka odpověděla. Zvláštní citové pohnutí rozechvělo její stažený obličej, jakýsi chvilkový žár. "Je neuvěřitelně krásný. Bůh, který sestoupil na zem." Ušklíbla se. "Nenajdete ho. Umí spoustu věcí. Věci, o kterých nemáte ani tušení. Síly, které mnohem přesahují vaše omezené–"
"Ty myslíš, že ho nedostaneme?" zamračil se Baines. "Každou chvíli přistávají další a další jednotky. Ještě jste neviděli naše kleště v akci. Měli jsme šedesát let na to, abychom vychytali všechny mouchy. Jestli nám unikne, bude to poprvé–"
Baines se náhle zarazil. K verandě se rychle blížili tři muži. Dva zelenooděnci civilní policie. A mezi nimi třetí muž. Muž, který šel tiše a mrštně. Jasně zářivá postava, tyčící se nad oběma společníky.
"Cris!" vykřikla Jean.
"Máme ho," řekl jeden z policistů.
Baines znepokojeně položil prsty na paprskomet.
"Kde? Jak?"
"Vzdal se," odpověděl policista, hlas plný respektu. "Přišel k nám dobrovolně. Podívejte se na něj. Vypadá jako kovová socha. Jako by byl – ze zlata."
Zlatá postava se na chvilku zastavila vedle Jean. Potom se pomalu, klidně otočila tváří k Bainesovi.
"Crisi!" zaječela Jean. "Proč jsi se vrátil?"
Tatáž myšlenka hlodala i Bainese. Ale opustil ji – prozatím. "Je letoun připraven?" zeptal se rychle.
"Připraven," odpověděl jeden CP.
"Fajn." Baines prošel dlouhými kroky přes verandu, dolů ze schůdků a na prašný dvůr. "Jdeme. Odvezu ho přímo do laboratoře." Chvíli si zkoumavě prohlížel urostlou postavu, která stála klidně mezi dvěma policisty. Vedle něj vypadali scvrklí, neohrabaní a odporní. Jako nějací skřeti... Cože to řekla Jean? Bůh, který sestoupil na zem. Baines rozzlobeně odtrhl pohled. "Jdeme," zavrčel ostře. "Mohly by s ním být potíže. Nikdy předtím jsme na nic podobného nenarazili. Nevíme, co umí, zatraceně."

AŽ NA SEDÍCÍ postavu byla cela prázdná, čtyři holé stěny, podlaha a strop. Rovnoměrná záře bílého světla se vytrvale vrývala do každého rohu. Těsně pod stropem se na protější zdi táhla úzká štěrbina – průzory, kterými byl pozorován vnitřek cely.
Postava seděla tise. Nepohnula se od té chvíle, kdy se zabouchly dveře cely, západky zámků vklouzly na své místo a řady techniků s rozzářenými obličeji zasedly na svá místa u průzorů. Muž zíral na podlahu, nakloněný dopředu, sepnuté ruce, tvář klidná, bez výrazu. Za čtyři hodiny nepohnul ani brvou.
"Takže?" řekl Baines. "Co jste zjistili?"
Wisdom kysele zavrčel. "Nic moc. Jestli na něco nepřijdeme do osmačtyřiceti hodin, přistoupíme k euthanazii. Nesmíme nic riskovat."
"Myslíte na ten tuniský druh," řekl Baines. On na něj také myslel. Našli jich deset. Žili v rozvalinách opuštěného města v severní Africe. Jejich metoda na přežití byla jednoduchá. Zabíjeli a absorbovali jiné živé tvory, okopírovali je a zabrali jejich místo. Chameleóni, tak se jim říkalo. Stálo to šedesát životů, než byl zničen poslední. Šedesát nejlepších odborníků, mužů s nejlepším výcvikem MCA.
"Nějaké vodítko?" zeptal se Baines.
"Je úplně jiný. Bude to zabíračka." Wisdom ukázal palcem na haldu magnetofonových pásek. "Tohle je kompletní zpráva. Všechno, co jsme dostali z Johnsona a jeho rodiny. Vypumpovali jsme je psycholázní a pak jsme je pustili domů. Osmnáct let – a žádný sémantický most. A přece vypadá, že je plně vyvinutý. Dospělý byl už ve třinácti – má kratší, rychlejší životní cyklus než my. Ale proč ta zlatá hříva? Všechno to zlaté chmýří? Jako pozlacený římský monument."
"Už přišla zpráva z psychoanalytického oddělení? Určitě jste dělali vlnové testy."
"Jeho mozkový systém byl plně prozkoumán. Ale chvilku to trvá, než vyhodnotí výsledky. Všichni tu lítáme jako blázni a on si jen sedí!" Wisdom píchl tlustým prstem směrem k průzoru. "Dostali jsme ho dost snadno. Nemůže toho umět moc, že? Ale rád bych věděl, co to je. Než ho předáme k euthanazii."
"Možná bysme ho měli nechat naživu, dokud to nebudeme vědět."
"Euthanazie za osmačtyřicet hodin," opakoval Wisdom neoblomně. "Ať už to budeme vědět, nebo ne.

Nelíbí se mi. Mám z něj husí kůži."
Wisdom stál a nervózně žvýkal cigaretu. Zrzavý muž s tučným obličejem, tlustý a podsaditý, se sudovitým hrudníkem a chladnýma, pronikavýma očima, hluboko zasazenýma v přísném obličeji. Ed Wisdom byl vedoucím severoamerické stanice MCA. A právě teď měl vážné starosti. Malá očička mu těkala ze strany na stranu, brunátná, masivní tvář měla znepokojivý šedavý odstín.
"Vy myslíte," začal Baines pomalu, "že je to ON?"
"Vždycky si to myslím," vyštěkl Wisdom. "Musím si to myslet."
"Chtěl jsem říct–"
"Já vím, co jste chtěl říct." Wisdom přecházel sem a tam mezi laboratorními stoly, techniky na sedačkách, přístroji a hučícími počítači. Mezi magnetofonovými automaty a výzkumným zařízením. "Tahle věc žila osmnáct let se svou rodinou a oni jí nerozumí. Oni nevědí, co umí. Vědí, co dělá, ale nevědí jak."
"A co dělá."
"Umí spoustu věcí."
"Jakých věcí?"
Wisdom vytáhl zpoza opasku paprskomet a hodil ho na stůl. "Tady."
"Co?"
"Tady." Wisdom dal znamení a skleněný průzor do cely se odsunul asi o palec stranou. "Zastřelte ho."
Baines zamžikal očima. "Řekl jste osmačtyřicet hodin."
Wisdom zaklel, popadl zbraň, namířil ji skrz okno přímo na sedící postavu u zdi a stiskl spoušť. Oslňující růžový záblesk. V centru místnosti vykvetl mrak energie. Zazářil a shořel v černý popel.
"Můj bože!" zalapal Baines po dechu. "Vy–"
Zarazil se. Postava už neseděla. Když Wisdom vystřelil, vyrazila jako blesk pryč od výbuchu, do rohu cely. Teď se pomalu vracela zpátky, tvář bez výrazu, stále ponořená do svých myšlenek.
"Popáté," řekl Wisdom, když pokládal paprskomet na stůl. "Naposledy jsme stříleli s Jamisonem. Netrefili. Věděl přesně, kdy paprsek vystřelí. A kam."
Baines a Wisdom se na sebe podívali. Oba mysleli na totéž. "Ale ani čtení myšlenek by mu neřeklo, kam vystřelí," řekl Baines. "Kdy, to možná. Ale ne kam. Mohl jste snad vy předpovědět své vlastní výstřely?"
"Jistěže ne," odpověděl Wisdom rozhodně, "Střílel jsem rychle. Skoro náhodně." Zamračil se. "Náhodnost. Budeme na to muset udělat test." Zamával na skupinu techniků opodál. "Sežeňte mi stavební tým. Poklusem." Popadl papír a tužku a začal kreslit.

ZATÍMCO STAVBA pokračovala, Baines se sešel se svou snoubenkou v prostoru mimo laboratoře, ve velké centrální hale budovy MCA.
"Jak to jde?" zeptala se. Anita Ferrisová byla vysoká blondýna. Modré oči, vyzrálá, pečlivě pěstěná postava. Atraktivní, schopně vypadající žena, osmadvacet, devětadvacet let. Měla na sobě šaty a pláštěnku z kovové fólie – s červeným a černým proužkem na rukávu, odznak A-třídy. Anita byla vedoucí agentury pro sémantiku, vrchní vládní koordinátor. "Něco zajímavého tentokrát?"
"Spousta zajímavého. "Baines ji odvedl z haly do tmavého ústraní baru. V pozadí měkce hrála hudba, představovaná rychle se měnícími, matematicky sestavovanými akordy. Tmavé postavy se obratně pohybovaly přítmím od stolu ke stolu. Tiší, výkonní, automatičtí číšníci.
Zatímco Anita srkala svého Torna Collinse, Baines jí líčil, co objevili.
"Co když si," zeptala se Anita pomalu, "vytvořil nějaký druh výchylného kuželu? Existoval jeden druh, který deformoval své okolí přímou duševní silou. Žádné nástroje. Jen myšlenky."
"Psychokinetika?" Baines neklidně zabubnoval na desku stolu. "Pochybuji. Ta věc má schopnost předvídat, ne ovládat. Neumí zastavit paprsky, ale umí se jim zatraceně jistě vyhnout."
"Copak skáče mezi molekulami?"
Bainesovi to zábavné nepřišlo. "Tohle je vážná věc. Potýkáme se s těmi věcmi už šedesát let – déle, než jsme ty a já naživu. Odhalili jsme osmdesát sedm typů deviantů, skutečných mutantů, kteří byli schopni reprodukce, žádné pouťové atrakce. Tohle je osmdesátý osmý. Dokázali jsme se vypořádat s jedním po druhém. Ale tenhle–"
"Proč vás zrovna tenhle tak znepokojuje?"

"Zaprvé, je mu osmnáct let. To samo o sobě je neuvěřitelné. Jeho rodina ho dokázala tak dlouho skrývat."
"Ty ženy v Denveru byly mnohem starší. Myslím ty s–"
"Ty byly ve vládním táboře. Někdo nahoře si pohrával s myšlenkou nechat je, aby se rozmnožily. Jistý druh průmyslového využití. Odkládali jsme euthanazii celé roky. Ale Cris Johnson zůstal naživu bez našeho vědomí. Ty věci v Denveru byly pod naší stálou kontrolou."
"Možná je neškodný. Ty se vždycky domníváš, že muton je nějaká hrozba. Mohl by být užitečný. Někoho napadlo, že ty ženy by se mohly zařadit mezi nás. Možná, že tahle věc má něco, co by mohlo povznést rasu."
"Kterou rasu? Určitě ne lidskou rasu. Tomu se říká postup ‚operace byla úspěšná, ale pacient zemřel'. Když necháme mutanta, aby nás postavil na nohy, budou to mutanti, ne my, kdo zdědí Zemi. Budou to mutanti, kdo přežije. Zapomeň na to, že bychom je mohli dát pod zámek a nutit je, aby nám sloužili. Jestli jsou skutečně nadřazeni homo sapiens, ve vyrovnaném zápase zvítězí. Abychom přežili, musíme je likvidovat hned od začátku."
"Jinými slovy, až přijde homo superior – okamžitě ho poznáme. Bude to ten, kterého nedokážeme zlikvidovat."
"Přesně tak," odpověděl Baines. "Za předpokladu, že existuje nějaký homo superior. Možná, že existuje jen homo extravagant. Homo s vylepšenou linií."
"Neandrtálci si pravděpodobně mysleli, že kromaňonský člověk má pouze vylepšenou linii. O maličko pokročilejší schopnost vyčarovat kouzelná znamení a vytvarovat pazourek. Podle tvého popisu má ale tahle věc něco podstatnějšího než pouhé vylepšení."
"Tahle věc," řekl Baines pomalu, "má schopnost předvídat. Dosud dokázala přežít. Dokázala se vypořádat s každou situací lépe, než bychom to uměli ty nebo já. Jak dlouho myslíš, že bychom dokázali my zůstat naživu v té cele mezi paprsky energie? Z určitého hlediska je jeho schopnost, přežít absolutní. Pokud dokáže být vždy přesný–"
Ozval se hlas z amplionu. "Bainesi, čekáme vás v laboratoři. Vypadněte zatraceně z toho baru a hněte sebou." Baines odstrčil židli a vstal. "Pojď se mnou. Možná by tě zajímalo podívat se, co si Wisdom vyfantazíroval."

ÚZKÁ SKUPINA nejvyšších pracovníků MCA, postarších prošedivělých mužů, stála v kroužku kolem vychrtlého mladíka v bílé košili s vyhrnutými rukávy a poslouchala jeho výklad o složité krychli z kovu a plastu, vyplňující střed pódia. Z krychle vyčnívala řada chobotů a lesklých trubic, které mizely ve spletitém bludišti drátů.
"Tohle," vysvětloval mladík energicky, "je první skutečný test. Střílí zcela náhodně – přinejmenším tak náhodně, jak jsme byli schopni zajistit. Proud vzduchu vyhodí vzhůru těžké míčky, které pak volně spadnou dolů a přeruší kontakty. Mohou spadnout v jakékoliv struktuře. Tahle věc bude podle té struktury střílet. Každý pád vytvoří novou konfiguraci načasování a umístění. Celkem deset trubic. Všechny budou v neustálém pohybu."
"A nikdo neví, jak budou střílet?" zeptala se Anita.
"Nikdo." Wisdom si zamnul tlusté ruce. "Čtení myšlenek mu nepomůže, s tímhle ne."
Zatímco byla krychle dopravována na určené místo, Anita přistoupila k průzorům do cely. Zalapala po dechu. "To je on?"
"Co se děje?" zeptal se Baines.
Anitě zrudly tváře. "Páni, čekala jsem nějakou – věc. Bože, ten je krásný! Jako zlatá socha. Jako nějaký bůh!"
Baines se zasmál. "Je mu osmnáct let, Anito. Pro tebe příliš mladý."
Žena se nemohla od okénka odtrhnout. "Podívejte se na něj. Osmnáct let? Tomu nevěřím."
Cris Johnson seděl na zemi uprostřed cely v poloze rozjímání. Hlava skloněná, ruce složené na prsou, nohy skrčené pod sebou. V chladné záři stropního světla jeho tělo planulo a vlnilo se jako třpytivá postava z měkkého zlata.
"Pěknej, nemám pravdu?" zamumlal Wisdom. "V pořádku. Jdeme na to."

"Vy ho chcete zabít?" zeptala se Anita.
"Chceme to zkusit."
"Ale on je–" nejistě se zarazila. "On není zrůda. On není jako ti ostatní, ty ohavné věci se dvěma hlavami nebo ti, co vypadali jako hmyz. Nebo ty hrozné věci z Tunisu."
"A co tedy je?" zeptal se Baines.
"Nevím. Ale nemůžete ho jednoduše zabít. To je strašné!"
Krychle se s cvaknutím probudila k životu. Choboty sebou škubly a neslyšně změnily pozicí. Tři se zatáhly a zmizely do nitra krychle. Ostatní vyjely ven. Rychle a přesně zajely na své místo – a pak náhle, bez varování, spustily střelbu.
Rozpoutalo se vlnobití paprsků. Složité kombinace, které se měnily každým okamžikem, jiné úhly, jiné rychlosti, všechno se spojilo v ohromující proud energie, která šlehala z průzorů do cely.
Zlatá postava zavířila. Uskakovala sem a tam, obratně se vyhýbala dávkám energie, které vybuchovaly na všech stranách kolem ní. Zahalila ji vzdutá mračna popela, ztratila se v mlze šlehajícího ohně.
"Zastavte to!" vykřikla Anita. "Pro lásku boží, vždyť ho zabijete!"
Cela se proměnila v peklo. Postava teď zmizela úplně. Wisdom chvilku počkal, pak kývl na techniky obsluhující krychli. Ti stiskli několik ovládacích tlačítek a choboty zpomalily až do úplného zastavení. Některé se vnořily zpátky do krychle. Všechno ztichlo. Celý ten krám přestal hučet.
Cris Johnson byl stále naživu. Vynořil se z usedajících mračen popela, začerněný a ožehnutý. Ale nezraněný. Vyhnul se každému paprsku. Prokličkoval mezi nimi jako tanečník, přeskakující zářivé plameny růžového ohně. Přežil.
"Ne," zašeptal Wisdom zdrceně a zlověstně, "není to telepat. Tyhle střely byly náhodné. Žádné předem sestavené schéma."

VŠICHNI TŘI se na sebe podívali, ohromení a vystrašení. Anita se roztřásla. Tvář měla bledou, oči rozšířené.
"Tak co?" zašeptala. "Co to je? Co to znamená?"
"Má dobrý odhad," navrhoval Wisdom.
"Ale on nehádá," odpověděl Baines. "Nic si nenamlouvejte. O to tady jde."
"Ne, on nehádá," přikývl pomalu Wisdom. "On to věděl. Věděl předem o každé ráně. Zajímalo by mě... Může, ehm... Může udělat chybu?"
"Chytili jsme ho," zdůraznil Baines.
"Říkal jste, že se vrátil dobrovolně." Na Wisdomově tváři se objevil podivný výraz. "Vrátil se až potom, co jste ho obklíčili?"
Baines vyskočil. "Ano, potom."
"Nemohl proniknout skrz obklíčení. Tak se vrátil." Wisdom se ušklíbl. "Obklíčení tedy muselo být opravdu perfektní. Podle očekávání."
"Kdyby v něm byla jediná díra," zamumlal Baines, "věděl by to – a utekl by."
Wisdom rozkázal skupině ozbrojených strážců opodál: "Vyveďte ho ven. Do oddělení euthanazie."
Anita vykvikla. "Wisdome, nemůžete–"
"Je o hodně před námi. Nemůžeme se s ním měřit." Wisdomovi potemněly oči. "My můžeme jen hádat, co se stane. On to ví. Pro něj je to jistá věc. Ale nemyslím, že mu to při euthanazii bude něco platné. Celé patro je zaplaveno najednou. Plyn je v jediném okamžiku vypuštěn v celém prostoru." Nervózně zamával na strážce. "Hněte sebou. Odveďte ho rovnou dolů. Neztrácejte čas."
"Můžeme?" zamumlal Baines zamyšleně.
Strážci zaujali pozici u dveří do cely. Řídící věž pomalu odsunula západku. První dva strážci opatrně vstoupili dovnitř, paprskomety připravené.
Cris stál uprostřed cely, otočený zády k strážcům, kteří se k němu pomalu blížili. Byl zticha a vůbec se nehýbal. Do cely vcházeli další strážci a vějířovitě ho obstupovali. A pak-
Anita vykřikla. Wisdom zaklel. Zlatá postava se otočila a bleskurychlým pohybem skočila. Prolétla kolem trojité řady strážců, dveřmi a do chodby.
"Za ním!" vykřikl Baines.

Strážci se mleli všemi směry. Záblesky energie osvětlily chodbu a postava se mezi nimi prohnala nahoru na rampu.
"To je k ničemu," podotkl Wisdom ledově. "Nemůžeme ho zasáhnout." Dotkl se jednoho tlačítka a potom dalšího. "Ale možná pomůže tohle."
"Co–" začal Baines. Ale letící postava vystřelila proti němu, přímo proti němu, a on upadl. Postava probleskla kolem. Běžela bez námahy, tvář bez výrazu, kličkovala a uskakovala mezi paprsky, které pálily kolem ní.
Na okamžik se zlatý obličej objevil přímo nad Bainesem. Minul ho a zmizel v postranní chodbě. Strážci se řítili za ním, zaklekávali a stříleli, rozčileně vykřikovali rozkazy. V nitru budovy s duněním vyjížděla těžká děla. Zámky vklouzly na svá místa a nouzové východy systematicky odřízly všechny únikové cesty.
"Můj bože," zajíkal se Baines, když se zvedal. "Cožpak neumí nic jiného, než utíkat?"
"Dal jsem rozkazy," řekl Wisdom, "aby izolovali budovu. Není kudy utéct. Nikdo se nedostane dovnitř ani ven. Tady v budově je volný – ale ven se nedostane."
"Pokud přehlédneme jediný východ, bude to vědět," zdůraznila Anita rozechvělým hlasem.
"Nepřehlédneme žádný východ. Jednou už jsme ho dostali, dostaneme ho znovu."
Vstoupil automatický posel a s úklonou předal Wisdomovi zprávu. "Z analytického oddělení, pane."
Wisdom trhnutím otevřel kazetu. "Teď se dozvíme, jak myslí." Třásly se mu ruce. "Třeba objevíme jeho slabinu. Možná nás může přemoci v myšlení, ale to neznamená, že je nezranitelný. Umí jen předpovídat budoucnost — nedokáže ji změnit. Jestli ho čeká jenom smrt, jeho schopnost mu ne–"
Wisdomův hlas zeslábl až utichl docela. Po chvíli podal kazetu Bainesovi.
"Budu dole v baru," řekl Wisdom. "Dám si pořádně tvrdý drink." Jeho tvář dostala ocelově šedou barvu. "Jediné, co můžu říct je doufám, že tohle není budoucí lidstvo."
"Co je v té analýze," zeptala se Anita netrpělivě a nahlédla Bainesovi přes rameno. "Jak myslí?"
"Nemyslí," odpověděl Baines, když podával kazetu zpátky šéfovi. "Vůbec nemyslí. Prakticky žádný přední lalok. Není to lidský tvor – nepoužívá znaky. Není to nic než zvíře."
"Zvíře," řekl Wisdom. "S jedinou vysoce vyvinutou schopností. Žádný nadčlověk. Vůbec žádný člověk."

VŠUDE PO CHODBÁCH budovy MCA duněli strážci a výzbroj. Celé hromady mužů civilní policie proudily do budovy a zaujímaly místo po boku strážců. Chodby a místnosti, jedna po druhé, byly kontrolovány a izolovány. Dříve či později bude zlatá postava Crise Johnsona vypátrána a zahnána do rohu.
"Vždycky jsme se obávali, že se objeví nějaký mutant s vyššími intelektuálními schopnostmi," řekl zamyšleně Baines. "Muton, který bude pro nás tím, čím jsme my pro velké opice. Něco s vypouklou lebkou, telepatickými schopnostmi, perfektním sémantickým systémem, maximálně zvládnutou symbolizací a kalkulací. Jakýsi vývoj; pokračování naší vlastní dráhy. Lepší lidská bytost."
"Jedná podle reflexů," hlesla Anita užasle. Seděla na jednom stole, držela analýzu a pečlivě ji studovala. "Reflexy – jako lev. Zlatý lev." Odstrčila kazetu, na tváři podivný výraz. "Lví Bůh."
"Zvíře," opravil ji Wisdom jedovatě. "Světlovlasé zvíře jste chtěla říct."
"Umí rychle běhat," řekl Baines, "a to je všechno. Žádné nástroje. Nic nevytváří a nepoužívá nic z věcí kolem. Jen stojí, čeká na tu správnou příležitost, a pak se rozběhne jako šílenec."
"To je horší než všechno, co jsme očekávali," řekl Wisdom. Jeho tučná tvář mela ocelově šedou barvu. Byl skleslý jako stařec, ruce se mu bezvládně třásly. "Být zastoupen zvířetem! Něčím, co jen běhá a schovává se. Něčím, co nemá ani jazyk!" Vztekle si odplivl. "Proto nebyli schopni s ním komunikovat. Zajímalo nás, jaký druh sémantického systému používá. Nepoužívá žádný! Nemá o nic větší schopnost mluvit a přemýšlet než – pes."
"To znamená, že inteligence zkrachovala," pokračoval chraptivě Baines. "Jsme v naší linii poslední – jako dinosaurus. Dovedli jsme inteligenci tak daleko, jak jen to šlo. Možná příliš daleko. Už jsme se dostali k bodu, kdy toho víme tak mnoho – a přemýšlíme tak mnoho – že neumíme jednat."
"Lidé myšlenek," řekla Anita. "Ne lidé činů. Začalo to mít paralyzující efekt. Ale tahle věc–"
"Schopnost téhle věci funguje lépe než naše všechny dohromady. My dokážeme vzpomínat na minulé zážitky, uchovávat je v paměti, poučit se z nich. Přinejlepším dokážeme chytře odhadnout budoucnost ze

vzpomínek na to, co se stalo v minulosti. Ale nemůžeme si být jisti. Musíme hovořit o pravděpodobnosti. O šedivém. Ne o černém a bílém. Můžeme jen hádat."
"Ale Cris Johnson nehádá," doplnila Anita.
"Dokáže se dívat dopředu. Vidět, co přijde. Dokáže – předmýšlet. Říkejme tomu tak. Dokáže vidět do budoucnosti. Pravděpodobně to ale nevnímá jako budoucnost."
"Ne," řekla Anita zamyšleně. "Jeví se mu to jako přítomnost. Má jakousi širší přítomnost. Jeho přítomnost leží vpředu, ne vzadu. Naše přítomnost se vztahuje k minulosti. Pro nás je jistá jen minulost. Pro něj – budoucnost. A minulost si pravděpodobně nepamatuje, tak jako si zvířata nepamatují, co se stalo."
"Když se bude rozvíjet," řekl Baines, "když se bude rozvíjet jeho rasa, pravděpodobně se mu rozšíří i schopnost předmýšlet. Místo deseti minut třicet minut. Pak hodina. Den. Rok. Nakonec budou schopni uvidět celý svůj život. Každý z nich bude žít v pevném, neměnném světě. Nebudou existovat žádné proměny, žádná nejistota. Žádný pohyb! Nebude nic, čeho by se měli bát. Jejich svět bude dokonale statický, pevný kvádr skutečnosti."
"A až přijde smrt," řekla Anita, "přijmou ji. Nebudou se vzpouzet, pro ně se to vlastně už stalo."
"Už se to stalo," opakoval Baines. "Pro Crise byly naše rány už vystřeleny." Ostře se zasmál. "Tvor, který přežije ostatní, nemusí vůbec být nadčlověk. Kdyby byla další potopa světa, přežily by jen ryby. Kdyby přišla další doba ledová, nezbylo by asi nic než polární medvědi. Když jsme odemykali dveře, on už viděl ty muže, viděl přesně, kde budou stát a co budou dělat. Šikovná schopnost – ale ne vyšší úroveň myšlení. Obyčejný psychický smysl."
"Ale jestli je každý východ zatarasen," opakoval Wisdom, "uvidí, že nemůže uniknout. Už se jednou předtím vzdal – vzdá se znovu." Zavrtěl hlavou. "Zvíře. Bez jazyka. Bez nástrojů."
"Se svým novým smyslem," řekl Baines, "nepotřebuje nic jiného." Podíval se na hodinky. "Pár minut po druhé. Je budova kompletně uzavřena?"
"Nemůžete odejít," prohlásil Wisdom. "Musíte tu zůstat celou noc – nebo dokud toho bastarda nechytíme."
"Myslel jsem ji." Baines ukázal na Anitu. "V sedm ráno musí být zpátky na sémantickém oddělení."
Wisdom pokrčil rameny. "Nad ní nemám žádnou moc. Jestli chce, může odejít."
"Zůstanu," rozhodla se Anita. "Chci tady být, až bude – až bude zlikvidován. Budu spát tady." Zaváhala. "Wisdome, není tu nějaká jiná cesta? Je to jen zvíře, nemohli bychom–"
"ZOO?" Wisdom zvýšil hlas v záchvatu hysterie. "Držet ho zavřeného v ohradě v ZOO?" Prokrista, ne! Musí zemřít!"

DLOUHO SE CRISOVA velká, zářivá postava krčila ve tmě. Byl ve skladišti. Po obou stranách se táhly bedny a krabice, naskládané a uspořádané do mnoha řad, všechny pečlivě spočítané a označené. Tiché a pusté.
Ale za několik okamžiků vtrhnou dovnitř lidé a skladiště prohledají. Viděl to. Viděl je ve všech částech místnosti. Připravené a odhodlané muže s plamenomety a zachmuřenými obličeji, postupující vpřed s vraždou v očích.
Byl to jeden z mnoha obrazů. Jedna z množství zřetelných scén, které se týkaly přímo jeho. A ke každé bylo připojeno další množství vzdálených scén, které se postupně zahalovaly mlhou a rozplývaly. Nejasnost rostla, každý detail byl méně a méně zřetelný.
Ale následující scéna, ta, která k němu ležela nejblíž, byla jasně viditelná. Mohl snadno rozpoznat množství ozbrojených mužů. Bylo tedy nezbytné opustit místnost dřív, než se objeví.
Zlatá postava se klidně zvedla a namířila ke dveřím. Chodba byla prázdná. Cris viděl sám sebe už venku, v liduprázdné hale z kovu, s tlumenými světly. Rázně otevřel dveře a vyšel ven.
Na druhé straně chodby zablikal výtah. Přešel k němu a vstoupil dovnitř. Za pět minut přiběhne skupina strážců a skočí do výtahu. Ale do té doby ho on už opustí a pošle zpátky dolů. Teď zmáčkl tlačítko a vyjel o patro výš.
Vystoupil do opuštěné chodby, Nikoho nebylo vidět. To ho nepřekvapilo. Tenhle prvek pro něj neexistoval. Rozmístění předmětů a prostorové souvislosti všeho druhu v nejbližší budoucnosti pro něj

byly jisté jako jeho vlastní tělo. Jediná věc, která mu byla neznámá, bylo to, co se už stalo. V matných, mlhavých tvarech ho někdy napadlo, kam se poděly všechny ty věci, které minul.
Přišel do malé zásobovací komory. Právě ji prohledali. Bude to trvat půl hodiny, než ji zase někdo otevře. Tolik času měl, tak dopředu mohl vidět. A pak-
A pak uvidí další prostor, další oblast o kousek dál. Uvidí sebe, jak v neustálém pohybu proniká do míst, která předtím nikdy neviděl. Nehybné rozvinuté panorama výjevů a scén, strnulý prostor rozprostřený před sebou. Všechny objekty jsou nehybné. Jako figurky na rozlehlé šachovnici, po které se pohybuje, ruce složené na prsou, tvář netečná. Nadpozemský pozorovatel, který vidí předměty před sebou právě tak jako ty pod svýma nohama.
Teď, když se krčil v malé zásobovací komoře, uviděl rozmanité množství scén pro další půlhodinu. Bylo toho hodně. Celá půlhodina byla rozdělena do neuvěřitelně spletité struktury jednotlivých konfigurací. Dosáhl kritické oblasti: teď se musel pohybovat světy mnohaúrovňové skutečnosti.
Zaměřil se na scénu deset minut před sebou. Ukazovala, jako tříprostorová fotografie, těžké dělo na jednom konci chodby, namířené přímo na konec druhý. Muži se opatrně pohybovali od dveří ke dveřím a znovu kontrolovali každou místnost, jak to udělali už několikrát. Na konci půlhodiny dorazili až k zásobovací komoře. Scéna ukazovala, jak se dívají dovnitř, V té době byl už samozřejmě pryč. V této scéně se vůbec neobjevil. Přešel k další.
Další scéna ukazovala východ. Strážci tam stáli v pevné řadě. Žádná cesta ven. V této scéně byl. Kousek dál, na jedné straně chodby ve výklenku. Bylo vidět ulici venku, hvězdy, světla, míjející auta a lidi.
V dalším obraze se vracel zpět od východu. Neexistovala žádná cesta ven. V následující scéně se viděl u dalších východů. Legie zlatých postav, kopírovaných znovu a znovu, prozkoumávajících oblasti před sebou, jednu po druhé. Ale všechny východy byly zatarasené.
V jedné mlhavé scéně viděl sám sebe ležet spáleného a mrtvého. To když se pokusil proběhnout skrz řadu strážců a východem ven.
Ale tahle scéna byla nepodstatná. Jen jedna varianta, jeden z mnoha nezřetelných obrázků. Pevná dráha, po které se pohyboval, se tímto směrem nikdy neuchýlí. Neodbočí na tuto cestu. Ta zlatá postava, ta miniaturní panenka na zemi k němu měla jen vzdálený vztah. Byl to on, ale jen možný on. On, se kterým se nikdy nesetká. Pustil to z hlavy a pokračoval ve zkoumání dalších výjevů.
Miriáda obrazů, která ho obklopila, byla jako spletité bludiště. Jako síť, kterou teď kousek po kousku pečlivě rozmotával. Díval se do toho domečku pro panenky, který byl plný pokojů, bezpočetných pokojů, každý se svým nábytkem, svými panenkami, strnulými a nehybnými. V mnoha se nábytek i panenky opakovaly. On sám se také objevil často. Dva muži na stupínku. Žena. Znovu a znovu se vynořovaly stejné kombinace, hra se často opakovala, ti samí herci a rekvizity se pohybovali dokola všemi možnými způsoby.
Než nadešel čas, aby opustil zásobovací komoru, prozkoumal Cris Johnson tímto způsobem všechny místnosti sousedící s tou, kterou právě obýval. Do každé nahlédl a pečlivě zvážil její obsah. Zatlačil na dveře, otevřel je a vyšel klidně ven na chodbu. Věděl přesně, kam jde. A co musí udělat. Skrčený v zásobovací komoře tiše a dokonale vyšetřil každou miniaturu své osoby, zvážil, která ze zřetelných konfigurací leží nejblíž k jeho pevné dráze, která místnost v domečku pro panenky, která scéna z legií výjevů. A k ní teď kráčel.

ANITA VYKLOUZLA z šatů a pověsila je na ramínko. Pak si stáhla boty a kopla je pod postel. Právě si začínala rozepínat podprsenku, když se otevřely dveře.
Zalapala po dechu. Zlatá postava neslyšně a klidně zavřela dveře a zajistila je zástrčkou.
Anita rychle vytáhla paprskomet z toaletního stolku. Třásla se jí ruka, celé tělo se chvělo. "Co chceš?" zeptala se. Prsty křečovitě sevřela kov. "Zabiju tě."
Postava ji tiše pozorovala, ruce složené na prsou. Bylo to poprvé, co viděla Crise Johnsona zblízka. Velký, důstojný obličej, krásný a necitelný. Široká ramena. Zlatá hříva vlasů, zlatá kůže, pokrývka zářivých chloupků-
"Proč?" zeptala se bez dechu. Srdce jí divoce tlouklo. "Co chceš?"

Mohla ho snadno zabít. Ale zbraň se jí v ruce chvěla. Cris Johnson tam stál beze strachu. Vůbec se nebál. Proč ne? Cožpak nechápal, co to je? Co mu ta malá, kovová věcička může udělat?
"Samozřejmě," řekla náhle přidušeným hlasem. "Ty vidíš dopředu. Víš, že tě nezabiju. Jinak bys sem nechodil."
Zrudla. Strachem – a z rozpaků. On věděl, co ona udělá. Viděl to tak snadno, jako ona viděla stěny pokoje, postel s pečlivě složenými pokrývkami, šaty na ramínku, kabelku a drobnosti na toaletním stolku.
"Tak dobře." Anita se odvrátila a rychle položila paprskomet na stůl. "Nezabiju tě. Proč taky?"
Zašmátrala v kabelce a vytáhla cigarety. Roztřesenou rukou si zapálila, její pulz se hnal jako o závod. Byla vystrašená. A zároveň podivně okouzlená. "Ty chceš zůstat tady? To dost dobře nepůjde. Už touhle ložnicí procházeli dvakrát. Přijdou znovu."
Rozuměl jí? Na jeho tváři neviděla nic než chladnou důstojnost. Bože, byl tak velký! Nemohlo mu být teprve osmnáct let. Chlapec. Dítě. Vypadal spíš jako velký, zlatý bůh, který sestoupil na zem.
Vztekle odehnala takové myšlenky. Nebyl to bůh. Bylo to zvíře. Světlovlasé zvíře, které, přišlo, aby zaujalo místo člověka. Aby vyhnalo člověka ze země.
Anita popadla paprskomet. "Vypadni! Jsi zvíře! Velké, hloupé zvíře! Nemůžeš ani rozumět tomu, co říkám – nemáš ani žádný jazyk. Nejsi člověk."
Cris Johnson zůstal zticha. Jako kdyby čekal. Čekal na co? Nedal najevo žádnou známku strachu nebo netrpělivosti, i když venku na chodbě halasili spěchající muži, ocel na oceli, pušky a elektrické hole, výkřiky a temné dunění. Budova byla část po části prohledávána a izolována.
"Dostanou tě," řekla Anita. "Chytnou tě tady. Každým okamžikem začnou prohledávat tohle křídlo." Vztekle zamáčkla cigaretu. "Pro lásku boží, co po mně chceš?"
Cris vykročil k ní. Anita ucouvla. Jeho silné ruce ji sevřely a ona v náhlé hrůze zalapala po dechu. Chvíli se slepě, zoufale bránila.
"Pusť!" Vytrhla se mu a uskočila. Tvář měl bez výrazu. Klidně k ní přistoupil. Jako nádherný bůh se k ní pomalu přibližoval, aby si ji vzal. "Jdi pryč!" Zatápala po paprskometu a pokusila se ho zvednout. Ale zbraň jí vyklouzla z prstů a spadla na zem.
Cris se sehnul a zvedl ji. Podal ji Anitě na otevřené dlani ruky.
"Můj bože," zašeptala Anita. Vzala ji do roztřesené ruky, Váhavě sevřela a pak znovu položila na toaletní stolek.
V tlumeném světle místnosti vypadala zlatá postava, rýsující se proti zdi, jako by plála a blikotala. Bůh – ne, žádný bůh. Zvíře. Velké, zlaté zvíře. Byla zmatená. Čím byl – nebo byl obojím? Zavrtěla hlavou, celá popletená. Bylo pozdě, skoro čtyři hodiny. Byla vyčerpaná a zmatená.
Cris ji sevřel do náruče. Něžně, jemně zvedl její tvář a políbil ji. Silné paže ji pevně objaly. Nemohla dýchat. Obstoupila ji tma, smíchaná s blikotavým, zlatým oparem, ovinula se kolem ní a unášela její smysly pryč. Vděčně se do ní ponořila. Tma ji pohltila a rozpustila ve vzdouvajícím se přívalu naprosté tíhy, která každým okamžikem vzrůstala na intenzitě, až na ni s burácením narazila a konečně všechno zastřela.

ANITA OTEVŘELA oči. Posadila se a automaticky si upravila vlasy. Cris stál před šatníkem. Natahoval ruku a něco sundával.
Obrátil se k ní a hodil něco na postel. Její těžkou cestovní pláštěnku z kovové fólie.
Anita na ni nechápavě zírala. "Co chceš?"
Cris stál u postele a čekal.
Nejistě pláštěnku zvedla. Strachy jí přeběhl mráz po zádech. "Ty chceš, abych tě odsud dostala," řekla tlumeně. "Kolem strážců a civilní policie."
Cris neodpověděl.
"Okamžitě tě zabijou." Nejistě se postavila. "Nemůžeš proběhnout kolem nich. Bože můj, cožpak neumíš nic jiného než utíkat? Musí existovat nějaký lepší způsob. Snad bych se mohla obrátit na Wisdoma. Jsem A-třída – velitelská třída. Mohu jít přímo na Nejvyšší velitelství. Měla bych dokázat udržet je a odložit euthanazii na neurčito. Šance jsou jedna k miliardě proti nám, ale když se pokusíme prolomit–"
Zarazila se.

"Ale ty neriskuješ," pokračovala pomalu. "Tebe nezajímá, jaké jsou šance. Ty víš, co bude. Ty už jsi viděl karty." Upřeně pozorovala jeho tvář "Ne, nemůžou tě zabít. Nikdy se jim to nepodaří."
Chvíli stála, zahloubaná do myšlenek. Potom rychlým, rozhodným pohybem popadla pláštík a přehodila si ho přes nahá ramena. Zapjala si těžký pásek, vytáhla boty zpod postele, chytila kabelku a rozběhla se ke dveřím.
"Pospěš si," řekla. Rychle oddechovala, tváře červené. "Jdeme. Dokud jsou ještě nějaké východy na výběr. Moje auto stojí venku na parkovišti vedle budovy. Za hodinu můžeme být u mě doma. Mám zimní chatu v Argentině. Když dojde k nejhoršímu, můžeme odletět tam. Je to na odlehlém místě, daleko od všech měst. Džungle a bažiny. Odříznuté skoro od všeho." Nedočkavě začala otvírat dveře.
Cris natáhl ruku a zastavil ji. Něžně, trpělivě se postavil před ni.
Dlouho vyčkával, zcela nehybný. Pak stiskl kliku a směle vyšel do chodby.
Chodba byla prázdná. Nikoho nebylo vidět. Anita letmo zahlédla záda strážce, spěchajícího pryč. Kdyby vyšli ven jen o sekundu dříve-
Cris se pustil chodbou. Běžela za ním. Pohyboval se rychle, bez námahy. Dívka měla co dělat, aby mu stačila. Vypadal, že přesně ví, kam jde. Doprava, dolů postranní chodbou, do zásobovacího oddělení. Do nákladního výtahu. Jeli nahoru a pák náhle zastavili.
Cris zase vyčkával. Pak odsunul dveře a vystoupil z výtahu. Anita ho nervózně následovala. Slyšela zvuky: zbraně a muže, velmi blízko.
Byli skoro u východu. Přímo před nimi stála dvojitá řada strážců. Dvacet mužů, pevná zeď – a masivní, těžké automatické dělo uprostřed. Muži byli ve střehu, tváře dychtivé a napjaté. Oči rozšířené, zbraně pevně sevřené. Velel jim důstojník civilní policie.
"Nikdy se přes ně nedostaneme," lapala Anita po dechu. "Nedostaneme se ani na deset stop k nim." Táhla ho zpátky. "Oni budou–"
Cris ji chytil za předloktí a chladnokrevně pokračoval vpřed. Zachvátila ji strašlivá hrůza. Začala se divoce zmítat, ale jeho prsty byly jako ocel. Nedokázala je rozevřít. Potichu a nezadržitelně ji ta velká, zlatá zrůda táhla vedle sebe k dvojité řadě strážců.
"Tamhle je!" Zbraně se zvedly. Muži pokročili. Hlaveň automatického děla se otočila. "Chyťte ho!"
Anita byla jako omráčená. Bezvládně se opírala o silné tělo vedle sebe a nechala se bezmocně vláčet dál v jeho pevném sevření. Řady strážců se přiblížily jako neproniknutelná zeď. Anita se snažila ovládnout své zděšení. Zakopla a skoro upadla. Cris ji bez nejmenší námahy podepřel. Škrábala, kousala, pokoušela se mu vytrhnout-
"Nestřílejte!" vykřikla.
Zbraně nejistě klesly. "Kdo je ta žena?" Strážci se k nim blížili a pokoušeli se zamířit na Crise, aniž by ohrozili ji. "Kdo je to s ním?"
Jeden z nich uviděl její proužek na rukávu. Červený a černý. Velící třída. Nejvyšší úroveň.
"Je to A-třída." Strážci zděšeně ustoupili. "Slečno, ihned odejděte!"
Anita si konečně dodala odvahy. "Nestřílejte. On je – pod mým dohledem. Rozumíte? Beru ho ven."
Zeď strážců nervózně ustoupila. "Nikdo nesmí projít. Ředitel Wisdom vydal rozkazy–"
"Nepodléhám Wisdomovým rozkazům." Dokázala dodat svému hlasu velitelskou říznost. "Ustupte. Beru ho do Sémantického oddělení."
Chvilku se nic nedělo. Žádná odezva: Potom se strážci pomalu, nejistě rozestoupili.
Cris vyrazil. Rychle jako blesk se odtrhl od Anity, proletěl kolem zmatených strážců, mezerou v řadě a východem ven na ulici. V patách mu šlehaly paprsky energie. Strážci se s křikem hnali ven. Anita zůstala vzadu, zcela zapomenutá. Strážci a těžké zbraně proudili ven do časné ranní tmy. Sirény kvílely. Policejní vozy se s řevem probouzely k životu.
Omámená a zmatená Anita stála opřená o zeď a snažila se popadnout dech.
Byl pryč. Opustil ji. Dobrotivý bože – co to provedla? Zavrtěla ohromeně hlavou, tvář skrytou v dlaních. Asi byla zhypnotizovaná. Ztratila vůli i zdravý rozum. Ztratila hlavu! To zvíře, to velké zlaté zvíře ji obelstilo. Využilo ji. A teď bylo pryč. Zmizelo ve tmě.
Slzy neštěstí a zoufalství se jí řinuly mezi zaťatými prsty. Marně si je otírala, ten proud nešel zastavit.

"JE PRYČ," řekl Baines. "Teď už ho nikdy nechytíme. Už je pravděpodobně tisíc mil odsud."
Anita seděla schoulená v rohu, tváří ke zdi. Jako malá hromádka neštěstí, zlomená a ubohá.
Wisdom přecházel sem a tam. "Ale. kam může jít? Kde se může schovat? Nikdo ho neschová! Každý zná zákony o mutonech!"
"Strávil většinu života v lese. Bude lovit – to je to, co dělal vždycky. Divili se, co asi dělá, tak daleko a sám. Chytal zvěř a spal pod stromy." Baines se ostře zasmál. "A první žena, která ho potká, ho ráda schová – jako ona." Škubnutím palce ukázal na Anitu.
"Takže všechno to zlato, ta hříva, ta božská postava k něčemu byla. Ne jen jako dekorace." Wisdom se ušklíbl tlustými rty. "Nemá jen jednu schopnost – má dvě. Jedna je nová. Nejnovější věc v metodách na přežití. Ta druhá je stará jako život sám." Přestal přecházet a zabodl pohled do schoulené postavy v rohu. "Opeření. Lesklé peří a hřebínky u kohoutů, labutí a jiných ptáků, lesklé šupiny u ryb. Zářivé kožešiny a hřívy u velkých zvířat. Zvíře nemusí být nezbytně bestie. Lvi nejsou bestie. Nebo tygři. Nebo jiné z velkých koček. Jsou všechno, jen ne bestie."
"Nebude se mít čeho bát," řekl Baines. "Bude unikat – dokud bude existovat lidská žena, aby se o něj postarala. A protože dokáže vidět dopředu, do budoucnosti, už určitě ví, že je pro lidské ženy sexuálně neodolatelný."
"Dostaneme ho," zavrčel Wisdom. "Nechám vládu vyhlásit výjimečný stav. Bude ho hledat vojenská i civilní policie. Armády mužů – celá planeta expertů, nejvyspělejší stroje a zbraně. Dostaneme ho – dříve či později."
"K ničemu to nebude," řekl Baines. Položil Anitě ruku na rameno a ironicky ji poplácal. "Budeš mít společnost, srdíčko. Nebudeš jediná. Jsi jen první v dlouhém procesí."
"Díky," zaskřípala Anita zuby.
"Nejstarší a nejnovější metoda na přežití. Jejich kombinace vytváří dokonale přizpůsobeného živočicha. Jak ho k čertu máme zastavit? Tebe můžeme protáhnout sterilizační lázní – ale nemůžeme sesbírat všechny, všechny ženy, které potká cestou. A jestli jedinou opomeneme, jsme v koncích."
"Budeme to muset zkusit," řekl Wisdom. "Shromáždit jich tolik, kolik budeme moci. Dříve, než porodí."
V jeho unaveném, povislém obličeji se zableskla nepatrná naděje. "Možná jsou jeho vlastnosti recesivní. Možná je ty naše zneutralizují."
"Na to bych nevsadil ani pěťák," řekl Baines. "Myslím, že už vím, která rodová linie získá navrch."
Ironicky se zašklebil. "A tuším, že hádám dobře. My to nebudeme."

ODVETNÉ UTKÁNÍ

NEBYLA TO OBYČEJNÁ herna. A to pro policii z L.A. znamenalo veliký problém. Mimozemšťané, kteří hernu zbudovali, umístili svoji masivní loď přímo nad stoly, takže v případě policejní razie měly trysky motorů všechno zničit. Dobře vymyšlené, pomyslel si rozmrzele seržant Joseph Tinbane. Jediným zášlehem plamenů mimozemšťané opustí Zemi a zároveň zničí veškerý důkazní materiál o své protizákonné činnosti.
A co bylo horší, zabijí každého lidského tvora uvnitř. Každého, kdo by jinak mohl žít a podat svědectví.
Seděl ve vznášedle, šňupal výborný dovozový tabák Dean Swift a kousek po kousku uždiboval ze žluté plechovky slavičí pochoutku. Tabák ho trochu osvěžil, ale nijak zvlášť. Po levé straně měl i ve večerní tmě snadno rozeznatelný obrys vztyčené vesmírné lodi, černé a tiché, s rozšířeným, obezděným prostorem pod sebou, zrovna tak černým a tichým – ovšem jen zdánlivě.
"Mohli bychom jít dovnitř," řekl svému služebně mladšímu kolegovi, "ale to by pouze znamenalo nechat se zabít." Budeme se muset spolehnout na roboty, pomyslel si. I když jsou nešikovní a náchylní k chybám. Alespoň nejsou živí. A nebýt živý představovalo v projektu, jako byl tenhle, velkou výhodu.
"Třetí jde dovnitř," řekl tiše seržant Falkes na vedlejší sedačce.
Štíhlá postava v lidském oblečení se zastavila před dveřmi kasina, zaklepala a vyčkávala. Konečně se dveře otevřely.
Robot udal správné heslo a byl vpuštěn dovnitř.
"Myslíš, že přežijí startovací explozi?" zeptal se Tinbane. Falkes byl specialista na robotiku.
"Jeden by snad mohl. Všichni určitě ne. Ale jeden bude stačit." Seržant Falkes se nedočkavě naklonil

před Tinbana, aby se podíval ven. Mladou tvář měl ztuhlou soustředěním. "Tak vezměte už ten megafon. Řekněte jim, že jsou zatčeni. Nevidím žádný důvod čekat."
"Důvod je ten," řekl Tinbane, "že je mnohem pohodlnější dívat se na loď v klidu a nechat akci dole probíhat. Počkáme."
"Ale všichni roboti jsou už uvnitř."
"Počkáme, až odešlou své videopřenosy," rozhodl Tinbane. Koneckonců – budou to alespoň nějaké důkazy. Na policejním velitelství je v současné době nahrávali do trvalé formy. A přece měl jeho mladší kolega, přizvaný jako specialista na robotiku, pravdu. Jakmile poslední z těch humanoidních špiclů zmizel uvnitř, nebylo už na co čekat. Leda na to, až si mimozemšťané uvědomí, kdo se to k nim vetřel a provedou svůj obvyklý plán ústupu. "Dobře," řekl a stiskl tlačítko, kterým se aktivoval megafon.

FALKES SE NAKLONIL a promluvil do megafonu. Z toho se okamžitě ozvalo: "JAKO ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI POLICIE V LOS ANGELES JÁ A MOJI MUŽI NAŘIZUJEME VŠEM UVNITŘ, ABY KOLEKTIVNĚ VYŠLI VEN NA ULICI. DÁLE NAŘIZUJI–"
Jeho hlas z megafonu byl přehlušen mocným výbuchem, kterým se rozpoutalo ohnivé peklo v hlavních tryskách startující vesmírné lodi. Falkes pokrčil rameny a věcně se usmál na Tinbana. Netrvalo jim to dlouho, dalo se přečíst z jeho němých úst.
Jak se předpokládalo, věn se nedostal nikdo. Nikdo z kasina neunikl. Ani když se konstrukce, tvořící budovu, roztavila. Loď se oddělila a nechala za sebou mazlavou, kašovitou, vosk připomínající hmotu. Stále se nikdo neobjevoval.
Všichni jsou mrtví, uvědomil si Tinbane, když se probral ze šoku.
"Je čas jít dovnitř," řekl Falkes se stoickým klidem. Začal se soukat do svého neoazbestového obleku a chvilku po něm to udělal i Tinbane.
Oba seržanti společně vstoupili do horké, rozbředlé kaše bývalého kasina. Uprostřed leželi ve tvaru jakési mohyly dva ze tří humanoidních robotů. V posledním okamžiku se jim podařilo něco přikrýt vlastními těly. Třetího Tinbane nikde neviděl. Zřejmě byl zničen se vším ostatním. Se vším organickým.
Zajímalo by mě, co si mysleli – v těch svých zmatených hlavách – že stojí za to zachránit, napadlo Tinbana, když ohledával zdeformované zbytky dvou robotů. Něco živého? Jednoho z těch hadům podobných mimozemšťanů? Pravděpodobně ne. Takže herní stůl.
"Jednali rychle," řekl fascinovaný Falkes. "Na roboty."
"Ale něco máme," zdůraznil Tinbane. Nesměle dloubl do roztaveného kovu bývalých robotů. Část, spíše torzo, sklouzla stranou a odhalila to, co se roboti snažili zachránit.
Hrací automat.
Tinbane uvažoval proč. Mělo to nějakou cenu? On osobně o tom pochyboval.

V LABORATOŘÍCH NA SUNSET Avenue, v centrální staré části Los Angeles, podal technik Tinbanovi dlouhou písemnou zprávu.
"Řekněte mi, co tam je," řekl Tinbane rozmrzele. Byl ve službě už příliš mnoho let na to, aby se nechal mučit takovými věcmi.
Vrátil desky se zprávou vysokému štíhlému policejnímu technikovi.
"Zjistili jsme, že nejde o běžnou konstrukci," řekl technik, když přelétl očima svoji vlastní zprávu, jako by ji už zapomněl. Jeho tón, zrovna tak jako celá zpráva, byl suchý a těžkopádný. Pro něho to byla jen každodenní rutina. Stejně jako ostatní, i on se domníval, že hrací automat, který ti roboti zachránili, nemá žádnou cenu – alespoň takový dojem dělal na Tinbana. "Tím chci říci, že není jako ty, které přivezli na Zemi předtím. Pravděpodobně se mnohem více dozvíte od té věci samotné. Navrhuji, abyste do ní hodil minci a zahrál si jednu hru." Pak dodal: "Laboratorní rozpočet vám poskytne čtvrtdolar, který později z automatu zase vyndáme."
"Mám svůj vlastní," řekl Tinbane rozčileně. Následoval technika skrz velkou omšelou laboratoř, kolem složitých – a v mnoha případech zastaralých – analytických přístrojů a částečně rozpadlých konstrukcí, do pracovního prostoru vzadu.
Tam, vyčištěný a opravený, stál hrací automat, který roboti zachránili. Tinbane do něj vhodil minci. Pět

ocelových kuliček se okamžitě vkutálelo do zásobníku a deska na protější straně se rozzářila množstvím měnících se barev.
"Než vystřelíte první kuličku," řekl technik, který se postavil vedle něj, aby mohl být svědkem nadcházejících událostí, "radím vám, abyste si pozorně prohlédl hrací pole stroje, komponenty, které bude kulička míjet. Ta vodorovná plocha pod ochranným sklem je velice zajímavá. Je to jakási miniaturní vesnice plná domů, osvětlených ulic, veřejných budov, startovacích drah pro raketoplány... nic pozemského, samozřejmě. Ióská vesnice, taková, jaké bývají. Skvělá detailní práce."
Tinbane se sklonil a zíral. Technik měl pravdu. Precizní detailnost celého modelu byla šokující.
"Testy, které měří opotřebovanost pohyblivých částí stroje," informoval ho technik, "ukázaly, že byl už hodně používaný. Je zde značně velká odchylka. Odhadujeme, že po takových tisíci hrách se bude muset stroj vrátit do dílny. Do jejich dílny, na Io. Domníváme se, že právě tam staví a udržují zařízení tohoto druhu." A hned vysvětlil: "Tím myslím hrací projekty jako takové."
"Jaký je obsah hry?" zeptal se Tinbane.
"Máme zde," vysvětloval technik, "to, čemu říkáme plně variabilní soustava. Jinými slovy, terén, po kterém se kulička pohybuje, je pokaždé jiný. Počet možných kombinací je –" zalistoval ve svém hlášení, ale nemohl najít přesné číslo – "v každém případě ohromný. Vyčíslitelný v milionech. Podle našeho názoru je automat zbytečně komplikovaný. Koneckonců, až vystřelíte kuličku, tak sám uvidíte."
Tinbane stiskl tlačítko a umožnil tak první kuličce, aby se vykutálela ze zásobníku před odpalovací píst. Potom odpružený píst přitáhl k sobě a odpálil.
Kulička vystřelila nahoru po dráze, vyletěla z ní a narazila na pružinu, která jí okamžitě udělila přídatnou rychlost.

KULIČKA NYNÍ ÚTOČNĚ poskakovala směrem k vnějšímu opevnění vesnice.
"První obrannou linii," řekl technik za jeho zády, "která chrání vlastní vesnici, tvoří série náspů, které jsou namalované, vytvarované a upravené tak, aby se podobaly ioské krajině. Věrnost napodobenin, jak vidíte, je absolutní. Pravděpodobně vesnici dělali podle satelitů na oběžné dráze koleni Io. Jednoduše si můžete představit, že se díváte na skutečný kus toho měsíce z výšky deseti nebo více mil."
Ocelová kulička se srazila se zvrásněným povrchem. Její trajektorie se změnila a kulička se nejistě rozkolébala na místě.
"Zneškodněna," řekl Tinbane, když viděl, jak dokonale profil terénu zařídil, aby kulička přišla o svůj útočný dopředný pohyb. "Teď tu vesnici naprosto mine."
Kulička s těžce sníženou hybností putovala do postranní rýhy, pomalu se kutálela po její dráze a pak, právě když už se zdálo, že spadne do sběrného otvoru, ji pružina náhle mrštila zpět do hry.
Na světélkujícím panelu se zaznamenalo skóre. Vítězství pro hráče, alespoň prozatím. Kulička už zase ohrožovala vesnici. Znovu poskakovala zvrásněným terénem, po naprosto stejné dráze jako předtím.
"Teď uvidíte něco důležitého," řekl technik. "Až bude mířit k té pružině, která ji teď zasáhla. Nedívejte se na kuličku. Dívejte se na pružinu."
Tinbane se díval. A viděl, jak zpoza pružiny vychází malý obláček šedého kouře. Tázavě se obrátil na technika.
"Teď sledujte kuličku!" vykřikl technik.
Kulička znovu narazila do pružiny umístěné těsně před sběrným otvorem. Tentokrát ale, pružina na náraz nereagovala.
Tinbane zíral, jak se kulička neškodně kutálí dál, do sběrného otvoru a ven ze hry.
"Nic se nestalo," řekl konečně.
"Ten kouř, který jste viděl. Vycházel zpoza pružiny. Elektrický zkrat. Protože odraz z toho bodu umístil kuličku do hrozivé pozice – hrozivé pro vesnici."
"Jinými slovy," řekl Tinbane, "něco zaznamenalo, jaký účinek má pružina na kuličku. Konstrukce funguje tak, aby sama sebe chránila před její činností." Tohle už předtím viděl i na jiných hracích zařízeních mimozemšťanů: rafinovaná soustava obvodů, která neustále měnila hrací desku takovým způsobem, aby vypadala jako živá – takovým způsobem, aby snížila hráči šance na vítězství. V tomto konkrétním případě získal hráč vítězné body, jakmile přiměl pět ocelových kuliček proniknout do centrálního

prostoru: repliky ioské vísky. Z toho důvodu musela být víska chráněna. A z toho důvodu bylo třeba tuto strategicky umístěnou pružinu zlikvidovat. Alespoň prozatím. Dokud se celková topografická konfigurace nějak významně nezmění.

"NIC NOVÉHO pod sluncem," řekl technik. "Už jste to viděl stokrát předtím. Já už jsem to viděl tisíckrát předtím. Řekněme, že tenhle herní automat už prošel stovkami jednotlivých her a pokaždé v něm proběhla pečlivá úprava systému obvodů s cílem způsobit neutralizaci ocelových kuliček. Řekněme, že změny jsou kumulativní. Teď už je pravděpodobně každé bodové skóre, kterého hráč dosáhne, jen nepatrným zlomkem těch předchozích, než obvody dostaly příležitost se projevit. Konečná fáze změn – jako ve všech hracích zařízeních mimozemšťanů – je nulový faktor výhry, ke kterému všechno postupně směřuje. Jen zkuste zasáhnout vesnici, Tinbane. Zkonstruovali jsme automatickou, pravidelně pracující spoušť a sehráli sto čtyřicet her. A ani jednou se kulička nedostala dost blízko na to, aby vesnici nějak ohrozila. Zaznamenali jsme bodové skóre každé hry. Pokaždé jsme zjistili lehký, ale znatelný pokles." Usmál se.
"Takže?" řekl Tinbane.
"Takže nic. Jak vám říkám já i moje zpráva." Technik se zarazil. "Kromě jedné věci. Podívejte se na tohle."
Sehnul se a jel hubeným prstem po ochranném skle ke konstrukci v blízkosti centra repliky. "Z fotografického záznamu je patrné, že každou hrou tato složka nabývá stále zřetelnějšího tvaru. Je stavěna podpovrchovým systémem obvodů – samozřejmě. Jako všechny ostatní změny. Ale tahle konfigurace – nepřipomíná vám to něco?"
"Vypadá to jako římský katapult," řekl Tinbane. "Ale spíše ve vertikálním než horizontálním postavení."
"To je i náš názor. A podívejte se na ten prak. Ve vztahu k proporcím vesnice je neobyčejně veliký. Vlastně obrovský. Je to jasné, není ve stejném měřítku."
"Vypadá to, že by skoro unesl–"
"Žádné skoro," řekl technik. "Změřili jsme to. Velikost praku je přesná. Každá z těch kuliček by do něj perfektně pasovala."
"A pak?" zeptal se Tinbane a cítil, jak mu přeběhl mráz po zádech.
"A pak by to mrštilo kuličku přímo na hráče," řekl laboratorní technik s naprostým klidem, "Je to namířené dopředu, před automat. Dopředu a vzhůru." Potom dodal: "A už je to prakticky hotové."

NEJLEPŠÍ OBRANA, pomyslel si Tinbane sám pro sebe, když podrobně studoval ten ilegální hrací automat, je útok. Ale kdo o tom kdy slyšel v takových souvislostech?
Nula, uvědomil si, není dostatečně nízké skóre na to, aby uspokojila obranný systém obvodů. Nula nestačí. Musí usilovat o něco, co je ještě méně než nula. Proč? Protože, napadlo ho, ono to nesměřuje k mile jako konečnému bodu. Ono to směřuje k nejlepšímu obrannému aktu. Byla to příliš dokonalá konstrukce.
"Myslíte si," zeptal se hubeného laboratorního technika, "že právě tohle měli mimozemšťané v úmyslu?"
"To není důležité. Alespoň ne za současné situace. Důležité jsou dvě věci. Automat byl dovezen – navzdory pozemskému zákonu – na Zemi a hráli na něm pozemšťané. Ať už úmyslně nebo neúmyslně, mohla by to, být, a vlastně brzy bude, smrtelná zbraň." Pak dodal: "Počítáme, že tak v rozmezí dvaceti her. Pokaždé, když je vhozena mince, stavba pokračuje. Ať už se kulička dostane blízko vesnice nebo ne. Jediné, co to potřebuje, je příliv energie z centrální heliové baterie. A ten přijde automaticky, jakmile začne hra. Práce na stavbě pokračuje i teď, když tu stojíme. Měl byste raději vypustit zbývající čtyři kuličky, aby se to vypnulo. Nebo nám dát povolení k rozmontování automatu – nebo alespoň na odstranění energetického zdroje z obvodu."
"Mimozemšťané nemají zrovna velkou úctu k lidskému životu," napadlo Tinbana. Myslel na masakr, který způsobila startující loď. A pro ně to byla rutina. Ale z hlediska hromadné destrukce lidské rasy bylo tohle naprosto zbytečné. Čeho dalšího se tím mohlo dosáhnout?
Zamyšleně řekl: "Je to záležitost výběru. Tohle by zlikvidovalo jenom hráče."
Technik odvětil: "Tohle by zlikvidovalo každého hráče. Jednoho po druhém."

"Ale kdo by tu hru hrál," namítl Tinbane, "po prvním úmrtí?"
"Lidé tam chodí, i když vědí, že v případě razie mimozemšťané všechno a všechny spálí," zdůraznil technik. "Potřeba hrát je návyková záležitost. Jistý druh lidí hraje bez ohledu na to, co riskuje. Už jste někdy slyšel o ruské ruletě?"
Tinbane vypustil druhou ocelovou kuličku a sledoval, jak vyskočila a vyrazila k miniaturní vesnici. Tahle dokázala projít přes zvrásněný terén. Přiblížila se k prvnímu z domů tvořících vlastní vesnici. Možná ho dostanu, napadla ho divoká myšlenka. Dříve, než dostane on mě. Naplnilo ho podivné, dosud nepoznané vzrušení. Díval se, jak kulička naráží do domečku, drtí ho a pokračuje dál. Kulička, ačkoliv ve skutečnosti velice malá, se jako obr tyčila nad všemi stavbami, ze kterých se vesnice skládala.
Nad všemi kromě katapultu. Dychtivě sledoval, jak se kulička ke katapultu nebezpečně blíží. Pak ji ale odklonil náraz do starostova domu, kulička změnila směr a odkutálela se do sběrného otvoru.
Okamžitě poslal do hry další.
"V sázce," zašeptal technik, "je hodně, nemám pravdu? Váš život proti jeho. Musí to být výjimečně přitažlivé pro někoho, kdo na to má tu pravou náturu."
"Myslím," řekl Tinbane, "že dostanu ten katapult dřív, než bude připraven jednat."
"Možná. Možná taky ne."
"Pokaždé dostanu kuličku blíž a blíž."
Technik podotkl: "Aby mohl katapult fungovat, tak jednu z těch ocelových kuliček potřebuje. Je to jeho náboj. Díky vám se zvyšuje pravděpodobnost, že jednu opravdu použije. Vy mu ve skutečnosti pomáháte." Pak zachmuřeně dodal: "Vlastně bez vás nemůže ani fungovat. Hráč není pouze nepřítel, je zároveň nepostradatelnou součástí. Raději toho nechtě, Tinbane. Ta věc vás využívá."
"Nechám toho," řekl Tinbane, "jakmile dostanu ten katapult."
"To máte zatracenou pravdu. Protože budete mrtvý." Prohlížel si Tinbana štěrbinkou očí. "Tohle je pravděpodobně důvod, proč mimozemšťané ten automat sestrojili. Aby se nám pomstili za naše razie. To je asi jeho účel."
"Máte další čtvrtdolar?" zeptal se Tinbane.

UPROSTŘED DESÁTÉ hry se ve strategii stroje objevila překvapivá, nečekaná změna. Zničehonic přestal směřovat své ocelové kuličky pouze na jednu stranu, pryč od modelu vesnice.
Tinbane překvapeně sledoval, jak se kulička valí – úplně poprvé – přesně středem hrací plochy. Přímo k, z hlediska měřítka vesnice, obrovskému katapultu.
Bylo zřejmé, že katapult je zkompletován.
"Mám vyšší hodnost, Tinbane," řekl laboratorní technik direktivně. "A rozkazuji vám toho nechat."
"Každý váš rozkaz pro mne," řekl Tinbane, "musí být vyhotoven písemně a schválen někým z inspekčního oddělení." Nicméně zaváhal a přestal hrát. "Dostanu ho," dodal zamyšleně. "Ale nebudu stát tady. Musím být někde stranou, dostatečně daleko, aby mě nemohl odstřelit." Aby mě nemohl zaměřit jako svůj cíl, uvědomil si.
Už předtím si všiml, jak se katapult lehce natočil. Vypátral ho na základě nějaké soustavy čoček. Nebo to možná byla termotropie. Vycítil ho podle tělesného tepla.
Pokud je to ta druhá možnost, obranný manévr bude celkem jednoduchý: odporová cívka, napojená na jiné centrum. Na druhé straně by to mohlo využívat nějaký cefalický index, zaznamenávat veškeré mozkové záření v okolí. Ale o tom by už policejní laboratoř věděla.
"Na jakém principu to pracuje?" zeptal se.
"V době, kdy jsme ten automat zkoumali, nebylo tohle zařízení ještě postaveno. Nepochybně vzniká teprve teď, v souladu s dokončením zbraně."
Tinbane se zamyslel: "Doufám, že jeho součástí není zařízení na nahráváni cefalického indexu." Protože pokud ano, uložit takový vzorec do paměti by nebyl vůbec žádný problém. Mohlo by si to uchovat svého protivníka v paměti pro případ budoucích utkání.
Něco ho na té představě děsilo – jakési okamžité nebezpečí, které mu hrozilo.
"Dohodneme se takhle," řekl technik. "Budete pokračovat ve hře, dokud to na vás nevystřelí první kulku. Potom přestanete a necháte nás ho rozpárat. Musíme znát princip. Mohlo by se to objevit znovu s

mnohem složitější konstrukcí. Souhlasíte? Ponesete určité riziko, ale já jsem přesvědčen, že první střela bude namířena se záměrem jejího použití jako zpětné vazby. Aby upřesnila cíl pro druhou střelu... která se nikdy neuskuteční."
Měl se technikovi svěřit se svým strachem?
"Co mě zneklidňuje," řekl, "je možnost, že si to uchová určitou paměť o mé osobě. Pro budoucí setkání."
"Jaké budoucí setkání? My ho kompletně rozebereme. Jakmile vystřelí."
Tinbane neochotně souhlasil. "Myslím, že bych měl raději přistoupit na váš návrh." Možná jsem už zašel příliš daleko, pomyslel si. Možná jsi měl pravdu.

DALŠÍ KULIČKA minula katapult jen o setinu palce. Co ho ale znervóznilo, nebyla ta blízkost. Byl to rychlý, sotva patrný pokus části katapultu zachytit kuličku, když ho míjela. Pohyb tak bleskový, že ho šlo snadno přehlédnout. "On chce tu kuličku," ozval se technik. "Chce vás." Také si toho všiml.
Tinbane se váhavě dotkl spouště, aby vypustil další – a pro něho možná poslední – ocelovou kuličku.
"Ustupte," radil mu technik nervózně. "Zapomeňte na naši dohodu. Přestaňte hrát. Rozebereme ho tak, jak je teď."
"Potřebujeme znát ten princip," trval na svém Tinbane. A stiskl spoušť.
Ocelová kulička, která mu náhle připadala obrovská, tvrdá a těžká, se bez zaváhání valila k čekajícímu katapultu. Každá součást herního terénu spolupracovala. K získání náboje došlo dříve, než si vůbec uvědomil, co se stalo. Stál a zíral.
"Pryč!" technik rychle jako blesk uskočil, vrazil do Tinbana a celou svou vahou ho odhodil od hracího automatu,
S řinčením rozbitého skla prosvištěla kulička kolem Tinbanova pravého spánku, narazila do vzdálené zdi laboratoře a odkutálela se pod pracovní stůl.
Ticho.
Po chvíli řekl technik roztřeseným hlasem: "Mělo to obrovskou rychlost. Obrovskou sílu. Všechno, co to potřebovalo."
Tinbane se postavil na rozechvělé nohy a pokročil k automatu.
"Nevypouštějte další kuličku," varoval ho technik.
"To ani nemusím." Tinbane se otočil a vyrazil z místnosti.
Stroj vypustil kuličku sám.

TINBANE SEDĚL ve vedlejší kanceláři a kouřil. Naproti němu se posadil Ted Donovan, šéf laboratoře. Dveře do laboratoře byly zavřené a všichni laboratorní technici byli megafonem přivoláni do bezpečí. Za zavřenými dveřmi ležela ztichlá laboratoř. Nehybná, pomyslel si Tinbane, a čekající.
Uvažoval, zda čekala na kohokoliv, jakéhokoliv člověka, pozemšťana, který by přišel na dostřel. Nebo – pouze na něho.
Druhá možnost ho pobavila mnohem méně než před nějakou dobou. I tady za dveřmi se cítil jako v pasti. Stroj, vyrobený v jiném světě, poslaný na Zemi bez jakýchkoliv instrukcí, schopný pouze probírat se všemi svými obrannými možnostmi, dokud nenarazí na klíč. Náhodnost operací v průběhu stovek, dokonce tisíců her... jeden člověk po druhém, jeden hráč po druhém. Dokud nakonec nedosáhne kritického bodu a nepřipoutá k sobě posledního člověka, rovněž vybraného procesem náhodnosti, kontraktem smrti. V tomto případě jeho. Bohužel.
Ted Donovan řekl: "Odřízneme na dálku zdroj energie. To by nemělo být obtížné. Vy jděte domů a na všechno zapomeňte. Jakmile budeme mít analýzu klíčového obvodu, budeme vás informovat. Pokud to samozřejmě nebude pozdě v noci, což by–"
"Informujte mě," požádal Tinbane, "v kteroukoliv dobu. Pokud se vám to podaří." Nemusel nic vysvětlovat. Šéf laboratoře mu rozuměl.
"Je zřejmé," rozebíral to Donovan, "že tento konstrukt je namířen proti policejním týmům, přepadajícím kasina. Jak na něj nasměrovali naše roboty, to samozřejmě nevíme – zatím. Možná, že najdeme i takový obvod." Zvedl již existující laboratorní zprávu a nepřátelsky si ji prohlížel. "Tohle bylo příliš povrchní, jak se teď ukáže. – Pouze další hrací stroj mimozemšťanů.– K čertu s tím." Znechuceně zprávu odhodil.

"Jestli tohle všechno skutečně zamýšleli," řekl Tinbane, "dostali, co chtěli. Absolutně mě dostali." Přinejmenším ho chytili na háček. Získali jeho pozornost. A spolupráci.
"Vy jste hráč. Máte k tomu sklon. Ale to jste nevěděl. V jiném případě by to možná nefungovalo," odpověděl Donovan a dodal, "ale je to zajímavé. Hrací automat, který vrací rány. Který má už plné zuby ocelových kuliček, co se mu valí po povrchu. Doufám, že nesestrojí celou střelnici. Už tohle je dost zlé."
"Jako ve snu," zamumlal Tinbane.
"Prosím?"
"Neskutečně skutečné." Jenže, pomyslel si, ono to skutečné je. Vstal. "Udělám, co říkáte. Půjdu domů, do svého bytu. Máte číslo mého videotelefonu." Byl unavený a vystrašený.
"Vypadáte hrozně," prohlížel si ho Donovan. "Nemělo to dojít tak daleko. Je to ale důmyslná mašinka, co říkáte? Musíte na ni zaútočit, aby začala fungovat. Když ji necháte na pokoji–"
"Nechám ji na pokoji," řekl Tinbane. "Ale mám pocit, že čeká. Chce, abych se vrátil." Cítil, že ho očekává, touží po jeho návratu. Ten stroj chtěl něco vědět a on mu to pověděl — pověděl mu o sobě. Pověděl mu, že existuje. Že na Zemi existuje jistý člověk jménem Joseph Tinbane.
Pověděl mu příliš mnoho.

KDYŽ ODEMYKAL dveře svého bytu, videotelefon už vyzváněl. Se zlou předtuchou zvedl sluchátko.
"Haló."
"Tinbane?" Byl to Donovanův hlas. "Měl jste pravdu, je to encefalotropie. Našli jsme záznam vzorku vaší mozkové konfigurace a samozřejmě jsme ho zničili. Ale–" Donovan zaváhal. "Našli jsme ještě něco jiného, co bylo postaveno až po naší prvotní analýze."
"Vysílač," řekl Tinbane přidušeným hlasem.
"Bohužel ano. Dosah půl míle nebo dvě míle se zaměřovačem. A má to tvar paraboly na zaměřování, takže musíme předpokládat vysílání v dosahu dvou mil. Nemáme ani tušení, z čeho by se mohl skládat přijímač, přirozeně, dokonce ani jestli je na povrchu Země nebo ne. Pravděpodobně ano. Někde v nějaké kanceláři. Nebo ve vznášedle, která používají. Alespoň o tom teď víte. Je to zbraň jejich pomsty, to je nepochybné. Vaše emocionální reakce byly naneštěstí správné. Když si to naši dvojlebeční experti prohlédli, došli k závěru, že jste byl skutečně očekáván – abych tak řekl. Chtělo to, abyste přišel. Ten nástroj možná nikdy nefungoval jako pravý hrací automat. Úchylky, které jsme zaznamenali, byly patrně zabudovány už dříve, nezpůsobilo je opotřebování. Tak, to je všechno."
"Co navrhujete, abych udělal?"
"Udělal?" Pauza. "Nic moc. Zůstaňte ve svém bytě. Nechoďte do práce, ani na chvíli."
Takže pokud mě dostanou, pomyslel si Tinbane, nebude zároveň ohrožen nikdo z oddělení. To je pro zbytek zaměstnanců velká výhoda, ale pro mě těžko. "Myslím, že odsud vypadnu," řekl nahlas. "Ta věc může být limitovaná prostorem, omezená na L.A. nebo dokonce jenom na část města. Pokud nemáte nic proti." Měl přítelkyni. Nancy Hackettovou v La Jolla. Mohl by jít tam.
"Jak je libo."
"Stejně mi nemůžete nijak pomoci."
"Mám nápad," řekl Donovan. "Přidělíme vám nějaké peníze, slušnou sumu, co jen budeme moci, ze které byste mohl žít. Dokud nepřijdeme na kloub tomu zatracenýmu přijímači a nezjistíme, na co je napojen. Z čeho nás nejvíc bolí hlava je to, že nějaké řeči o naší záležitosti už prosákly ven z oddělení. Bude velmi těžké přinutit další přepadová komanda, aby potírala ilegální činnost mimozemšťanských kasin... což je samozřejmě přesně to, čeho chtěli dosáhnout. A ještě jednu věc můžeme udělat. Můžeme vám nechat v laboratoři udělat mozkový štít, takže už nebudete vyzařovat žádný rozeznatelný chemický vzorec. Ale budete za to muset zaplatit z vlastní kapsy. Možná bychom vám to mohli strhávat ze mzdy. Jako splátky, rozdělené do několika měsíců. Pokud máte zájem. Upřímně řečeno, pokud chcete znát můj osobní názor, vřele vám to doporučuji."
"Tak dobře," souhlasil Tinbane. Cítil se otupělý, bezvládný, unavený a smířený. Všechno tohle najednou. A měl hluboký, intenzivní pocit, že jeho reakce je naprosto přirozená. "Navrhujete ještě něco?" zeptal se.
"Zůstaňte ozbrojen. I když půjdete spát."
"Cože, spát?" řekl. "Vy si myslíte, že bych mohl usnout? Možná, až bude ten stroj kompletně zničen." Ale

v tom nebude žádný rozdíl, uvědomil si. Teď už ne. Ne po tom, co to odeslalo vzorek mých mozkových vln někomu jinému. Někomu, o kom vůbec nic nevíme. Jen Bůh ví, co by to mohlo být. Mimozemšťané se vždycky objeví s nějakou zapeklitou věcí.

ZAVĚSIL TELEFON a odešel do kuchyně, aby si namíchal skleničku antické whisky.
To je bordel, řekl si pro sebe. Být pronásledován hracím automatem z nějaké jiné planety. Přišlo mu to skoro – ale ne docela – k smíchu.
Jak se asi, ptal se sám sebe, chytá rozzlobený hrací automat? Automat, který zná tvé číslo a chystá se tě zničit? Nebo přesněji jeho nebulózní přítel...
Něco udělalo ťap ťap na kuchyňském okně.
Sáhl do kapsy a vytáhl služební laserovou pistoli. Prošel kuchyní, přistoupil k oknu a vyhlédl ven do noci. Tma. Nic neviděl. Baterka? Jednu měl v přihrádce na rukavice ve svém vznášedle, zaparkovaném na střeše budovy. Nejvyšší čas pro ni dojít.
O chvíli později, už s baterkou v ruce, sbíhal po schodech zpátky do kuchyně.
Proud světla odhalil brouku podobného tvora, přisátého dlouhými, vyčnívajícími panožkami na vnější straně okenní tabulky. Dvě tykadla ťukala o sklo a slepě, mechanicky ohmatávala cestu před sebou. Ta věc sem vystoupala po stěně domu. Všiml si přísavného pásu, který ji udržoval na povrchu zdi.
Jeho zvědavost teď zvítězila nad strachem. Opatrně otevřel okno – není třeba platit stavební komisi za opravu – a namířil laserovou pistoli. Věc-brouk se ani nepohnula. Patrně se zarazila v polovině cyklu. Její reakce byly pravděpodobně velice pomalé, napadlo ho, mnohem pomalejší než reakce jejího organického protějšku. Pokud to, samozřejmě, nebyla časovaná bomba. V tom případě nebyl žádný čas na přemýšlení.
Vystřelil slabý paprsek těsně pod brouka.
Zmrzačený brouk se naklonil dozadu a většina jeho přísavných pohárků se uvolnila. Když padal, Tinbane ho zachytil, přenesl svižně do místnosti, upustil na zem a zamířil na něj pistoli. Brouk byl ale funkčně naprosto v koncích. Ani se nepohnul.
Ze šuplíku na nářadí vedle dřezu vytáhl šroubovák a položil ho na stůl. Posadil se a prohlédl si svůj nález. Cítil, že teď už si může dát na čas. Tlak, alespoň na chvíli, polevil.
Trvalo čtyřicet minut, než se mu podařilo tu věc otevřít. Na úchytné šroubky nepasoval žádný běžný šroubovák, takže nakonec musel použít obyčejný kuchyňský nůž. Ale nakonec brouka před sebou přece jen otevřel a rozdělil jeho schránku na dvě poloviny. Jedna byla holá a prázdná, druhá přecpaná komponenty. Bomba? S úzkostlivou péčí se v tom začal vrtat, aby kousek po kousku vyšetřil každou součástku.
Žádná bomba – přinejmenším žádná, kterou by znal. Takže snad vražedný nástroj? Žádná čepel, žádný jed nebo mikroorganismy, žádná hlaveň, schopná vystřelit smrtelnou nálož, výbušnou nebo kteroukoliv jinou. Tak na co to proboha mohlo být? Rozpoznal motor, který tu věc poháněl, když stoupala po stěně budovy, a potom fotoelektrickou řídící hlavu, pomocí které se orientovala. Ale to bylo všechno. Absolutně všechno.
Z hlediska využití to bylo bezcenné.
Nebo to tak mělo být? Podíval se na hodinky. Strávil nad tou věcí celou hodinu. Jeho pozornost byla odkloněna od něčeho jiného – a jen bůh věděl od čeho.

CELÝ NERVÓZNÍ sklouzl ze židle na strnulé nohy, sebral laserovou pistoli a začal metodicky prohledávat byt. Poslouchal, přemýšlela snažil se smysly zachytit něco jakkoliv malého, co nebylo v pořádku.
Poskytlo jim to čas, uvědomoval si. Celou jednu hodinu! Na cokoliv, co mají za lubem.
Čas, pomyslel si, který jsem měl na opuštění bytu. Na to, abych se dostal do La Jolla a pryč z tohoto čertovského místa, dokud nebude po všem.
Zazvonil videofon.
Když zvedl sluchátko, na obrazovku s cvaknutím naskočila šedivá tvář Teda Donovana. "Vznášedlo z našeho oddělení snímá váš byt," řekl Donovan. "A zachytilo nějakou aktivitu. Myslel jsem, že byste o

tom rád věděl."
"V pořádku," řekl napjatě.
"Nějaké vozidlo, letadlo, přistálo na chvilku na vašem střešním parkovišti. Nebylo to standardní vznášedlo, ale něco většího. Hned to zase velkou rychlostí odstartovalo, ale myslím, že je to ono."
"Zanechalo to tady něco?" zeptal se.
"Ano, bohužel ano."
Se sevřenými rty se zeptal: "Můžete pro mne v tuhle pozdní dobu něco udělat? Byl bych vám velmi vděčný."
"Co navrhujete? Nevíme, co to je, a vy to jistě také nevíte. Jsme otevřeni všem nápadům, ale myslím, že budeme muset počkat, dokud nebudeme znát podstatu toho – nepřátelského nástroje."
Něco narazilo na dveře. Něco na chodbě.
"Nechám zapnuté spojení," oznámil Tinbane. "Neodcházejte. Myslím, že se něco děje." V tom okamžiku ho zachvátila panika. Intenzivní, dětinská panika. S laserovou pistolí v strnulém a chabém sevření postupoval krok za krokem k zamčeným předním dveřím bytu. Zastavil se, odemkl dveře a otevřel je. Lehce. Tak málo, jak jen mohl.
Ohromná, nezadržitelná síla tlačila dveře dál. Klika mu vylétla z ruky a obrovská ocelová koule, která se opírala o pootevřené dveře, se začala neslyšně valit kupředu. Ustoupil stranou – nic jiného mu nezbývalo – s vědomím, že tohle je jeho protivník. Právě od něho mu ten nanicovatý lezoucí aparát odvedl pozornost.
Nemohl se dostat ven. Teď už do La Jolly neodjede. Ta velká masivní koule mu totálně zablokovala cestu.
Vrátil se k videotelefonu a řekl Donovanovi: "Jsem v pasti. Tady, ve vlastním bytě." U vnějšího opevnění, napadlo ho, které odpovídalo zvlněnému terénu hrací plochy toho automatu. První kulička byla zablokována právě tam, uvízla u vstupní brány. Ale co ta druhá? A třetí?
Každá bude o něco blíž.
"Můžete pro mne něco sestrojit?" zeptal se přidušeným hlasem. "Může laboratoř pracovat takhle pozdě v noci?"
"Můžeme to zkusit. Záleží to výhradně na tom, co chcete. Co máte na mysli? Co myslíte, že by pomohlo?"
Hrozně nerad o to žádal. Ale musel. Další by mohla vletět dovnitř oknem nebo se propadnout střechou přímo na něj. "Chci," řekl, "něco jako katapult. Dost velký a dost pevný na to, aby unesl kulatý náboj s průměrem mezi čtyřmi a půl a pěti stopami. Myslíte, že to dokážete?" Modlil se k bohu, aby ano.
"Něco takového na vás útočí?" zeptal se Donovan nedůvěřivě.
"Pokud to není halucinace," odpověděl Tinbane. "Záměrná, uměle vyvolaná projekce hrůzy, určená speciálně k tomu, aby mne zmátla."
"Vznášedlo z oddělení něco vidělo," řekl Donovan. "A nebyla to halucinace. Mělo to měřitelné rozměry. A–" Zaváhal. "Skutečně to na střeše zanechalo něco velkého. Odlétající hmota byla značně zmenšená. Takže je to skutečné, Tinbane."
"Myslel jsem si to," konstatoval Tinbane.

"DOSTANEME K VÁM ten katapult tak rychle, jak to bude možné," slíbil Donovan. "Doufejme, že mezi jednotlivými útoky je dost dlouhý interval. A měl byste počítat přinejmenším s pěti."
Tinbane přikývl a zapálil si cigaretu, nebo se o to alespoň pokusil. Ruce se mu ale třásly tak silně, že nedokázal přiložit zapalovač na správné místo. Potom vytáhl pouzdro se šňupacím tabákem, ale zjistil, že ho nedokáže otevřít. Pouzdro mu vyskočilo z prstů a spadlo na podlahu. "Pět," řekl, "v jedné hře."
"Ano," souhlasil Donovan váhavě, "přesně tak."
Stěna obývacího pokoje se otřásla.
Další střela se k němu blížila ze sousedního pokoje.

KRÁL ELFŮ
PRŠELO A ZAČÍNALO se stmívat. Kolem pump na okraji benzínové stanice se hnaly přívaly vody.

Strom naproti přes dálnici se ohýbal pod silou větru.
Shadrach Jones stál ve vchodu malé budovy, opřený o barel s naftou. Dveře byly otevřené a nárazy deště proudily dovnitř na dřevěnou podlahu. Bylo pozdě. Slunce už zapadlo a vzduch se začal ochlazovat. Shadrach sáhl do kabátu a vytáhl doutník. Ukousl špičku, odvrátil se od dveří a opatrně ho zapálil. V přítmí místnosti doutník zazářil a začal hřejivě žhnout. Shadrach zhluboka potáhl. Přitáhl si kabát kolem těla a vyšel ven na chodník.
"Kruci," řekl. "To je noc!" Bičoval ho déšť, narážel do něj vítr. S přimhouřenýma očima se podíval nahoru a dolů po dálnici. Žádná auta v dohledu. Zavrtěl hlavou a zamkl benzínové pumpy.
Vrátil se do budovy a zavřel za sebou dveře. Otevřel pokladnu a spočítal peníze, které za ten den utržil. Nebylo jich mnoho.
Ne mnoho, ale dost pro jednoho starého člověka. Dost na to, aby si mohl koupit tabák, dříví na podpal a časopisy a udělat si tak pohodlí při čekání na občasná auta. Moc aut už po dálnici nepřijíždělo. Dálnice se začínala rozpadat. V jejím vyprahlém, nerovném povrchu byly četné praskliny a většina aut dala přednost nové státní dálnici, která vedla mimo kopce. V Derryville nebylo nic, co by je mohlo přitáhnout, co by je přimělo odbočit směrem k němu. Bylo to malé město. Příliš malé na to, aby v něm mohl být zaveden nějaký větší průmysl, příliš malé na to, aby bylo pro kohokoliv důležité. Někdy se tu hodiny táhly bez-
Shadrach strnul. Rychle dlaněmi přikryl peníze. Zvenčí přišel zvuk. Melodický zvonek signálního drátu, nataženého přes chodník.
Dinggg!

SHADRACH SHRNUL peníze do pokladny a zasunul šuplík. Pomalu se napřímil a přešel ke dveřím, uši nastražené. U dveří prudkým pohybem zhasl světlo a zůstal stát ve tmě, oči upřené ven.
Neviděl žádné auto. Z oblohy se valil déšť a vítr jím vířil do všech stran. Podél silnice se hnala oblaka mlhy. A vedle pump něco stálo. .
Otevřel dveře a vyšel ven. V první chvíli nemohl ve tmě nic rozpoznat. Potom starý muž ohromeně polkl. V dešti stály dvě drobounké postavy a mezi sebou držely jakési pódium. Kdysi snad byli oblečeni do pestrých, zářivých hávů, ale teď na nich oblečení přímo viselo, jak bylo zplihlé a promočené, až z něho kapala voda. Jejich róby se větrem vzdouvaly, točily se a vlály kolem nich.
Na pódiu se něco pohnulo. Nějaká malá hlava se unaveně zvedla a upřela oči na Shadracha. V tlumeném světle se matně leskla deštěm pocákaná helmice.
"Kdo jste?" zeptal se Shadrach.
Postava na pódiu se vztyčila. "Jsem král elfů a jsem mokrý."
Shadrach ohromeně zíral.
"Přesně tak," přikývl jeden z nosičů. "Všichni jsme mokří."
Ze tmy se vynořil malý hlouček elfů a obklopil svého krále. Elfové se k sobě tiše a zoufale choulili.
"Král elfů," opakoval Shadrach. "Tedy, ať se propadnu."
Cožpak to bylo možné? Byli velmi malí, to ano, a jejich promoklé obleky byly zvláštní a měly neobvyklé barvy.
Ale elfové?
"Gert mě vem. Ale ať už jste kdokoliv, v takovéhle noci nemáte venku co dělat."
"Samozřejmě, že ne," zabručel král. "Není to naše chyba. Není..." Hlas mu přešel v dusivý kašel. Elfí vojáci hleděli znepokojeně na pódium.
"Raději byste ho měli odnést dovnitř," řekl Shadrach. "Můj dům je nahoře u cesty. Neměl by zůstávat venku V dešti."
"A ty si myslíš, že se nám líbí být venku v takovém nečase?" zamumlal jeden z nosičů. "Kudy máme jít? Veď nás."
Shadrach ukázal nahoru na silnici. "Tamhle. Pojďte za mnou. Zatopím v krbu."
Šel po silnicí směrem k městu, dokud nenahmatal první z plochých kamenných schodů, které tam v létě položili s Phineasem Juddem. Na vrcholu schodů se ohlédl. Pódium ho pomalu následovalo a trochu se houpalo ze strany na stranu. Za ním si hledali cestu elfí vojáci, maličký zástup promočených bytostí,

nešťastných a zmrzlých.
"Hned rozdělám oheň," řekl Shadrach a popohnal je do domu.

KRÁL ELFŮ ležel a vyčerpaně se opíral o polštář. Když vysrkal horkou čokoládu, zavřel oči a jeho těžký dech začal podezřele znít jako chrápání.
Shadrach upadl do rozpaků.
"Omlouvám se," řekl náhle král elfů a otevřel oči. Otřel si čelo. "Asi jsem se někam přenesl. Kde jsem to byl?"
"Měl byste si odpočinout, Vaše Veličenstvo," řekl ospale jeden z vojáků. "Je pozdě a doba je zlá."
"Pravda," souhlasil král elfů. "To je pravda."
Pohlédl vzhůru na tyčící se Shadrachovu postavu, která stála před krbem, v ruce sklenici piva.
"Smrtelníku, děkujeme ti za tvoji pohostinnost. Obyčejně lidské bytosti nevyužíváme."
"To kvůli trollům," vysvětloval další voják, stočený na polštáři na pohovce.
"Správně," souhlasil další voják. Posadil se a zašmátral po meči. "Ti smradlaví trollové, špinaví a skřehotaví–"
"Víš," pokračoval král elfů, "právě když naše výprava přešla Velké ploché schody a namířila k Zámku, který leží v údolí Špičatých hor–"
"Vy myslíte Sugar Ridge," doplnil Shadrach snaživě.
"Špičaté hory. Pomalu jsme si klestili cestu lesem. Pak přišla bouře. Začali jsme zmatkovat. A najednou se objevila skupina trollů a halasně se prodírala podrostem. Opustili jsme les a hledali bezpečí na Nekonečné cestě–"
"Dálnice. Číslo dvacet."
"A proto jsme teď tady." Král elfů se na chvíli odmlčel. "Pršelo stále prudčeji a prudčeji. Kolem nás se honil vítr, studený a ostrý. Nekonečně dlouho jsme se plahočili po cestě. Nevěděli jsme, kam jdeme nebo co se s námi stane."
Král elfů pohlédl vzhůru na Shadracha.
"Věděli jsme jen tohle: za námi přicházeli trollové. Kradli se lesem, pochodovali v dešti, drtili všechno, co jim přišlo do cesty."
Dal si ruku před ústa a rozkašlal se, tělo nachýlené. Všichni elfové znepokojeně čekali, až skončí.
Napřímil se.
"Bylo od tebe laskavé, že jsi nás pustil dovnitř. Nebudeme tě obtěžovat dlouho. Není zvykem elfů–"
Znovu se rozkašlal a přikryl si dlaní obličej. Elfové se k němu s obavami naklonili. Konečně se král pohnul. Zavzdychal.
"Co se děje?" zeptal se Shadrach. Přistoupil k němu a vzal mu z křehké ruky šálek s čokoládou. Král elfů si lehl a zavřel oči.
"Musí si odpočinout," řekl jeden z vojáků. "Kde je pokoj? Ložnice."
"Nahoře nad schody. Dovedu vás tam."

POZDĚ V NOCI seděl Shadrach sám v tmavém, opuštěném obývacím pokoji a hluboce přemýšlel. Elfové spali nahoře nad ním, král v posteli a ostatní stočení vedle sebe na koberci.
V domě bylo ticho. Venku se z nebe valil nekonečný déšť a v nárazech se opíral o budovu. Shadrach slyšel, jak o sebe větve ve větru pleskají. Sepnul ruce a hned je zase rozpletl. Jaká podivná záležitost to byla – všichni ti elfové, jejich starý, nemocný král, jejich pípavé hlásky. Jak byli znepokojení a rozmrzelí! Ale také dojemní. Tak malí a mokří, až z nich kapala voda a róby měli promočené a zplihlé.
Trollové – jak asi vypadali? Oškliví a ne příliš čistí. Něco, co se prohrabávalo, prolamovalo a prodíralo lesem...
Náhle se Shadrach rozpačitě zasmál. Co se to s ním děje, copak tomu všemu věří? Rozčileně si vyndal doutník z úst, uši celé červené. Co to má znamenat? Co je to za hloupý vtip?
Elfové? brblal Shadrach rozhořčeně. Elfové v Derryville? Uprostřed Colorada? Možná, že v Evropě byli nějací elfové. Možná v Irsku. O tom už slyšel. Ale tady? V jeho domě, v jeho vlastní postelí?
"Už toho mám právě dost," řekl. "Nejsem žádný idiot, víte."

Obrátil se ke schodům a tápal ve tmě po zábradlí. Pomalu začal stoupat.
Náhle se nad ním rozsvítilo světlo. Otevřely se dveře.
Dva elfové pomalu vyšli na podestu. Podívali se na něho. Shadrach se zastavil v půlce schodiště. Něco v jejich tvářích ho k tomu přimělo.
"Co se děje?" zeptal se váhavě.
Neodpověděli. V domě začala být zima, zima a tma. Venku vládl mrazivý déšť a uvnitř mrazivé ticho.
"Tak co je?" řekl znovu. "Co se děje?"
"Král je mrtev," odpověděl jeden z elfů. "Zemřel před několika okamžiky."
Shadrach zíral vzhůru, oči vytřeštěné.
"Opravdu? Ale–"
"Byl promrzlý a velmi unavený." Elfové se odvrátili, vešli zpátky do pokoje a pomalu, tiše za sebou zavřeli dveře.
Shadrach stál, prsty položené na zábradlí, pevné a štíhlé prsty, tenké a silné.
Rozpačitě pokýval hlavou.
"Aha," řekl k zavřeným dveřím. "Je mrtev."

ELFÍ VOJÁCI kolem něj stáli v tichém kroužku. Obývací pokoj byl zaplaven slunečním světlem, studenou, bílou září časného rána.
"Ale počkejte," řekl Shadrach a nervózně se zatahal za vázanku. "Já teď musím jít k benzínové stanici. Nemohli byste si se mnou promluvit, až přijdu domů?"
Obličeje elfů byly vážné a soustředěné,
"Poslouchej," promluvil jeden z nich. "Prosím, vyslechni nás. Je to pro nás velice důležité."
Shadrach se podíval přes jejich hlavy. Oknem viděl dálnici, ze které v tomto horkém dni stoupala pára, a o kousek níž potom zářící benzínovou stanici. A dokonce k ní, jak viděl, přijelo auto a slabě, netrpělivě zatroubilo. Když nikdo ze stanice nevyšel, auto znovu vyjelo na silnici.
"Snažně tě prosíme," řekl voják.
Shadrach shlédl na kroužek kolem něj. Znepokojené tváře, zkrabatělé soustředěním a zármutkem. Zvláštní, vždycky si elfy představoval jako bezstarostná stvoření, která si jen tak pobíhají bez cíle a smyslu-
"Tak do toho," pobídl je. "Poslouchám vás." Prošel pokojem k velkému křeslu a posadil se. Elfové se shromáždili kolem něho. Chvilku se mezi sebou domlouvali, šeptali a nesrozumitelně mumlali. Pak se otočili ke Shadrachovi.
Starý muž vyčkával, ruce složené na prsou.
"Nemůžeme být bez krále," řekl jeden z vojáků. "Nepřežili bychom. Ne v této době."
"Trollové," doplnil ho jiný. "Velmi rychle se množí. Jsou to hrozné potvory. Jsou těžší a mohutní, hrubí a hrozně páchnou–"
"Jejich zápach je opravdu strašný. Vylézají z tmavých, vlhkých míst pod zemí, kde se jejich slepá, nemohoucí mláďata v tichosti živí, hluboko pod povrchem, daleko od slunce."
"V tom případě byste si měli zvolit krále," navrhl Shadrach. "Nevidím v tom žádný problém."
"My krále elfů nevolíme," vysvětlil voják. "Starý král musí jmenovat svého nástupce."
"Ach tak," odpověděl Shadrach. "No, na tom není nic špatného."
"Když náš starý král umíral, z jeho úst vyšlo několik tichých slov," řekl voják. "Naklonili jsme se blíž, vyděšení a nešťastní, a poslouchali jsme."
"Bylo to důležité, samozřejmě," souhlasil Shadrach. "Nic, co byste si přáli zmeškat."
"Vyslovil jméno toho, kdo nás povede."
"V pořádku. Takže jste ho zaslechli. V čem je tedy problém?"
"To jméno, které vyslovil — bylo tvoje jméno."
Shadrach vytřeštil oči.
"Moje?"
"Umírající král řekl: ‚Udělejte z něho, z toho vysokého smrtelníka, svého krále. Velké věci se stanou, pokud on povede elfy do bitvy proti trollům. Vidím, jak se znovu zvedá říše Elfů, jako to bylo za starých

časů, jako to bylo než–'"
"Já!" vyskočil Shadrach. "Já? Král elfů?"
Shadrach přecházel po místnosti, ruce v kapsách. "Já, Shadrach Jones, král elfů." Slabě se usmál. "To mě nikdy ani ve snu nenapadlo."
Došel až k zrcadlu nad krbem a pozorně se prohlížel. Viděl své řídké, šedivé vlasy, veselé oči, opálenou kůži, velký ohryzek.
"Král elfů," řekl. "Král elfů. Počkejte, až o tom uslyší Phineas Judd. Počkejte, až mu to řeknu!"
Phineas Judd bude určitě velmi překvapený!

NAD BENZÍNOVOU STANICÍ, vysoko na jasné, modré obloze, svítilo slunce.
Phineas Judd seděl a hrál si s plynovým pedálem svého starého nákladňáku značky Ford Motor přidával a ubíral. Phineas natáhl ruku a otočil klíčkem zapalování. Potom stáhl okénko až úplně dolů.
"Co jsi to říkal?" zeptal se. Sundal si brýle s ocelovými obroučkami a začal si je čistit něžnými, hbitými prsty, po mnohaleté praxi trpělivými. Posadil si brýle na nos a uhladil zbytky vlasů.
"Co to bylo, Shadrachu?" řekl. "Pověz mi to ještě jednou."
"Jsem král elfů," opakoval Shadrach. Vyměnil si nohy na stupačce nákladňáku. "Kdo by si to pomyslel? Já, Shadrach Jones, král elfů."
Phineas se na něj upřeně zadíval. "Jak dlouho už jsi – král elfů, Shadrachu?"
"Od včerejší noci."
"Aha. Od včerejší noci," přikývl Phineas. "Aha. A co se, pokud to můžu vědět, stalo včera v noci?"
"Elfové přišli ke mně domů. Když starý král umíral, řekl jim–"
Ke stanici se s rachotem přihnal nákladňák a řidič vyskočil ven. "Vodu!" křikl. "Kde je ksakru hadice."
Shadrach se neochotně otočil. "Hned ji přinesu." Obrátil se k Phineasovi. "Možná bychom si mohli promluvit dnes večer, až se vrátíš z města. Chci ti říct zbytek. Je to hrozně zajímavé."
"Jasně," řekl Phineas a nastartoval svůj malý nákladňák. "Jasně, Shadrachu. Rád si to poslechnu."
Odjel.
Později toho dne přijel se svou rachotinou k benzínové stanici Dan Green.
"Hej, Shadrachu," zavolal. "Pojď sem! Chci se tě na něco zeptat."
Shadrach vyšel z malého domku se špinavým hadrem v ruce.
"O co jde?"
"Pojď sem!" Dan se vyklonil z okna, na tváři mu zářil úsměv od ucha k uchu. "Můžu se tě na něco zeptat?"
"Jasně."
"Je to pravda? Jsi opravdu král elfů?"
Shadrach se trochu začervenal. "Myslím, že jsem," připustil s pohledem do země. "Ano, to jsem. Správně."
Danův úsměv pohasl. "Hej, co mi to tu vykládáš? Co je to za pohádky?"
Shadrach se rozčílil. "Co tím chceš říct? Samozřejmě, že jsem král elfů. A každý, kdo řekne, že nejsem–"
"V pořádku, Shadrachu," Dan rychle nastartoval tu svoji rachotinu. "Neblázni. Jen jsem se chtěl zeptat."
Shadrach vypadal velice podivně.
"V pořádku," klidnil ho Dan. "Nic jsem neřekl, okay?"

KE KONCI DNE už každý věděl o Shadrachovi a o tom, jak se náhle stal králem elfů. Pop Richey, který vedl obchod Lucky Store v Derryville, prohlašoval, že Shadrach to dělá proto, aby oživil obchod na své. benzínové stanici.
"Je to chytrý starý chlapík," řekl Pop. "Už tudy moc aut nejezdí. Dobře ví, co dělá."
"Já nevím," nesouhlasil Dan Green. "Měli byste ho slyšet. Myslím, že tomu opravdu věří."
"Král elfů?" Všichni se rozesmáli. "Schválně, co si vymyslí příště."
Phineas Judd se zamyslel. "Znám Shadracha už léta. Nemůžu to pochopit." Zamračil se, ve tváři vážný a odmítavý výraz. "Nelíbí se mi to."
Dan se na něj podíval. "Takže ty myslíš, že tomu věří?"

"Samozřejmě," řekl Phineas, "Možná se mýlím, ale opravdu si myslím, že tomu věří."
"Ale jak by tomu mohl věřit?" zeptal se Pop. "Shadrach není žádný blázen. Ví, co je to obchod. Určité tím chce něco získat. Ale co jiného než to, že postaví benzínovou stanici znovu na nohy?"
"Hej, copak ty nevidíš, co tím získal?" řekl Dan a usmál se. Jeho zlaté zuby se zaleskly.
"Co?" zeptal se Pop.
"Má pro sebe celé království – a může si s ním dělat, co chce. Jak by se ti to líbilo, Pope? Cožpak tobě by se nelíbilo být králem elfů a nemuset už vést tenhle starý obchod?"
"Na mém obchodě není nic špatného," řekl Pop. "Nestydím se za něj. Je to lepší něž být prodavačem oděvů."
Dan zrudl. "Na tom také není nic špatného." Obrátil se na Phinease. "Je to tak? Na prodávání oděvů není nic špatného, že ne, Phineasi?"
Phineas zíral na podlahu. Zvedl oči.
"Co? Co jsi říkal?"
"Na co myslíš?" chtěl vědět Pop. "Vypadáš ustaraně."
"Mám starost o Shadracha," řekl Phineas. "Začíná stárnout. Sedí pořád sám tam venku, v chladném počasí, mezi loužemi dešťové vody – v zimě to kolem dálnice fouká opravdu hrozně–"
"Takže ty si opravdu myslíš, že tomu věří?" trval na svém Dan. "Ty si nemyslíš, že to dělá schválně?"
Phineas nepřítomně zavrtěl hlavou, ale neodpověděl.
Smích postupně utichl. Všichni se dívali jeden na druhého.

KDYŽ TU NOC Shadrach zamykal benzínovou stanici, přistoupila k němu ze tmy malá postava.
"Hej!" vykřikl Shadrach. "Co jsi zač?"
Elfí voják vystoupil na světlo a zamrkal. Byl oblečený do maličké šedé róby, sepnuté v pase stříbrným pásem. Na nohou měl drobounké kožené boty, na boku připnutý krátký meč.
"Mám pro tebe důležitou zprávu," řekl elf. "Kam jsem ji jenom dal?"
Začal prohledávat svoji řízu, zatímco Shadrach vyčkával. Elf vytáhl uzoučký svitek a opatrně rozlomil pečetní vosk. Podal svitek Shadrachovi.
"Co se tam píše?" zeptal se Shadrach. Sklonil se, oči těsně u pergamenu. "Nemám u sebe brýle. Nemohu tahle malá písmenka přečíst."
"Trollové se dali do pohybu. Povstávají. Na všech kopcích, ve všech údolích. Pokusí se rozdrtit Království elfů na kousíčky, rozprášit elfy do všech stran–"
"Aha," řekl Shadrach. "Dříve, než nový král bude moci opravdu začít vládnout."
"Přesně tak," přikývl elfí voják. "Pro elfy je to kritický okamžik. Po celá staletí byla naše existence na váženou. Všude je tolik trollů a elfové jsou tak slabí a snadno onemocní–"
"No, co mám tedy dělat? Jsou nějaké návrhy?"
"Dnes večer se s námi setkáš pod Velkým dubem. Odvedeme té do Království elfů a tam spolu s válečným štábem naplánujete a nakreslíte mapu obrany Království."
"Cože?" Shadrach vypadal znepokojeně. "Ale já jsem ještě ani nevečeřel. A moje stanice – zítra je sobota a spousta aut–"
"Ale ty jsi král elfů," řekl voják.
Shadrach se chytil za bradu a pomalu si ji mnul.
"To je pravda," odvětil. "To jsem, je to tak?"
Elfí voják se uklonil.
"Kéž bych to byl věděl dřív," řekl Shadrach. "Nikdy mě ani nenapadlo, že ze mě bude král elfů–"
Odmlčel se s nadějí, že ho voják přeruší. Ten ho ale jen klidně, tiše pozoroval.
"Možná byste si měli vzít za krále někoho jiného," navrhoval Shadrach. "Nevím nic o válce a takových věcech, o bojování a všem ostatním." Odmlčel se a pokrčil rameny. "Do něčeho takového jsem se nikdy nepřipletl. Tady v Coloradu žádné války nejsou. Myslím – žádné války mezi lidmi."

ELFÍ VOJÁK stále neřekl ani slovo.
"Proč jsem byl vybrán já?" pokračoval Shadrach bezradně a hrál si přitom s prsty. "Nic o takových

věcech nevím. Jak to, že přišel a vybral zrovna mě? Proč nevybral někoho jiného?"
"Důvěřoval ti," řekl elf. "Přivedl jsi ho do svého domu a ukryl před deštěm. Věděl, že za to nic neočekáváš, že za to nic nechceš. Znal jenom málo takových, kteří dali a nežádali nic zpět."
"Ach." Shadrach si to promýšlel ze všech stran. Konečně zvedl oči. "Ale co moje stanice? A můj dům? A co tomu řekne Dan Green a Pop dole v obchodě–"
Elfí voják se otočil a vykročil do tmy. "Musím jít. Začíná být opravdu pozdě a v noci vylézají trollové. Nechci být příliš daleko od ostatních."
"Jasně," řekl Shadrach.
"Teď když je starý král mrtvý, trollové se nebojí ničeho. Drancují všude. Nikdo není v bezpečí."
"Kde jsi říkal, že dojde k setkání? A v kolik hodin?"
"U Velkého dubu. Až dnes v noci zapadne měsíc. V okamžiku, kdy opustí oblohu."
"Budu tam, myslím," řekl Shadrach. "Hádám, že máš pravdu. Král elfů si nesmí dovolit nechat své království v nouzi, když ho nejvíce potřebuje."
Rozhlédl se, ale elfí voják byl už pryč.
Shadrach šel nahoru po silnici, hlavu plnou pochybností a starostí. Když dorazil k prvnímu z plochých kamenných schodů, zastavil se.
"Ten dub je na Phineasově farmě! Co tomu Phineas řekne?"
Ale byl králem elfů a trollové v kopcích se dali do pohybu. Shadrach stál a poslouchal šustot větru, který vanul mezi stromy podél dálnice a kolem vzdálených úbočí kopců.
Trollové? Byli tam opravdu trollové, co vylézají z děr v noční tmě, drzí a troufalí, a neleknou se ničeho a nikoho?
Všechny tyhle záležitosti s kralováním...
Shadrach pokračoval po schodišti nahoru, rty pevně stisknuté. Když došel až na vršek kamenných schodů, uhasly poslední sluneční paprsky. Byla noc.

PHINEAS JUDD se upřeně díval z okna ven. Zaklel a zavrtěl hlavou. Potom rychle přešel ke dveřím a vyběhl na verandu. V chladném měsíčním světle přicházela přes přední pole temná postava. Pomalu se přibližovala k domu po dobytčí stezce.
"Shadrachu!" zakřičel Phineas. "Co se děje? Co tady děláš tak pozdě v noci?"
Shadrach se zastavil a vzdorovitě si opřel ruce v bok. , "Jdi zpátky domů," řekl Phineas. "Co to do tebe vjelo?"
"Omlouvám se ti, Phineasi," odpověděl Shadrach. "Omlouvám se, že musím projít přes tvoje pozemky. Ale musím se tu s někým setkat, u starého dubu."
"Teď v noci?"
Shadrach sklonil hlavu.
"Co se s tebou děje, Shadrachu? S kým se to proboha chceš setkat uprostřed noci na mé farmě?"
"S elfy. Budeme připravovat plán na válku s trolly."
"No tedy, to mě podrž," řekl Phineas Judd. Odešel z verandy do domu a zabouchl za sebou dveře. Na chvíli se zastavil a přemýšlel. Potom vyšel zpátky na verandu. "Co jsi to povídal, že tady budeš dělat? Nemusíš mi to říkat, samozřejmě, já jen–"
"Musím se setkat s elfy u starého dubu. Chceme uspoř řádat valnou hromadu ohledně války s trolly."
"Ano, jistě. Trollové. Na trolly si musíš pořád dávat pozor."
"Trollové jsou všude," prohlásil Shadrach a pokýval hlavou. "Nikdy předtím jsem si to neuvědomoval. Nemůžeš na ně zapomenout nebo je ignorovat. Oni ti nikdy nedají pokoj. Neustále spřádají plány, sledují tě–"
Phineas na něj ohromeně zíral,
"Ach, mimochodem," řekl Shadrach. "Možná budu nějaký čas pryč. To záleží na tom, jak dlouho bude ta záležitost trvat. S bojem proti trollům nemám žádnou zkušenost, takže si nejsem jistý. Ale chci se tě zeptat, jestli bys mi mohl dát pozor na benzínovou stanici. Asi tak dvakrát denně, nejspíš jednou ráno a jednou večer, se ujistit, jestli se nikdo nevloupal dovnitř."
"Ty odcházíš?" Phineas rychle sešel ze schodů. "Co to máš pořád s těmi trolly? Proč jdeš pryč?"

Shadrach trpělivě všechno znovu zopakoval.
"Ale proč?"
"Protože jsem král elfů. Musím je vést."
Chvíli bylo ticho.
"Aha," řekl Phineas konečně. "To je pravda. O tom už jsi se opravdu jednou zmiňoval, je to tak? Ale Shadrachu, proč nezajít na chvilku dovnitř, popovídat si o těch trollech a vypít trochu kafe a–"
"Kafe?" Shadrach pohlédl na bledý měsíc nad sebou, na měsíc a temnou oblohu. Svět byl tichý a mrtvý, noc byla velice chladná a měsíc se ještě dlouho nechystal zapadnout.
Shadrach se otřásl.
"Je zima," naléhal Phineas. "Příliš velká zima na to, abys postával venku. Pojď dovnitř–"
"Myslím, že mám trochu času," připustil Shadrach.. "Šálek kávy mi neuškodí. Ale nemohu zůstat příliš dlouho..."

SHADRACH NATÁHL nohy a povzdechl si. "To kafe mi opravdu přišlo k chuti, Phineasi."
Phineas si trochu usrkl a položil šálek na stůl. Obývací pokoj byl tichý a teplý. Byl to velice útulný obývací pokoj s vážnými obrazy na stěnách, šedivými nezajímavými obrazy, které jako by si hleděly svého. V rohu stálo malé harmonium s notami pečlivě naaranžovanými na vrchní desce.
Shadrach si ho všiml a usmál se. "Ty pořád ještě hraješ, Phineasi?"
"Ani moc ne. Basy už moc nefungují. Některé se nevracejí."
"Myslím, že bych se na ně mohl podívat. Až někdy jindy, samozřejmě."
"To by bylo fajn," řekl Phineas. "Chtěl jsem tě o to požádat."
"Pamatuješ, jak jsi hrával ‚Viliu' a Dan Green jednou přišel s tou dámou, co přes léto pracovala u Popa? Ta, co si chtěla otevřít hrnčířský krámek?"
"Jasně, že pamatuju," přikývl Phineas.
Shadrach položil šálek a nervózně poposedl v křesle.
"Chceš ještě kávu?" zeptal se Phineas rychle. Vstal. "Ještě trochu?"
"Trochu ano. Ale už budu muset brzy jít."
"Dnešní noc není dobrá na nějaké vycházky."
Shadrach se podíval oknem. Tma houstla. Měsíc už skoro zapadl. Pole vypadala nehostinně. Shadrach se otřásl. "V tom s tebou musím souhlasit," řekl.
Phineas se dychtivě obrátil, "Podívej, Shadrachu. Jdi domů, tam je teplo. Můžeš přijít a bojovat s trolly někdy jindy. Trollové tu budou vždycky. Sám jsi to říkal. Máš spoustu času udělat to později, až bude lepší počasí. Až nebude taková zima."
Shadrach si unaveně otřel čelo. "Víš, všechno to vypadá jako nějaký bláznivý sen. Kdy jsem to začal mluvit o elfech a trollech? Kdy to všechno začalo?" Hlas mu zeslábl. "Děkuji ti za kávu." Pomalu se postavil. "Dost mě zahřála. A moc rád jsem s tebou mluvil. Jako za starých časů, když jsme tady spolu sedávali."
"Ty už jdeš?" Phineas zaváhal. "Domů?"
"Myslím, že bych měl. Je pozdě."

PHINEAS RYCHLE vyskočil. Položil Shadrachovi ruku kolem ramen a doprovodil ho ke dveřím.
"Dobře, Shadrachu, jdi domů. Než půjdeš do postele, tak si dej pořádnou horkou koupel. To tě postaví na nohy. A možná ještě malý doušek brandy, aby se ti zahřála krev."
Phineas otevřel dveře a oba společně sešli po schodech verandy na studenou, tmavou zem.
"Ano, myslím, že už půjdu," řekl Shadrach. "Dobrou noc–"
"Jdi domů," poplácal ho Phineas po rameni. "Běž rovnou domů a dej si horkou koupel. A pak jdi přímo do postele."
"To je dobrý nápad. Dekuji ti, Phineasi. Vážím si tvé laskavosti." Shadrach pohlédl na Phineasovu ruku na své paži. Už roky neměl k Phineasovi tak blízko.
Shadrach si ruku pozorně prohlížel. Překvapeně svraštil obočí.
Phineasova ruka byla velká a hrbolatá a paže měl poměrně krátké. Prsty byly tlusté, nehty zlámané a

popraskané. V měsíčním světle se zdály být skoro černé.
Shadrach pohlédl na Phinease. "Zvláštní," zamumlal.
"Co je zvláštní, Shadrachu?"
V měsíčním světle vypadal Phineasův obličej podivně hrubě a brutálně. Shadrach si předtím nikdy nevšiml, jak mocně z něho vyčuhuje spodní čelist. Jaká to byla velká, vystouplá čelist. Kůže obličeje byla žlutá a hrbolatá jako pergamen. Za skly brýlí dvě oči jako kameny, studené a bez života. Uši ohromné, vlasy mastné a urousané.
Zvláštní, že si toho dosud nikdy nevšiml. Ale také ještě nikdy neviděl Phinease v měsíčním světle.
Shadrach trochu ustoupil a pozorně si starého přítele prohlížel. Ze vzdálenosti několika stop vypadal Phineas Judd neobvykle malý a podsaditý. Jeho nohy byly lehce olinuté, chodidla obrovská. A bylo tam ještě něco-
"Co je?" zeptal se Phineas, kterému se to přestávalo líbit. "Je něco v nepořádku?"
Něco bylo absolutně v nepořádku. A on si toho nikdy nevšiml. Alespoň ne v dobách, kdy bývali přáteli. Všude kolem Phinease Judda se – šířil zápach, dusivý a pronikavý puch hniloby a zkaženého masa, vlhkého a plesnivého.
Shadrach se pomalu rozhlédl. "V nepořádku?" opakoval. "Ne, neřekl bych."
U stěny domu stál starý, napůl rozpadlý sud na dešťovou vodu. Shadrach došel až k němu.
"Ne, Phineasi, neřekl bych, že je tady něco v nepořádku."
"Co to děláš?"
"Já?" Shadrach uchopil jedno prkno sudu a trhnutím ho uvolnil. Pak se s prknem v ruce opatrně vrátil k Pineasovi. "Já jsem král elfů. A kdo – nebo co – jsi ty?"
Phineas zařval a vrhl se na něho svýma velkýma, vražednýma, lopatkovitýma rukama.
Shadrach ho praštil prknem přes hlavu.
Phineas zařval bolestí a vztekem.
Po tom strašlivém zvuku se ozval klapot a zpod domu se vyřítila horda poskakujících příšer, černých, ohnutých zrůd s těžkými, podsaditými těly, s obrovskými hlavami a chodidly. Shadrachovi stačil jeden pohled na tu záplavu černých těl, která se valila z Phineasova sklepa. Věděl, co jsou zač.
"Pomoc!" zakřičel Shadrach. "Trollové! Pomoc!"

TROLLOVÉ HO ÚPLNĚ obklopili. Chňapali po něm, tahali ho za ruce, lezli po něm, bušili mu pěstmi do obličeje a do celého těla.
Shadrach se do nich pustil vší silou, znovu a znovu se napřahoval, kopal nohama, bušil do nich prknem. Zdálo se, že jich jsou stovky. Další a další se hrnuli ze tmy zpod Phineasova domu, vlnící se příliv černých příšer s hrncovitým tělem, obrovskýma očima a vyceněnými zuby, lesklými v měsíčním světle.
"Pomoc!" vykřikl Shadrach znovu, tentokrát o poznání slaběji.
Začínal mu docházet dech. Srdce mu namáhavě tlouklo. Nějaký troll se mu pověsil na paži a kousl ho do zápěstí. Shadrach ho setřásl. Pokoušel se vymanit z hordy trollů, kteří mu svírali nohy. Prkno létalo nahoru a dolů.
Jeden z trollů prkno zachytil. Celá skupina se mu vrhla na pomoc. Zuřivě za prkno škubali, snažili se ho vytrhnout Shadrachovi z rukou. Shadrach ho držel zuby nehty. Trollové byli všude. Vylezli mu na ramena, viseli mu na plášti, jako klíšťata se drželi jeho paží a nohou, tahali ho za vlasy-
Uslyšel pronikavý zvuk trubky; přicházel z veliké dálky. Hlas vzdálené zlaté trubky a ozvěnu mezi kopči.
Trollové náhle přestali útočit. Jeden spadl Shadrachovi z krku. Jiný se pustil jeho paže.
Zvuk zazněl znovu, tentokrát mnohem hlasitěji.
"Elfové!" zaskřehotal jeden troll. Otočil se a vyrazil za zvukem. Zuby měl vyceněné a zuřivě prskal.
"Elfové!"
Trollové se vyrojili do boje. Mohutná vlna skřípajících zubů a nehtů, zuřivě napřená proti zástupům elfů.
Elfové zrušili formaci a zapojili se do bitvy. Jejich vysoké, pípavé hlásky křičely radostí. Příliv trollů se řítil proti nim, troll proti elfovi, ostré nehty proti zlatému meči, silná čelist proti dýce.
"Zabte elfy!"
"Smrt trollům!"

"Vpřed!"
"Kupředu!"
Shadrach zoufale bojoval s trolly, kteří na něm zůstali viset. Byl vyčerpaný. Hekal a lapal po dechu. Slepě mlátil kolem sebe, kopal a skákal, odhazoval trolly do vzduchu a dlouhým obloukem na zem.

JAK DLOUHO BITVA zuřila, Shadrach netušil. Byl ztracený v moři černých, sudovitých těl, která smrděla jako tisíc čertů a která se na něj neustále věšela, tahala ho, kousala, přisávala se mu k nosu, vlasům a prstům. Bojoval tiše, nelítostně.
Kolem něj narážely regimenty elfů do hordy trollů. Na všech stranách se vytvořily malé skupinky bojujících válečníků.
Náhle Shadrach přestal bojovat. Zvedl hlavu a nejistě se rozhlédl. Nic se nehýbalo. Všude bylo ticho. Boj skončil.
Několik trollů mu dosud viselo na pažích a nohou. Shadrach jednoho přetáhl prknem. Troll zavyl a spadl na zem. Shadrach zavrávoral a obrátil pozornost na posledního trolla, který se vytrvale držel jeho paže.
"Teď ty!" zalapal Shadrach po dechu. Odtrhl trolla od kabátu a mrštil s ním do vzduchu. Troll dopadl na zem, vyskočil a pelášil pryč do tmavé noci.
Bylo po všem. Nikde žádní další trollové. Pustá, měsíčním světlem zalitá pole ztichla.
Shadrach klesl na kámen.
Hrudník se mu bolestivě zdvihal a klesal. Před očima mu tančily červené tečky. Zesláble vytáhl z kapsy kapesník a otřel si krk a obličej. Zavřel oči a otáčel hlavou ze strany na stranu.
Když oči znovu otevřel, přicházeli k němu elfové a znovu se řadili do regimentů. Byli rozcuchaní a potlučení. Jejich zlatý praporec byl rozsekaný a potrhaný. Helmice měli zprohýbané nebo jim vůbec chyběly. Většina z jejich šarlatových chocholů byla pryč. Ty, co zůstaly, byly potrhané a polámané.
Ale bitva skončila. Válka byla vyhrána. Hordy trollů byly rozprášeny.

SHADRACH SE POMALU postavil. Elfí válečníci stáli v kruhu kolem a vzhlíželi k němu s tichou úctou. Jeden mu pomohl udržet rovnováhu, když si vytahoval kapesník z kapsy.
"Děkuji," zamumlal Shadrach, "děkuji mnohokrát."
"Trollové byli poraženi," prohlásil jeden elf, dosud ohromen tím, co se stalo.
Shadrach se rozhlédl po elfech. Bylo jich mnoho, více, než kdy předtím viděl. Do bitvy se zapojili všichni elfové, kteří tu žili. Obličeje měli zachmuřené, zkamenělé vážností chvíle, unavené z toho hrozného boje.
"Ano, jsou pryč, je to tak," řekl Shadrach. Začínal zase chytat dech. "Ta pomoc přišla v pravou chvíli. Jsem rád, že jste dorazili včas, přátelé. Byl jsem na konci sil, jak jsem s nimi bojoval úplně sám."
"Král elfů, úplně sám, udržel celou armádu trollů," prohlásil jeden elf pronikavým hláskem.
"Eh?" řekl Shadrach, vyvedený z míry. Pak se usmál. "To je pravda, skutečně jsem s nimi chvíli bojoval úplně sám. Skutečně jsem trolly udržel docela sám. Celou tu zatracenou armádu trollů."
"A ještě víc," řekl elf.
Shadrach zamrkal.
"Víc?"
"Podívej se tamhle, ó králi, nejmocnější ze všech elfů. Tam. Napravo."
Elfové dovedli Shadracha na místo.
"Co je to?" zamumlal Shadrach, protože na první pohled nic neviděl. Zíral na zem a snažil se ve tmě něco rozeznat. "Můžete sem přinést nějakou pochodeň?"
Několik elfů přineslo borové pochodně.
Na zmrzlé půdě ležel na zádech Phineas Judd. Oči měl slepé a prázdné, ústa pootevřená. Nehýbal se. Jeho tělo bylo chladné a ztuhlé.
"Je mrtvý," pronesl jeden elf vážně.
Shadrach zalapal po dechu náhlým zděšením. Na čele mu vyrazil studený pot. "Můj bože! Můj starý přítel! Co jsem to udělal?"
"Zabil jsi Velkého Trolla."
Shadrach se zarazil.

"Cože jsem?"
"Zabil jsi Velkého trolla, vládce všech trollů."
"To se nikdy nikomu nepodařilo," volal vzrušeně jiný elf. "Velký troll žil po celá staletí. Nikdo si nedokázal představit, že by mohl zemřít. Toto je největší okamžik v naší historií."
Všichni elfové zírali na zem s téměř posvátnou úctou, s úctou smíšenou s něčím větším než pouhým strachem.
"Ale jděte!" řekl Shadrach. "To je jenom Phineas Judd."
Ale už když to říkal, cítil v zádech mrazení. Vzpomněl si na to, co viděl před malou chvílí, když stál tak blízko Phinease, a když pohasínající měsíční světlo osvítilo tvář jeho starého přítele.
"Tak podívej." Jeden z elfů se sklonil a rozepjal Phineasovu vestu z modrého kepru. Pak vestu a kabát rozhrnul. "Vidíš?"
Shadrach se sehnul, aby se podíval.
Zalapal po dechu.

POD KEPROVOU VESTOU měl Phineas drátěnou košili. Rezavou síť z hrubého železa, sepnutou těsně kolem podsaditého těla. V železe byl vyrytý odznak, tmavý a ošoupaný, zanesený bahnem a rzí. Oprýskaný, napůl zničený symbol. Symbol zkříženého sovího pařátu a jedovaté houby.
Symbol Velkého trolla.
"Bože," vydechl Shadrach. "A já jsem ho zabil."
Ještě nějakou chvíli zíral tiše na zem. Potom mu všechno pomalu začalo docházet. Napřímil se a na tváři se mu začal formovat úsměv.
"Co se děje, ó králi?" zapípal jeden elf.
"Jen mě tak něco napadlo," řekl Shadrach. "Jen jsem si uvědomil, že – že teď, když je Velký troll mrtvý a jeho armáda rozprášená–"
Zarazil se. Elfové čekali.
"Myslel jsem, že možná – ano, možná mě už nebudete potřebovat–"
Elfové ho zdvořile poslouchali. "Pověz nám to, Nejmocnější králi. Pokračuj."
"Myslel jsem, že bych se možná mohl vrátil na svoji benzínovou stanici a už nebýt králem." Shadrach se rozhlédl po elfech kolem sebe. "Myslíte, že by to šlo? Teď, když je po válce. Když je on mrtvý. Co říkáte?"
Chvíli bylo ticho. Elfové se nešťastně dívali do země. Žádný neřekl ani slovo. Nakonec se začali trousit pryč, aby sesbírali korouhve a praporce.
"Ano, můžeš odejít," řekl tiše jeden elf, "Je po válce. Trollové byli poraženi. Můžeš se vrátit na svoji benzínovou stanici, pokud je to tvé přání."
Shadrachovým tělem se rozlila úleva. Napřímil se, úsměv od ucha k uchu. "Díky! To je skvělé. To je opravdu skvělé. To je ta nejlepší zpráva, jakou jsem v životě slyšel."
Třel si dlaně o sebe a dýchal si na ně, aby se zahřál.
"Děkuji mnohokrát." Usmál se na ztichlé elfy. "No, myslím, že už poběžím. Je pozdě. A zima. Byla to těžká noc. Přijdu — přijdu se na vás podívat."
Elfové tiše přikývli.
"Ano. Takže, dobrou noc." Shadrach se otočil a pustil se po cestičce. Na chvilku se zastavil, aby elfům zamával. "Že to ale byla bitva, co říkáte? Opravdu jsme jim to natřeli." Rozběhl se. Ještě jednou se zastavil, otočil se a zamával. "Fakt jsem vám rád pomohl. Takže, dobrou noc."
Jeden nebo dva elfové zamávali, ale žádný z nich neodpověděl.

SHADRACH ŠEL pomalu ke svému domu. Viděl ho v údolí pod sebou. A také dálnici, po které jezdilo tak málo aut, benzínovou stanici, která se začínala rozpadat, dům, který možná nevydrží tak dlouho jako on sám; a on neměl žádné peníze na opravu nebo na koupi lepšího pozemku.
Obrátil se a vydal se zpátky.
Elfové tam stále ještě sbírali své věci. Dosud neodešli.
"Doufal jsem, že neodejdete," řekl Shadrach s úlevou.

"A my jsme doufali, že nás neopustíš," řekl jeden voják.
Shadrach kopl do kamene na zemi. Kámen chvíli poskakoval napjatým tichem a pak se zastavil. Elfové Shadracha upřeně sledovali.
"Opustit?" zeptal se Shadrach. "Já, král elfů?"
"Takže ty zůstaneš naším Králem?" vykřikl elf.
"Taková zrněna je pro muže mého věku velice těžká věc. Přestat prodávat benzín a být najednou Králem. Chvíli mě to děsilo. Ale teď už ne."
"Ty zůstaneš? Ty zůstaneš?"
"Jasně," řekl Shadrach Jones.
Malý kroužek elfích pochodní se k němu radostně přiblížil. V jejich světle uviděl podobné pódium, na jakém přinesli starého krále elfů. Ale tohle bylo mnohem větší, dost velké na to, aby uneslo člověka, a tucty vojáků už hrdě čekaly, držadla na ramenou.
Jeden voják se před ním šťastně uklonil. "Pro tebe, pane."
Shadrach se vyšplhal nahoru. Bylo to méně pohodlné, než kdyby šel po svých, ale věděl, že právě tímhle způsobem si ho chtějí odnést do Království elfů.

STYL YANCY

LEON SIPLING si povzdechl a odstrčil papíry, na kterých pracoval. V celé tisíčlenné organizaci byl jediným zaměstnancem, který se nesnažil, jediným yancystou na Callisto, který odložil práci. Strach a náhlá vlna beznaděje ho přiměly natáhnout ruku a zapnout radiové spojení s Babsonem, nejvyšším vedoucím kanceláře.
"Poslouchej," řekl Sipling chraplavým hlasem, "myslím, že jsem v koncích, Babe. Co kdybychom projeli celý projekt až k mému místu? Možná, že chytím rytmus..." Slabě se usmál. "Hukot ostatních tvořivých mozků."
Po chvíli přemýšlení sáhl Babson po spínači a řekl hlasem neznajícím slitování: "Doufám, že jsi nepřerušil práci, Sipe. Integrace celého programu deníku musí být provedena do šesti hodin večer. Podle plánu má být šot na videolinkách během zítřejší polední přestávky."
Vizuální stránka projektu se už začínala formovat na nástěnné obrazovce. Sipling k ní obrátil pozornost, vděčný za příležitost uniknout Babsonovu přísnému pohledu.
Obrazovka ukazovala Yancyho v 3-D – obvyklém tříčtvrtinovém pohledu od pasu nahoru. John Edward Yancy ve vybledlé pracovní košili. Vyhrnuté rukávy, snědé, chlupaté paže. Muž středního věku, blížící se šedesátce. Opálený obličej, lehce zarudlý krk a dobrosrdečný úsměv ve tváři. Oči zamhouřené proti slunci. Za Yancym byl obrázek jeho pozemku: garáž, květinová zahrada, trávník, zadní část malého, útulného, plastikového domku. Yancy se na Siplinga usmál: soused, který si udělal krátkou pauzu uprostřed letního dne, zpocený z horka a únavy při sekání trávníku, ochotný pustit se do několika neškodných poznámek o počasí, stavu planety a událostech v sousedství.
"Víte," řekl Yancy do sluchátek, připojených na Siplingově stole. Mluvil hlubokým, důvěrným tónem. "Mému vnukovi Ralfovi se včera stala úžasná věc. Víte, jaký Ralf je. Vždycky odchází do školy o hodinu dříve... říká, že se mu líbí sedět na svém místě první ze všech."
"Náš pan Horlivý," zamňoukal Joe Pines u vedlejšího stolu.
Z obrazovky se valil Yancyho hlas, sebejistý, laskavý, klidný. "Tedy, Ralf uviděl veverku. Seděla před ním na chodníku. Zastavil se a pozoroval ji." Výraz na Yancyho tváři byl tak skutečný, že mu Sipling skoro věřil. Téměř si dokázal představit veverku a vlasatého nejmladšího vnuka Yancyho rodiny, známé dítě známého syna nejznámějšího — a nejmilovanějšího – člověka na planetě.
"Tahle veverka," vysvětloval Yancy svým domáckým způsobem, "sbírala oříšky. A jeminářku, bylo to právě včera, uprostřed června. A tak tu byla tahle malá veverka," ukázal rukama její velikost, "která sbírala oříšky a odnášela si je do hnízda, na zimu."
Náhle jeho přátelský, veselý výraz vyprchal. Nahradil ho vážný, zamyšlený pohled: velice významný pohled. Modré oči potemněly (výborná práce s barvou). Čelist byla hranatější, impozantnější (výborná grafická práce skupiny androidů). Yancy vypadal starší, vážnější a moudřejší, působivější. Zahradní scéna za ním se rozplynula a na obrazovce se sestavilo poněkud odlišné pozadí. Yancy stál nyní pevně

zasazen v kosmické krajině, mezi větrnými horami a rozlehlými, starými lesy.
"Začal jsem přemýšlet," promluvil Yancy a jeho hlas byl hlubší, pomalejší. "Tahleta malá veverka. Jak věděla, že přichází zima? Pracovala bez ustání, aby se na ni připravila." Yancy zvýšil hlas. "Aby se připravila na zimu, kterou nikdy neviděla."
Sipling ztuhl a připravil se. Už se to blížilo. Joe Pines u svého stolu se usmál a vykřikl: "Pó-zor!"
"Ta veverka," řekl Yancy vážně, "věřila. Ne, nikdy žádnou zimu neviděla. Ale věděla, že zima přijde."
Pevná čelist se otevřela, jedna ruka se pomalu zvedla...
A pak se obraz zastavil. Ztuhl, znehybněl, ztichl. Nevydal už ani hlásku. Kázání skončilo náhle, uprostřed odstavce.
"To je vše," řekl Babson řízně a nechal Yancyho rozplynout. "Pomohlo ti to?"
Sipling se nervózně přehrabával v papírech. "Ne," přiznal, "opravdu ne. Ale – já to zvládnu."
"To doufám." Babsonův obličej hrozivě potemněl a oči se mu stáhly do úzkých škvírek. "Co se to s tebou děje? Problémy doma?"
"Budu v pořádku," zamumlal Sipling, celý zpocený. "Díky."
Na obrazovce zůstal Yancy, s výrazem zkamenělým na slově přijde. Zbytek projektu byl v Siplingově hlavě: následující slova a gesta nebyla dosud vymyšlena a zapracována do obrazové montáže. Chyběl Siplingův příspěvek, a tak celý projekt znehybněl v půli cesty.
"Poslouchej," řekl Joe Pines starostlivě, "klidně tu budu dneska přesčas. Odpoj svůj stůl od obvodu a já se připojím místo tebe."
"Díky," zamumlal Sipling, "ale tuhle zatracenou část můžu udělat jedině já. Musí to být perla."
"Měl by sis odpočinout. Hodně jsi pracoval."
"Ano," souhlasil Sipling na pokraji hysterie. "Cítím se pod psa."
Bylo to tak: všichni v kanceláři to viděli. Ale jedině Sipling věděl proč. A vší silou bojoval proti pokušení vykřičet ten důvod z plných plic.

ZÁKLADNÍ ANALÝZA politické situace na Callisto byla vypracována počítačovým systémem Niplanu ve Washingtonu D.C., ale konečné hodnocení museli udělat technici osobně. Počítače ve Washingtonu dokázaly zjistit, že politická struktura na Callistu směřuje k totalitnímu zřízení, ale už nedokázaly určit, jak na to reagovat. Od lidských bytostí se požadovalo, aby tento posun klasifikovaly jako nepřátelský.
"To není možné," protestoval Taverner. "Na Callisto existuje neustálá oboustranná průmyslová přeprava. Mimo Ganymedského syndikátu spolkli veškerý meziplanetární obchod. Jakmile by se začalo dít něco podezřelého, okamžitě bychom se to dozvěděli."
"Jak bychom se to dozvěděli?" otázal se policejní ředitel Kellman.
Taverner ukázal na mapy, grafy a tabulky s číslicemi a procenty, které pokrývaly stěny kanceláří policie Niplanu. "Ukázalo by se to několika různými způsoby. Teroristické razie, politická vězení, vyhlazovací tábory. Slyšeli bychom o politických vězních, vlastizradě, neloajálnosti... o všech těchto základních oporách diktatury."
"Nepleťte si totalitní společnost s diktaturou," řekl Kellman suše. "Totalitní stát zasahuje do každé sféry života obyvatelstva, formuje jeho názory na každou věc. Diktátorská může být vláda nebo parlament nebo zvolený prezident nebo rada kněží. To je jedno."
"Dobře," řekl Taverner, uklidněný jeho slovy. "Pojedu tam. Vezmu s sebou svůj tým a uvidíme, co se tam děje."
"Dokážete to zařídit tak, abyste vypadali jako Callisťané?"
"Jak vypadají?"
"To přesně nevím," přiznal Kellman zamyšleně s pohledem na složité tabulky na zdi. "Ale ať je to jak chce, začínají se všichni podobat jeden druhému navzájem."

MEZI CESTUJÍCÍMI, dopravenými na Callisto meziplanetárním obchodním letounem, který právě přistál, byl i Peter Taverner, jeho žena a jejich dvě děti. S výrazem znepokojení rozpoznal Taverner postavy místních úředníků, kteří čekali u odbavovací přepážky. Cestující měli být pečlivě prohledáni. Jakmile se rampa dotkla země, hejno úředníků se pohnulo.

Taverner se postavil a rozhlédl se po své rodině. "Ignoruj je," řekl své ženě Ruth. "Naše papíry nás provedou."
Odborně připravené dokumenty ho popisovaly jako obchodníka s nebarevnými kovy, který hledá hromadné odbytiště pro své zboží. Callisto byla hlavní základnou pro půdní a nerostné operace. Sem a taní proudil nekonečný příval zprostředkovatelů, žíznících po bohatství, kteří sváželi surový materiál ze zaostalých měsíců a dopravovali důlní zařízení z centrálních planet.
Taverner si pečlivě naaranžoval plášť, přehozený přes ruku. Podsaditý člověk, něco přes třicet let. Skvěle by se hodil na úspěšného obchodního spekulanta. Jeho dvouřadý obchodní oblek byl drahý, ale konzervativní. Velké boty byly dokonale vyleštěné. Podle všeho patrně projde. Když se on, jeho žena a děti blížili k výstupní rampě, představovali perfektní a přesnou imitaci rodiny meziplanetárního obchodníka.
"Za jakou záležitostí přijíždíte," zeptal se zeleně uniformovaný úředník a připravil si pero.
Zkontroloval, vyfotografoval a nasnímal jejich ID-karty. Udělal srovnání jejich mozkových vzorců. Běžná rutina.
"Neželezné kovy," začal Taverner, ale druhý úředník ho okamžitě uťal.
"Jste už třetí polda za tohle ráno. Co vás tam na Zemi tak hlodá?" Úředník zabodl pohled do Tavernera.
"Jezdí sem víc policajtů než ministrů."
Se snahou udržet si klid řekl Taverner vyrovnaně:
"Přijel jsem si sem odpočinout. Silný alkoholismus – nic úředního,"
"Přesné tohle řekli i vaši komplicové." Úředník se pobaveně usmál "No, ale – co je to jeden policajt navíc?" Odsunul závoru a pokynul Tavernerovi a jeho rodině, aby prošli. "Vítejte na Callisto. Hodně zábavy – ať se vám tu líbí. Je to nejrychleji rostoucí měsíc v soustavě."
"Prakticky planeta," podotkl Taverner ironicky.
"Už každým dnem." Úředník si prohlédl nějaká hlášení. "Podle našich přátel z řad vaší malé organizace jste si polepili zdi všelijakými tabulkami a grafy o nás. To jsme tak důležití?"
"Akademický zájem," řekl Taverner. Jestliže už byly provedeny tři průlomy, tým byl kompletní. Místní úřady byly zřejmě předem informovány o pokusu o proniknutí... při té myšlence mu přeběhl mráz po zádech.
Ale oni ho nechali projít. To si byli tak jistí?
Nevypadalo to dobře. Zachmuřeně se rozhlížel po taxíku a připravoval se na zahájení prvního úkolu – spojení roztroušeného týmu do fungujícího celku.

TEN VEČER se v baru Věčné světlo na hlavní třídě obchodní čtvrti města setkal Taverner se dvěma členy svého týmu. Skláněli se nad skleničkami whisky a srovnávali své poznatky.
"Už jsem tu skoro dvanáct hodin," prohlásil Eckmund, zíraje netečně na řady láhví v temných hlubinách baru. Ve vzduchu se vznášel cigaretový kouř. Z rohu se ozýval kovový řinkot hudebního automatu.
"Procházel jsem se po městě, díval se kolem sebe, na věci a na lidi."
"Já," řekl Dorser, "jsem byl ve videoknihovně. Srovnával jsem oficiální mýtus s realitou, A mluvil s učenci – se vzdělanými lidmi, kteří procházeli promítacími místnostmi."
Taverner usrkl ze skleničky. "Něco zajímavého?"
"Znáte to primitivní pravidlo namířeného prstu," řekl Eckmund ironicky. "Potuloval jsem se po ulici v chudinské čtvrti a dal se do řeči s nějakými lidmi, co tam čekali na autobus. Začal jsem se navážet do úřadů: stěžoval jsem si na autobusovou dopravu, čištění odpadních vod, na daně, na všechno. A oni se hned přidali. Celým srdcem. Bez zaváhání. A beze strachu."
"Zákonná vláda," poznamenal Dorser, „je dosazována obvyklým zastaralým způsobem. Systém dvou stran, z nichž je jedna o něco více konzervativní než ta druhá – ale žádný podstatný rozdíl, samozřejmě. Obě strany volí své kandidáty na veřejném shromáždění, hlasovací lístky obdrží všichni registrovaní voliči." Viditelně ho to pobavilo. "Dokonalý model demokracie. Pročítal jsem učebnice. Všude jen idealistická hesla: svoboda slova, shromažďování, vyznání – tyhle věci. Jako ze staré školy."
Všichni tři chvíli mlčeli.
"Musí tu být vezení," řekl Taverner pomalu. "Každá společnost má nějaké narušitele zákona."

"Jedno jsem navštívil," řekl Eckmund a říhl. "Malí zloději, vrazi, podvodníci, násilníci – jako všude."
"Žádní političtí vězni?"
"Ne." Eckmund zvýšil hlas. "Můžeme klidně mluvit nahlas. Nikomu to nevadí – těm nahoře to nevadí."
"Až odsud zmizíme, tak pravděpodobně zavřou do vězení několik tisíc lidí," zamumlal Dorser zamyšleně.
"Bože můj," zaúpěl Eckmund, "lidé mohou odjet z Callisto, kdykoliv se jim zachce. Kdybyste řídil policejní stát, musel byste "nechat hranice zavřené. A tady jsou hranice otevřené dokořán. Lidé proudí dovnitř a ven."
"Možná je to nějaká chemikálie v pitné vodě," navrhoval Dorser. "Jak můžou mít, zatraceně, totalitní společnost bez teroru?" zeptal se Eckmund, aniž by očekával odpověď. "Přísahám na mou duši – tady nejsou žádní policajti na hlídání myšlenek. Není tady absolutně žádný strach."
"Musí tu existovat nějaký druh nátlaku," trval na svém Taverner.
"Ale ne policejního," řekl Dorser rozhodně. "Žádný nátlak silou nebo brutalitou. Žádný nátlak pomocí ilegálního zatýkání, věznění a nucených prací."
"Kdyby to byl policejní stát," řekl Eckmund zamyšleně, "existoval by tu nějaký druh protivládního hnutí. Nějaká ‚podvratná' skupina, která by se snažila svrhnout představitele moci. Ale tahle společnost si může stěžovat, jak chce. Můžete si koupit vysílací čas v každé televizní nebo rozhlasové stanici, můžete si koupit místo v novinách – cokoliv chcete." Pokrčil rameny. "Tak jak by tu mohlo existovat tajné protivládní hnutí? To zní hloupě."
"Nicméně," řekl Taverner, "tito lidé žijí pod vládou jedné strany, ve společnosti se stranickou linií, s oficiální ideologií. Vyvolávají dojem pečlivě řízeného totalitního státu. Jsou to jen ovce – ať už si to uvědomují nebo ne."
"Cožpak oni si to neuvědomují?"
Taverner bezradně zavrtěl hlavou. "Myslel bych, že ano. Musí tu existovat nějaký mechanismus, který nechápeme."
"Všude je otevřeno. Všechno si můžeme prohlédnout."
"Určitě hledáme na špatném místě."
Taverner se nezaujatě díval na televizní obrazovku nad barem.
Právě skončilo vystoupení nahé zpěvačky a tanečnice v jedné osobě. Objevil se obraz nějakého muže. Srdečný, asi padesátiletý muž s kulatým obličejem, bezelstnýma očima a téměř dětským úsměvem, s několika pramínky hnědých vlasů, zatočených kolem lehce odstávajících uší.
"Přátelé," zahřměl obraz v televizi, "jsem rád, že mohu být dnes večer zase s vámi. Myslel jsem, že bychom si mohli trochu popovídat."
"Nějaká reklama," řekl Dorser a mávl na obsluhujícího robota, aby mu přinesl další drink.
"Kdo je to?" zeptal se Taverner zvědavě.
"Tenhle milej tatík?" Eckmund nahlédl do svých poznámek. "Něco jako populární komentátor. Jmenuje se Yancy."
"Patří do vlády?"
"Pokud vím, tak ne. Takový domácí filozof. V jednom novinovém stánku jsem našel jeho biografii." Eckmund podal šéfovi pestrobarevnou brožuru. "Úplně obyčejný člověk, jak se mi zdá. Býval to voják. Ve válce Marsu proti Jupiteru se vyznamenal – byl povýšen. Dostal hodnost majora." Bez zájmu pokrčil rameny. "Něco jako mluvící almanach. Jadrná přísloví na každé téma. Staré lidové moudrosti: jak vyléčit nachlazení. Jaké jsou problémy na Zemi."
Taverner nahlédl do knížky. "Ano, viděl jsem všude jeho fotografie."
"Velmi populární postava. Masy ho milují. Člověk z lidu – mluví za ně. Když jsem kupoval cigarety, všiml jsem si nápisu, že Yancy doporučuje jednu určitou značku. Je to teď velice populární značka. Brzy vytlačí z trhu všechny ostatní. To samé s pivem. Whisky v této sklenici je pravděpodobně té značky, kterou Yancy podporuje. To samé s tenisovým míčky. Až na to, že on tenis nehraje – hraje kroket. Pořád. Každý víkend." Eckmund přijal čerstvý drink a dokončil: "Takže teď každý hraje kroket."
"Jak může být kroket hrou rozšířenou po celé planetě?" zeptal se Taverner. –
"Tohle není planeta," vložil se Dorser. "Je to jen bezvýznamný měsíc."
"Ne podle Yancyho," řekl Eckmund. "Chce se po nás, abychom pohlíželi na Callisto jako na planetu."

"Jak?" zeptal se Taverner.
"Z duchovního hlediska je to prý planeta. Yancy má rád, když lidé nahlížejí na věci z duchovního hlediska. Klade velký důraz na Boha, na čestnost vlády, pracovitost a poctivost. Samé vyčichlé fráze."
Výraz na Tavernerově tváři zkameněl. "Zajímavé," zamumlal. "Budu se k němu muset vydat na návštěvu."
"Proč? Je to ten nejtupější", nejobyčejnější člověk, jakého si můžete představit."
"Možná," odpověděl Taverner. "Právě proto mě zajímá."

BABSON, VELKÝ a hrozivý, se s Tavernerem setkal u vchodu do Domu pana Yancyho. "Samozřejmě, že se s panem Yancym můžete setkat. Ale je to velice zaměstnaný člověk – bude trvat nějakou dobu, než se mi podaří vmáčknout vaši návštěvu do jeho programu. Každý se chce s panem Yancym setkat."
Na Tavernera to neudělalo žádný dojem. "Jak dlouho budu muset čekat?"
Zatímco procházeli halou směrem k výtahům, Babson tiše počítal. "No, řekněme čtyři měsíce."
"Čtyři měsíce!"
"John Yancy je přece nejpopulárnější člověk na světě."
"Možná tady," poznamenal Taverner vztekle, když nastupovali do přecpaného výtahu. "Nikdy předtím jsem o něm neslyšel. Když je to tak úžasně schopný člověk, proč nejsou jeho pořady vysílány po celém Niplanu?"
"Popravdě řečeno," přiznal Babson tlumeným, důvěrným hlasem, "nemůžu pochopit, co na něm lidi vidí. Pokud se mě týká, je to jen velký pytel plný vzduchu. Ale lidem tady se líbí. Koneckonců, Callisto je – provincie. Yancy přitahuje lidi s primitivním myšlením – lidi, kteří mají rádi jednoduchý svět. Obávám se, že Země by byla na Yancyho příliš inteligentní."
"Zkoušeli jste to?"
"Ještě ne," řekl Babson a přemítavě dodal: "Možná později."
Zatímco Taverner přemýšlel nad slovy toho velkého muže, výtah přestal stoupat a zastavil se. Oba dva vystoupili do luxusní, vykobercované haly, osvětlené tlumenými světly. Babson odsunul jedny dveře a vstoupili do velké, živé kanceláře.
Uvnitř probíhalo zkušební promítání Yancyho nejnovějšího čísla. Skupina yancystů ho tiše sledovala, tváře soustředěné, připravené kritizovat. Obrazovka ukazovala Yancyho, jak sedí za starobylým dubovým stolem ve své studovně. Bylo zřejmé, že pracoval na nějakých filozofických úvahách: po celém stole byly rozložené knihy a papíry. Na Yancyho tváři tkvěl zamyšlený výraz. Seděl s čelem opřeným o ruku, obličej napjatý soustředěním.
"To je na příští neděli," vysvětloval Babson.
Yancyho rty se pohnuly a on promluvil. "Přátelé," začal svým hlubokým, důvěrným, přátelským hlasem. "Sedím tady za svým stolem – víte, asi tak jako vy sedáváte ve svých obývacích pokojích." Kamera změnila pohled. Ukázaly se otevřené dveře Yancyho studovny. V obývacím pokoji se objevila známá postava Yancyho roztomilé, dobrácké ženy. Seděla na pohodlné pohovce a rezervovaně vyšívala. Na zemi si hrál jejich vnuk Ralf známou hru drápky. V rohu podřimoval rodinný pes.
Jeden z yancystů si udělal poznámku do bloku, Taverner se na něj zvědavě podíval, celý zmatený.
"Samozřejmě, že jsem tam byl s nimi," pokračoval Yancy a lehce se usmál. "Četl jsem Ralfovi kreslené seriály. Seděl mi na kolenou." Pozadí vybledlo a na obrazovce se na několik vteřin objevila scéna Yancyho s vnukem na kolenou. Potom se tam vrátil stůl a knihami přeplněná studovna. "Jsem ohromně vděčný za svoji rodinu," prozradil Yancy. "V této době neustálého stresu je to moje rodina, ke které se obracím jako k pilíři síly."
Yancysta si udělal další poznámku.
"Seděl jsem tady, ve své studovně, v tomto krásném, nedělním dopoledni," hřímal Yancy dál, "a uvědomil jsem si, jaké máme štěstí, že žijeme, že máme tuto krásnou planetu, pěkná města a domy a všechny věci, kterými nás Bůh obdaroval, abychom se z nich těšili. Ale musíme být opatrní. Musíme dávat pozor, aby nás o to někdo nepřipravil."
S Yancym se něco stalo. Tavernerovi se zdálo, že se obraz lehce pozměnil. Nebyl to ten samý muž: jeho dobrá nálada byla pryč. Tenhle muž byl starší, větší. Přísný otec, který promlouvá ke svým dětem.
"Přátelé moji," zanotoval Yancy, "existují síly, které by mohly tuto planetu oslabit. Všechno, co jsme

postavili pro naše milované, pro naše děti, by nám někdo mohl přes noc ukrást. Musíme se naučit být ostražití. Musíme chránit svoje svobody, svůj majetek, svůj způsob života. Když se rozdělíme a začneme se mezi sebou hašteřit, staneme se snadnou kořistí pro naše nepřátele. Musíme pracovat společně, přátelé moji.
Právě o tomhle jsem přemýšlel v tomto nedělním dopoledni. Kooperace. Týmová práce. Musíme uchránit své bezpečí, a abychom ho uchránili, musíme být jako jeden muž. To je klíč, přátelé moji, klíč k lepšímu životu." Yancy ukázal na trávník a zahradu za oknem a řekl: "Víte, já jsem byl..."
Hlas se přerušil. Obraz se zastavil. V místnosti se rozsvítila světla a yancysté se vrátili ke každodenní práci.
"Fajn," řekl jeden z nich. "Alespoň zatím. Ale kde je zbytek?"
"Zase ten Sipling," odpověděl druhý. "Jeho díl ještě nedošel. Co se to s ním děje?"
Babson se zamračil a odtrhl se od Tavernera. "Promiňte," řekl mu. "Budu se muset omluvit – technická záležitost. Můžete se tu porozhlédnout, jestli chcete. Poslužte si jakoukoliv literaturou — čímkoliv chcete."
"Díky," řekl Taverner nejistě. Byl zmatený. Všechno vypadalo tak neškodně, dokonce banálně. Ale něco základního tu nebylo v pořádku.
Plný podezření začal hledat co.

BYLO ZŘEJMÉ, že John Yancy mluvil do všeho. K dispozici byly jeho názory na jakékoliv myslitelné téma... moderní umění, používání česneku v kuchyni, využití opojných nápojů, zdravá výživa, socialismus, válka, vzdělání, výstřih u ženských šatů, výška daní, ateismus, rozvod, vlastenectví – všechny možné názory v nekonečných odstínech a nuancích.
Existoval vůbec nějaký předmět, ke kterému by se Yancy nevyjádřil?
Taverner si prohlížel nekonečné řady videokazet, které pokrývaly zdi kanceláří.
Yancyho sebevyjádření zabírala miliony metrů filmu... cožpak mohl mít jediný člověk názor na všechny věci ve vesmíru?
Vybral namátkou jednu kazetu. Týkala se chování při stolování.
"Víte," začal miniaturní Yancy slabým hláskem v Tavernerově uchu, "včera u večeře jsem si všiml, jak můj vnuk Ralf krájí řízek." Yancy se usmál na diváka, před jehož očima se na krátkou chvíli vynořil obraz šestiletého chlapce, který zuřivě zápasil s vidličkou a nožem. "Nuže, pomyslel jsem si, můj vnuk Ralf se tady snaží rozkrojit řízek, a vůbec se mu to nedaří. A připadalo mi to–"
Taverner rychle stopl kazetu a vrátil ji na místo. Yancy měl jednoznačný názor na všechno... ale byl ten názor opravdu jednoznačný?
Rostlo v něm podivné podezření. Na některá témata ano. Na méně důležité záležitosti měl Yancy přesná pravidla, vymezené hranice, odvozené z bohatého zásobníku lidových moudrostí. Ale hlavní filozofické a politické otázky, to bylo něco jiného.
Taverner vytáhl jednu z mnohá kazet označených slovem ‚Válka' a zběžně si ji přehrál.
"...jsem proti válce," slabikoval Yancy hněvivě. "Něco o ní vím. Zažil jsem si své."
Následovala montáž bitevních výjevů: válka mezi Jupiterem a Marsem, ve které se Yancy vyznamenal statečností, starostlivostí o kamarády, nenávistí k nepříteli, úžasnou paletou pravých vlastností.
"Ale," pokračoval Yancy pevným hlasem, "cítím, že naše planeta musí být silná. Nesmíme se pokorně vzdávat... slabost vyvolává agresi a útočnost nepřítele. Slabostí bychom podporovali válku. Musíme se obrnit a ochránit ty, které milujeme. Celým svým srdcem a duší jsem proti zbytečné válce, ale říkám znovu to, co jsem opakoval už mnohokrát předtím, člověk muší vykročit a bojovat spravedlivou válku. Nesmí couvat před vlastní zodpovědností. Válka je strašná věc. Někdy ale musíme..."
Když Taverner vracel kazetu na místo, uvažoval, co vlastně k čertu ten Yancy řekl. Jaký byl jeho pohled na válku. Zabíral asi sto jednotlivých kazet s páskou. Yancy byl neustále připraven řečnit na taková důležitá a velkolepá témata, jako byla Válka, Planeta, Bůh, Daně. Ale říkal vůbec něco?
Tavernerovi přeběhl mráz po zádech. Na specifické – a primitivní – záležitosti měl Yancy jednoznačné názory: psi jsou lepší než kočky, grapefruit je bez špetky cukru příliš hořký, je lepší vstávat ráno brzy, příliš mnoho pití škodí. Ale co se týkalo velkých témat... pouhé vakuum, naplněné prázdným duněním

ušlechtilých frází. Veřejnost, která s Yancym souhlasila v názoru na válku, na daně, na Boha a na planetu souhlasila s ničím. A se vším.
Na důležité věci neměli vůbec žádný názor. Oni si pouze mysleli, že mají názor.
Taverner začal rychle prohlížet kazety se závažnými tématy. Bylo to jedno a to samé, od začátku až do konce. Jednou větou Yancy něco prohlásil, druhou větou to vzal zpátky. Jediné, o co šlo, bylo chytré odvolávání, šikovná negace dříve řečeného. Ale divák odcházel s pocitem, že právě strávil bohatou a pestrou hostinu vědění. Bylo to úžasné. A bylo to profesionálně provedené: všechno bylo svázáno dohromady tak dokonale, že nemohlo dojít k žádnému selhání.
Neexistoval nikdo neškodnější a prázdnější než John Edward Yancy. Vypadal až neskutečně.
Taverner, celý zpocený, opustil hlavní místnost knihovny a vyrazil k zadním kancelářím, kde bez odpočinku pracovali yancysté u svých stolů a přístrojových desek. Na všech stranách to bzučelo činností. Výraz na tvářích kolem něj byl vlídný, neškodný, téměř znuděný. Stejný přátelský, hloupý výraz, jaký předváděl sám Yancy.
Neškodné – a ve své neškodnosti ďábelské. A nebylo nic, absolutně nic, co mohl dělat. Pokud lidé chtěli Yancyho poslouchat, pokud byl jejich vzorem – co s tím mohla policie Niplanu dělat?
Jaký zločin byl spáchán?
Nebylo divu, že Babsonovi nevadilo, že kolem slídí policie. Nebylo divu, že je vládnoucí síly nechaly volně vstoupit. Nebyla tady žádná politická vězení, žádné pracovní skupiny nebo koncentrační tábory... nebylo jich třeba.
Mučírny a vyhlazovací tábory byly potřebné, až když selhalo přesvědčování. A zde přesvědčování fungovalo perfektně. Policejní stát – vláda teroru – přicházel ke slovu ve chvíli, kdy byl totalitní aparát na pokraji zhroucení. Dřívější totalitní společnosti byly nedokonalé. Vládnoucím silám se nikdy nepodařilo proniknout do všech sfér života. Ale technologie komunikace byly stále dokonalejší. i Před očima se mu uskutečňoval první opravdu úspěšný totalitní stát: neškodný a banální. Poslední stádium – hrozné, ale naprosto logické – nastane, až bude všem nově narozeným chlapcům dobrovolně a s radostí dáváno jméno John Edward.
Proč ne? Všichni už přece žili a mysleli jako John Edward. A pro ženy tu byla paní Margaret Ellen Yancy. Také měla svůj soubor názorů k napodobování: svoji kuchyni, vkus v oblékání, recepty a rady pro matky.
A pro mládí planety tu byly k napodobování Yancyho děti. Vládní orgány nic nepřehlédly.
Přistoupil k němu Babson, ve tváři srdečný výraz. "Jak se daří, seržante?" zakvokala položil Tavernerovi ruku na rameno.
"Dobře," donutil se Taverner k odpovědi a uhnul dotěrné ruce.
"Líbí se vám naše malá organizace?" zeptal se Babson s nezastíranou pýchou v hlubokém hlase.
"Odvádíme dobrou práci. Přímo uměleckou – naše jediné měřítko je dokonalost."
Taverner, roztřesený bezmocným vztekem, vyrazil z kanceláře na chodbu. Výtah se mu zdál příliš pomalý. Vztekle se obrátil ke schodům. Musel se rychle dostat z Domu pana Yancyho. Musel pryč.
Z přítmí chodby se vynořil nějaký muž, obličej bledý a napjatý. "Počkejte. Mohu – s vámi mluvit?"
Taverner se protlačil kolem něj. "Co chcete?"
"Jste z pozemské policie Niplanu? Já–" Ohryzek v krku mu poskočil. "Pracuji tady. Jmenuji se Sipling, Leon Sipling. Musím něco udělat – už to nemůžu vydržet."
"Nic se nedá dělat," řekl mu Taverner. "Pokud se chtějí Yancymu podobat–"
"Ale žádný Yancy neexistuje," skočil mu Sipling do řeči a úzká tvář se mu křečovitě stáhla. "My jsme ho vymysleli... vynalezli jsme ho."
"Cože jste?"
"Už jsem se rozhodl." Hlasem roztřeseným vzrušením ze sebe Sipling vychrlil: "Mám v úmyslu něco udělat – a vím přesně co." Chytil Tavernera za paži a procedil mezi zuby: "Musíte mi pomoci. Mohu tohle všechno zastavit, ale sám na to nestačím."

V PŘÍJEMNÉM, pěkně zařízeném obývacím pokoji Leona Siplinga seděli oba nad šálkem kávy a sledovali své děti, jak lezou po koberci a hrají si. Siplingova žena a Ruth Tavernerová byly v kuchyni a

utíraly nádobí.
"Yancy je pouhá syntéza," vysvětloval Sipling. "Něco jako složená osobnost. Žádný takový jedinec ve skutečnosti neexistuje. Sestrojili jsme ho podle základních prototypů z našich sociologických záznamů. Při vytváření celku jsme vycházeli z různých typů osobností. Takže je jako živý. Ale odstranili jsme to, co se nám nehodilo a zintenzivnili to, co se nám hodilo." Zamyšleně dodal: "Yancy by mohl existovat. Existuje mnoho Yancymu podobných lidí. A to je právě ten problém."
"Chcete tím říci, že jste vytvořili plán s cílem přetvořit lidi podle Yancyho vzoru?" zeptal se Taverner.
"Nemohu přesně říci, co je konečným cílem toho všeho. Pracoval jsem jako scénárista reklam pro společnost ústní hygieny. Mocnosti na Callisto si mne najaly a nastínily mi, co chtějí, abych dělal. O účelu celého projektu se mohu jen dohadovat."
"Mocnostmi myslíte vládnoucí radu?"
Sipling se ostře zasmál. . .
"Myslím obchodní syndikáty, které vlastní tento měsíc, jak tu stojí a leží. Neměli bychom tomu ovšem říkat měsíc. Je to planeta." Hořce se ušklíbl. "Zdejší, mocnosti očividně sestavily velký program, který vyvrcholí absorbcí jejich obchodních konkurentů na Ganymedu – až se tohle podaří, budou mít všechny Jupiterovy měsíce pevně v rukou."
"Na Ganymed se nemohou dostat bez otevřené války," protestoval Taverner. "Za Medeanskými společnostmi stojí jejich vlastní obyvatelstvo." A potom mu svitlo. "Teď to chápu," řekl slabým hlasem. "Oni by opravdu zahájili válku. Stálo by jim to za to."
"To máte zatracenou pravdu. A aby mohli začít válku, musejí srovnat obyvatelstvo do jedné řady. Pravda je taková, že lidé tady nemají co získat. Válka by skoncovala se všemi malými podnikateli – a tím by se soustředila moc mezi menší počet lidí – kterých je i teď dost málo. Aby donutili osm milionů lidí tady na Callisto podporovat válku, potřebují tupou, poslušnou veřejnost. A oni ji brzy budou mít. Až tahle Yancyho kampaň skončí, lidé tady na Callistu budou souhlasit s čímkoliv. Yancy za ně přemýšlí o všech záležitostech. Říká jim, jaké nosit účesy. Jaké hrát hry. Vypráví jim anekdoty, které si pak lidé opakují. Jeho žena sestavuje jídlo, které budou mít k večeři všichni. Na celém tomhle malém světě – miliony duplikátů Yancyho dne. Všeho, co dělá, všeho, v co věří. Už veřejnost vychováváme přesně jedenáct let. Důležitou součástí projektu je i jeho neměnná monotónnost. Celá jedna generace už vyrůstá s hlavou obrácenou k Yancymu, aby odpověděl na všechny otázky."
"Musí to být náročná práce," poznamenal Taverner. "Tenhle projekt vytváření a propagace pana Yancyho."
"Tisíce lidí pracují pouze na psaní materiálů. Právě jste viděl první fázi – teď to půjde do každého města. Kazety, filmy, knihy, časopisy, plakáty, brožury, divadelní show, články v novinách, auta s reproduktory, dětské comicsy, ústní zprávy, důmyslná reklama... tohle všechno. Neustálý příval Yancyho." Zvedl ze stolku nějaký časopis a ukázal na úvodní článek. "-V jakém stavu je Yancyho srdce?-Nastoluje otázku, co bychom si bez Yancyho počali. Příští týden – článek o Yancyho žaludku." Sipling kysele dokončil: "Prošetřili jsme miliony možných hledisek. Odstranili jsme všechny mezery. Říká se nám yancysté. Je to nová umělecká forma."
"Co si o Yancym myslíte – myslí zaměstnanci?"
"Že je to velký pytel horkého vzduchu."
"Nikdo z nich není přesvědčený?"
"Dokonce i Babson se tomu určitě směje. A on je na špičce. Nad ním jsou už jen ti hoši, co podepisují šeky. Bože, kdybychom někdy začali v Yancyho věřit... kdybychom si začali myslet, že celý tenhle krám něco znamená–" Na Siplingově obličeji se usadil výraz silného utrpení. "To je to. To je důvod, proč to nemohu vydržet."
"Proč?" zeptal se Taverner s hlubokým zájmem. Jeho krční mikrofon to všechno snímal a posílal do domovské kanceláře ve Washingtonu. "Velmi mě zajímají příčiny vašeho selhání."
Sipling se sklonil a zavolal na syna. "Miku, přestaň si hrát a pojď sem ke mně." Tavernerovi vysvětlil: "Mikovi je devět let. Yancy existuje celou dobu, co je naživu."
Mike poslušně přišel.
"Ano, pane?"

"Jaké známky dostáváš ve škole?" zeptal se otec.
Chlapec pyšně vypnul prsa. Vypadal jako modrooká zmenšenina Leona Siplinga. "Samé jednotky a dvojky."
"Je to chytré dítě," řekl Sipling Tavernerovi. "Je dobrý v aritmetice, zeměpise, dějepise, ve všem." Obrátil se k chlapci a řekl: "Rád bych ti položil několik otázek. Chci, aby tenhle pán slyšel, jak na ně odpovíš. Ano?"
"Ano, pane," řekl chlapec poslušně.
Se zachmuřeným obličejem řekl Sipling synovi: "Chci vědět, co si myslíš o válce. Vyprávěli vám o ní ve škole, víš o všech slavných válkách v historii. Je to tak?"
"Ano, pane. Učili jsme se o revoluci v Americe a o První celosvětové válce a pak o Druhé celosvětové válce a potom o První vodíkové válce a o Válce mezi kolonisty na Marsu a Jupiteru."
"Do škol," naklonil se Sipling těsně k Tavernerovi, "také dodáváme Yancyho materiál. Podpora vzdělání v dárkovém balení. Yancy provází děti historií a vysvětluje význam všech událostí. Yancy vysvětluje přírodní vědy. Yancy vysvětluje správné držení těla, astronomii a všechny ostatní věci ve vesmíru. Ale nikdy by mě nenapadlo, že i můj vlastní syn,.." Jeho hlas smutně utichl. Pak se vzchopil. "Takže ty víš o válce všechno. Dobrá, co si tedy o válce myslíš?"
Chlapec pohotově odpověděl: "Válka je špatná. Válka je ta nejhorší věc na světě. Skoro vyhubila lidstvo."
S očima upřenýma na syna se Sipling zeptal: "Pověděl ti někdo, abys tohle říkal?"
Chlapec znejistěl.
"Ne, pane,"
"Ty těmhle věcem opravdu věříš?"
"Ano, pane. Je to pravda, ne? Válka je přece špatná?"
Sipling přikývl. "Válka je špatná. Ale co taková spravedlivá válka?"
Chlapec bez zaváhání odpověděl: "Spravedlivé války musíme vybojovat, samozřejmě."
"Proč?"
"No, musíme chránit náš způsob života."
"Proč?"
V chlapcově pohotové odpovědi nebylo ani teď žádné zaváhání. "Nesmíme připustit, aby nás převálcovali, pane. To by podporovalo agresivní válku. Nesmíme dopustit vládu brutální síly. Musíme zachovat nadvládu–" Hledal to správné slovo. "Nadvládu práva."
Sipling nešťastně a napůl pro sebe poznamenal: "Tahle nesmyslná, vzájemně si odporující slova jsem napsal já sám před osmi lety." Vší silou se vzchopil a zeptal se: "Takže válka je špatná. Ale musíme vést spravedlivé války. A co když se tato – planeta, Callisto, dostane do války s... řekněme s Ganymedem, například." Nebyl schopný zakrýt ostrou ironii v hlase. "Jen například. Takže, teď jsme ve válce s Ganymedem. Je to spravedlivá válka? Nebo prostě jenom válka?"
Tentokrát se neozvala žádná odpověď. Chlapcův jemný obličej se zamračil do výrazu usilovného přemýšlení.
"Žádná odpověď?" zeptal se Sipling ledově.
"Proč, ehm," koktal chlapec. "Myslím..." Vítězoslavně se podíval na otce. "Až ten čas přijde, tak nám to snad někdo řekne."
"Jistě," dusil se Sipling vztekem. "Někdo nám to řekne. Možná dokonce pan Yancy."
Po chlapcově obličeji se rozlila úleva. "Ano, pane. Pan Yancy nám to řekne." Otočil se k hrajícím si dětem. "Už můžu jít?"
Když se chlapec odšoural zpátky ke hře, obrátil se nešťastný Sipling na Tavernera. "Víte, jakou hrají hru? Jmenuje se hippo-hoppo. Hádejte, čí vnuk ji miluje. Hádejte, kdo tu hru vynalezl."
Chvíli bylo ticho.
"Co navrhujete?" zeptal se Taverner. "Říkal jste, že si myslíte, že by s tím šlo něco udělat."
Siplingovi přes obličej přejel mazaný úšklebek, který nedokázal ovládnout. "Znám celý projekt... vím, jak ho rozprášit na kousky. Ale někdo musí stát s revolverem u hlavy těch nahoře. Za devět let jsem pochopil základní klíč k Yancyho charakteru... klíč k novému typu člověka, kterého tady pěstujeme. Je

to jednoduché. Je to prvek, který způsobuje, že se člověk stane natolik poddajným, aby mohl být ovládán."
"Poslouchám," řekl Taverner trpělivě a doufal, že spojení do Washingtonu je dobré a čisté.
"Všechny Yancyho názory jsou nanicovaté. Ten klíč je prostoduchost. Každá část jeho ideologie je zředěná: nic nadměrného. Dostali jsme se co možná nejblíže k nulovému názoru... jak jste si všiml. Kdekoliv to bylo možné, odstranili jsme všechny myšlenky a zanechali člověka politicky neutrálního. Bez stanoviska."
"Jistě," souhlasil Taverner. "Ale s iluzí stanoviska."
"Všechny aspekty osobnosti musí být řízeny. Chceme celého člověka. Takže na každou konkrétní otázku musí existovat určitý názor. Naše základní pravidlo zní: Yancy věří v tu nejméně komplikovanou možnost. V tu nejpovrchnější. Jednoduchý, nenásilný náhled, který nejde dost hluboko na to, aby rozhýbal nějakou skutečnou myšlenku."
Taverner chytil nit.
"Dobré, stabilní, konejšivé názory." A vzrušeně pokračoval, "ale jestli se do systému dostane extrémní, originální názor, takový, jehož vymyšlení bude stát velké úsilí, něco, s čím se těžko..."
"Yancy hraje kroket. Takže každý teď blázní s paličkou." Siplingovi se zablesklo v očích. "Ale řekněme, že by si Yancy oblíbil – Kriegspiel."
"Cože?"
"Šachy hrané na dvou šachovnicích. Každý hráč má svoji vlastní, s kompletní sadou figurek. Nikdy nevidí na soupeřovu šachovnici. Moderátor vidí obě a upozorní hráče pokaždé, když získá figurku nebo ji ztratí, když táhl na obsazené políčko nebo udělal nemožný tah, nebo když dal šach nebo sám má šach."
"Aha," pochopil Taverner rychle. "Každý hráč se snaží určit soupeřovo umístění figurek na šachovnici. Hraje naslepo. Bože, to by zaměstnalo všechny možné psychické schopnosti."
"Prušáci tímhle způsobem učili své důstojníky vojenskou strategii. Je to víc než hra. Je to kosmické utkání v řeckořímském zápasu. Co kdyby se Yancy každý večer posadil se svou ženou a vnukem a zahráli si pěknou, živou, osmihodinovou partii Kriegspielu? Co kdyby jeho oblíbené knihy byly – místo těch westernových pistolnických anachronismů – řecké tragédie? Co kdyby jeho oblíbený hudební kus byl Bachův Varhanní koncert a ne Můj starý dům v Kentucky?"
"Začínám se dostávat do obrazu," řekl Taverner tak klidně, jak jen dovedl. "Myslím, že vám mohu pomoci."

BABSON ZAPIŠTĚL. "Ale to je – protizákonné."
"Naprosto," reagoval Taverner. "Proto jsme tady." Pokynul dvojici tajných agentů Niplanu, aby vstoupili do kanceláří Domu pana Yancyho bez ohledu na omráčené pracovníky, kteří seděli vzpřímeně za svými stoly. Do mikrofonu řekl: "Jak to jde s našimi velkými zvířaty?"
"Středně," ozval se Kellmanův hlas, zesílený systémem relé mezi Callisto a Zemí. "Někteří se stáhli za hranice svých pozemků, samozřejmě. Ale většinu ani nenapadlo, že by se mohlo něco dít."
"To nesmíte!" mečel Babson, velký obličej nateklý jako váčky bílého těsta. "Co jsme udělali? Jakým právem–"
"Myslím," přerušil ho Taverner, "že vás můžeme zavřít z čistě komerčních důvodů. Použili jste jméno Yancy k propagaci různých továrních produktů. Žádná taková osoba neexistuje. To je porušení zákonů, určujících etické provádění reklamy."
Babsonova ústa sklapla a pak se slabě pootevřela. "Taková – osoba – neexistuje? Ale každý přece Johna Yancyho zná. Bože, on je –" s koktáním a mnoha gesty dokončil –"on je všude."
V tučné ruce se mu náhle objevila odřená pistole. Prudce s ní mířil z jednoho na druhého. Dorser pokročil a vyrazil mu ji z ruky. Pistole přeletěla celou místnost. Babson se zhroutil v záchvatu hysterie. Dorser mu znechuceně zacvakl pouta. "Chovejte se jako muž," rozkázal. Ale neozvala se žádná odpověď. Babson byl duševně příliš daleko na to, aby ho slyšel.
Taverner se spokojeně obrátil ke dveřím a prošel kolem hloučku omráčených úředníků a dělníků do vnitřních kanceláří budovy. Důstojným krokem namířil ke stolu, kde seděl Leon Sipling, obklopený prací. První z renovovaných programů se už mihotal na obrazovce. Oba muži stáli vedle sebe a sledovali ho.

"Nuže?" řekl Taverner, když to skončilo. "Vy jste soudce."
"Věřím, že to půjde," odpověděl Sipling nervózně. "Doufám, že jsme to nepřehnali... trvalo jedenáct let, než jsme to postavili. Musíme to bourat po malých kouscích."
"Jakmile se objeví první prasklina, začne se viklat celá stavba." Taverner vyrazil ke dveřím. "Mohu vás tu nechat samotného?"
Sipling pohlédl na Eckmunda, který postával na konci kanceláře, oči upřené na neklidně pracující yancysty.
"Myslím, že ano. Kam jdete?"
"Chci se dívat, až se to bude vysílat. Chci být u toho, až to veřejnost poprvé uvidí." U dveří Taverner zaváhal. "Bude to pro vás těžká práce, vyrábět ty programy sám. Asi nebudete mít moc pomocníků, alespoň ze začátku."
Sipling ukázal na spolupracovníky. Už zase začínali nabírat ztracené tempo. "Zůstanou na svých místech," řekl. "Tak dlouho, dokud budou dostávat plný plat."
Taverner šel zamyšleně chodbou k výtahu. O chvíli později už sestupoval po schodech.
Na nejbližším rohu se kolem veřejné videoobrazovky sešla skupina lidí. Čekala na večerní televizní vysílání Johna Edwarda Yancyho.
Program začal jako obvykle. Nebylo pochyb o tom, že když Sipling chtěl, dokázal svůj zlomek sestavit skutečně mistrně. A v tomto případě vytvořil prakticky celé číslo.
S vyhrnutými rukávy u košile a zaprášenými kalhotami se Yancy hrbil na zahradě, v ruce sázecí lopatku, slaměný klobouk stažený do očí, přimhouřených před sluníčkem. Byl tak opravdový, že Taverner skoro nemohl uvěřit, že nikdo takový neexistuje. Ale viděl přece, jak Siplingovi podřízení celou tu věc pracně a zručně od základu sestavují.
"Dobrý den," zahřměl Yancy srdečně. Otřel si pot z orosené, růžovoučké tváře a těžce se postavil.
"Páni," vydechl, "dneska je ale horko." Ukázal na záhon petrklíčů. "Vysazoval jsem je věn. Pěkná dřina."
Dosud to šlo dobře. Dav nevzrušeně zíral na obrazovku a bral si svoji ideologickou dávku bez jakéhokoliv odporu. Po celém Callisto, v každém domě, třídě, kanceláři, na každém rohu byl vysílán stejný program. A bude vysílán znovu.
"Ano," opakoval Yancy, "je opravdu horko. Příliš horko na tyhle petrklíče – líbí se jim ve stínu." Rychlý záběr ukázal, jak sází petrklíče do stínu u zdi garáže. "Na druhou stranu," pokračoval Yancy svým něžným, dobrosrdečným, konverzačním tónem, "moje jiřiny potřebují spoustu slunce."
Na obrazovku skočil záběr na květy jiřin, které horečně zářily ve slunečním světle.
Yancy sebou hodil na pruhované zahradní lehátko, sundal slaměný klobouk a otřel si čelo kapesníkem.
"Takže," pokračoval bodře, "kdyby se mě někdo zeptal, co je lepší, jestli slunce nebo stín, musel bych mu odpovědět, že to záleží na tom, jestli je petrklíč nebo jiřina." Usmál se do kamery svým slavným, chlapeckým úsměvem. "Hádám, že já musím být petrklíč – už mám pro dnešek slunce až dost."
Diváci to přijali bez stížností. Ne příliš slavný začátek. Bude mít ovšem dlouhotrvající následky. A Yancy na nich právě začínal pracovat.
Jeho srdečný úsměv zmizel. A s ním i familiární výraz, který předcházel vážnému zamračení, signalizujícímu, že přichází hluboké myšlenky. Yancy se chystal kázat. Moudrost už byla na cestě. Ale bylo to něco, co ještě nikdy nevyslovil.
"Víte," řekl Yancy pomalu, vážně, "to nutí člověka trochu přemýšlet." Automaticky se natáhl pro svou skleničku ginu s tonikem – skleničku, která do této chvíle vždycky obsahovala pivo. A v ruce nedržel časopis Vyprávění ze psí boudy, ale Psychologické rozhledy. Změna doplňkových rekvizit se vsákne podvědomě. Právě teď byla veškerá vědomá pozornost soustředěna na Yancyho slova.
"Zdá se mi," řečnil Yancy, jako by jeho myšlenky byly čerstvé a nové, právě vzniklé v mozku, "že někteří lidé by mohli trvat na tom, řekněme, že sluneční světlo je dobré a stín špatný.
Ale to je naprostý nesmysl. Slunce je dobré pro růže a jiřiny, ale zatraceně zle by zatočilo s mými fuchsiemi."
Kamera ukázala všudypřítomné, unikátní fuchsie.
"Možná takové lidi znáte. Prostě nemohou pochopit, že–" a jak bylo jeho zvykem, vytáhl pro názornost lidovou moudrost, "co je pro jednoho med," prohlásil hlubokomyslně, "to je pro jiného jed. Já mám,

například, rád k snídani pár vajíček, udělaných jako volská oka, několik sušených švestek a kousek chleba. Ale Margaret dává přednost misce ovesné kaše. A Ralf, ten by si se mnou také nedal. Má rád lívance. A jeden chlapík u nás v ulici, ten s tím velkým trávníkem před domem, ten má rád ledvinkový nákyp a láhev něčeho ostrého."
Taverner se ošil. Budou muset postupovat rozvážněji. Ale diváci dosud stáli a přijímali slovo za slovem. První slabé dojmy z tak radikální myšlenky: že každý člověk má jiný žebříček hodnot, jedinečný styl života. Že každý jedinec může věřit, radovat se a uznávat jiné věci.
Bude to nějakou dobu trvat, jak řekl Sipling. Obrovská knihovna videokazet bude muset pryč. Předpisy, sestavené pro každou oblast lidského života, budou muset být rozbity na kousky. Zaváděl se nový způsob myšlení, zahájený banálním pozorováním petrklíčů. Když bude chtít devítiletý chlapec zjistit, jestli je nějaká válka spravedlivá nebo nespravedlivá, bude se muset zeptat vlastního mozku. Už tady nebude žádná připravená odpověď pana Yancyho. Program na toto téma byl už ve fázi přípravy a ukazoval, že každá válka může někomu připadat spravedlivá a někomu nespravedlivá.
Jeden program si Taverner obzvlášť přál vidět. Ale ten se na obrazovce hned tak neobjeví. Yancy se chystal změnit svůj vkus v umění. Pomalu, ale jistě. V jednom z těch dnů se veřejnost dozví, že Yancymu se už nelíbí idylické kalendářové scény.
Že nyní dává přednost umění holandského malíře patnáctého století, mistra morbidní a ďábelské hrůzy, Hieronyma Bosche.

NE V TÉTO VAZBĚ
PREZIDENT NAKLADATELSTVÍ Obelisk, postarší nedůtklivý muž, řekl podrážděně své sekretářce: "Nechci ho vidět, slečno Handyová. Ta kniha už vyšla. Pokud je v textu nějaká chyba, nemůžeme s ní teď už nic dělat."
"Ale pane Mastersi," odvážila se slečna Handyová, "ta chyba je tak závažná. Tedy pokud má pravdu. Pan Brandice prohlašuje, že celá kapitola–"
"Četl jsem jeho dopis. A také. jsem s ním mluvil po videotelefonu. Vím, co prohlašuje." Masters přistoupil k oknu a rozmrzele se zahleděl na vyprahlý, krátery zohyzděný povrch Marsu, který takto pozoroval už několik desítek let. Pět tisíc kopií, pomyslel si. Vytištěných a svázaných. A polovina z nich ve zlatem zdobené kůži marťánského wuba. Nejelegantnější a nejdražší materiál, jaký jsme mohli sehnat. Měli jsme peněžní ztráty už při editaci, a teď tohle.
Na stole mu ležel jeden výtisk té knihy. Lucretiova De Rerum Natura ve vznešeném a ušlechtilém překladu.Johna Drydena. Barney Masters rozčileně obracel čerstvé, bílé stránky. Kdo by čekal, že na Marsu bude někdo s tak hlubokými znalostmi o starověké literatuře? uvažoval. A ten muž, který čekal ve vedlejší kanceláři, byl jen jeden z osmi lidí, kteří napsali nebo telefonovali ohledně té sporné pasáže. Sporné? Nebylo o čem se přít. Těch osm latinských učenců mělo pravdu. Šlo jednoduše jen o to přimět je, aby tiše odešli, aby zapomněli, že vůbec kdy četli vydání z Obelisku a narazili tam na dotyčnou pasáž.
Masters zmáčkl tlačítko stolního interkomu a přikázal sekretářce: "Okay, pošlete ho sem." Ten muž by jinak nikdy neodešel. Byl to typ člověka, který by se uvelebil přede dveřmi na libovolně dlouhou dobu. Všichni učenci byli takoví. Jejich trpělivost se zdála být nekonečná.
Dveře se otevřely a objevil se vysoký, šedovlasý muž v brýlích zastaralého pozemského typu, v jedné ruce kufřík. "Díky, pane Mastersi," řekl, když vstoupil. "Chtěl bych vám vysvětlit, pane, proč naše organizace považuje tu chybu za tak závažnou." Posadil se ke stolu a energicky otevřel kufr. "Jsme koneckonců koloniální planeta. Veškeré naše hodnoty, mravy, artefakty a obyčeje k nám přicházejí ze Země. ONOZAP považuje vaše vydání této knihy..."
"ONOZAP?" přerušil ho Masters. O něčem takovém nikdy neslyšel. Ale i tak si povzdechl: patrně jedna z těch, mnoha ostražitých, potrhlých skupin, které držely stráž nad všemi tiskopisy, ať už vydanými lokálně tady na Marsu nebo dopravenými ze Země.
"Organizace Na Odhalování Zkomolenin A Padělků," vysvětloval Brandice.– "Mám s sebou původní, bezchybný výtisk De Rerum Natura – v Drydenově překladu, jako ve vašem místním vydání." Slovo místní vyslovil způsobem, který vyjadřoval, že jde o něco podřadného a sprostého, jako by se, pomyslel si Masters, nakladatelství Obelisk dopouštělo něčeho nehorázného už jenom tím, že vydává knihy.

"Dovolte mi předvést vám interpolaci obou vydání. Nejprve prosím prostudujte můj výtisk –" položil na Mastersův stůl odřené, staré, pozemské vydání knihy, otevřené na příslušné stránce, "– ve kterém se objevuje správný text. A nyní, pane, výtisk vaší vlastní edice. Tatáž stránka." Vedle malé, starobylé, modré knížky položil jeden z těch krásných, velkých, v kůži wuba vázaných výtisků, vydaných nakladatelstvím Obelisk.
"Rád bych sem pozval svého editora," řekl Masters. Zmáčkl tlačítko interkomu: "Řekněte Jackovi Sneadovi, ať sem přijde, prosím."
"Ano, pane Mastersi."
"Budeme-li citovat z původního vydání," pokračoval Brandice, "získáme následující metrický překlad z latiny. Ehm." Rozpačitě si vyčistil hrdlo a začal číst nahlas. "Od bolestí a strastí pak budeme mít klid, už nebudem' nic cítit, vždyť nebudem' už žít. I když se země mořem a moře nebem stane, my budeme se hýbat jen tam, kam vítr vane."
"Tu pasáž znám," řekl Masters ostře. Byl jako na trní. Ten muž ho tady poučoval, jako by byl malé dítě.
"Toto čtyřverší," řekl Brandice, "ve vašem vydání chybí a na jeho místě se objevuje úplně jiné – bůh ví, jakého původu. Dovolte mi." Vzal do ruky luxusní, v kůži wuba vázaný výtisk z Obelisku, chvíli jím listoval, až našel příslušné místo, a opět začal číst.
"Od bolestí a strastí pak budeme mít klid, jenž ten, kdo s zemí spoután, nemůže pochopit. Až zemřeme, pak uzříme, co vlny vzduté věští: pozemský úděl předvoj jen nekonečného štěstí." S očima upřenýma na Masterse Brandice hlasitě sklapl knihu, vázanou v kůži wuba. "Nejvíce znepokojivý," řekl Brandice, Je fakt, že toto čtyřverší hlásá poslání s naprosto opačným smyslem, než to v původní knize. Odkud se tam vzalo? Někdo ho přece musel napsat. Dryden ho nenapsal – Lucretius také ne." Díval se na Masterse, jako by si myslel, že to udělal on osobně.
Dveře kanceláře se otevřely a dovnitř vstoupil Jack Snead, firemní editor. "Má pravdu," řekl rezignovaně svému zaměstnavateli. "A kromě této je v textu přibližně třicet dalších změn. Prokousal jsem se celou knihou. Hned, jakmile začaly chodit dopisy. A teď začínám s dalšími nedávnými věcmi z podzimní kolekce." Pak mumlavě dodal: "V několika z nich jsem také objevil změny."
Masters se na něj obrátil: "Vy jste byl poslední editor, který prováděl korekturu před tím, než šla celá ta věc do sazby. Byly tam v té době tyto chyby?"
"V žádném případě," řekl Snead. "A osobně jsem provedl kontrolu sazebnic. Změny nebyly ani tam. Objevily se až v dokončených, svázaných výtiscích – jestli to dává nějaký smysl. Nebo ještě přesněji – jen v těch vázaných ve zlatě a kůži wuba. Obyčejné výtisky v kartónové vazbě – ty jsou v pořádku."
Masters zamrkal překvapením. "Ale u obou jde přece o stejné vydání. Procházely lisy společně. Vlastně jsme původně tu dražší, exkluzivní vazbu vůbec neplánovali. Začali jsme o tom mluvit až na poslední chvíli a obchodní oddělení navrhlo, aby byla polovina nákladu nabízena v kůži wuba."
"Myslím," řekl Jack Snead, "že budeme muset udělat podrobný průzkum ve věci kůže marťanského wuba."

O HODINU POZDĚJI seděl náhle zestárlý, roztřesený Masters, v doprovodu svého redaktora Jacka Sneada, tváří v tvář Lutherovi Sapersteinovi, obchodnímu agentovi firmy Flawless a.s., která se zabývala obchodem s kůžemi. Právě od nich získalo nakladatelství Obelisk kůži wuba, do níž pak byly jejich knihy svázány.
"Tak za prvé," řekl Masters energickým profesionálním tónem, "co je to kůže wuba?"
"V podstatě," řekl Saperstein, "ve smyslu, v jakém jste otázku položil, je to kůže marťanského wuba. Vím, že vám to moc neřekne, pánové, ale přinejmenším je to jakýsi výchozí bod, na kterém se všichni shodneme a na kterém můžeme začít stavět něco konstruktivnějšího. Abych vám mohl nějak prospět, dovolte mi informovat vás o vlastnostech wuba jako takového. Kůže wuba je tak cenná, protože je, kromě jiných důvodů, velice vzácná. A vzácná je proto, že wub jen velmi zřídka umírá. Tím chci říci, že je téměř nemožné wuba zabít – dokonce i nemocného nebo starého wuba. A pokud se přece jen podaří wuba zabít, kůže žije dál. Tato vlastnost jí dodává jedinečné hodnoty při dekorativní výzdobě domácnosti nebo, jako ve vašem případě, při vázání důležitých, vzácných knih, které mají přetrvat věky."
Masters přikývl a dál zíral otupěle z okna, zatímco Saperstein nepřestával drmolit. Redaktor po jeho

boku si dělal stručné, záhadné poznámky a v jeho mladé, energické tváři se objevil zamračený výraz.
"Materiál, který jsme vám dodali," řekl Saperstein, "když jste k nám přišli — a vzpomeňte si: vy jste přišli k nám, ne my k vám – se skládal z těch nejvybranějších a nejdokonalejších kůží z našeho obřího inventáře. Ty živé kůže září jedinečným leskem, který je vlastní jenom jim. Nic jiného na Marsu nebo doma na Zemi se jim nepodobá. Pokud se kůže roztrhne nebo poškrábe, sama se znovu opraví. Roste, měsíce a měsíce, a její vrstva je stále svěžejší, takže desky vašich svazků se stávají neustále luxusnějšími a z toho důvodu i vyhledávanějšími. Ode dneška za deset let se tahle vlastnost mnohovrstvení u knih vázaných v kůži wuba–"
Snead ho přerušil. "Takže kůže pořád žije. Zajímavé. A wub, jak jste řekl, je tak hbitý, že je prakticky nemožné ho zabít." Střelil rychlým pohledem po Mastersovi. "Úplně každá z těch třiceti změn v textu našich knih se týká nesmrtelnosti. Korekce Lucretia je příznačná. Originální texty učí, že člověk je jen dočasný, a pokud žije i po smrti, nic to neznamená, protože na svou existenci tady nemá žádné vzpomínky. Namísto toho změněná, nová pasáž přináší a rezolutně hovoří o budoucím životě, navazujícím na tento vezdejší. Jinak řečeno – absolutní rozpor s Lucretiovou základní filozofií. Uvědomujete si, doufám, čeho jsme svědky. Filozofie toho zatraceného wuba získala převahu nad filozofií samotného autora. To je celé. Jádro problému." Odmlčel se a vrátil se tiše ke svým naškrábaným poznámkám.
"Jak by mohla kůže," otázal se Masters, "třebaže věčně živá, vůbec ovlivnit obsah nějaké knihy? Text, který je již natištěn – stránky ořezané, archy vlepené a sešité – to je proti zdravému rozumu. Dokonce i v případě, že je vazba, tedy ta zatracená kůže, opravdu naživu. A tomu se dá jen těžko uvěřit." Upřel pohled na Sapersteina. "Pokud je živá, z čeho tedy žije?"
"Z miniaturních částeček potravy, rozptýlených v atmosféře," řekl Saperstein klidně. Masters se zvedl z křesla: "Pojďme. Všechno je to k smíchu."
"Inhaluje částečky," vysvětlil Saperstein, "skrze póry." Tón jeho hlasu byl sebejistý, téměř káravý.
Jack Snead, na rozdíl od svého zaměstnavatele, zůstal sedět. Chvíli studoval své poznámky a pak zamyšleně pronesl: "Některé ty změny v textu mě fascinují. Jsou různé – od absolutního převrácení původní pasáže – a autorova úmyslu – jako v případě Lucretia, k nepatrným, skoro nepostřehnutelným opravám – pokud je to to pravé slovo – textu ve shodě s teorií o věčném životě. Důležitá je následující otázka. Stojíme tváří v tvář pouze názoru jedné, konkrétní formy života, nebo snad wub ví, o čem mluví? Lucretiova báseň, například. Je velice hodnotná, velice krásná a velice zajímavá – jako poezie. Ale jako filozofie je možná mylná. Nevím. To není moje práce. Já knihy pouze edituji. Já je nepíši. Poslední věc, kterou by dobrý editor udělal, by bylo psaní vlastních komentářů k autorovým textům. Ale to je právě to, co wub, nebo v každém případě jeho posmrtná kůže, dělá." Potom se znovu odmlčel.
Ozval se Saperstein: "Rád bych věděl, jestli má to, co wub doplnil, nějakou hodnotu."
"Z básnického hlediska? Nebo myslíte z filozofického hlediska? Z hlediska básnického, literárního nebo stylistického nejsou interpolace o nic horší nebo lepší než originály. Všechny změny jsou tak sladěné s autorem, že pokud text neznáte už z dřívější doby, vůbec si jich nevšimnete." Zamyšleně přikývl. "Nikdy by vás nenapadlo, že to napsala nějaká kůže."
"Myslel jsem z filozofického hlediska."
"Nuže, je to pokaždé jedna a ta samá myšlenka, omílaná pořád dokola. Smrt neexistuje. Usínáme a probouzíme se – do lepšího života. To, co se stalo s De Rerum Natura, je typické. Pokud jste přečetli tohle, nemusíte číst další."
"Byl by to zajímavý experiment," řekl Masters zamyšleně, "kdybychom do kůže wuba nechali svázat jeden výtisk bible."
"Už jsem to zkusil," řekl Snead.
"A?"
"Samozřejmě, že jsem neměl čas na to, abych ji pročetl celou. Ale podíval jsem se na Pavlovy listy Korintským. Byla tam pouze jedna změna. Ta pasáž, která začíná ‚Hle, odhalím vám tajemství–, je celá napsaná velkými písmeny. A věty ‚Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?' se opakují přesně desetkrát. Desetkrát, a všechno velkými písmeny. Wub s tím očividně souhlasil. Je to jeho vlastní filozofie – nebo spíše teologie." Potom, s důrazem na každé slovo, dodal: "V podstatě jde o teologický spor... mezi čtenářskou veřejností a kůží marťanského zvířete, které vypadá jako něco mezi krávou a

prasetem. Podivné." Znovu se vrátil ke svým poznámkám.
Po vážné pauze se ozval, Masters: "Myslíte si, že wub má nějaké vnitřní informace? Jak jste řekl, nemusel by to být jen názor speciálního živočicha, který se umí úspěšně vyhýbat smrti. Mohla by to být pravda."
"Mně se to jeví takhle," nadechl se Snead. "Wub se nenaučil pouze vyhnout se smrti. On dokázal uskutečnit to, co hlásá. Tím, že je zabit, stažen z kůže a tato kůže – stále živá – použita na desky knihy, překonává smrt. Žije dál. Způsobem, který, jak se zdá, považuje za lepší život. Nemáme co do činění s pouhou dogmatickou formou života, ale s organismem, který už dokázal to, o čem my dosud pochybujeme. Samozřejmě, že ví. Je živým svědectvím své vlastní teorie. Fakta hovoří sama za sebe. Mám sklon tomu věřit."
"Možná nekonečný život pro něj," oponoval Masters, "ale to vůbec neznamená, že i pro zbytek, tedy třeba pro nás. Wub je, jak zdůraznil pan Saperstein, jedinečný. Žádná kůže jiných forem života, ať už na Marsu, na Měsíci nebo na Zemi, nepřekonává smrt nějakým vysáváním života z mikroskopických částeček v atmosféře. Jen proto, že to dokáže on–"
"Velká škoda, že s kůží wuba nemůžeme komunikovat," řekl Saperstein. "Zkoušíme to tady ve Flawless už od té doby, kdy jsme si poprvé všimli jejího posmrtného života. Ale nikdy jsme neobjevili žádný způsob."
"Ale my v Obelisku," řekl Snead důrazně, "ano. Po pravdě řečeno, už jsem vyzkoušel jeden experiment. Vytiskl jsem text, složený z jediné věty, jediné řádky, která zněla: Wub je, jako žádný jiný živočich, nesmrtelný."
"Pak jsem ji nechal svázat v kůži wuba a přečetl znovu. Byla pozměněná. Tady." Podal Mastersovi útlou knihu v krásném obalu. "Přečtěte, co je tam teď."
Masters přečetl nahlas: "Wub je, jako každý jiný živočich, nesmrtelný."
Vrátil výtisk Sneadovi. "Jediné, co udělal, bylo to, že nahradil slovo žádný slovem každý. Jedno slovo, to není velká změna."
"Ale z hlediska významu," řekl Snead, "je to učiněná bomba. Zpráva ze záhrobí – abych tak řekl. Shrňme si fakta. Kůže wuba je technicky mrtvá, protože je mrtvý wub, na kterém rostla. A přitom nám poskytuje tak zatraceně dokonalý a nepopiratelný důkaz o zachování života po smrti. Života schopného vnímat."
"Je tu samozřejmě jedna věc," řekl Saperstein váhavě. "Nerad se o tom zmiňuji. Nevím, jestli to má s tímhle vším nějakou souvislost, ale marťanský wub, přes jeho záhadnou – dokonce zázračnou – schopnost zachovat se, je z mentálního hlediska velice hloupý tvor. Pozemská vačice, například, má mozek velký jako jednu třetinu mozku kočky. Wub má mozek velký jako jednu pětinu mozku vačice." Vypadal sklíčeně.
"Inu," řekl Snead, "jak praví bible, ‚Poslední budou první.' Wub, který je na nízkém stupni vývoje, je možná zahrnut do této kategorie. Doufejme."
Masters se na něj podíval. "Vy chcete věčný život?"
"Jistě," přikývl Snead. "Jako každý."
"Já ne," řekl Masters rozhodně. "Už teď mám dost starostí. Poslední věc, kterou bych si přál, by bylo žít po smrti jako obal nějaké knihy – nebo jako cokoliv jiného." Ale v duchu už začal uvažovat. A jinak. Vlastně – úplně jinak.
"O tomhle může opravdu snít jen wub," souhlasil Saperstein. "Žít jako vazba knihy. Ležet si líně na polici, rok po roce, a inhalovat miniaturní částečky ze vzduchu. A pravděpodobně meditovat. Nebo co wubové dělají, když jsou mrtví."
"Uvažují nad teologií," řekl Snead. "Vymýšlejí kázání." Obrátil se na šéfa. "Předpokládám, že do kůže wuba už další knihy vázat nebudeme."
"Ne pro tržní účely," souhlasil Masters. "Ne na prodej. Ale–" Nemohl se zbavit dojmu, že nějaké využití existuje, jen po něm sáhnout, "Zajímalo by mě," řekl, "jestli by přenesl stejně vysoký stupeň nezničitelnosti i na věci, které by se z něj vyrobily. Třeba okenní záclony. Nebo čalounění ve vznášedlech – možná by dokázal vymýtit smrt z veřejných komunikací. Nebo vložky do helem bojových jednotek. A hráčů baseballu." Možnosti se zdály ohromné... ale nejasné. Bude si to muset promyslet, věnovat tomu trochu času.

"Naše firma," řekl Saperstein, "vám v každém případě odmítá poskytnout jakoukoliv peněžní náhradu. Charakteristika kůže wuba byla publikována knižně již na počátku tohoto roku. Kategoricky prohlašujeme—"
"Dobrá. Vzdávám se," Masters podrážděně mávl rukou. "Nechtě to být." Obrátil se na Sneada. "Jste si jist, že nám wub v těch třiceti pozměněných pasážích sděluje, že nás po smrti čeká příjemný život?"
"Absolutně. ‚Pozemský úděl předvoj jen nekonečného štěstí'. Tahle řádka, kterou vpašoval do De Rerum Natura, to je konečné shrnutí. To je jeho poslání."
"Štěstí," opakoval po něm Masters a přikývl. "Ovšem my ve skutečnosti nejsme na Zemi. Jsme na Marsu. Ale předpokládám, že v tom není žádný rozdíl. Znamená to prostě život, ať už je prožívaný kdekoliv." A znovu, dokonce ještě vážněji, se zamyslel. "Napadá mě tohle," řekl po chvíli. "Mluvit teoreticky o ‚životě po smrti' je jedna věc. Lidé to dělají už padesát tisíc let. Lucretius to dělal před dvěma tisíci lety. Co mne opravdu zajímá, není ten velký, teoretický, filozofický obraz, ale zcela prokazatelná vlastnost kůže wuba. Nesmrtelnost, kterou s sebou přináší." Obrátil se na Sneada. "Které další knihy jste v něm nechal svázat?"
"Věk rozumu od Thomase Paina," přečetl Snead ze svého seznamu. "A výsledek?"
"Dvě stě šedesát dva prázdných stránek. Kromě jediného slova uprostřed knihy – fuj. "
"Pokračujte."
"Encyclopaedia Britannica. Přesně řečeno, tam nebylo změněno nic. Ale byly přidány celé odstavce. O duši, o převtělování, o pekle, zatracení, hříchu a nesmrtelnosti. Celý čtyřiadvacetisvazkový soubor byl nábožensky přeorientován." Zvedl oči. "Mám pokračovat?"
"Jistě," řekl Masters, který poslouchal a zároveň uvažoval.
"Summa Theologica od Tomáše Akvinského. Text zůstal nedotčený, ale opakovaně do něj byla vložena biblická věta ‚Litera zabíjí, ale Duch dává život'." Znovu a znovu.
"Ztracený obzor od Jamese Hiltona. Šangri-la se proměňuje ve vidinu posmrtného života, který–"
"Dobrá," řekl Masters. "To by stačilo. Otázka je, co s tím můžeme dělat. Je jasné, že do wuba nemůžeme vázat knihy – přinejmenším ne takové, se kterými nesouhlasí." Ale v hlavě se mu už začínalo vynořovat jiné využití, zcela soukromé. Využití, které dalece překonávalo všechno, co byla kůže wuba schopná udělat knihám nebo s knihami – a vlastně se všemi neživými věcmi.
Jen co se dostane k telefonu-
"Zvláště zajímavá," řekl Snead, "je jeho reakce na svazek sebraných přednášek o psychoanalýze od několika největších současných freudovských analytiků. Všechny články nechal zcela nedotčené, ale na konec každého z nich připojil stejnou větu." Zahihňal se. "‚Doktore, jdi se léčit.' Tomu říkám smysl pro humor."
"To ano," Masters už netrpělivě myslel na telefon a na životně důležitý hovor, který musel uskutečnit.

KDYŽ BYL ZPÁTKY ve vlastní kanceláři v nakladatelství Obelisk, vyzkoušel Masters předběžný experiment – aby se přesvědčil, že jeho nápad bude fungovat. Opatrně zabalil jeden šálek z kostního porcelánu značky Royal Albert, nejoblíbenější z jeho osobní sbírky, do kůže wuba. Potom, po dlouhé sebeanalýze a překonávání nervozity, položil balík na podlahu a vší svou stařeckou silou na něj dupl.
Šálek se nerozbil. Alespoň to tak vypadalo.
Rozbalil kůži a pečlivě ho prohlédl. Jeho předpoklad byl správný. Zabalený v kůži wuba byl šálek nerozbitný.
Uspokojeně se posadil za stůl a ještě jednou se zamyslel.
Obal z kůže wuba proměnil pomíjivý, křehký objekt v něco nezničitelného. Takže teorie wuba o věčném životě se v praxi osvědčila – přesně jak očekával.
Zvedl sluchátko a vytočil číslo svého právníka. "Volám kvůli své závěti," řekl právníkovi, když ho dostal na druhý konec drátu. "Víte, kvůli té poslední, kterou jsem sepsal před několika měsíci. Chtěl bych k ní připojit krátký dodatek."
"Ano, pane Mastersi, co to bude?" zeptal se právník energicky.
"Jen malý detail," předl Masters. "Týká se mé rakve. Chci, aby to bylo pro mé dědice závazné – moje rakev musí být úplně, na víku, na dně i po stranách, vystlaná kůží wuba. Od Flawless a.s.. Chci ke svému

Pánu odejít, tak říkajíc, oblečený v kůži wuba. Udělá to lepší dojem." Nenuceně se zasmál, ale tón jeho hlasu byl smrtelně vážný – a právníkovi to neuniklo.
"Když si to tak přejete."
"A vám radím udělat to samé."
"Proč?"
Masters řekl: "Prohlédněte si všechnu lékařskou naučnou literaturu, kterou příští měsíc vydáme. Ale vždy to musí být jedině výtisk vázaný v kůži wuba. Bude úplně jiný než ostatní." Pak se znovu zamyslel nad svou rakví. Hluboko pod zemí, uvnitř on a kůže, která poroste a poroste.
Bude zajímavé vidět svoji vlastní podobu, kterou vybraná vazba kůže wuba vyprodukuje.
Zejména po několika staletích.

ČERNÁ KRABIČKA

I

BOGART CROFTS z ministerstva zahraničí řekl: "Slečno Hiashi, máme v úmyslu poslat vás na Kubu. Povedete tam lekce náboženství pro tamější čínskou populaci. Váš orientální původ vám bude ku prospěchu."
Joan Hiashi si povzdechla. Její orientální původ spočíval v tom, že se narodila v Los Angeles a navštěvovala kurzy na USB, Univerzitě v Santa Barbaře. Ale technicky, z hlediska specializace, byla skutečně odborníkem na Asii, a správně to také uvedla ve své žádosti o přijetí.
"Zkusme se zamyslet nad slovem caritas," řekl Crofts. "Co, podle vás, toto slovo, tak jak ho použil svatý Jeroným, znamená? Charita? To těžko. Ale potom co? Přátelství? Láska?"
Joan odvětila: "Můj obor je zen-buddhismus."
"Ale každý přece ví," zvolal Crofts ohromeně, "co slovo caritas v jazyce starého Říma znamená. Vzájemnou úctu mezi lidmi. To je ten správný význam." Zvedl šedivé, důstojné obočí. "Chcete tu práci, slečno Hiashi? A pokud ano, proč?"
"Chci šířit zen-buddhistické učení mezi komunistickými Číňany na Kubě," odpověděla Joan, "protože–"
Zaváhala. Pravda byla jednoduše taková, že tato práce pro ni znamenala dobrý plat. Bylo to první opravdu výborně placené zaměstnání, které kdy měla. Z hlediska kariéry to byl odrazový můstek. "Ale blbost," řekla. "Proč lidé tak rádi pokoušejí osud? Neznám odpověď."
"Je evidentní, že jste se ve svém oboru naučila vyhýbat se přímé odpovědi," poznamenal Crofts kysele. "A také mluvit v hádankách. Ale–" pokrčil rameny. "Možná, že právě to je důkaz, že jste skutečný odborník a pravý člověk pro tuhle práci. Na Kubě narazíte na několik skutečně světaznalých a vzdělaných lidí, kteří jsou nadto docela bohatí, dokonce i z hlediska Spojených států. Doufám, že si s nimi poradíte, jako jste si poradila se mnou."
Joan zdvořile odpověděla: "Děkuji vám, pane Croftsi." Zvedla se. "Očekávám, že se mi ozvete."
"Udělala jste na mě veliký dojem," řekl Crofts napůl pro sebe. "Jste koneckonců ta mladá dáma, kterou jako první napadlo vložit zen-buddhistické hádanky do počítačů v USB."
"Byla jsem první, kdo to udělal," opravila ho Joan. "Ale je to nápad mého přítele Raye Meritana. Toho jazzového harfenisty."
"Jazz a zen-buddhismus," řekl Croft. "Myslím, že nám budete na Kubě velice užitečná."

RAYOVI MERITANOVI řekla: "Musím odjet z Los Angeles, Rayi. Už nemůžu dál takhle žít." Přešla k oknu jeho bytu a vyhlédla ven na kolejnici, lesknoucí se do dálky. Stříbrný vůz se po ní hnal jako vítr a Joan rychle odtrhla pohled.
Kdybychom tak dokázali trpět, pomyslela si. To je to, co nám schází, jakýkoliv skutečný prožitek utrpení. Všemu dokážeme uniknout. Dokonce i tomuhle.
"Ale vždyť odjíždíš," řekl Ray. "Odjedeš na Kubu a budeš tam přesvědčovat bohaté obchodníky a bankéře, aby přešli na asketický život. A pravý paradox zen-buddhismu je ten, že za to budeš placená." Zahihňal se. "Kdybych tak tuhle myšlenku nacpal do počítače. To by byl rozruch. V každém případě ale nebudeš muset sedět každý večer v Crystal Hall a poslouchat, jak hraju – pokud právě před tímhle tak dychtivě utíkáš."

"Ne," řekla Joan. "Budu se na tebe dívat v televizi. Možná, že se dokonce pokusím použít tvoji hudbu při svém vyučování." Ze zásuvky prádelníku z růžového dřeva vytáhla pistoli ráže 32. Kdysi patřila Meritanově druhé ženě Edně, která se s ní zastřelila v únoru předchozího roku, jednoho pozdního deštivého odpoledne. "Můžu si ji vzít s sebou?" zeptala se.
"Ze sentimentu?" řekl Ray. "Protože to udělala kvůli tobě?"
"Edna to neudělala kvůli mně. Edna mě měla ráda. Nejsem zodpovědná za sebevraždu tvé ženy. I když přišla na to, že se – scházíme, abych tak řekla."
Ray pronesl meditačním tónem: "A ty jsi ta dívka, co vždycky říká lidem, aby přijali vinu a nesvalovali ji na okolní svět. Jak nazýváš své základní pravidlo, zlato? Hm?" Usmál se. "Anti-paranoický princip? Doktorka Joan Hiashi léčí vaše duševní choroby: absorbujte všechnu vinu, vezměte ji celou na sebe."
Vzhlédl a ostře řekl: "Divím se, že nejsi jeden ze stoupenců Wilbura Mercera."
"Toho šaška?"
"Ale právě tohle je součást jeho výzvy. Pojď, ukážu ti to." Ray zapnul televizi u protější zdi místnosti. Byl to beznohý přístroj orientálního stylu se vzorem draků dynastie Sung.
"Zvláštní, že víš, kdy je Mercer na programu," pozastavila se nad tím Joan.
Ray pokrčil rameny a zamumlal: "Zajímá mě to. Je to nové náboženství, které začíná vytlačovat zen-buddhismus. Žene se sem ze středozápadu a brzy zaplaví celou Kalifornii. Měla bys ses o to také zajímat, když prohlasuješ náboženství za svoji profesi. Díky němu máš práci. Náboženství platí tvoje účty, má milá, tak do něj nekopej."

TELEVIZNÍ OBRAZOVKA se rozsvítila a objevil se Wilbur Mercer.
"Proč nic neříká?" zeptala se Joan.
"Víš, Mercer složil tento týden přísahu. Naprosté mlčení." Ray si zapálil cigaretu. "Ministerstvo mělo poslat mě. Ty jsi nula."
"Přinejmenším nejsem žádný šašek," odsekla Joan, "nebo stoupenec šaška."
Ray jí jemně připomněl: "Existuje jedno zen-buddhistické přísloví. ‚Buddha je v každém kousku toaletního papíru.' A ještě jedno ‚Buddha často-,"
"Buď zticha," řekla ostře. "Chci se dívat na Mercera."
"Ty se chceš dívat." V jeho hlase byla těžká ironie. "Ty se opravdu chceš dívat, proboha? Ale na Mercera se nikdo nedívá, to je jádro celé věci." Hodil cigaretu do krbu a dlouhými kroky přešel k televiznímu přijímači. Joan uviděla kovovou krabičku se dvěma držadly, připojenou dvojitým vodivým kabelem k televizi. Ray uchopil obě držadla a obličej se mu okamžitě zkroutil bolestí.
"Co se děje?" zeptala se znepokojeně.
"N-nic."
Ray nepřestával svírat držadla. Na obrazovce kráčel Wilbur Mercer pomalu po vyprahlém, bezútěšném povrchu pustého kopce, hlavu zdviženou, na úzké tváři výraz vyrovnanosti – nebo prázdnoty. Ray, lapaje po dechu, pustil držadla. "Tentokrát jsem je dokázal držet jen čtyřicet pět sekund." Pak Joan vysvětlil: "Tohle je krabička empatie, zlato. Nemůžu ti říct, jak jsem k ní přišel – abych řekl pravdu, prostě to nevím. Jednou mi ji přinesli, oni, organizace, která je distribuuje – Wilcer a.s. Ale co ti můžu říct je, že když jednou uchopíš tahle držadla, už se nikdy na Wilbura Mercera nedíváš/Staneš se účastníkem jeho apoteózy. Začneš cítit to, co cítí on."
"Vypadá to, že to bolí."
Ray Meritan zašeptal: "Ano. Protože Wilbur Mercer je blízko smrti. Odchází na místo, kde se chystá zemřít."
Joan před krabičkou v hrůze ucouvla.
"Říkala jsi, že právě tohle potřebujeme," řekl Ray. "Pamatuj si, že jsem docela schopný telepat. Nemusím se příliš namáhat, abych ti přečetl myšlenky. ‚Kdybychom tak dokázali trpět.' O tomhle jsi přemýšlela, právě před malou chvilkou. Nuže, zde je tvá šance, Joan."
"Je to – morbidní!"
"Byla snad tvoje myšlenka morbidní?"
"Ano!"

Ray Meritan řekl pomalu: "Už teď má Wilbur Mercer dvacet milionů stoupenců. Na celém světě. A všichni trpí s ním, na jeho cestě k Pueblu v Coloradu. Alespoň se říká, že právě tam míří. Já osobně o tom pochybuji. V každém případě je mercerismus to, čím kdysi býval zen-buddhismus. Jedeš na Kubu učit bohaté čínské bankéře druh asketismu, který je už zastaralý, který má své dny slávy už dávno za sebou."
Joan se od něj tiše odvrátila a zadívala se na kráčejícího Mercera.
"Víš dobře, že mám pravdu," řekl Ray. "Dokážu zachytit tvé pocity. Možná o nich ani nevíš, ale jsou v tobě."
Na obrazovce někdo hodil na Mercera kámen. Zasáhl ho do ramene.
Každý, kdo se teď drží krabičky empatie, uvědomila si Joan, ucítil úder spolu s Mercerem.
Ray přikývl. "To je pravda."
"A – co až ho opravdu zabijí?" otřásla se. "Uvidíme, co se stane," řekl Ray tiše. "Nevíme to."

II

MINISTR ZAHRANIČÍ Douglas Herrick řekl Bogartovi Croftsovi: "Myslím, že se mýlíš, Bogu. To děvče může být Meritanovou milenkou, ale to neznamená, že něco ví."
"Počkáme, co nám poví pan Lee," odvětil Crofts podrážděně. "Bude na ni čekat na letišti v Havaně."
"Nemůže pan Lee prozkoumat přímo Meritana?"
"Jeden telepat aby zkoumal jiného?"
Při té představě se Croft musel usmát. Vyvolalo by to krásně nesmyslnou situaci: pan Lee by četl Meritanovy myšlenky a Meritan, také telepat, by četl myšlenky pana Leeho a zjistil by, že pan Lee mu čte myšlenky, a Lee, který by četl Meritanovy myšlenky, by zjistil, že Meritan ví – a tak dále. Nekonečné řetězení, které by skončilo splynutím dvou mozků, při němž by si Meritan jistě dával dobrý pozor, aby ani myšlenkou nezavadil o Wilbura Mercera.
"Ta podobnost jmen je mi velice podezřelá," řekl Herrick. "Meritan, Mercer. První tři písmena–"
Crofts ho přerušil. "Ray Meritan není Wilbur Mercer. Řeknu vám, jak jsme to zjistili. Na CIA jsme udělali videozáznam Mercerova televizního vysílání, zvětšili ho a provedli analýzu. Mercer se pohyboval v obvyklé pusté krajině. Kaktusy, písek, kameny... znáte to."
"Ano," přikývl Herrick. "Divočina, tak tomu říkají."
"Na zvětšenině se objevilo něco na obloze. Prozkoumali jsme to. Nebyl to Měsíc. Tedy, byl to nějaký měsíc, ale příliš malý na to, aby to mohl být náš Měsíc. Mercer není na Zemi. Hádal bych, že vůbec ze Země nepochází."
Crofts se sehnul a opatrně, aby se nedotkl držadel, zvedl malou kovovou krabičku. "A tohle nebylo navrženo ani vyrobeno na Zemi. Celé to Mercerovo hnutí je naprosto 0-Z, a podle toho teď musíme jednat."
"Pokud Mercer není pozemšťan, tak možná trpěl a dokonce zemřel už několikrát předtím, na jiných planetách."
"To ano," přitakal Crofts. "Mercer – nebo jak se ten člověk nebo věc jmenuje – v tom může mít ohromné zkušenosti. Pořád ale nevíme to, co vědět chceme." A to bylo, samozřejmě – co se stane s člověkem, který uchopí držadla empatické krabičky?
Crofts se posadil a bedlivě si ji prohlížel. Stála na stole přímo před ním, s těmi dvěma lákavými držadly. Nikdy se jich nedotkl a nikdy to také neměl v úmyslu. Ale-
"Kdy Mercer zemře?" zeptal se Herrick.
"Počítáme, že tak někdy koncem příštího týdne."
"A vy myslíte, že pan Lee do té doby z mozku toho děvčete něco vytáhne? Něco, co nás dovede k místu, kde se Mercer nachází?"
"Doufám," řekl Crofts, který ještě stále zíral na krabičku, ale dosud se jí ani nedotkl. Musí to být neobyčejný zážitek, položit ruce na ta dvě držadla a zjistit, že už nejste sám sebou. Že se z vás stal úplně jiný člověk na úplně jiném místě, že se plahočíte po dlouhé, jednotvárné, nakloněné rovině k jistému zániku. Alespoň tak to popisují. Ale nechat si o tom vyprávět... jaké je to asi ve skutečnosti? Co kdybych to zkusil sám.

Pocit absolutní bolesti... to bylo to, co ho děsilo, co ho odrazovalo.
Bylo neuvěřitelné, že lidé ten pocit dobrovolně vyhledávali, místo aby se mu vyhýbali. Uchopení držadel empatické krabičky jistě nebyl čin vyjadřující touhu uniknout. Nešlo o snahu vyhnout se něčemu, ale vyhledat něco. Ale ne bolest jako takovou. Crofts byl příliš zkušený na to, aby si myslel, že mercerité jsou obyčejní masochisté, kteří touží po tělesné bolesti. Byl to, jak byl přesvědčen, smysl bolesti, který Mercerovy stoupence tolik přitahoval.

JEHO STOUPENCI trpěli pro něco.
Svému představenému řekl: "Chtějí trpět, aby tak popřeli svoji vlastní, osobní existenci. Jde o komunitu, ve které trpí a snášejí Mercerova muka všichni dohromady." Jako Poslední večeře, pomyslel si. To je klíč ke všemu: komunita, spoluúčast, ta tvoří základ každého náboženství. Nebo by měla. Náboženství svazuje lidi dohromady do jednoho společného, sjednoceného těla, a všechny ostatní nechává stát stranou.
Herrick namítl: "Ale v základě je to politické hnutí, nebo by se s ním tak alespoň mělo jednat."
"Z našeho hlediska ano," souhlasil Crofts. "Ale ne z jejich."
Interkom na stole zabzučel a ozvala se sekretářka.
"Pane, je tady pan John Lee."
"Řekněte mu, ať jde dál."
Vstoupil vysoký, štíhlý mladý Číňan, ve tváři úsměv, ruku napřaženou. Na sobě měl staromódní jednořadý oblek a špičaté černé boty. Potřásli si rukama a pan Lee se zeptal: "Ještě neodletěla do Havany, doufám?"
"Ne," odpověděl Crofts.
"Je hezká?" řekl pan Lee.
"Ano," řekl Crofts a usmál se na Herricka. "Ale – těžko zvládnutelná. Typ urážlivé ženy. Emancipovaná, jestli mi rozumíte."
"Aha, sufražetka," usmál se pan Lee. "Tenhle typ žen nesnáším. Bude to obtížné, pane Croftsi."
"Pamatujte, vaše práce spočívá jednoduše v tom, že se necháte obrátit na pravou víru. Jediné, co budete dělat, je poslouchat její propagaci zen-buddhismu, pokládat jí nějaké otázky, jako – Je v téhle holi Buddha?-, a očekávat několik nepochopitelných ran do hlavy – zvyk zenu, kterým se, pokud vím, probouzí zdravý rozum."
Se širokým úsměvem ve tváři pan Lee podotkl: "Nebo nerozum. Vidíte, jsem připraven. Rozum, nerozum. V zenu je to jedna a tatáž věc." Pak náhle vystřízlivěl. "Samozřejmě, že jsem komunista," řekl. "Jediný důvod, proč tohle všechno dělám, je ten, že strana v Havaně zaujala oficiální stanovisko, že mercerismus je nebezpečný a musí se s ním zatočit." Vypadal zasmušile. "Musím říct, že ti mercerité jsou skuteční fanatici."
"Pravda," souhlasil Crofts. "A my se musíme postarat o jejich konec." Ukázal na krabičku empatie. "Už jste to někdy–"
"Ano," přikývl pan Lee. "Je to forma trestu. Dobrovolného trestu, nepochybně z důvodu pocitu provinění. Pokud lidé správně nakládají se svým volným časem, jsou takových pocitů ušetřeni."
Tenhle vůbec nechápe, o co tu jde, pomyslel si Crofts. Je to prostě materialista. Typické pro člověka narozeného v komunistické rodině a vychovávaného v komunistické společnosti. Všechno je buď černé nebo bílé.
"Mýlíte se," pan Lee zachytil Croftsovy myšlenky.
Crofts zčervenal a vyhrkl: "Promiňte, zapomněl jsem. Nic ve zlém."
"Přečetl jsem vám z myšlenek," pokračoval pan Lee, "že se domníváte, že Wilbur Mercer, jak sám sobě říká, by mohl být 0-Z. Jistě znáte stanovisko strany k této otázce. Byla prodiskutována právě před několika dny. Strana přijala rozhodnutí, že ve sluneční soustavě žádné 0-Z rasy neexistují a že domněnka, že někde dosud přežívají zbytky kdysi nadřazených bytostí, je jen forma morbidního mysticismu."
Crofts si povzdechl. "Rozhodnout o empirické otázce hlasováním – rozhodnout o ní na základě přísně politických základů, tomu opravdu nerozumím."
V tom okamžiku se do rozhovoru vložil ministr Herrick a začal oba muže uklidňovat. "Prosím vás,

nehádejte se kvůli teoretickým otázkám, na kterých se nemůžete shodnout. Držme se podstaty – Mercerova strana se nám rychle roztahuje po celé planetě."
Pan Lee přitakal: "Máte pravdu, samozřejmě."

III

NA HAVANSKÉ LETIŠTNÍ ploše se Joan Hiashi rozhlédla po ostatních cestujících, kteří spěchali z letadla ke vchodu do haly číslo dvacet.
Na plochu se, jak bylo jejich zvykem, netrpělivě vyhrnuli příbuzní a přátelé, přes všechny zákazy v letištním řádu. Joan mezi nimi uviděla vysokého štíhlého mladého Číňana, který ji už z dálky s úsměvem zdravil. Namířila k němu a zavolala: "Pan Lee?"
"Ano." Rozběhl se k ní. "Je čas na večeři. Nedala byste si něco k jídlu? Vezmu vás do restaurace Hang Far Lo. Dělají tam výborného nadívaného kačera a polévku z labutích krků, všechno v kantonském stylu... velmi sladké, ale jednou za čas velice příjemné."
Brzy seděli v restauraci, v jednom z boxů z červené kůže a imitace týkového dřeva. Ve vzduchu bylo cítit pečené vepřové a cigaretový kouř.
"Vy jste prezident havanského Institutu pro asijskou kulturu?" zeptala se, aby se ujistila, že nedošlo k žádné mýlce.
"Správně. Komunistická strana na Kubě na nás hledí s nelibostí kvůli náboženskému zaměření našich studií. Ale mnoho Číňanů tady na ostrově navštěvuje naše přednášky nebo si nechává zasílat naše materiály. A jak jistě víte, mnoho význačných učenců z Evropy a z Jižní Asie nás přijíždí navštívit... Mimochodem, v zenu existuje jedno přirovnání, kterému nerozumím. To o mnichovi, který přeťal kotě v půlce – prostudoval jsem ho a moc jsem o něm přemýšlel, ale nemohu pochopit, v jakém smyslu by mohl být Buddha přítomen v situaci, kdy bylo spácháno násilí na zvířeti." Pospíšil si, aby dodal: "Nechci se s vámi o ničem přít. Pouze bych to rád věděl."
Joan si povzdechla: "Ze všech přirovnání v zenu právě tohle způsobuje nejvíce těžkostí. Otázka zní – Kde je to kotě teď?–"
"To připomíná začátek Bhagavadgíty," řekl pan Lee s rychlým přikývnutím. "Vzpomínám si, že Arjura říká:
Z mé ruky Gandiva stahuje
smyčku...
Znamení ďábla!
Čeho je schopen ten, kdo zabije bratra?"
"Správně, jistě si také pamatujete Krišnovu odpověď. Je to nejhlubší myšlenka na téma smrti a boje v celém hinduismu."
Číšník přišel pro objednávku. Byl to Kubánec v khaki obleku a baretu.
"Zkuste pečený won ton," radil jí pan Lee. "A chow yuk a samozřejmě vaječnou roládu. Máte dnes vaječnou roládu?" zeptal se číšníka.
"Si, pane Lee." Číšník se šťoural párátkem v zubech.
Pan Lee objednal pro oba a číšník odešel.
"Víte," řekla Joan, "kdybyste se pohyboval ve společnosti telepata tak dlouho jako já, naučil byste se vnímat jakékoliv snímání svých myšlenek... vždycky jsem dokázala vycítit, kdy se Ray snažil vydolovat mi něco z hlavy. Vy jste telepat. A právě teď intenzivně snímáte moje myšlenky."
Pan Lee se usmál: "Přál bych si, aby to tak bylo, slečno
Hiashi."
"Já nemám co skrývat," řekla Joan. "Ale ráda bych věděla, proč se tak zajímáte o to, co si myslím. Víte, že jsem zaměstnancem ministerstva zahraničí Spojených států. Na tom není nic tajného. Máte snad strach, že jsem přijela na Kubu jako špión? Abych slídila po vojenských základnách? Je to něco takového?" Byla zdrcená. "To není zrovna dobrý začátek. Nejednáte se mnou slušně."
"Jste velice atraktivní žena, slečno Hiashi," odpověděl pan Lee, aniž ztratil klid. "Byl jsem pouze zvědavý na váš – mohu být hrubý? Na váš názor na sex."
"Lžete," řekla Joan tiše.

Zdvořilý úsměv zmizel. Ohromeně na ni zíral.
"Polévka z labutích krků, seňore." Číšník už byl zpátky. Doprostřed stolu položil velkou horkou mísu.
"Čaj." Naservíroval konvici a dva malé bílé šálky bez oušek. "Přejete si tyčinky, seňorito?"
"Ne," odvětila Joan nepřítomně.
Z jednoho boxu zazněl pronikavý výkřik utrpení. Joan i pan Lee vyskočili. Pan Lee odhrnul závěs. Číšník se díval stejným směrem jako oni a smál se.
U stolu v protějším rohu seděl postarší kubánský gentleman a v dlaních svíral držadla krabičky empatie.
"Tady taky," Joan se zarazila.
"Jako švábi," řekl pan Lee. "Jsou zkrátka všude."
Číšník řekl: "Cvok." Zavrtěl hlavou a hihňal se dál.
"Pane Lee, ano, zůstanu tady a budu dělat svoji práci bez ohledu na všechno, co se mezi námi dvěma přihodilo. Nevím, proč poslali právě telepata, aby se tu se mnou setkal – patrně jde o paranoidní komunistickou nedůvěru k mimozemcům – ale v každém případě tady mám práci a mám v úmyslu ji dokončit. Co kdybychom si teď popovídali o tom rozporcovaném kotěti?"
"Teď, při jídle?" namítl pan Lee slabě.
"Vy jste s tím začal," pokračovala Joan, zatímco pan Lee jen tiše seděl a nabíral polévku z labutích krků, na tváři výraz hlubokého zoufalství.

VE STUDIU TELEVIZNÍ stanice KKHF v Los Angeles seděl Ray Meritan u své harfy a čekal na pokyn režiséra. Jak vysoko na měsíc, rozhodl se konečně pro první číslo. Zívl, jedno oko stále upřené na řídící pult.
Jazzový komentátor Glen Goldstream stál za ním u černé tabule, čistil si brýle kvalitním lněným kapesníkem a náhle řekl: "Dnes se pokusím navázat na Gustava Mahlera."
"Kdo to k čertu je?"
"Velký skladatel konce devatenáctého století. Pozdní romantismus. Psal dlouhé, neobvyklé symfonie a lidové písně. Já ale přemýšlím o rytmické struktuře Písně o zemi. Nikdy jsi to neslyšel?"
"Nikdy," řekl Meritan neklidně.
"Moc dobré."
Ray Meritan se dnes necítil moc dobře. Dosud ho bolela hlava od kamene, který někdo hodil na Wilbura Mercera. Meritan se sice pokusil odtrhnout ruce od krabičky, když viděl, jak kámen letí, ale nebyl dost rychlý. Kámen zasáhl Mercera na pravém spánku, až vytryskla krev.
"Dnes večer do mě vrazili tři mercerité," řekl Glen. "Vypadali strašně. Všichni. Co se dnes Mercerovi stalo?"
"Jak to mám vědět?"
"Vypadáš přesně jako ti, co jsem dnes potkal. Bolí tě hlava, je to tak? Znám tě dost dlouho, Rayi. Zamícháš se do všeho, co je nové a zvláštní. Mně je jedno, jestli jsi mercerita. Jen jsem si myslel, že bys uvítal prášek proti bolestem."
Ray Meritan příkře odvětil: "Tím by to ale ztratilo veškerý smysl, nemyslíš? Prášek proti bolestem. Prosím, pane Mercere, když jdete nahoru na ten kopec, co takhle dávku morfia. Vůbec nic potom neucítíte."
Zahrál několik kadencí na harfu, aby dal průchod svým emocím.
"Jedem," řekl režisér ze zvukové kabiny.
Z magnetofonového šasi se začal linout jejich hudební motiv a kamera číslo dvě, natočená na Goldstreama, rozsvítila červené světlo. S rukama složenýma na prsou Goldstream spustil: "Dobrý večer, dámy a pánové. Co je to jazz?"
Přesně to si říkám, pomyslel si Meritan. Co je to jazz? Co je to život? Třel si zhmožděné, bolestí týrané čelo a ptal se sám sebe, jak přežije následující týden. Wilbur Mercer se blížil k cíli. Každý den to bylo horší...
"A po krátké přestávce na důležité zvěsti," říkal Goldstream, "se vrátíme, abychom vám pověděli více o mužích a ženách jazzového světa, o těchto výstředních lidech, a především o mistrovství jednoho z nich, toho jediného a jedinečného Raye Meritana."

Na monitoru obráceném do studia se objevilo pásmo reklam.
Meritan se otočil na Goldstreama. "Vzal bych si ten prášek."
Obdržel žlutou zubatou plochou tabletku. "Paracodein," komentoval Goldstream. "Ilegální, ale účinný. Návyková droga... překvapuje mě, že ze všech lidí právě ty u sebe nic takového nenosíš."
"Už ne," Ray dostal plastikový pohárek s vodou a spolkl pilulku.
"Teď ses dal na mercerismus."
"Teď jsem–" Pohlédl na Goldstreama. Znali se profesionálně už řadu let. "Já nejsem mercerita," řekl, "tak na to zapomeň, Glene. Shodou náhod mě začala bolet hlava zrovna ten večer, kdy nějaký debilní sadista hodil na Mercera ostrý kámen a zasáhl ho do spánku." Zamračil se.

"DOMNÍVÁM SE," podotkl Goldstream, "že institut duševního zdraví v nejbližší době požádá ministerstvo spravedlnosti, aby byli všichni mercerité zatčeni."
Náhle se svižným pohybem obrátil na kameru číslo dvě. Na obličeji se mu usadil lehký úsměv. Zazněl jeho přívětivý hlas. "Všechno začalo před čtyřmi roky v Pinole, v Kalifornii, v nyní už po právu proslulém klubu Double Shot, kde tenkrát v letech 1993 až 94 Ray Meritan začínal. Dnes večer nám Ray zahraje jednu z jeho nejznámějších a nejoblíbenějších skladeb, Armádě s láskou." Máchl rukou směrem k Meritanovi. "Ray... Meritan."
Plink-plink, rozezvučela se harfa, když Meritan ponořil prsty do strun.
Názorný příklad, pomyslel si, když hrál. Na to mě FBI potřebuje. Aby mohli teenagerům ukázat, čeho se mají v životě vyvarovat. Nejdříve paracodein a teď Mercer. Pozor, děti!
Mimo kameru držel Glen Goldstream v ruce papír, na který naškrábal:

JE MERCER MIMOZEMŠŤAN?

A pod to připsal ještě:

TO JE TO,
CO CHTĚJÍ VĚDĚT.

Invaze odněkud zvenku, přemýšlel Meritan, zatímco hrál. Toho se tedy bojí. Strach z neznámého, jako malé děti. To jsme celí my: malé, vystrašené děti, které hrají rituální hry se supersilnými zbraněmi.
Zachytil myšlenku jednoho z pracovníků TV společnosti v řídící komoře. Mercer byl zraněn.
Ray Meritan na něj okamžitě obrátil pozornost a snímal ze všech sil. Jeho prsty po paměti brnkaly do strun.
Vláda vydává zákon proti takzvaným krabičkám empatie.
Vzpomněl si okamžitě na svoji krabičku doma před televizním přijímačem.
Organizace, které distribuují a prodávají krabičky empatie, postaveny mimo zákon. FBI zatýká v několika velkých městech. Další země budou pravděpodobně následovat.
Jak těžce zraněn? přemítal v duchu. Smrtelně?
A co se stalo s mercerity, kteří v tu chvíli právě svírali držadla svých krabiček empatie? Kde skončili? Pod lékařským dohledem?
Máme tu zprávu vypustit teď? přemýšlel jeden z pracovníků TV společnosti. Nebo počkat až na reklamy?
Ray Meritan přestal hrát a řekl zřetelně do mikrofonu: "Wilbur Mercer byl zraněn. Všichni jsme to očekávali, ale i tak je to velká tragédie. Mercer je světec."
Glen Goldstream na něj zíral s vytřeštěnýma očima.
"Věřím v Mercera," řekl Ray Meritan a po celých Spojených státech všichni televizní diváci slyšeli jeho vyznání víry. "Věřím, že jeho muka, zranění a smrt má pro každého z nás velký význam."
A bylo to. Dostal se na seznam odsouzenců. A nepotřeboval k tomu ani příliš velkou dávku odvahy.
"Modlete se za Wilbura Mercera," řekl a vrátil se ke své hře na harfu.
Ty blázne, myslel si Glen Goldstream, Takhle se prozradit! Do týdne budeš ve vězení. Tvá kariéra je v

troskách.
Plink-plink, hrál Ray a pobaveně se na Glena usmíval.

IV

PAN LEE se zeptal: "Znáte ten příběh o mnichovi, který si hrál s dětmi na schovávanou? Byl to Basho, kdo to vyprávěl? Mnich se schoval v kůlně. Děti nenapadlo se tam podívat a zapomněly na něj. Byl to velice jednoduchý muž. Druhý den–"
"Připouštím, že zen je jistá forma stupidity," řekla Joan Hiashi. "Lehkověrnost a důvěřivost velebí jako ctnosti. A uvědomte si, že slovo lehkověrnost vzniklo spojením výrazů lehce uvěřit, tedy nechat se snadno napálit." Usrkla trochu čaje. Byl už studený.
"V tom případě jste opravdová odbornice na zen," řekl pan Lee, "protože jste se nechala napálit." Sáhl do saka a vytáhl pistoli, kterou namířil na Joan, "Jste zatčena."
"Kubánskou vládou?" dokázala ze sebe vypravit.
"Vládou Spojených států. Snímal jsem vaše myšlenky a zjistil jsem, že víte, že Ray Meritan je jeden z předních merceritů, a že vás samotnou mercerismus přitahuje."
"Ale to není pravda!"
"Podvědomě vás přitahuje, Jste na pokraji zlomu. Dokážu vyčíst i myšlenky, které sama před sebou skrýváte. Pojedeme spolu zpátky do Spojených států. Najdeme pana Raye Meritana a ten nás dovede k Wilburu Mercerovi. Je to tak jednoduché."
"A proto jsem byla poslána na Kubu?"
"Jsem členem Ústředního výboru Komunistické strany Kuby. A jediným telepatem v celém ústředí. Odhlasovali jsme, že budeme během této hrozivé krize spolupracovat s ministerstvem zahraničí Spojených států. Naše letadlo, slečno Hiashi, odlétá do Washingtonu D.C. za půl hodiny. Musíme okamžitě odjet na letiště."
Joan Hiashi se bezradně rozhlédla po restauraci. Ostatní hosté, číšníci... nikdo si jich nevšímal. Vstala, a když kolem procházel číšník s těžce naloženým podnosem, řekla mu: "Tento muž," ukázala na pana Leeho, "se mě snaží unést. Pomozte mi, prosím."
Číšník pohlédl do boxu, a když uviděl, o koho jde, usmál se na Joan a pokrčil rameny. "Pan Lee je velice důležitý muž." A pokračoval v cestě.
"To má tedy pravdu," řekl pan Lee.
Joan vyběhla z boxu a přes restauraci. "Pomozte mi," řekla postaršímu Kubánci, který tam seděl se svou krabičkou empatie před sebou. "Jsem také mercerita. Chtějí mě zatknout."
Zvedl se k ní starý, vrásčitý obličej. Muž si ji bedlivě prohlížel.
"Pomozte mi," žádala znovu.
"Modlete se k Mercerovi," řekl starý muž.
Nemůže mi pomoci, uvědomila si Joan. Obrátila se na pana Leeho, který stál za ní a nepřestával na ni mířit pistolí. "Tenhle stařec pro vás nic neudělá," konstatoval pan Lee. "Dokonce se ani nepostaví na nohy."
Svěsila bezmocně ramena. "Tak dobře. Jdeme."

TELEVIZNÍ PŘÍSTROJ v rohu náhle přerušil vysílání každodenních reklamních tlachů. Obraz ženy s láhví čistícího prostředku zmizel a obrazovka zůstala černá. Potom se ozval hlas televizního hlasatele. Mluvil španělsky.
"Mercer je zraněný," řekl pan Lee. "Ale ne mrtvý. Jak se cítíte, slečno Hiashi, jako mercerita? Zasáhlo vás to nějak? Ach, úplně jsem zapomněl. Nejdřív musíte chytit ta držadla, aby to na vás působilo. Musí to být dobrovolný čin."
Joan zvedla krabičku starého Kubánce, chvíli ji držela před sebou a pak uchopila držadla. Pan Lee na ni překvapeně zíral. Pokročil k ní a sahal po krabičce...
To, co cítila, nebyla bolest. A co tedy? dumala a rozhlížela se kolem sebe po ztemnělé, zamlžené restauraci. Možná, že je Mercer v bezvědomí. To musí být ono. Unikám před vámi, obrátila své myšlenky na pana Leeho. Nemůžete – nebo přinejmenším nebudete – mě následovat tam, kam

odcházím. Do záhrobního světa Wilbura Mercera, který umírá někde v pustině, obklopený nepřáteli. Teď jsem s ním. A je to únik před něčím horším. Před vámi. A vy mě nikdy nepřinutíte vrátit se zpátky.
Kolem ní se rozprostírala holá krajina. Vzduch pronikavě voněl rozkvetlými květy. Byla na poušti a bylo sucho k zalknutí.
Vedle ní stál muž, v šedivých, sklíčených očích výraz bolesti. "Jsem váš přítel," řekl, "ale musíte dělat, jako bych neexistoval. Rozumíte tomu?" Rozhodil prázdnýma rukama.
"Ne, tomu nerozumím."
"Jak mohu zachránit vás," promluvil ten muž, "když nedokážu zachránit ani sebe?" Usmál se: "Už chápete. Neexistuje žádná spása."
"Tak k čemu to všechno?" zeptala se.
"Abych vám ukázal," odpověděl Wilbur Mercer, "že nikdy nejste sami. Jsem tady s vámi a vždycky budu. Vraťte se a řekněte jim to."
Sundala ruce z držadel.
Pan Lee na ni mířil pistolí. "Nuže?"
"Jdeme," řekla. "Zpátky do Spojených států. Předejte mě FBI. Je to úplně jedno."
"Co jste viděla?" zeptal se zvědavě pan Lee.
"To vám neřeknu."
"Ale já se to stejně dozvím. Z vašich myšlenek." Začal sondovat a snímat, hlavu skloněnou na stranu. Koutky úst mu pomalu klesaly, obličej dostával rozmrzelý výraz.
"A to je všechno? Mercer s vámi hovořil a řekl vám, že pro vás nemůže nic udělat – a to je ten muž, pro kterého jste ochotná položit život, vy a všichni ostatní? Jste blázen."
"Ve společnosti šílenců," řekla Joan, "jsou blázni ti zdraví."
"Nesmysl!"

BOGARTOVI CROFTSOVI pan Lee sdělil: "Bylo to zajímavé. Stal se z ní mercerita přímo před mýma očima. Latentní se přetransformovalo v reálné... to dokazuje, že jsem se nemýlil, když jsem předtím četl její myšlenky."
"Jsem si jist, že Meritana brzy dostaneme," řekl Crofts svému nadřízenému, ministru Herrickovi. "Opustil televizní studio v Los Angeles, kde obdržel zprávu o Mercerově těžkém zranění. Zdá se, že nikdo neví, co dělal potom. Do svého bytu se nevrátil. Místní policie zabavila jeho krabičku empatie."
"Kde je Joan Hiashi?" zeptal se Crofts.
"Ve vazbě v New Yorku," odpověděl pan Lee.
"Na jakém základě?" zeptal se Crofts ministra Herricka.
"Politická činnost poškozující zájmy Spojených států."
Pan Lee se usmál: "A byla zatčena členem komunistického ústředí na Kubě. Paradox zenu, který slečnu Hiashi zřejmě vůbec nepotěšil."
V tomto okamžiku, pomyslel si Bogart Crofts, policie shromažďuje ohromné množství krabiček empatie. Brzy dojde k jejich likvidaci. V průběhu osmačtyřiceti hodin zmizí většina krabiček, nacházejících se na území Spojených států, včetně téhle v jeho kanceláři.
Ta, dosud zcela netknutá, ležela na jeho stole. Právě on původně požádal, aby byla přinesena, a po celou dobu se jí úzkostlivě vyhýbal. Nyní k ní vykročil.
"Co by se stalo," otočil se na pana Leeho, "kdybych uchopil tato dvě držadla? Není tu žádná televize. Nemám tušení, co Wilbur Mercer právě teď dělá. Vlastně by měl být, pokud vím, konečně mrtvý."
Pan Lee začal vysvětlovat: "Pokud uchopíte ta držadla, vstoupíte do – nerad používám toho slova, ale zdá se mi být nejvhodnější – do mystického společenství. Budete se s panem Mercerem, ať už je kdekoliv, dělit o jeho utrpení. Ale to není všechno. Přijmete také jeho–" Pan Lee se zamyslel. "Náhled na svět není ten pravý termín. Ideologii? Ne."
Ministr Herrick navrhl: "Co třeba hypnotický stav?"
"Možná," připustil pan Lee. Zamračil se. "Ne, to také není ono. Žádné slovo se nehodí. A to je celý základ. Nelze to popsat – musí se to zažít."
"Zkusím to," rozhodl se Crofts.

"Ne," protestoval pan Lee. "Nemohu vám to v žádném případě doporučit. Varuji vás. Držte se od té věci dál. Viděl jsem to udělat slečnu Hiashi a viděl jsem také, jaká změna v ní nastala. Zkusil jste někdy paracodein, když byl ještě populární mezi kosmopolitním obyvatelstvem?" Jeho hlas zněl hněvivě.
"Zkusil jsem to," řekl Crofts. "Nic to se mnou neudělalo."
"A co jsi chtěl, aby to udělalo, Bogu?" zeptal se ho ministr Herrick.
Bogart Crofts pokrčil rameny: "Chci říct, že jsem nepoznal žádný důvod, proč se to lidem líbí, proč po tom tak touží." A konečně uchopil držadla krabičky empatie.

V

RAY MERITAN se pomalu ploužil v dešti a přemýšlel. Dostali moji krabičku empatie, a když se vrátím, dostanou i mě.
Jeho telepatická schopnost ho zachránila. Když vstupoval do budovy, zachytil myšlenky několika členů městské policie.
Bylo po půlnoci. Problém je v tom, pomyslel si, že jsem příliš známý z té prokleté televizní show. Ať půjdu kamkoliv, všude mě poznají.
Alespoň tady na Zemi.
Kde asi Wilbur Mercer je? ptal se sám sebe. V této soustavě, nebo někde úplně jinde, pod zcela jiným sluncem? Možná se to nikdy nedozvíme. Nebo přinejmenším – já se to nikdy nedozvím.
Ale co na tom. Mercer někde byl a to jediné bylo důležité. A vždycky tu byla možnost se s ním spojit. Vždycky tu byla krabička empatie – tedy alespoň před těmi policejními raziemi. A Meritan si byl jist, že distribuční společnost, která krabičky dodávala a která i předtím pracovala tajně, najde cestu, jak policii obejít. Pokud se to podaří-
V deštivém šeru před sebou uviděl červené žárovky nočního baru. Otevřel dveře a vstoupil.
Barmanovi uvnitř řekl:
"Poslyšte, máte krabičku empatie? Zaplatím sto dolarů za jedno použití."
Barman, vysoký, statný muž s chlupatými pažemi, se na něj podíval: "Ne. Nic takového nemám. Vodprejskni."
Lidé u baru si ho prohlíželi. Jeden z nich řekl: "Ty sou teď zakázaný."
"Hej, to je Ray Meritan," zvolal jiný. "Ten jazzman."
Další zamumlal ospale: "Zahraj něco, jazzmane." Usrkl ze svého půllitru.
"Počkej," řekl barman. "Vydrž, kámo. Dám ti adresu." Napsal něco na krabičku od zápalek a podal ji Meritanovi.
"Kolik vám dlužím?"
"Pět dolarů by mělo stačit."
Meritan zaplatil a vyšel z baru, krabičku v kapse. Je to pravděpodobně adresa nejbližší policejní stanice, řekl si v duchu. Ale stejně to zkusím.
Kdybych se tak ještě jednou dostal ke krabičce empatie-
Na adrese, kterou mu barman dal, našel starý, polorozpadlý, dřevěný dům v chudinské čtvrti Los Angeles. Zaťukal na dveře a čekal.
Dveře se pootevřely. Objevila se asi čtyřicetiletá silnější žena v županu a kožešinových pantoflích. "Já nejsem od policie," řekl, "jsem mercerita. Mohu použít vaši krabičku empatie?"
Dveře se pomalu otevřely. Žena si ho pozorně prohlížela a zřejmě mu věřila. Ale neřekla ani slovo.
"Promiňte, že vás obtěžuji tak pozdě v noci," omlouval se.
"Co se vám stalo, pane? Vypadáte špatně."
"To kvůli Mercerovi, je těžce zraněný."
"Pojďte za mnou," řekla žena a odvedla ho, za mohutného šoupání pantofli, do tmavého chladného pokoje, kde spal ve velké mosazné kleci papoušek. Tam na staré skříni od rádia uviděl krabičku empatie. Při tom pohledu se mu po těle rozlila nádherná úleva.
"Jako doma," řekla žena.
"Díky." Uchopil držadla.
V uchu mu zazněl hlas: "Použijeme tu dívku. Dovede nás k Meritanovi. Udělal jsem dobře, že jsem ji

najal."
Ray Meritan ten hlas nepoznával. Nepatřil Wilburovi Mercerovi. Byl zmatený, ale přesto stiskl držadla ještě silněji a poslouchal.
"Nějaká mimozemská mocnost zřejmě úspěšně působí na nejslabší segment naší společnosti, ale tento segment – a o tom jsem hluboce přesvědčen – je ovládán několika cynickými dobrovolníky na špičce, jako je Meritan. Ti využívají této mercerovské mánie k naplnění vlastních kapes." Hlas sebejistě drmolil dál.
Když to Meritan uslyšel, cítil, že začíná mít strach. Protože tohle byl někdo z druhé strany. Nějakým způsobem se dostal do empatického kontaktu s ním, a ne s Wilburem Mercerem.
Nebo to udělal Mercer, naaranžoval tuto situaci záměrně? Znovu se zaposlouchal a slyšel:
"...musíme dostat tu slečnu Hiashi z New Yorku k nám, abychom ji mohli dál vyslýchat." A pak hlas doplnil: "Jak řekl Herrick..."
Herrick, ministr zahraničí. Napojil jsem se na někoho z ministerstva zahraničí, uvědomil si Meritan a vzpomněl si na Joan. Možná to byl ten úředník z ministerstva, který ji hajal.
Takže nebyla na Kubě. Byla v New Yorku. Co se stalo? Zřejmě Joan jen využili k tomu, aby dostali jeho.
Pustil držadla a hlas se rozplynul.
"Našel jste ho?" zeptala se žena.
"A-ano," vykoktal Meritan rozpačitě a rozhlížel se po místnosti.
"Jak je mu? Už je to lepší?"
"Já – teď přesně nevím," odpověděl Meritan pravdivě. Musím odjet do New Yorku, pomyslel si. A pokusit se pomoci Joan. Zapletla se do toho jen díky mně, nemám na vybranou. I kdyby mě kvůli tomu chytili... nemohu ji jen tak opustit.

BOGART CROFTS řekl: "Nezachytil jsem Mercera."
Pomalu ustoupil, oči stále upřené na krabičku empatie. Po chvíli řekl zlověstným tónem: "Zachytil jsem Meritana. Ale nevím, kde je. V okamžiku, kdy jsem uchopil ta držadla, Meritan udělal to samé někde jinde. Spojili jsme se a on teď ví všechno, co vím já. A my víme všechno, co ví on, což není mnoho."
Jako omráčený se obrátil na ministra Herricka. "Neví o Mercerovi o moc víc než my. Pokoušel se s ním spojit. Je jisté, že není Mercer." Potom se Crofts odmlčel.
"Určitě je toho víc," řekl Herrick a obrátil se na pana Leeho. "Co se ještě dozvěděl od Meritana, pane Lee?"
"Meritan se chystá odjet do New Yorku a pokusit se najít Joan Hiashi," četl pan Lee ochotně z Croftsových myšlenek. "Dozvěděl se to od Meritana během té doby, kdy byly jejich mozky spojeny."
"Připravíme se na příjezd pana Meritana," řekl ministr Herrick a ušklíbl se.
"Myslíte, že jsem zažil to, s čím vy telepate přicházíte do styku neustále?" zeptal se Crofts pana Leeho.
"Jen když se někdo z nás dostane do blízkosti jiného telepata," řekl pan Lee. "Může to být nepříjemné. Vyhýbáme se tomu, protože pokud se zkříží dva naprosto rozdílné mozky, může dojít k poškození psychiky. Domnívám se, že mezi vámi a panem Meritanem došlo ke zkřížení."
Crofts se optal: "Co budeme dělat? Víme teď, že Meritan je nevinný. Neví nic ani o Mercerovi, ani o organizaci, která distribuuje ty krabičky."
Chvíli bylo ticho.
"Ale je jedním z mála významných lidí, kteří se přidali k merceritům," zdůraznil ministr Herrick. Podal Croftsovi dálnopis. "A udělal to zcela otevřeně. Pokud vás to nebude obtěžovat, přečtěte si tohle–"
"Já vím, že se v dnešním televizním programu prohlásil za Mercerova stoupence," řekl Crofts roztřeseným hlasem.
"Máme před sebou mimozemské síly, které pocházejí ze zcela jiné sluneční soustavy," řekl ministr Herrick, "a tak musíme dávat pozor na každém kroku. Pokusíme se dostat Meritana, a to právě prostřednictvím slečny Hiashi. Propustíme ji z vězení a budeme ji sledovat. Jakmile se s ní Meritan zkontaktuje–"
Pan Lee nařídil Croftsovi:

"Neříkejte nahlas to, co si teď myslíte. Zničí to vaši kariéru."
Crofts na něj nedbal: "Herricku, tohle není správné. Meritan i Joan Hiashi jsou nevinní. Pokud se pokusíte chytit Meritana, rezignuji na svoji funkci na ministerstvu."
"Sepište svoji rezignaci a položte mi ji na stůl," řekl ministr Herrick s kamenným výrazem ve tváři.
"To je politováníhodná situace," vložil se do toho pan Lee. "Hádal bych, že spojení s Meritanem vás zbavilo soudnosti, pane Croftsi. Zasadilo vám zhoubný vir do mozku. Když se ho rychle zbavíte, prospěje to vaší kariéře i zemi, o vaší rodině nemluvě."
"To, co děláme, je špatné," opakoval Crofts.

MINISTR HERRICK se na něj obořil. "Není divu, že ty krabičky empatie nadělaly takovou škodu. Teď to vidím na vlastní oči. A za žádných podmínek to nevzdám."
Uchopil krabičku empatie, kterou Crofts předtím použil. Zvedl ji nad hlavu a mrštil jí na zem. Krabička se rozpadla na několik kusů. "Nepovažujte to za projev dětinskosti," řekl "Chci jen rozbít spojení mezi námi a Meritanem. Nadělalo by to víc škody než užitku."
"Jestli ho chytíme," podotkl Crofts, "bude moci dál uplatňovat svůj vliv nad námi." Opravil se: "Nebo spíše nade mnou."
"Ať je to jak chce, mám v úmyslu pokračovat," prohlásil ministr Herrick. "A vy mi, prosím, předložte svoji rezignaci, pane Croftsi. Mám v úmyslu zabývat se i touto záležitostí." Tvářil se hrozivě a neoblomně.
"Pane ministře, přečetl jsem v myšlenkách pana Croftse, že je v tomto okamžiku naprosto konsternován. Stal se nevinnou obětí situace, kterou možná naaranžoval sám Mercer, aby mezi nás vnesl zmatek. Pokud přijmete rezignaci pana Croftse, znamená to, že Mercer uspěl."
"Nezáleží na tom, jestli ji přijme nebo ne," řekl Crofts, "protože já rezignuji v každém případě."
Pan Lee si povzdechl: "Ta krabička empatie z vás na chvíli udělala nedobrovolného telepata, a to bylo na vás příliš." Poklepal panu Croftsovi na rameno. "Telepatická síla a empatie jsou dvě verze jedné věci. Mělo by se říkat – krabička telepatie. Zvláštní, tyhle mimozemské bytosti dokáží vyrobit to, co my můžeme pouze rozvinout."
"Protože jste četl mé myšlenky, víte, co mám v plánu. Nepochybně o tom povíte panu ministrovi."
Pan Lee se neurčitě usmál: "Pan ministr a já spolupracujeme v zájmu světového míru. Oba máme své instrukce." Obrátil se na Herricka. "Tento muž je tak na dně, že nyní skutečně zamýšlí zběhnout. Připojit se k merceritům, než budou všechny krabičky empatie zlikvidovány. Zalíbilo se mu být nedobrovolným telepatem."
"Pokud zběhnete," hrozil Herrick, "budete zatčen. To vám slibuji."
Crofts neřekl ani slovo.
"Nezměnil své rozhodnutí," pan Lee zdvořile kývl na oba muže, očividně pobavený nastalou situací.
Ale v duchu pan Lee přemýšlel. To byl od té věci, která si říká Wilbur Mercer, skutečně brilantní a smělý tah. Tohle napojení se na Croftse prostřednictvím Meritana. Crofts obdržel silnou dávku záření přímo z centra hnutí. Další krok bude zřejmě ten, že až se Crofts bude znovu radit s krabičkou empatie – pokud nějakou najde – osloví ho tentokrát Mercer osobně. Osloví svého nového následovníka.
Získali dalšího člověka, uvědomil si pan Lee. Jsou o krok napřed.
Ale nakonec to budeme my, kdo zvítězí. Protože nakonec se nám podaří zničit všechny krabičky empatie, a bez nich se Mercer neobejde. Je to jediný způsob, jak může kontaktovat a ovládat lidi, jako třeba tady toho nešťastného pana Croftse. Bez krabiček empatie je celé hnutí v koncích.

VI

U PŘEPÁŽKY SPOLEČNOSTI UWA v Rocky Field, New York City, požádala Joan Hiashi uniformovaného úředníka: "Chtěla bych jednu letenku do Los Angeles na dnešní odpoledne. Letadlo nebo raketa, to je jedno. Hlavně co nejdříve."
"Chcete první třídu nebo turistickou?" zeptal se úředník.
"Ale houby," řekla Joan vyčerpaně, "prostě mi prodejte letenku. Jakoukoliv." Otevřela peněženku.
Když se chystala platit, nějaká ruka ji zarazila. Otočila se – a uviděla Raye Meritana, který stál za ní, tvář rozzářenou úlevou.

"Bylo velmi těžké zachytit tady tvé myšlenky. Pojď, půjdeme někam, kde není takový hluk. Za deset minut ti to letí."
Proběhli společně halou až na opuštěnou rampu. Tam se zastavili. "Poslouchej, Rayi, vím, že je to léčka. Chtějí tě dostat. Proto mě pustili. Ale kam jinam mohu jít než k tobě?"
"S tím si nedělej starosti. Dříve či později mě dostanou. Jsem si jistý, že vědí, že jsem odjel z Kalifornie a odletěl sem." Rozhlédl se. "Zatím žádní agenti FBI. Alespoň žádné myšlenky, které by to naznačovaly." Zapálil si cigaretu.
"Nemám žádný důvod vracet se do L.A.," řekla Joan. "Teď, když jsi tady. Mohu svůj let zrušit."
"Víš o tom, že zabavují a likvidují všechny krabičky empatie, které najdou?"
"Ne, nevím. Pustili mě teprve před půl hodinou. To je strašné. Oni to opravdu myslí vážně."
Ray se zasmál: "Řekni spíš, že opravdu dostali strach." Položil jí ruku kolem ramen a políbil ji. "Povím ti, co uděláme. Opatrně se odsud vyplížíme, odjedeme na Východ a najmeme si tam nějaký malý dům. Schováme se tam a opatříme si nějakou krabičku empatie, kterou přehlédli." Ale, pomyslel si, to je nepravděpodobné. Určitě je už mají všechny. Nebylo jich mnoho.
"Cokoliv řekneš," odpověděla Joan bezmyšlenkovitě.
"Miluješ mě?" zeptal se jí. "Nezapomeň, že mohu číst v tvých myšlenkách. Ano, miluješ." A pak tiše dodal: "A mohu číst také v myšlenkách pana Lewise Scanlana, agenta FBI, který teď hovoří s úředníkem UWA. Jaké jméno jsi uvedla?"
"Paní Georgina McIsaacs, alespoň myslím." Podívala se na letenku. "Ano, je to tak."
"Ale Scanlan se ptá, jestli u přepážky nebyla v minulých patnácti minutách nějaká Japonka," řekl Ray. "A ten úředník si na tebe vzpomíná. Takže–" Popadl Joan za paži. "Měli bychom vyrazit."
Rozběhli se dolů po opuštěné rampě, skrz elektronicky ovládané dveře a do zavazadlové haly. Všichni uvnitř měli příliš mnoho práce na to, aby věnovali pozornost dvěma osobám, které prokličkovaly halou ke dveřím na ulici. O chvíli později už Ray a Joan stáli na šedivém chladném chodníku, podél něhož parkovala dlouhá dvojitá řada taxíků. Joan vyrazila k jednomu z nich...
"Počkej," Ray ji táhl zpátky. "Zachytil jsem směsici myšlenek. Jeden z těch řidičů je agent FBI, ale bohužel nevím který." Nejistě se zastavil a přemýšlel, co dál.
"Nepodaří se nám utéct, viď?"
"Bude to hodně těžké." Více než nemožné, pomyslel si sám pro sebe. Četl v dívčiných myšlenkách, jak je zmatená a vystrašená, jak se bojí, že díky ní se jim ho podaří najít a chytit, jak úpěnlivě touží, aby se už nemusela vrátit do vězení, jak je rozhořčená na toho podvodníka Leeho, na toho čínského komunistického pohlavára, se kterým se setkala na Kubě.
"Zatracený život," Joan stála těsně vedle něj.
A on stále nevěděl, co má dělat. Stál a taxíky jeden po druhém odjížděly.
"Poslouchej," obrátil se na Joan, "možná bychom se měli rozdělit."
"Ne," vyjekla a chytila se ho za rukáv. "Sama to nikdy nedokážu. Prosím."

PŘISTOUPIL K NIM zarostlý pouliční prodavač s tácem, pověšeným na provaze kolem krku. "Ahoj, lidičky," zamumlal.
"Teď ne," řekla mu Joan.
"Vzorek ovesných mušli zdarma. Bez placení. Jen si vezměte jednu krabici, slečno. A vy, pane. Vemte si krabici."
Natáhl k Rayovi tác s malými pestrobarevnými kartóny.
Zvláštní, pomyslel si Ray. Nemohu u toho muže zachytit žádné myšlenky. Zíral na prodavače a uviděl – nebo si to alespoň myslel – že muž vypadá podivně nehmotné. Jako by byl rozptýlený ve vzduchu.
Ray si vzal jednu z nabízených krabic. "Krabice štěstí, tak se to jmenuje," řekl prodavač. "Nový výrobek, který právě představujeme veřejnosti. Uvnitř najdete kupón. Opravňuje vás k–"
"Okay," řekl Ray a strčil krabici do kapsy. Chytil Joan za paži a vedl ji podél řady taxíků. Konečně jeden vybral a otevřel zadní dveře. "Nasedni," naléhal.
"Také jsem si vzala jeden vzorek," řekla s bezbarvým úsměvem, když se posadil vedle ní. Taxík nastartoval, vyjel z řady a sunul se kolem vchodu do letištní budovy. "Rayi, na tom prodavači bylo něco

divného. Vypadalo to, jako kdyby tam ve skutečnosti nebyl, jako by to byl jen – obraz."
Když taxík odbočoval od letiště na hlavní silnici, z řady vyjel další vůz a namířil za nimi. Ray se otočil a uviděl v něm dva dobře živené muže v tmavých oblecích. Agenti FBI, pomyslel si v duchu.
Joan se zeptala: "Nepřipomínal ti ten prodavač někoho?"
"Koho?"
"Wilbura Mercera. Ale viděla jsem ho jen krátce, takže–"
Ray jí vytrhl z rukou krabici s mušli a roztrhl kartónový vršek. Hrabal se v sušených vločkách, až uviděl růžek kupónu, o kterém prodavač mluvil. Vytáhl ho a podržel si ho před očima. Na kupónu bylo napsáno velkými tiskacími písmeny:

JAK SESTAVIT
KRABIČKU EMPATIE
Z BĚŽNÝCH DOMÁCÍCH
PŘEDMĚTŮ

"Byli to oni," řekl.
Opatrně zasunul kupón do kapsy, ale pak si to rozmyslel. Složil ho a nacpal do záložky u kalhot. Tam ho snad FBI nenajde.
Taxík za nimi se přiblížil, takže mohl zachytit myšlenky obou mužů. Byli to skutečně agenti FBI. Pohodlně se uvelebil na sedadle.
Teď už mu zbývalo jen čekat.
"Mohu si vzít ten druhý kupón?"
"Promiň." Vyndal z kapsy svoji krabici. Joan ji otevřela, našla kupón a po chvilce přemýšlení ho složila a schovala v lemu sukně.
"Zajímalo by mě, kolik těch takzvaných pouličních prodavačů existuje," řekl Ray. "Kolik vzorků Krabice štěstí stačí rozdat, než je chytí."
První z běžných domácích předmětu, které byly třeba k výrobě krabičky empatie, bylo rádio. Na druhém místě bylo žhavící vlákno z žárovky. A dále — bude se muset podívat ještě jednou, ale teď na to nebyl čas. Druhý taxík je právě předjížděl.
Tak později. A pokud mu FBI přece jen najde kupón v záložce u kalhot, oni, a o tom byl přesvědčen, oni už najdou způsob, jak mu obstarat další.
Objal Joan kolem ramen. "Myslím, že budeme v pořádku."
Druhý taxík mezitím zastavil u obrubníku a dva agenti FBI začali svým výhružným úředním způsobem mávat na řidiče, aby zastavil.
"Mám zastavit?" zeptal se řidič napjatě. "Jistě," pravil Ray. Zhluboka se nadechl. Byl připraven.

NEPOLEPŠITELNÝ S
I
STROJ BYL asi stopu široký a dvě stopy dlouhý. Vypadal jako přerostlá krabička keksů. Spustil dva gumové válce a tiše a velice obezřetně šplhal po stěně betonové budovy. Začal s první fází své práce.
Z jeho zadní části se vyloučila šupinka modrého laku. Stroj ji pevně přitlačil k hrubému betonu a pokračoval dál. Na cestě vzhůru po svislém betonu dospěl až na pruh ocele: byl u okna. Stroj se zastavil a vyprodukoval mikroskopický útržek tkaniny. Velmi pečlivě tkaninu zasadil do kování ocelového okenního rámu.
V mrazivé tmě byl stroj prakticky neviditelný. Na okamžik ho zasáhl záblesk nedalekého dopravního zmatku, osvětlil jeho lesklou schránku a zmizel. Stroj se vrátil k práci.
Vystřelil plastickou panožku a na popel spálil tabulku okenního skla. Z potemnělého bytu nevyšla žádná odezva: nikdo nebyl doma. Stroj, nyní obalený částečkami okenního skla, přelezl na ocelový rám a vztyčil průzkumový
receptor.
Zatímco přijímal signály, vynaložil přesně dvousetlibrový tlak na okenní rám. Ten se poslušně ohnul. Stroj

sjel spokojené po vnitřní stěně na nepříliš vysoký koberec. Tam začal s druhou fází své práce.

JEDEN LIDSKÝ vlas – včetně folikulu a kousíčku kůže – zanechal na prkenné podlaze poblíž lampy. Nedaleko piana okázale vystavil dva suché lístky tabáku. Pak se stroj na interval deseti sekund zastavil a jakmile se zapnul magnetofonový záznam v jeho nitru, zničehonic řekl: "Uf! Zatraceně..."
Ten hlas byl překvapivě hluboký a mužný.
Stroj se vydal ke dveřím do komory. Byly zamčené. Začal šplhat po dřevěném povrchu, dokud nedospěl k mechanismu zámku. Zasunul dovnitř jakousi vlastní úzkou součást a jedním pohlazením odemkl západku. Za řadou kabátů ležela malá hromádka baterií a drátů: samospouštecí videokamera. Stroj zničil rezervoár s filmem – což bylo důležité – a pak, ještě než opustil komoru, vyloučil na ježatou změť bývalého snímacího zařízení kapku krve. Ta byla dokonce ještě důležitější.
Zatímco stroj vytvářel v mastném povlaku, pokrývajícím podlahu komory, falešný otisk vzoru podrážky, ozval se z chodby harašivý zvuk. Stroj přerušil práci a znehybněl. O chvíli později vstoupil do bytu malý, asi čtyřicetiletý muž, přes jednu ruku kabát, ve druhé kufr.
"Můj Bože," řekl a okamžité se zastavil, jakmile stroj uviděl. "Co jsi zač?"

STROJ ZVEDL hlaveň v přední části a vystřelil na mužovu proplešatělou hlavu trhavou kulku. Kulka pronikla do lebky a explodovala. Dosud s kabátem a kufrem v rukou a ohromeným výrazem ve tváři se muž zhroutil na koberec. Jeho brýle se rozbily a ležely mu ohnuté pod hlavou. Tělo se trochu zachvělo, zaškubalo a pak uspokojivě utichlo.
Teď, když byla hlavní část práce hotová, zbývaly už jen dva kroky. Stroj položil do jednoho z vyleštěných popelníků na krbové římse kousek vyhořelé zápalky a odkráčel do kuchyně hledat sklenici na vodu. Začal právě šplhat po stěně dřezu, když ho překvapil hluk lidských hlasů.
"Tohle je ten byt," řekl nějaký hlas, zřetelný a blízký. "Připravte se – měl by tu ještě být." Další hlas, mužský jako ten první. Dveře z chodby se rozletěly a do bytu neohroženě vtrhla dvě individua v těžkých kabátech. Při jejich příchodu spadl stroj na kuchyňskou podlahu. Sklenice na vodu zůstala zapomenuta.
Někde se stala chyba. Obdélníkový tvar stroje se začal vlnit, splývat a vytahovat do výšky, až se nakonec přetavil na zcela běžný TV přijímač.
Tuto nouzovou podobu si podržel i v okamžiku, kdy jeden z mužů – vysoký a zrzavý – nahlédl letmo do kuchyně.
"Nikdo tu není," prohlásil muž a spěchal dál. "Okno," řekl jeho společník udýchaně. Do bytu vstoupily další dvě postavy — zbytek týmu. "Sklo je pryč – beze zbytku. Tudy se dostal dovnitř."
"Ale je pryč." V kuchyňských dveřích se znovu objevil zrzavý muž. Cvakl vypínačem a vstoupil. V ruce držel pistoli, "To je zvláštní... byli jsme tu hned, jak jsme zachytili ten výstražný signál." Nedůvěřivě se podíval na hodinky. "Rosenburg je mrtvý teprve několik sekund... jak se mohl dostat ven tak rychle?"

EDWARD ACKERS stál na ulici před vchodem a poslouchal ten hlas. Během poslední půlhodiny hlas ani jednou nepřerušil své obviňující, kritizující kňourání. Utichal téměř do neslyšitelnosti, ale plahočil se dál, mechanicky sypal tu svoji žalobu.
"Jsi unavený," řekl Ackers. "Jdi domů. Dej si horkou koupel."
"Ne," řekl hlas, čímž přerušil svou tirádu. Místo, odkud hlas přicházel, byla velká osvětlená koule na tmavém chodníku, několik yardů napravo od Ackerse. Otočný neonový nápis hlásal:

DO VYHNANSTVÍ S NÍM!

Třicetkrát – počítal to – během posledních několika minut nápis zaujal nějakého chodce a muž v budce spustil své kázání. Za budkou bylo několik divadel a restaurací: byla skutečně dobře umístěná.
Ale nebyli to obyčejní lidé, pro koho ji postavili. Byla tu pro Ackerse a kanceláře za jeho zády: ta tiráda mířila přímo proti ministerstvu vnitra. Celý ten žalobný humbuk už trval tolik měsíců, že ho Ackers sotva vnímal. Jako déšť na střeše. Hluk dopravy. Zívl, složil paže na prsou a čekal.
"Do vyhnanství s ním," stěžoval si hlas vzpurně. "No tak, Ackersi. Řekněte něco. Udělejte něco."

"Já čekám," řekl Ackers samolibě.

KOLEM BUDKY prošla skupina občanů střední vrstvy a všichni dostali do rukou letáky. Hodili je za hlavu a Ackers se zasmál.
"Nesmějte se," zamumlal hlas. "To není legrace. Jejich výroba nás stojí spoustu peněz."
"Vašich osobních peněz?" otázal se Ackers.
"Částečně." Garth zůstal dnes večer osamělý. "Na co čekáte? Co se stalo? Před několika minutami jsem viděl policejní tým opouštět garáže..."
"Asi se bude zatýkat," řekl Ackers, "stala se vražda."
O kus dál na tmavém chodníku se muž ve své bezútěšné propagační budce pohnul. "Ale!" ozval se hlas Harveye Gartha. Vyklonil se ven a oba se teď dívali přímo jeden na druhého. Ackers, pečlivě upravený, dobře živený, na sobě poměrně slušný kabát... Garth, hubený člověk, mnohem mladší, s úzkým hladovým obličejem, složeným především z nosu a čela.
"Tak vidíte," řekl mu Ackers, "my ten systém opravdu potřebujeme. Nebuďte utopista."
"Někdo zabije člověka a vy vyrovnáte morální disbalanci tím, že zavraždíte vraha." Garthův protestující hlas zmohutněl do prudkého výbuchu. "Do vyhnanství s ním! Do vyhnanství se systémem, který odsuzuje člověka k jistému zániku!"
"Ctěte naše letáky," parodoval ho Ackers suše. "A naše hesla. Jedno z toho nebo obojí. Co byste vy navrhoval namísto systému?"

GARTHŮV HLAS byl hrdý na své přesvědčení. "Vzdělání."
Ackers se pobaveně zeptal: "A to je všechno? Vy si myslíte, že tohle zastaví antisociální činnost? Že zločinci toho prostě – málo vědí?"
"A psychoterapii, samozřejmě." Garth civěl z budky jako právě probuzená želva, obličej kostnatý a napjatý. "Jsou nemocní... a proto páchají zločiny, zdraví lidé zločiny nepáchají. A je to vaše vina. To vy vytvářítе nemocnou společnost právní krutosti." Zahrozil prstem. "Vy jste pravý pachatel, vy a celé to ministerstvo vnitra. Vy a celý ten vyhnanecký systém."
Znovu a znovu blikal neonový nápis DO VYHNANSTVÍ S NÍM! Na mysli měl samozřejmě systém nuceného ostrakismu pro zločince, mašinérii, která odsouzenou lidskou bytost vymrštila do nějaké náhodné oblasti ve hvězdném vesmíru, do nějakého odlehlého a zapadlého koutu, kde nemohl škodit.
"V každém případě ne nám," zauvažoval Ackers nahlas.
Garth vyřkl svůj oblíbený argument. "Ano, ale co místní obyvatelstvo?"

S MÍSTNÍM OBYVATELSTVEM to bylo velmi špatné. Vyhoštěná oběť pokaždé věnovala veškerou svou energii a čas pokusům o návrat do sluneční soustavy. Pokud se dostala zpět dříve, než ji dostihlo stáří, společnost ji znovu uznala. Byl to ale pořádný-oříšek... zvláště pro nějakého kosmopolitu, který za celý život nevystrčil nos z New Yorku. Existovalo – pravděpodobně – mnoho nedobrovolných vystěhovalců, kteří už nadosmrti žali primitivními srpy obilí na zapadlých polích. Zdálo se, že odlehlé části vesmíru se vesměs skládají ze zatuchlých zemědělských kultur, izolovaných agrárních enkláv, typických zaostalým výměnným obchodem s ovocem, zeleninou a ručními výrobky.
"Je vám známo," řekl Ackers, "že v době panovníků kapesní zloděje obvykle věšeli?"
"Do vyhnanství s ním," pokračoval Garth monotónně a ponořil se zpět do své budky. Nápis se otáčel. Letáky byly rozdány. A Ackers netrpělivě sledoval noční ulici, zda nezahlédne nemocniční vůz.
Heimieho Rosenburga znal dobře. Nikdy nepotkal milejšího chlapíka... ačkoliv Heimie byl zapletený s jedním z těch rozpínavých otrokářských koncernů, které prováděly ilegální transport kolonistů na úrodné planety mimo Soustavu. Dva z největších otrokářů už prakticky osídlili celou soustavu Sirius. Čtyři z šesti emigrantů byli propašováni ven v bednách vedených jako "náklad". Bylo těžké představit si laskavého malého Heimieho Rosenburga jako obchodního agenta pro Tirol Enterprices, ale bylo to tak.

JAK TAM TAK čekal, uvažoval Ackers o Heimieho vraždě. Pravděpodobně součást nepřetržité podzemní války mezi Paulem Tirolem a jeho největším soupeřem. David Lantano byl geniální a energický

novousedlík... ale vražda, na tu si mohl zahrát kdokoliv. Všechno záleželo na tom, jak byla spáchána. Mohla to být komerční jatka nebo nejčistší umění.
"Už něco jede," ozval se Garthův hlas, dopravený do jeho vnitřního ucha jemnými výstupovými transformátory v zařízení budky. "Vypadá to jako velký mrazák."
Bylo to tak. Přijel nemocniční vůz. Ackers popošel o několik kroků. Vůz zastavil a zadní část sjela dolů.
"Jak rychle jste se tam dostali?" zeptal se policisty, který těžce seskočil na chodník.
"Okamžitě," odpověděl policista, "ale po pachateli ani vidu ani slechu. Myslím, že Heimieho už k vědomí nepřivedeme... zasáhli smrtelně oblast přímo v malém mozku. Odborná práce, nic amatérského."
Zklamaný Ackers se vydrápal do nemocničního vozu, aby byl osobně přítomen inspekci.

HEIMIE ROSENBURG, maličký a nehybný, ležel na zádech, paže podél těla, nevidomé oči upřené na střechu vozu. Ve tváři mu přetrvával výraz ohromeného údivu. Někdo – jeden z policistů – mu vložil ohnuté brýle do sevřené ruky. Při pádu si o ně pořezal tvář. Rozdrcenou část lebky mu pokryli mokvajícím sterilním tkanivem.
"Kdo zůstal v bytě?" zeptal se Ackers konečně.
"Zbytek mého mužstva," odpověděl policista. "A nějaký nezávislý badatel. Leroy Beam."
"On," řekl Ackers s odporem. "Jak to, že se tam objevil?"
"Taky zachytil signál. Náhodou jel kolem s vysílačkou. Chudák Heimie měl na ten signál pořádně velkej zesilovač... překvapuje mě, že jsme ho nechytili tady v centrále."
"Říká se, že Heimie měl vysoký práh úzkostlivosti," řekl Ackers. "Štěnice po celém bytě. Už jste začali sbírat důkazní materiál?"
"Stěhuje se tam několik týmů," řekl policista. "Do půl hodiny bychom měli začít se sestavováním specifikace. Vrah zlikvidoval videoštěnici instalovanou v komoře. Ale..." Zakřenil se. "Pořezal se, když se pokoušel zničit obvod. Kapka krve přímo na drátech. To vypadá slibně."

V BYTĚ ZATÍM Leroy Beána sledoval, jak policie ministerstva vnitra začíná s analýzou. Pracovali plynule a důkladně, ale Beam přesto nebyl spokojený.
Jeho původní dojem přetrvával: bylo to podezřelé. Nikdo se nemohl dostat pryč tak rychle. Heimie zemřel a jeho smrt – zastavení nervové soustavy – spustila automatickou sirénu. Poplašné zařízení svého vlastníka nijak nechránilo, ale jeho existence zaručovala (nebo obvykle zaručovala) odhalení vraha. Proč v Heimieho případě selhalo?
Jak se tak trudomyslně potloukal, vstoupil Leroy Beam podruhé do kuchyně. Tam, na podlaze u dřezu, ležel malý přenosný televizní přijímač. Typ oblíbený u sportovně založených lidí: nevkusný malý balík umělé hmoty, knoflíků a mnoha tónovaných čoček.
"Proč tohle?" zeptal se Beam jednoho z policistů, který se právě plahočil okolo. "Ten televizní přístroj tady na zemi v kuchyni. Není na svém místě."
Policista si ho nevšímal. V obývacím pokoji právě důmyslné policejní detektory olizovaly coul po coulu povrchy jednotlivých objektů. Již půl hodiny po Heimieho smrti bylo zaznamenáno několik specifikací. Za prvé kapka krve v poškozeném drátoví videa. Za druhé nezřetelný otisk podrážky v místě, kde vrah stál. Za třetí kousek ohořelé zápalky v jednom z popelníků. A očekávaly se další. Analýza teprve začala. Obvykle bylo potřeba devíti specifikací k vykreslení jediného člověka.

LEROY BEAM pozorně mrkl kolem sebe. Žádný z policistů se nedíval. Sehnul se a zvedl televizní přijímač z podlahy. Vypadal obyčejně. Zapnul hlavní vypínač a čekal. Nic se nedělo. Žádný obraz se neobjevil. Podivné.
Držel ho právě vzhůru nohama a pokoušel se odkrýt vnitřní šasi, když Edward Ackers z vnitra vstoupil do bytu. Beam rychle nacpal přístroj do kapsy svého těžkého kabátu.
"Co tu děláte?" zeptal se Ackers.
"Hledám," odpověděl Beam a modlil se, aby si Ackers nevšiml vybouleného břicha. "Mám tu také něco na práci."
"Znal jste Heimieho?"

"Jen z doslechu," odpověděl Beam neurčitě. "Byl ve spojení s Tirolovým koncernem, tuším. Pouhá figurka. Měl kancelář na Páté Avenue."
"Elegantní místečko, jako všichni tihle obchodníci s peřím z Páté Avenue." Ackers odešel do obývacího pokoje zkontrolovat detektory shromažďující důkazní materiál.
Rozlehlý krátkozraký trojhran těžkopádně drhl koberec. Dokázal zaznamenat objekty mikroskopické velikosti a předmět jeho zájmu byl přesně vymezen. Získaný materiál byl okamžitě předán do kanceláří vnitra, do souborné databanky, kde bylo civilní obyvatelstvo reprezentováno sadami děrných štítků, nekonečně vzájemně propojených.
Ackers zvedl telefon a zavolal své ženě. "Nepřijdu domů. Povinnosti."
Ellen chvíli mlčela a pak odměřeně odpověděla: "Ale? No, díky, žes mi dal vědět."

V PROTILEHLÉM ROHU si dva členové policejní jednotky radostně prohlíželi nový objev, dost hodnotný na to, aby se stal další specifikací. "Ještě ti zavolám," řekl rychle Ellen, "než odsud odjedu. Nashledanou."
"Nashle." Povedlo se jí zavěsit dříve než jemu.
Nový objev byla neporušená zvuková štěnice, připevněná pod stojací lampou. Nekonečně obíhající magnetická páska – dosud v pohybu – se přívětivě leskla. Událost vraždy byla úplně a zcela zvukově zaznamenána.
"Je tam všechno," řekl policista Ackersovi radostně. "Bylo to puštěné i předtím, než Heimie přišel domů."
"Přehráli jste to?"
"Jen část. Je tam pár slov, která vrah řekl. Mělo by to stačit."
Ackers se spojil s vnitrem. "Už jste do databanky vložili specifikace Rosenburgova případu?"
"Teprve první," odpověděla služba. "Databanka vydělila obvyklou početnou skupinu – asi šest miliard jmen."
O deset minut později byla do databanky vložena druhá specifikace. Počet osob s krví skupiny O a botami velikosti 11,5 lehce přesáhl miliardu. Třetí specifikace přinesla prvek kuřák-nekuřák. To snížilo počet na méně než miliardu, ale ne o moc méně. Většina dospělých kouřila.
"Ten zvukový záznam je zredukuje rychle," poznamenal Leroy Beam, který stál vedle Ackerse, ruce složené na prsou, aby skryl vybouleninu na kabátě. "Přinejmenším by měl dokázat odhalit věk."

MAGNETOFONOVÝ PÁSEK po analýze poskytl věk odhadovaný na třicet až čtyřicet let. A – analýza témbru – člověka vážícího asi dvě stě liber. O chvilku později byl prozkoumán ocelový okenní rám a byla zjištěna deformace. To pasovalo ke specifikaci z magnetofonové pásky. Nyní existovalo šest specifikací, včetně té týkající se pohlaví (mužské). Počet osob v aktuální skupině rychle klesal.
"Nebude to trvat dlouho," řekl Ackers žoviálně. "Za chvíli ho budeme mít."
Beam řekl: "Odcházím. Hodně štěstí."
"Zůstaňte poblíž."
"Je mi to líto." Beam vykročil ke dveřím do chodby. "Tohle je vaše záležitost, ne moje. Já mám za úkol věnovat se... dělám nějaký výzkum pro jeden čelní závod na těžbu barevných kovů."
Ackers upřel zrak na jeho kabát. "Vy jste těhotný?"
"Pokud vím, tak ne," řekl Beam a zrudl. "Vždycky jsem vedl slušný a počestný život." Nemotorně poplácal kabát. "Myslíte tohle?"
U okna vyrazil jeden z policajtů triumfální zakvičení. Byly objeveny dva lístky tabáku. Vylepšení třetí specifikace, "Skvělé," řekl Ackers, Odvrátil se od Beama a okamžitě na něj zapomněl.
Beam odešel.
Trvalo to jen chvilku, než projel městem ke svým vlastním laboratořím, malému a samostatnému zařízení, které vedl bez jakékoliv státní podpory. Na sedadle vedle něj spočíval přenosný televizní přijímač a dosud nevydal ani hlásku.

"TAK ZA PRVÉ," prohlásil Beamův opláštěný technik, "má to elektrický příkon přibližně sedmkrát vyšší než přenosná televize. Zachytili jsme gama záření." Ukázal na displej detektoru. "Takže máte pravdu,

televize to není."
Beam s úzkostlivou opatrností zvedl malý přijímač z laboratorního stolu. Už uběhlo pět hodin a on o něm pořád nic nevěděl. Pevně uchopil zadní kryt a vší silou za něj zatáhl. Kryt se odmítl oddělit. Nebyl přilepený. Žádné takové známky na něm nebyly. Kryt nebyl žádný kryt. Jenom jako kryt vypadal.
"Tak co to tedy je?" zeptal se.
"Může to být spousta věcí," řekl technik neangažovaně. Vyburcovali ho ze soukromí domova a teď bylo půl třetí ráno. "Může to být nějaký druh snímacího přístroje. Bomba. Zbraň, Cokoliv."
Beam pracně celý přijímač ohmatal, jestli v povrchu nenajde nějakou trhlinu. "Je to celistvé," zabručel. "Souvislý povrch."
"To se vsadím. Všechny průlomy jsou falešné – je to jednolitá hmota. A," doplnil technik, "je tvrdá. Pokoušel jsem se odštípnout reprezentativní vzorek, ale–" Mávl rukou. "Bezvýsledně."
"Záruka na nerozbitnost při pádu," uvažoval Beam nepřítomně. "Nová superodolná hmota." Energicky přijímačem zatřásl. Zachytil tlumený hluk pohybujících se kovových částic. "Je to plné. vnitřností."
"Dokážeme ho otevřít," slíbil technik, "ale ne dnes v noci."

BEAM POLOŽIL přístroj zpátky na stůl. Mohlo by se stát, že bude, pokud bude mít smůlu, celé dny pracovat na této jedné věci – aby nakonec zjistil, že nemá s vraždou Heimieho Rosenburga nic společného. Na druhé straně...
"Vyvrtejte mi do toho díru," nařídil. "Abychom viděli dovnitř."
Technik zaprotestoval: "Zkoušel jsem to, ale vrták se zlomil. Nechal jsem poslat pro nějaký s vylepšenou tvrdostí. Tahle substance je dovezená. Někdo ji štípnul v soustavě bílého trpaslíka. Byla vytvořena pod obrovským tlakem."
"To jsou jen vytáčky," reagoval Beam podrážděně. "Přesně takhle mluví v reklamních médiích."
Technik pokrčil rameny. "V každém případě je to extra tvrdé. Ať už je to přírodně vyvinutý prvek nebo uměle vyrobený produkt v něčí laboratoři. Ale kdo má tolik peněz, aby mohl vyvinout takový kov?"
"Jeden z těch velkých otrokářů," řekl Beam. "U nich končí všechno bohatství. A mohou přeskakovat do různých soustav... takže mají přístup k surovým materiálům. Speciálním rudám."
"Můžu jít domů?" zeptal se technik. "Co je na tomhle tak důležitého?"
"Tenhle vynález buď zabil nebo pomohl zabít Heimieho Rosenburga. Budeme tady, vy a já, sedět, dokud se nám ho nepodaří otevřít." Beam se posadil a začal studovat záznamový arch, aby zjistil, které testy už byly aplikovány. "Dříve či později se to rozletí jako škeble – jestli si ještě vzpomínáte, co to je."

OZVAL SE výstražný zvonek.
"Někdo je ve vstupní hale," řekl Beam, překvapený a zpozornělý. "V půl třetí?" Vstal a vydal se na cestu temnou chodbou do přední části budovy. Pravděpodobně to byl Ackers. Jeho svědomí se provinile zachvělo: někdo zaregistroval absenci televizního přijímače.
Ale nebyl to Ackers.
V chladné pusté hale pokorně čekal Paul Tirol a s ním nějaká atraktivní žena, kterou Beam neznal. Tirol zvrásnil obličej do úsměvu a srdečně napřáhl ruku. "Beame," řekl. Potřásli si rukama. "U hlavního vchodu mi řekli, že jste tady. Ještě pracujete?"
Zatímco si lámal hlavu, kdo je ta žena. a co Tirol chce, Beam obezřetně kličkoval: "Vychytáváme nějaké lajdácké mouchy. Celá firma se hroutí."
Tirol se shovívavě zasmál. "Šprýmař jako vždycky." Jeho hluboko posazené oči poskakovaly ze strany na stranu. Tirol byl statný člověk, starší než většina lidí, se zasmušilým, hluboce zvrásněným obličejem.
"Byla by možnost nějakých kontraktů? Myslel jsem, že bych mohl některé záležitosti přihrát sem k vám... pokud by vás to zajímalo."
"Vždycky mě to zajímá," kontroval Beam a pokoušel se Tirolovi zablokovat výhled do laboratorního příslušenství, ačkoliv se dveře za ním dávno zavřely. Tirol byl Heimieho šéf... bezpochyby měl pocit, že má právo na všechny existující informace o vraždě. Kdo to udělal? Kdy? Jak? Proč? To ale nevysvětlovalo, proč byl teď tady.

"HROZNÁ VĚC," konstatoval Tirol. Ani přinejmenším se nenamáhal představit tu ženu. Poodešla ke křeslu, aby si zapálila cigaretu. Byla štíhlá s mahagonově nabarvenými vlasy, na sobě měla modrý kabát a šátek uvázaný kolem hlavy.
"Ano," souhlasil Beam. "Hrozná." „Byl jste tam, jak jsem byl informován." To mnohé vysvětlovalo. "No," připustil Beam, "ukázal jsem se tam."
"Ale ve skutečnosti jste to neviděl?"
"Ne," připustil Beam, "nikdo to neviděl. Vnitro shromažďuje specifikační materiál. Do rána by měli dojít k jedinému štítku."
Tirol si očividně oddechl. "To jsem rád. Nesnesl bych, kdyby ten mrzký zločinec unikl. Vyhnanství je pro něj málo, měl by jít do plynu."
"Barbarství," zabručel Beam suše. "Doba plynových komor. Středověk."
Tirol mu civěl přes rameno. "Vy pracujete na–" Teď začal vyloženě očima slídit. "No tak, Beame. Heimie Rosenburg – Bůh mu žehnej – byl dnes v noci zavražděn a já jsem vás dnes v noci přistihl coby nočního ptáka. Můžete se mnou mluvit otevřeně. Vy máte něco, co se týká jeho vraždy, že je to tak?"
"Máte zřejmě na mysli Ackerse."

TIROL SE USMÁL. "Můžu se podívat?"
"Ne, dokud mě nezačnete platit. Ještě nejsem ve vašich účetních knihách."
Tirol zaskučel podrážděným, nepřirozeným hlasem:
"Chci to."
Zmatený Beam řekl: "Chcete co?"
Tirol se legračně rozklepal, klopýtl, odstrčil Beama stranou a hmatal po dveřích. Dveře se rozletěly a Tirol se hlučně pustil tmavou chodbou, veden instinktem, k výzkumným laboratořím.
"Hej!" zakřičel Beam pobouřeně. Vystřelil za starým pánem, doběhl k vnitřním dveřím a připravoval se je zablokovat. Třásl se, částečně překvapením a částečně vztekem. "Co to k čertu znamená?" ptal se bez dechu. "Nejste můj šéf!"
Dveře za ním náhle povolily. Jako blázen se rozplácl na podlaze laboratoře. Byl tam jeho technik, bezmocně stižený paralýzou. A po podlaze laboratoře se blížilo něco malého a kovového. Vypadalo to jako přerostlá krabička keksů a na plné obrátky se to hnalo k Tirolovi. Pak ta věc – kovová a lesklá – skočila Tirolovi do náruče, starý pán se obrátil a pelášil chodbou zpátky do vstupní haly.
"Co to bylo?" řekl technik, který začal přicházet k sobě.
Beam ho ignoroval a spěchal za Tirolem. "Má to!" ječel bezvýsledně.
"Byla–" mumlal technik. "Byla to televize. A utíkala."

II
DATABANKA NA VNITRU horečnatě pracovala.
Proces vytváření neustále omezenější a omezenější skupiny byl únavný a poněkud zdlouhavý. Většina personálu vnitra už odešla domů spát. Byly skoro tři hodiny ráno a chodby a kanceláře byly pusté. Několik automatických čistících zařízení se tu a tam plížilo tmou. Jediným zdrojem života byla studijní kabina databanky. Edward Ackers trpělivě seděl a čekal na výsledky. Čekal, až přijdou nové specifikace a až je mašinérie databanky zpracuje.
Napravo od něho hrálo několik policistů vnitra cestu ke štěstí. Čekali se stoickým klidem, až budou posláni k zatčení. Komunikační linky do bytu Heimieho Rosenburga nepřetržitě bzučely. Dole na ulici na pustém chodníku Harvey Garth dosud neopustil propagační budku a vytrvale blikal nápisem DO VYHNANSTVÍ S NÍM! a mumlal lidem do uší. V této době tam nebyli prakticky žádní kolemjdoucí, ale Garth nepřestával. Byl neúnavný, nikdy se nevzdal.
"Psychopat," prohlásil Ackers otráveně. Dokonce i tady nahoře v šestém patře, kde seděl, doléhal mu do středního ucha slabý, žalobný hlas.
"Nechtě ho sebrat," navrhl jeden z hrajících policistů, Hra, kterou hráli, byla komplikovaná a spletitá, varianta Kentaura III. "Můžeme mu zrušit licenci."

PROTOŽE NEMĚL nic jiného na práci, začal Ackers sestavovat a vylepšovat obžalovací spis H.Gartha, jakousi soustavnou analýzu jeho duševní poruchy. Moc rád hrál tyhle psychoanalytické hry. Dávalo mu to pocit moci.

Garth, Harvey
Prominentní syndrom nutkavosti. Přijal roli ideologického anarchisty, protestujícího proti právnímu a sociálnímu systému. Žádný rozumný projev, pouhé opakování klíčových slov a frází. Fixní idea je Do vyhnanství s vyhnaneckým systémem. Rigorózní fanatik, pravděpodobně maniakální typ, který...

Ackers tuto větu vypustil, protože přesně nevěděl, jaká je struktura maniakálního typu. I tak byla jeho analýza skvělá. Jednoho dne bude spočívat v oficiálním programovém bloku, místo aby se mu pouze prohánělа v myšlenkách. A až se tak stane, sžíravý hlas utichne.
"Veliký zmatek," mumlal Garth. "Obrovský převrat ve vyhnaneckém systému... nadešel kritický moment."
"Proč kritický?" zeptal se Ackers nahlas.

DOLE POD NÍM na chodníku Garth odpověděl. "Všechny vaše stroje hučí. Vládne velké vzrušení. Před východem slunce padne do koše něčí hlava." Jeho hlas se rozplýval do unavené šmouhy. "Intrika a vražda. Mrtvoly... policie čapka kolem, krásná žena číhá."
Ackers ke své analýze připojil rozšiřující odstavec.

...Garthovy sklony jsou deformovány jeho utkvělým pocitem poslání. Vynalezl důvtipné komunikační zařízení, ale vidí jen jeho propagační možnosti. Garthův hlasově-sluchový mechanismus by ale mohl sloužit celému lidstvu.

To se mu líbilo. Ackers vstal a přiloudal se místností k službě u operačního pultu databanky. "Jak to jde?" zeptal se.
"Tady máte stav," řekl muž. Na bradě mu rašilo šedivé strniště a měl kalné oči. "Postupně ho obrušujeme."

ACKERS SE VRÁTIL na svoji sedačku a přál si být zpátky v době všemocného otisku prstu. Ale otisk se neobjevoval už celé měsíce, protože na jeho odstranění nebo pozměnění existovaly tisíce technologií. Nyní neexistovala žádná specifikace, která by byla sama o sobě schopná vydělit jediného člověka. Bylo potřeba montáže, souhrnu nashromážděných dat.

1) vzorek krve (skupina 0) 6 139 481 601
2) velikost bot (11,5) l 268 303 431
3) kuřák 791 992 386
3a) kuřák (dýmka) 52 774 853
4) pohlaví (mužské) 26 449 094
5) věk (30-40 let) 9 221 397
6) váha (200 liber) 488 290
7) tkanina oděvu 17 459
8) typ vlasů 866
9) vlastnictví použité zbraně 40

Z dat se vynořoval živý obraz. Ackers ho viděl zcela zřetelně. Ten muž stál prakticky tady, před jeho stolem. Docela mladý muž, poněkud těžší, muž, který kouřil dýmku a nosil nesmírně drahý tvídový oblek. Jedinec vytvořený podle devíti specifikací. Žádná desátá v seznamu nebyla, neboť nebyla objevena žádná další data specifikační úrovně.
Nyní už byl byt, podle hlášení, dokonale prozkoumán. Detektory se začaly přesouvat ven.

"Jedna poslední by to měla vyřešit," řekl Ackers, když vracel hlášení službě. Byl zvědav, jestli ta poslední přijde, a jak dlouho to bude trvat.
Aby si zkrátil čekání, zavolal své ženě, ale místo Ellen mu odpověděl automatický záznamník. "Ano, pane," řekl mu záznamník. "Paní Ackersová se již uložila ke spánku. Můžete zanechat půlminutovou zprávu, která jí bude předána zítra ráno. Děkuji vám."

ACKERS SE NA záznamník zbytečně rozzuřil a zavěsil. Zajímalo ho, jestli je Ellen opravdu v posteli. Možná že, jako často předtím, někam zmizela. Ale byly koneckonců skoro tři hodiny ráno. Každý rozumný člověk teď spal. To jen on a Garth setrvávali na svých bezvýznamných stanovištích a plnili své životně důležité povinnosti.
Co jen Garth myslel tou "krásnou ženou"?
"Pane Ackersi," hlásila služba, "po drátech se k nám blíží desátá specifikace."
Ackers s nadějí zíral na monitor. Samozřejmě, že nemohl nic vidět. Současný proces probíhal v podzemních úrovních budovy a jediné, co existovalo tady, byly přívodně receptory a výsledkové automaty. Ale i samotný pohled na takové zařízení byl uklidňující. V tomto okamžiku banka přijímala desátý dílek materiálu. Za okamžik bude vědět, kolik obyvatel spadá do deseti kategorií... bude vědět, jestli už má skupinu dost malou na to, aby byli přebráni jeden po druhém.
"Tady to máte," řekla služba a přistrčila k němu hlášení.

typ použitého vozu (barva) 7

"Můj Bože," řekl Ackers slabě. "To stačí. Sedm osob – můžeme se dát do práce."
"Mám vytáhnout těch sedm karet?"
"Ven s nimi," řekl Ackers.

O CHVÍLI POZDĚJI výstupové zařízení vyplivlo do misky sedm karet. Služba je podala Ackersovi a ten je rychle prolistoval. Dalším krokem byl osobní motiv a vztah k zavražděnému: údaje, které musely být získány od samotných podezřelých.
Šest jmen ze sedmi pro něho nemělo žádný význam. Dva žili na Venuši, jeden v soustavě Kentaur, jeden někde v Siriu, jeden byl v nemocnici a jeden žil v Sovětském svazu. Ale ten sedmý žil několik mil odtud, v jednom z předměstí New Yorku.

LANTANO, DAVID

To sedělo, přesně. Ackers si dal v hlavě všechno dohromady, představa nabyla ostrých kontur reality. Napůl očekával a napůl doufal, že se v misce objeví Lantanova karta.
"Tady je váš adept na zatčení," řekl rozechvělým hlasem policistům, zabraným do hry. "Sežeňte raději co možná největší tým. Nebude to lehký oříšek." A významně dodal: "Asi bych měl raději jet s vámi."

BEAM DOBĚHL do vstupní haly svých laboratoří právě v okamžiku, kdy prastará postava Paula Tirola mizela hlavními dveřmi ven na tmavý chodník. Před ním utíkala mladá žena. Nasoukala se do zaparkovaného auta a nastartovala. Jakmile se přihnal Tirol, naložila ho a okamžitě odjela.
Udýchaný Beam zůstal nemohoucně stát na opuštěném chodníku a začínal se vzpamatovávat. Ten pseudo TV přijímač byl pryč. Teď neměl nic. Bez cíle se rozběhl ulicí dolů. Jeho podrážky hlasitě klapaly mrazivým tichem. Ani vidu po těch dvou. Ani vidu po čemkoliv.
"Ať se propadnu," řekl s téměř posvátnou hrůzou. Ten přístroj – ten automatický vynález nesmírné složitosti – zcela jasně patřil Paulu Tirolovi. Jakmile stroj zaznamenal jeho přítomnost, radostně se k němu rozběhl. Pro... ochranu?
Ten stroj zabil Heimieho. A patřil Tirolovi. Takže Tirol, zcela novou a nepřímou metodou, zabil svého zaměstnance. Svého poskoka z Páté Avenue. Podle hrubého odhadu musel takový vysoce organizovaný robot ve zdejším prostředí stát něco kolem statisíce dolarů.

To je dost peněz, uvážíme-li, že vražda byla jedním z nejjednodušších zločinů. Proč si raději nenajal zabijáka s palicí?
Beam se pomalu vydal zpátky k laboratořím. Pak si to náhle rozmyslel a obrátil se k obchodní čtvrti. Když ho míjel taxík, zastavil ho a nasoukal se dovnitř.
"Kam to bude, za zábavou?" zeptal se startér na palubní desce. Městské taxíky byly řízené dálkovým ovladačem z centrály.
Udal jméno jistého baru. Usadil se v sedadle a zamyslel se. Vraždu mohl spáchat kdokoliv. Drahý, složitý stroj nebyl třeba.
Ten stroj musel být postaven kvůli něčemu jinému. Vražda Heimieho Rosenburga byla jen náhoda.

PROTI NOČNÍMU obzoru se rýsovala obrovská kamenná rezidence. Ackers si ji z dálky prohlížel. Nesvítilo ani jedno světlo, všechno bylo pevně uzamčené. Před domem se rozprostíral asi akr trávy. David Lantano byl pravděpodobně poslední člověk na Zemi, který vlastnil najednou celý akr trávy. Koupit celou planetu v nějaké odlehlejší soustavě by bylo mnohem lacinější.
"Jdeme," zavelel Ackers. Zhnusený takovým přepychem, při cestě k širokému schodišti přepochodoval přes záhon růží. Za ním se hrnula jednotka přepadového komanda.
"Ksakru," zabručel Lantano, když ho vyburcovali z postele. Vypadal jako mírumilovný člověk, poněkud mladicky obtloustlý. Přehodil přes sebe bohatě zdobený hedvábný župan. Spíše by se hodil na místo vedoucího nějakého chlapeckého letního tábora. Na jeho jemném, tučném obličeji byl výraz neutuchající dobré nálady. "Co se děje, seržante?"
Ackers nesnášel, když mu někdo říkal seržante. "Jste zatčen," prohlásil.
"Já?" zeptal se Lantano udiveně. "Podívejte, seržante. Tyhle věci mají na starost moji právníci." Mohutně zívl. "Dáte si kávu?" Začal zmateně pobíhat po předpokoji a připravovat konvici.

UŽ TO BYLO pár let, co si Ackers naposledy pořádně vyhodil z kopýtka a koupil si šálek kávy. Veškerá půda na Zemi byla pokryta sítí průmyslových a obytných základen, takže nezbylo žádné místo na pěstování plodin a v každé jiné soustavě se káva odmítla "ujmout". Lantano si tu svoji pěstoval pravděpodobně na nějaké ilegální plantáži v Jižní Americe – sběrači patrně věřili, že byli transportováni do nějaké kolonie v odlehlém vesmíru.
"Ne, díky," – řekl Ackers. "Půjdeme."
Dosud rozespalý Lantano sebou plácl do pohodlného křesla a znepokojeně si Ackerse prohlížel. "Vy to zřejmě myslíte vážně." Výraz jeho tváře se začal postupně vytrácet. Vypadal, jako by zvolna upadal do spánku. "Kdo?" zamumlal z dálky.
"Heimie Rosenburg."
"To snad ne," zavrtěl Lantano mdle hlavou. "Vždycky jsem si přál, aby pro mne pracoval. Heimie má opravdové kouzlo. Měl, chci říct."
Ackers byl z toho obrovského, bohatého sídla značně nervózní. Káva se vařila a její vůně ho lechtala v nose. A nebesa – na stole ležel košík meruněk.
"Broskve," opravil ho Lantano, když si všiml jeho upřeného pohledu. "Nabídněte si."
"Kde-jste je vzal?"

LANTANO POKRČIL rameny. "Umělá výroba. Hydroponie. Zapomněl jsem kde... opravdu si nevzpomínám."
"Víte, jaká je pokuta za vlastnictví přírodního ovoce?"
"Podívejte," řekl Lantano s vážnou tváří a sepjal si na břiše rozbředlé ruce. "Dejte mi podrobnosti o té záležitosti a já vám dokážu, že s ní nemám nic společného. Tak do toho, seržante."
"Ackers," řekl Ackers.
"Dobrá, Ackersi. Myslel jsem si, že jste to vy, ale nebyl jsem si jistý. Nechtěl jsem ze sebe udělat blázna. Kdy byl Heimie zabit?"
Ač nerad, Ackers mu předal příslušné informace.
Lantano chvíli mlčel. Potom tiše a chraplavě řekl: "Měli byste se raději ještě jednou podívat do těch

vašich karet. Jeden z těch sedmi chlapíků už není v soustavě Sirius, je zpátky tady."
Ackers v duchu odhadoval, jaké jsou šance na úspěšné vyhnanství pro muže takového významu, jako byl David Lantano. Jeho organizace – Interplan Export – měla prsty ve všech částech Galaxie. Pátrací skupiny by se jako včely rozlétly do všech stran. Ale nikdo nemohl dosáhnout vyhnanecké vzdálenosti. Odsouzený byl dočasně ionizován, zachycen ve formě nabitých elektrických částic a rychlostí světla vyslán do vesmíru. Bylo to jako nepodařený experiment. Fungovalo to jen jedním směrem.
"Řekněme," prohlásil Lantano zamyšleně, "že bych se skutečně pokusil zabít Heimieho – udělal bych to osobně? To postrádá veškerou logiku, Ackersi." Namířil na Ackerse svůj tlustý ukazovák. "Myslíte si, že bych riskoval vlastní život? Vím, že zatýkáte každého... obvykle objevíte dostatek specifikací."
"Na vás jich máme deset," řekl Ackers odměřeně. "Takže budu poslán do vyhnanství?"
"Pokud jste vinný, budete k vyhnanství odsouzen jako každý jiný. Váš osobní vliv nemá žádnou váhu."

ACKERS PODRÁŽDĚNĚ prohlásil: "Pravděpodobně budete propuštěn na svobodu. Budete mít spoustu příležitostí prokázat svoji nevinu. Můžete každou z těch deseti specifikací zpochybnit, jednu po druhé."
Chtěl dále pokračovat popisem celého postupu soudních procedur 21. století, ale něco ho přimělo zmlknout. Zdálo se mu, jako by se Lantano i se svým křeslem pomalu nořil do podlahy. Byl to snad přelud? Ackers zamrkal a protřel si oči. V tom okamžiku jeden z policistů vyjekl hrůzou. Lantano je tiše opouštěl.
"Vraťte se!" rozkázal Ackers. Skočil kupředu a pevně zachytil křeslo oběma rukama. Jeden z jeho mužů bleskově vystartoval a vypnul elektrický obvod budovy. Křeslo přestalo sestupovat a se zasténáním se zastavilo. Nad úrovní podlahy byla vidět jen Lantanova hlava. Zbytek byl ponořený v tajné únikové šachtě.
"Jak hloupé a zbytečné–" začal Ackers.
"Já vím," připustil Lantano, aniž by se jakkoliv pokusil vylézt z křesla. Zdálo se, že rezignoval. Jeho mysl se opět vznesla do oblak rozjímání. "Doufám, že se to brzy vyjasní. Určitě to na mě bylo nalíčeno. Tirol najal někoho, kdo se mi podobá, aby zabil Heimieho."
Ackers a policejní tým mu pomohli z ponořeného křesla. Vůbec se nebránil. Byl hluboce ponořen do myšlenek.

TAXÍK VYSADIL Leroye Beama před vchodem do baru. Napravo od něj stála budova ministerstva vnitra... a na chodníku pak temná skvrna propagační boudy Harveyho Gartha.
Beáni vstoupil do baru, našel si volný stůl vzadu a posadil se. Okamžitě zachytil slabý, zkreslený zvuk Garthova kázání. Garth, zabraný do neadresného mumlání, o něm dosud nevěděl.
"Do vyhnanství," říkal Garth. "Do vyhnanství se všemi. Se všemi lupiči a vrahy," žvatlal Garth jedovatě v miazmatu své boudy.
"Co se děje?" zeptal se Beam. "Co je nového?"
Garth přerušil monolog a zaměřil pozornost na Beama. "Jsi uvnitř? V baru?"
"Chtěl bych vědět něco o Heimieho vraždě."
"Ano," řekl Garth. "Je mrtvý. Databanka teď třídí kartičky."
"Když jsem odcházel z Heimieho bytu," řekl Beam, "měli šest specifikací." Stiskl tlačítko na nápojovém automatu a vhodil do něj žeton.
"To muselo být dřív," řekl Garth. "Teď už jich mají víc."
"Kolik?"
"Celkem deset."

DESET. To OBVYKLE stačilo. A všech deset rozmístil malý, automatický vynález... malé procesí stop, které roztrousil podél své dráhy: mezi betonovou stěnou budovy a mrtvým tělem Heimieho Rosenburga.
"Velké štěstí," řekl zadumaně. "To Ackersovi pomůže."
"Protože mě platíte," řekl Garth, "řeknu vám i zbytek. Už odjeli někoho zatknout. Ackers jel s nimi."
Takže stroj měl úspěch. Alespoň do jisté míry. Jednou věcí si byl jistý: ten vynález měl původně z bytu

uniknout. Tirol nevěděl o Heimieho tělesném poplašném zařízení. Heimie si ho moudře nechal zavést zcela tajně.
Kdyby ten poplach nepřivolal do bytu lidi, stroj by se vrátil k Tirolovi. A ten by ho nepochybně zničil. Nezbylo by nic, co by mohlo prozradit, že tu řadu umělých stop rozmístil nějaký stroj. Krev, tkaninu, tabák, vlas... a všechny ostatní, a všechny falešné.
"Koho jeli zatknout?" zeptal se Beam.
"Davida Lantana."
Beam sebou škubl. "No jistě. Proto to všechno. Pěkně to na něj nalíčili."

GARTH ZŮSTAL lhostejný. Byl to najatý zaměstnanec skupiny nezávislých badatelů, umístěný před ministerstvem vnitra jako sběrač informací. Politika ho ve skutečnosti vůbec nezajímala. Jeho Do vyhnanství! byla pouhá zástěrka.
"Vím, že je to komplot," řekl Beam. "A ví to také Lantano. Ale ani jeden z nás to nemůže dokázat... pokud Lantano nemá naprosto dokonalé alibi."
"Do vyhnanství," vrátil se Garth ke kázání. Budku míjela malá skupinka starších obyvatel města a on musel zamaskovat svoji konverzaci s Beamem. Konverzace namířená na jednoho posluchače byla pro ostatní neslyšitelná, ale proč zbytečně riskovat. Někdy šlo v těsné blízkosti budky signál přece jen zachytit.
Leroy Beam se hrbil nad drinkem a rozvažoval různé kombinace toho, co by mohl udělat. Mohl by informovat Lantanovu organizaci... ale tím by rozpoutal impozantní občanskou válku. A navíc, jemu bylo v podstatě jedno, jestli byl Lantano falešně obviněn nebo ne. Nijak se ho to netýkalo. Dříve či později by stejně jeden z těch dvou velkých otrokářů absorboval toho druhého: kartel je přirozený výsledek velkého byznysu. Až Lantano zmizí, Tirol bezbolestně spolkne jeho organizaci. A každý bude sedět dál za svým stolem, jako by se nic nestalo.

NA DRUHOU STRANU by se tu však jednoho dne mohl objevit vynález – teď už skoro dokončený v Tirolově sklepě – který by roztrousil stopy Leroye Beama. Jakmile se té myšlenky někdo chytne, nebude vědět, kdy skončit.
"A já jsem tu zatracenou věc měl," povzdychl si bezmocně. "Pět hodin jsem do ní tloukl kladivem. Tehdy to sice byl jen televizní přijímač, ale pořád to byl vynález, který zabil Heimieho."
"Jsi si jist, že zmizel?"
"Nejen že zmizel – už neexistuje. Pokud nehavarovala, když vezla Tirola domů."
"Ona?" zeptal se Garth.
"Ta žena." Beáni se zamyslel. "Viděla ten stroj. Nebo o něm věděla. Byla tam s Tirolem." Ale bohužel neměl nejmenší tušení, kdo by ta žena mohla být.
"Jak vypadala?" zeptal se Garth.
"Vysoká, mahagonové vlasy. Velmi nervózní ústa."
"Nevěděl jsem, že s ním spolupracuje otevřeně. Zřejmě ten vynález opravdu potřebovali." A pak Garth dodal: "Ty jsi ji nepoznal? Jak bys ale mohl. Drží se stranou."
"Kdo je to?"
"Ellen Ackersová."

BEAM SE OSTŘE zasmál. "A ona se projíždí s Paulem Tirolem?"
"Ona – tedy, ona se projíždí s Paulem Tirolem, ano. Dá se to tak říct."
"Jak dlouho?"
"Myslel jsem, že o tom víš. Ona a Ackers se rozešli. Minulý rok. Ale on jí nedovolil odejít. Nesouhlasil s rozvodem. Bál se skandálu. Chce si uchovat naprostou bezúhonnost... čistý štít."
"Ví o ní a Paulu Tirolovi?"
"Samozřejmě, že ne. Ví, že je – citově zadaná. Ale nevadí mu to... pokud to ona udrží v tajnosti. Myslí jenom na své postavení."
"Kdyby to Ackers zjistil," zamumlal Beam, "kdyby znal spojení mezi svou ženou a Tirolem... okamžitě by

zapomněl na těch deset stop ve své kanceláři. Toužil by skřípnout Tirola. K čertu s důkazy. Ty mohl vždycky sesbírat později." Beam odstrčil drink. Sklenice byla stejně už prázdná. "Kde je Ackers?"
"Jak jsem už řekl. U Lantana doma, zatýká ho."
"Vrátí se sem? Nepojede domů?"
"Přirozeně, že se vrátí sem." Garth chvíli mlčel. "Ke garážím ministerstva teď zahýbá několik dodávek. To se pravděpodobně vrací zatykači tým."
Beam napjatě čekal. "Je Ackers s nimi?"
"Ano, je tam. Do vyhnanství!" Garthův hlas zachvátila zuřivost. "Do vyhnanství s celým vyhnaneckým systémem! Pryč se všemi zloději a piráty!"
Beam se zvedl ze židle a opustil bar.

V ZADNÍ ČÁSTI bytu Edwarda Ackerse svítilo tlumené světlo: pravděpodobně kuchyně. Hlavní dveře byly zamčené. Beam se začal potýkat s mechanismem zámku. Ten byl seřízený tak, aby reagoval na určité nervové vzorce: majitelů a nejužšího kruhu jejich přátel. Jeho se to netýkalo.
Beam si klekl, spustil kapesní oscilátor a začal na zámek vysílat sinusové záření. Postupně zvyšoval frekvenci. Při kmitočtu asi 150 kHz zámek provinile cvakl. Přesně to potřeboval. Vypnul oscilátor, prohledal svoji zásobu základních vzorců, a nakonec vytáhl maličký váleček. Zasunul ho na špičku oscilátoru a váleček začal vyzařovat umělý nervový vzorec, který byl dostatečně podobný tomu, na který zámek reagoval.
Dveře se otevřely a Beam vstoupil.
Obývací pokoj vypadal v pološeru skrovně a vkusně. Ellen Ackersová byla slušná hospodyně. Beam se zaposlouchal. Byla vůbec doma? A pokud ano, tak kde? Byla vzhůru? Nebo snad už spala?
Nahlédl do ložnice. Byla tam postel, ale nikdo v ní.
Pokud nebyla tady, byla jistě u Tirola. Ale tam za ní nepojede, to by bylo příliš riskantní.

PROHLÉDL JÍDELNU. Prázdná. Zrovna tak kuchyně. Další v pořadí byla vyčalouněná, víceúčelová hala. Na jedné straně moderní bar a na druhé pohovka od stěny ke stěně. Na pohovce ležel pohozený dámský kabát, kabelka a rukavice. Ty věci znal: měla je na sobě Ellen Ackersová. Takže když opustila jeho laboratoře, vrátila se sem.
Poslední místnost, kterou ještě neprohlédl, byla koupelna. Zalomcoval klikou. Bylo zamčeno zevnitř. Z koupelny nevycházel žádný zvuk, ale někdo tam byl. Cítil to.
"Ellen," řekl do čalounění dveří. "Paní Ackersová. Jste to vy?"
Žádná odpověď. Cítil ji, jak se ani nehýbá: dusivé, napjaté ticho.
Když si klekl na zem a začal se štrachat v kapse, plné magnetických páčidel, proletěla dveřmi v úrovni hlavy výbušná kulka a zaryla se do omítky protější zdi.
Dveře se rozletěly. Stála v nich Ellen Ackersová, tvář zkroucenou strachem. Ve své malé, kostnaté ruce svírala jednu z manželových služebních pistolí. Byla od něj vzdálená necelou stopu. Aniž by vstal, popadl ji za zápěstí. Vystřelila mu nad hlavu a potom začala ostře, namáhavě oddechovat.

"NO TAK," dostal ze sebe Beam konečně. Hlaveň pistole se mu doslova otírala o temeno hlavy. Kdyby ho chtěla zabít, musela by zbraň přitáhnout k sobě. Ale on ji nenechal. Svíral jí zápěstí, dokud konečně neochotně zbraň neupustila. Pistole zarachotila o zem a on se ztěžka postavil.
"Vy jste seděl na zemi," zašeptala sklíčeným, vyčítavým hlasem.
"Klečel. Jsem rád, že jste mi mířila na mozek." Zvedl zbraň ze země a úspěšně si ji zasunul do kapsy kabátu. Třásly se mu ruce.
Ellen Ackersová na něj chladně zírala. Její oči byly velké a tmavé, obličej ošklivě bílý. Kůže měla mrtvolný odstín, jako by byla umělá, bez krve, důkladně posypaná mastkem. Zdálo se, že je na pokraji hysterického záchvatu. Tělo jí rozechvěl ostrý, potlačovaný třes. Zkusila promluvit, ale z hrdla jí vyšel jen křaplavý zvuk.
"Propána, paní," řekl Beam rozpačitě. "Pojďte do kuchyně. Posadíte se."
Zírala na něj, jako by řekl něco neuvěřitelného, obscénního nebo úžasného. Nebyl si jistý, co přesně.

"No tak." Pokusil se chytit ji za ruku, ale ona prudce ucukla. Měla na sobě jednoduché, zelené šaty a vypadala v nich velice pěkně. Byla trochu moc hubená a hrozně nervózní, ale pořád dost atraktivní. Na uších měla drahé náušnice, nádherný kámen z dovozu... ale jinak byla oblečená velice střízlivě.
"Vy – jste ten muž z laboratoří," dokázala ze sebe vypravit přiškrceným hlasem.

"JSEM LEROY BEAM. Nezávislý badatel." Opatrně ji vzal za paži, odvedl do kuchyně a usadil na židli u stolu. Složila ruce do klína a upřeně je pozorovala. Kostnatá bledost v jejím obličeji jako by narůstala, místo aby ustupovala. Zneklidňovalo ho to.
"Jste v pořádku?" zeptal se.
Přikývla.
"Šálek kávy?" Začal hledat láhev s kávovou náhražkou, vypěstovanou na Venuši. Zatímco nahlížel do skříněk, Ellen Ackersová řekla napjatým hlasem: "Raději byste tam měl jít. Do koupelny. Myslím, že není mrtvý, ale mohl by být."
Beam se rozběhl do koupelny. Za igelitovou plentou se rýsovaly obrysy nějakého těla. Byl to Paul Tirol, zkroucený ve vaně, zcela oblečený. Nebyl mrtvý, ale za levým uchem měl otevřenou ránu a mezi vlasy mu prosakoval pomalý, plynulý pramínek krve. Beam mu zkusil puls, poslechl, jestli dýchá, a potom se napřímil.
Ve dveřích se jako duch zjevila Ellen Ackersová, dosud bledá strachem. "Je mrtvý? Zabila jsem ho?"
"Je v pořádku."

VIDITELNĚ SE JÍ ulevilo. "Díky bohu. Stalo se to tak rychle — stoupl si přede mne, aby dal S k sobě domů. A v tom okamžiku jsem to udělala. Praštila jsem ho jenom lehce. Byl tak zaujatý tím strojem... úplně na mě zapomněl." Slova z ní tryskala v rychlých, trhavých větách, přerušovaných jen křečovitými záchvěvy jejích rukou. "Odvlekla jsem ho do auta a přivezla sem. To bylo jediné, co mě napadlo."
"Proč jste se do toho zapletla?"
Ellen dostala záchvat svalového třesu. "Bylo to všechno naplánované – všechno jsem to měla naplánované. Jakmile jsem se toho zmocnila, chtěla jsem –" Zlomil se jí hlas.
"Vydírat Tirola?" zeptal se fascinovaně.
Slabě se usmála. "Ne, Paula ne. To Paul mě přivedl na tu myšlenku... byla to první myšlenka, která ho napadla, když mu výzkumníci tu věc ukázali. Ten – nepolepšitelný S, jak mu říká. S znamená stroj. Myslí tím, že nemůže být žádným způsobem vyškolený, morálně opravený."
Beam nedůvěřivě řekl: "Vy jste chtěla vydírat svého manžela."
Ellen Ackersová přikývla. "Aby mě nechal odejít."
Náhle k ní Beam pocítil jistý respekt. "Můj bože – ten poplach. Nezpůsobil ho Heimie, ale vy. Aby ten stroj uvízl v bytě."
"Ano," souhlasila. "Já jsem ho tam měla najít. Ale Paul přišel s jiným nápadem. Chtěl ho pro sebe."
"Zamotalo se to? Vy ho teď máte, že?"
Mlčky ukázala na dřevěnou skříňku. "Hodila jsem ho tam, když jsem vás zaslechla."
Beam otevřel skříňku. Na složených ručnících ležel malý známý přenosný televizní přístroj.
"Přeměnilo se to," řekla Ellen za jeho zády zklamaně. "Jakmile jsem uhodila Paula, tak se to změnilo. Půl ho-
diny jsem se pokoušela vrátit ho do původní podoby. Ale nepovedlo se mi to. Už takhle zůstane napořád."

III

BEAM ODEŠEL k telefonu a zavolal doktora. Tirol v koupelně zasténal a slabě zašmátral rukama. Začínal se vracet k vědomí.
"Bylo to nutné?" zeptala se Ellen Ackersová. "Ten doktor – musel jste ho volat?"
Beam si jí nevšímal. Sehnul se, zvedl přenosný televizní přijímač a podržel ho v rukou. Cítil, jak mu tíha té věci stoupá vzhůru po pažích jako pomalá, tupá únava. Nejvyšší forma protivníka, pomyslel si. Příliš stupidní na to, aby mohl být poražen. Horší než zvíře. Jako kámen, pevný a tuhý, bez jakýchkoliv

schopností. Kromě, pomyslel si, schopnosti sebeurčení. A určil si, že vytrvá, že přežije. Kámen s vůlí. Měl pocit, jako by v rukou držel celý vesmír. Položil nenapravitelný S na zem.

ELLEN ZA NÍM pronesla: "Člověk by se z toho zbláznil." Její hlas znovu získal ztracenou barvu. Zapálila si cigaretu stříbrným zapalovačem a strčila ruce do kapes.
"Ano," přikývl.
"Nedá se s tím nic dělat, že? Už předtím jste to zkoušel otevřít. Dají Paula dohromady a on se vrátí domů a Lantana pošlou do vyhnanství–" Zhluboka se nadechla. "A ministerstvo vnitra si pojede dál ve vyjetých kolejích."
"Ano." Dosud sehnutý, pozorně si S prohlížel. Teď už věděl, že je zbytečné jakkoliv s ním zápasit. Prohlížel si ho bez většího zájmu, dokonce se ho už ani nedotýkal.
V koupelně se Paul Tirol pokoušel vydrápat z vany. Sklouzl zpátky, zaklel a pracně začal znovu.
"Ellen?" třásl se mu hlas, matný a zkreslený.
"Klídek," procedila mezi zuby. Stála bez hnutí a rychlými tahy kouřila cigaretu.
"Pomoz mi, Ellen," mumlal Tirol. "Něco se mi stalo... nepamatuji se, co. Něco mě praštilo do hlavy."
"Však on si vzpomene," vzdechla Ellen.

BEAM ŘEKL: "Mohu tu věc odnést Ackersovi tak, jak je. Můžete mu říci, na co je – co to udělalo. To by mělo stačit. To s tím Lantanem mu neprojde."
Ale sám tomu nevěřil. Ackers by musel přiznat chybu, základní chybu, a pokud by vyšlo najevo, že se s Lantanem mýlil, byl by zruinován. A zrovna tak, v jistém smyslu, celý systém identifikace. Šlo ho ošidit, a byl ošizen. Ackers byl nesmlouvavý a zuby nehty by se držel svých faktů: k čertu s Lantanem. K čertu s abstraktní spravedlností. Důležitější je ochránit kulturní kontinuitu a udržet společnost v plynulém chodu.
"Tirolovo zařízení. Víte, kde je?"
Pokrčila rameny.
"Jaké zařízení?"
"Tahle věc–" ukázal prstem na S – "byla někde vyrobena."
"Tady ne. Tirol ji nevyrobil."
"Dobrá," řekl rozvážně. Zbývalo jim asi šest minut, než dorazí doktor a záchranka. "Kdo to teda vyrobil?"
"Ta slitina byla vyvinuta na Bellatrixu." Mluvila trhavě, slovo po slovu. "Tvoří slupku, která chrání stroj z vnějšku jako bublina. Ta slupka, to je ten televizní přístroj. Nasaje se dovnitř do zásobníku a vznikne S. Připraven jednat."
"Kdo to vyrobil?" opakoval.
"Továrna na automatické nástroje na Bellatrixu... společnost spadající pod Tirolovu organizaci. Vyrábí se jako hlídací psi. Používají je plantážníci na odlehlých planetách. Hlídají. Chytají pytláky."

BEAM ŘEKL: "Takže je nemontují pro jednotlivce."
"Ne."
"Tak kdo potom smontoval tohohle, aby zabil Heimieho? Továrna určitě ne."
"Tenhle byl vyroben tady."
Napřímil se a zvedl přenosný televizní přístroj. "Pojďte. Odveďte mě tam, kde ho Tirol nechal upravit."
Žena chvíli nereagovala. Chytil ji za paži a táhl ke dveřím. Vytrhla se mu a mlčky na něj zírala.
"No tak," naléhal a strkal ji před sebou na chodbu. Když zavíral dveře, tím televizním přístrojem do nich vrazil. Sevřel ho ještě pevněji a následoval Ellen Ackersovou.
MĚSTO BYLO ZANEŘÁDĚNÉ a pobořené. Několik obchodů, čerpací stanice, bary, tančírny. Bylo vzdálené dvě hodiny letu od New Yorku a jmenovalo se Olum.
"Zahněte doprava," řekla Ellen apaticky. Zírala ven na neonové nápisy, ruku opřenou o okenní rám lodi. Letěli nad obchodním domem a opuštěnými ulicemi. Svítilo jen málo světel. Na křižovatce Ellen přikývla a Beam s lodí přistál na jedné střeše.
Pod nimi se rozkládal zchátralý, špinavý, dřevěný obchod. Ve výloze stála cedule s oprýskaným nápisem:

ZÁMEČNICTVÍ BRATRŮ FULTONŮ. Před cedulí byly vystavené různé kliky, zámky, klíče, pily a natahovací budíky. Někde v nitru obchodu blikalo žluté noční světlo.
"Tudy," řekla Ellen. Vystoupila z lodi a sestupovala po vratkých dřevěných schodech. Beam položil přenosný televizní přístroj na podlahu, zamkl dveře a následoval ženu po schodech dolů. S rukou na zábradlí sestoupal k zadnímu vchodu. Kolem se válely staré plechovky a balíky promočených novin, svázaných provázkem. Ellen odemkla dveře a začala si hmatem hledat cestu dovnitř.
Nejdříve se ocitl v zatuchlém, těsném skladišti. Všude byly nahromaděné role drátů a pláty plechu. Vypadalo to tam jako na smetišti. Následovala úzká chodba a potom vstoupil do dílny. Ellen zvedla ruku nad hlavu a chvíli tápala po vypínači na provázku. Světlo se s cvaknutím rozsvítilo. Napravo byl dlouhý, odpadky posetý ponk s ruční bruskou na jednom konci, dále se svěrákem a pilkou na klíčové dírky. Před ponkem stály dvě dřevěné stoličky a na podlaze byly bez zjevného pořádku poházené napůl smontované strojní mechanismy. Dílna byla špinavá, zaprášená a zastaralá. Na hřebíku na zdi visel ošoupaný modrý plášť: pracovní plášť mechanika.
"Tady," řekla Ellen hořce. "Tady si to Paul nechal vyrobit. Tuhle dílnu vlastní Tirolova organizace. Tenhle brloh patří k jejich majetku."

BEAM PŘISTOUPIL k ponku. "Aby provedl úpravy, musel mít Tirol záznam Heimieho nervového vzorce." Začal obracet skleněné lahvičky. Na rozežraný povrch ponku se sypaly šroubky a těsnění.
"Získal ho z Heimieho dveří," řekla Ellen. "Provedl analýzu Heimieho zámku a odvodil jeho vzorec z nastavení západky."
"A kdo otevřel S?"
"Je tu jeden starý mechanik," řekla Ellen. "Malý, seschlý stařík. Řídí tenhle obchod. Patrick Fulton. On do S zavedl to omezení."
"Omezení?" zeptal se Beam.
"S nesměl zabíjet lidi. Heimie byl výjimka. Při setkání s kýmkoliv jiným S zaujímal svoji ochrannou podobu. Pro použití v pustině by ho samozřejmě nastavili na něco jiného, ne na televizní přijímač." Vybuchla v náhlý, skoro hysterický smích. "Ano, to by vypadalo opravdu zvláštně, televizní přístroj, posazený v lese do trávy. Spíše by použili tvar kamene nebo kusu dřeva."
"Kámen," řekl Beam. Dokázal si to představit. S, pokrytý mechem, čeká. Čeká celé měsíce, roky, a potom, už celý zvětralý větrem a deštěm, konečně zaznamená přítomnost lidské bytosti. A v tom okamžiku S přestane být kamenem a jediným rychlým pohybem se z něj stane krabička, stopu široká a dvě stopy dlouhá. Přerostlá krabička keksů, která vyrazí vpřed-

ALE PŘECE to ještě nebylo všechno. "Ty falešné stopy," řekl. "Ta barva, vlas a tabák, které tam zanechal. Kde se v něm vzaly?"
Ellen řekla ostrým hlasem: "Majitel pozemku zavraždil pytláka, a to byl v očích zákona zločin. A tak S zanechal stopy. Otisky drápů. Zvířecí krev. Zvířecí chlupy."
"Bože," řekl s odporem. "Zvíře zabiják."
"Medvěd, divoká kočka – cokoliv domorodého, bylo to různé. Predátor oblasti, přírodní výběr." Dotkla se prstem kartónové krabice pod ponkem. "Je to tady uvnitř, tedy alespoň bylo. Destička s nervovým vzorcem, vysílač, odložené součástky S, schémata."
Krabice byla lodní přepravka. Její původní obsah byl pryč a na jeho místě byla ještě jedna menší, pečlivě zabalená krabice, izolovaná proti vlhkosti a případnému zamoření škůdci. Beam odtrhl kovovou fólii a viděl, že našel, co hledal. S úzkostlivou opatrností vydal obsah krabice a rozložil ho na ponku mezi pájedla a vrtáky.
"Je tam všechno," řekla Ellen nevzrušeně.

"MOŽNÁ," ŘEKL, "že bych vás z toho mohl vynechat. Zanesu tohle a ten televizní přístroj Ackersovi a zkusím to bez vašeho svědectví."
"Jistě," řekla unaveně.
"Co budete dělat vy?"

"No, k Paulovi se vrátit nemohu, takže mi toho moc nezbývá."
"To vydírání byla chyba."
Zablesklo se jí v očích. "Jasně."
"Pokud Ackers propustí Lantana," uvažoval Beam, "bude muset rezignovat. Pak vám pravděpodobně dovolí rozvod. Už to pro něj nebude důležité, tak jako tak."
"Já–" začala. Pak se zarazila. Její obličej jako by náhle ztratil barvu, jako by z něj zmizela všechna krev. Zvedla jednu ruku a pootočila hlavu, ústa otevřená nedokončenou větou.
Beáni natáhl ruku a rychle zhasl stropní světlo. Také to slyšel, stejně jako Ellen Ackersová. Vratké schodiště před zadním vchodem zaskřípalo a někdo teď těžkopádně postupoval ze skladiště do haly.

TĚŽKÝ MUŽ, pomyslel si. Pomalý, ospalý muž, krátí opatrně krok za krokem, oči skoro zavřené, obrovské tělo pod oblekem ochablé. Pod drahým tvídovým oblekem, pomyslel si. Mužovo tělo se rýsovalo ve tmě. Beam ho neviděl, ale cítil ho tam. Cítil, jak vyplnil dveře a zastavil se. Prkna zavrzala pod jeho váhou. Beam stál jako přimrazený a přemýšlel, jestli Ackers už všechno ví a odvolal svůj rozkaz, nebo jestli ten muž unikl sám, za pomoci vlastní organizace.
Muž znovu vykročil a promluvil hlubokým, křaplavým hlasem. "Uf,"řekl Lantano. "Zatraceně."
Ellen začala ječet. Beam si dosud neuvědomil, co to je. Šmátral po světle a divil se, proč se nechce rozsvítit. Praskla žárovka, napadlo ho. Škrtl zápalkou. Zápalka se vznítila a on začal hledat Ellenin zapalovač. Byl v její kabelce a jemu trvalo několik mučivých vteřin, než ho vytáhl.
Nepolepšitelný S se k nim pomalu přibližoval se vztyčeným receptorem. Znovu se zastavil a otočil se kolem své osy čelem k ponku. Už neměl tvar televizního přístroje. Vzal na sebe opět podobu krabičky keksů.
"Ta destička," zašeptala Ellen Ackersová. "On reaguje na tu destičku."

S BYL VYRUŠEN příchodem Heimieho Rosenburga. Ale Beam stále cítil přítomnost Davida Lantana. Ten velký muž byl stále v místnosti. Dojem přibližující se tíhy, pocit přítomnosti velké váhy a těžkopádnosti, která tam dorazila spolu se strojem, naznačovaly, že tam Lantano někde je. Beam upíral oči na stroj, který právě vyloučil kousek tkaniny a vtlačil ho do nedaleké hromady smetí. Podobně vyprodukoval i kapku krve, vlas a tabák, ale tyto věci byli příliš malé na to, aby je viděl. Pak stroj vytlačil stopu podrážky do prachu na zemi a zvedl hlaveň v přední části.
S rukou před očima Ellen Ackersová utekla z místnosti. Ale stroj si jí vůbec nevšímal. Otočil se k ponku a vystřelil. Z hlavně vyletěla výbušná střela a zaryla se do hromady sutin na ponku. Střela detonovala. Na zem se snesla sprška kousků drátů a hřebíků.
Heimie je mrtev, pomyslel si Beam a díval se dál. Stroj pátral po destičce se snahou lokalizovat a zničit umělé nervové záření. Natočil se, váhavě snížil hlaveň a pak znovu vystřelil. Zeď za ponkem vybuchla a snesla se na zem.
Beam se zapalovačem v ruce vykročil k S. Stroj ho zaznamenal receptorem a ustoupil. Jeho obrysy se zachvěly, rozplynuly a horko těžko se přetvářely. Stroj chvíli zápasil sám se sebou a pak se opět objevil přenosný televizní přijímač. Ze stroje se ozval kvílivý zvuk plný mučivé bolesti. Objevily se konfliktní impulsy a stroj nebyl schopen učinit rozhodnutí.

STROJ BYL STIŽEN operační neurózou a rozpornost jeho reakcí ho ničila. V jistém smyslu měla jeho muka téměř lidskou podobu, ale Beam ho ani trochu nelitoval. Byl to jen mechanický vynález, který se snažil zároveň zaujmout obrannou i útočnou pozici. Byla to porucha několika kovových součástek, ne živého mozku. A byl to právě živý mozek, do čeho původně umístil svoji první střelu. Heimie Rosenburg byl mrtvý a nikdo druhý takový neexistoval. Beam přistoupil ke stroji a šťouchl do něho špičkou boty. Stroj zasyčel jako had. "Uf, zatraceně!" řekl. Valil se pryč z místnosti a do všech stran z něj pršely kousky tabáku. Když mizel v chodbě, začaly z něj padat kapky krve a šupinky modrého laku. Beam slyšel, jak se motá dokola a naráží do stěn jako slepý, zraněný živočich. Po chvíli vyšel za ním na chodbu.
Stroj se pohyboval v pomalém kruhu. Kolem sebe už vztyčil celou zeď drobných předmětů: kousky

látky, vlasy, vyhořelé zápalky, kousky tabáku, a to všechno slepené krví.
"Uf, zatraceně," řekl stroj hlubokým, mužným hlasem. Pokračoval v práci a Beam se vrátil do vedlejší místnosti.
"Kde je telefon?" zeptal se Ellen Ackersové.
Nepřítomně na něj zírala.
"Neublíží vám." Cítil se vyčerpaně a opotřebovaně. "Ocitl se v uzavřeném cyklu. Bude se v něm pohybovat, dokud se nevybije."
"Zbláznil se," pochopila a roztřásla se.
"Ne," řekl. "Ustupuje, snaží se skrýt."
Z chodby se ozvalo: "Uf. Zatraceně."
Beam nalezl telefon a zavolal Edwardu Ackersovi.

VYHNANSTVÍ ZNAMENALO pro Paula Tirola především procesí několika pásem absolutní tmy a potom zdlouhavý, k šílenství dohánějící interval; v jeho průběhu se mu kolem těla neuspořádaně vznášela čirá látka, která se plynule přetvářela v různé obrazce.
Doba mezi okamžikem, kdy ho Ellen Ackersová napadla, a chvílí, kdy byl vysloven rozsudek vyhnanství, byla v jeho mozku matná a nejasná. Jako stíny, které ho nyní obklopovaly a které nedokázal definovat.
Probudil se – napadlo ho – v Ackersově bytě. Ano, tak to bylo. A byl tam také Leroy Beam. Pak přišel doktor. A nakonec se ukázal Edward Ackers, aby zhodnotil situaci.
Obvázaný, na cestě na ministerstvo vnitra, zahlédl muže, který právě vycházel ven. Obrovská, baňatá postava Davida Lantana, který se vracel domů do svého luxusního, kamenného hradu a ke svému akru trávy.
Při pohledu na něj ucítil Tirol bodnutí strachu. Lantano si ho ale ani nevšiml. S výrazem hlubokého zamyšlení se nacpal do čekajícího auta a odjel.

"MÁTE TISÍC dolarů," říkal Edward Ackers unaveně během poslední fáze. Mezi stíny, vznášejícími se kolem Tirola, se vynořila Ackersová zkroucená tvář, obraz muže, odcházejícího ze scény. Ackers byl také zruinován, ale úplně jinak. "Zákon vám poskytuje tisíc dolarů, abyste mohl pokrýt své okamžité potřeby. Také objevíte kapesní slovník základních mimosystémových dialektů."
Ionizace samotná byla bezbolestná. Neměl z ní žádné vzpomínky, pouze prázdný prostor, tmavší než rozmazané obrazy na druhé straně.
"Vy mě nenávidíte," pronesl vyčítavě svá poslední slova k Ackersovi. "Zničil jsem vás. Ale... to jste nebyl vy." Zamotal se do slov. "Lantano. Zmanévrovat ale ne. Jak? Vy jste..."
Ale Lantano s tím neměl nic společného. Lantano se odšoural domů jako nezúčastněný divák. K čertu s Lantanem. K čertu s Ackersem a Leroyem Beamem a – váhavě – k čertu s paní Ackersovou.
"Páni," blábolil Tirol, když jeho tělo začalo opět nabývat fyzického tvaru. "Že jsme si spolu ale užili... co říkáš, Ellen?"
Potom se na něj snesla prudká, horká vlna slunečního – světla. Zkroucené tělo měl necitlivé, ochablé a netečné. Všude jen žluté, spalující sluneční světlo. Nic než tančící, oslepivý žár, který ho donutil rezignovat.

LEŽEL ROZTAŽENÝ uprostřed žluté jílovité cesty. Napravo od něj se v poledním slunci peklo suché pole povadlého obilí. Nad hlavou mu tiše kroužil párek velkých vypelichaných ptáků. V dálce se táhla řada holých kopců: kamenitá koryta a vrcholky, připomínající hromady prachu. Při jejich úpatí stál skrovný chomáč lidských příbytků.
Alespoň doufal, že to jsou lidské příbytky.
Když se zvedal na roztřesené nohy, dolehl mu k uchu sotva patrný zvuk. Po rozpálené prašné cestě přijíždělo nějaké auto. Tirol mu ostražitě a opatrně vyšel naproti.
Řidič byl člověk, hubený, skoro vychrtlý mladík se zrnitou tmavou kůží a těžkou masou vyšisovaných vlasů. Byl oblečený do špinavé plátěné košile a kombinézy. Na dolním rtu mu visela ohnutá nezapálená cigareta. Auto mělo spalovací motor a valilo se přímo z dvacátého století. Řidič s rachotem zastavil a

kriticky si Tirola prohlédl. Z autorádia se valil nářek laciné taneční hudby.
"Vy ste výběrčí daní?" zeptal se řidič.
"Ani nápad," řekl Tirol, uvědomuje si bukolickou nenávist k výběrčím daní. Ale – zarazil se – nemohl přiznat, že je vyhnanec ze Země. To znamenalo nechat se zavraždit, obvykle nějakým pitoreskním způsobem. "Já jsem inspektor," prohlásil. "Ministerstvo zdraví."
Řidič uspokojeně přikývl. "Všude je teď spousta obiložroutů. Už na ně máte nějakej postřik? Přicházíme o jednu úrodu za druhou."

TIROL SE VDĚČNĚ nasoukal do auta. "Neuvědomil jsem si, jaké je na slunci vedro," zamumlal.
"Máte přízvuk," zaregistroval mladík a nastartoval motor. "Odkud jste?"
"Vada řeči," řekl Tirol opatrně. "Jak daleko je to do města?"
"No, asi tak hodina cesty," odpověděl mladík, když se auto líně pohnulo.
Tirol se bál zeptat se na jméno planety. To by ho prozradilo. Ale cítil mučivou potřebu dozvědět se ho. Od domova ho mohly dělit dva hvězdné systémy, ale také dva miliony. Mohl být od Země daleko měsíc, ale také sedmdesát let. Samozřejmě, že se musel vrátit zpátky. Neměl v úmyslu stát se pachtýřem na nějaké zaostalé koloniální planetě.
"Pěknej vodvar," řekl mladík a ukázal na rádio, z něhož proudil příval nechutného jazzu. "To je Kalamínový Freddy a jeho Originální soubor přástevníka kreolského. Znáte tuhle skladbu?"
"Ne," zamumlal Tirol. Z všeho toho slunce, sucha a horka ho rozbolela hlava. A přímo úpěnlivě si přál vědět, kde je.

MĚSTO BYLO k zoufání maličké. Domy zchátralé, ulice špinavé. Nějaká domácí kuřata se potulovala sem a tam a hrabala v odpadcích. Pod lavičkou leželo něco jako pes. Zpocený a nešťastný, dorazil Paul Tirol k autobusové stanici a našel jízdní řády. Samé bezvýznamné údaje: názvy měst. Jméno planety na seznamu pochopitelně nebylo.
"Kolik stojí lístek na nejbližší letiště?" zeptal se netečného úředníka za okénkem pokladny.
Úředník se zamyslel. "Podle toho, jaký druh letiště potřebujete. Kam chcete jet?"
"Do Centra," řekl Tirol. "Centrum" byl termín, používaný pro sluneční soustavu.
Úředník nevzrušeně zakroutil hlavou. "Tady kolem není žádné mezisystémové letiště."
To Tirola zaskočilo. Očividně nebyl na ústřední planetě tohoto systému. "No," řekl, "tak mi dejte lístek na nejbližší meziplanetární letiště."
Úředník otevřel ohromnou knihu s jízdními řády. "A na kterou planetu systému chcete letět?"
"Na tu, která má mezisystémové letiště," řekl Tirol trpělivě.
"Tak to bude Venuše."

TIROL UŽASLE zvolal: "Takže tenhle systém–" Ale hned se zarazil, celý zklamaný, když si uvědomil, že v mnoha provinčních systémech, zejména v těch hodně dalekých, je zvykem dávat planetám jména podle originálních devíti v slunečním systému. Tahle planeta se jmenovala pravděpodobně "Mars", "Jupiter" nebo "Země", to záleželo na její poloze v systému. "Dobře," zakončil to Tirol. "Jeden lístek na – Venuši."
Venuše, nebo to, co bylo za Venuši vydáváno, byl pustý měsíc, ne větší než asteroid. Nad měsícem visel tmavý mrak metalického oparu, který zastiňoval slunce. Kromě důlních a slévárenských provozoven byla planeta pustá. Holý povrch krajiny narušovalo jen několik ponurých chatrčí. Neutuchající vítr roznášel do všech stran staré krámy a odpadky. .
Ale bylo tam mezisystémové letiště, které spojovalo planetu s nejbližšími hvězdnými sousedy a také, a to hlavně, s celým zbytkem vesmíru. V této chvíli odlétala velká nákladní loď.
Tirol přistoupil k pokladně. Rozložil před sebe většinu svých zbývajících peněz a řekl: "Chci jeden lístek směrem k Centru. Tak daleko, jak to půjde."
Úředník začal počítat. "Je důležité jakou třídou?"
"Ne," odpověděl a otřel si čelo.
"Jak rychle?"
"Ne." Úředník mu podal lístek: "Na tuhle letenku se dostanete až do systému Betelgeuze."

"To je fajn," řekl Tirol a přemýšlel, co bude dělat potom. Ale přinejmenším odtamtud mohl kontaktovat svoji organizaci. Tam už bude zpátky ve zmapovaném vesmíru. Ale nyní byl téměř zlomený. Navzdory horku cítil osten ledového strachu.

ÚSTŘEDNÍ PLANETA systému Betelgeuze se jmenovala Plantagenet III. Byl to vzkvétající klíčový uzel pro osobní transportéry, dopravující osadníky na zaostalé koloniální planety. Jakmile jeho loď přistála, rozběhl se Tirol ke stanici taxislužby.
"Odvezte mě do Tirolových závodů," rozkázal a modlil se, aby tam byla nějaká filiálka. Musela tam být, ale možná operovala pod jiným jménem. Už před lety ztratil přehled nad detaily svého rozpínajícího se království.
"Tirolovy závody," opakoval řidič zamyšleně. "Ne, nic takového neznám, pane."
Tirol se omráčeně zeptal:
"A kdo tady obchoduje s otroky?"
Řidič si ho zkoumavě prohlížel. Byl to scvrklý, vysušený malý muž s brýlemi. Za nimi koukala malá, bezvýrazná očička. "Tedy, slyšel jsem, že se člověk může nechat vyvézt ze systému bez papírů. Je tady lodní kontrahent... jménem–" Zamyslel se. Tirol mu roztřesenou rukou podal svoji poslední bankovku.
"Spolehlivý export-import."
To byla jedna z Lantanových filiálek. Hrůzou zkamenělý Tirol se zeptal: "A to je všechno?"
Řidič přikývl.

TIROL SE JAKO omámený odpotácel od auta. Letištní budovy kolem něj tančily. Posadil se na lavičku a zkoušel popadnout dech. Srdce mu pod kabátem tlouklo jako o závod. Zkusil se nadechnout, ale vzduch se mu bolestivě zarazil v krku. Modřina na hlavě, kam ho uhodila Ellen Ackersová, mu začala pulsovat. Byla to pravda a on si to konečně začínal uvědomovat. Už se nikdy na Zem nedostane. Zbytek života stráví v tomhle primitivním světě, zcela odříznutý od své organizace a od všeho, co postavil během dlouhých let práce.
A pak si uvědomil, když se tak pokoušel dýchat, že zbytek jeho života nebude dlouhý.
Vzpomněl si na Heimieho Rosenburga.
"Zradil," řekl a dusivě se rozkašlal. "Zradil jsi mě. Slyšíš to? Jsem tady kvůli tobě. Je to tvoje chyba. Nikdy jsem tě neměl najímat."
Vzpomněl si na Ellen Ackersovou. "Ty taky," zalapal po dechu a rozkašlal se. Seděl na lavičce, střídavě kašlal a prudce oddychoval a vzpomínal na lidi, kteří ho zradili. Byly jich stovky.

OBÝVACÍ POKOJ Davida Lantana byl zařízený s vytříbeným vkusem. Vzácné nádobí z konce devatenáctého století lemovalo stěny na polici z tepaného kovu. David Lantano večeřel za svým starožitným stolem ze žluté umělé hmoty a chrómu. Beama však nejvíce ohromilo vystavené ovoce. Lantano byl v dobré náladě a jedl opravdu s chutí. Pod krkem měl zastrčený plátěný kapesník a neustále cintal a říhal. Krátké období jeho věznění skončilo. Jedl, aby dohonil, co zameškal.
Byl informován – nejprve svými vlastními lidmi a potom i Beamem – že Tirol byl úspěšně vynesen až za bod návratu. Tirol se tedy už nevrátí, to bylo pro Lantana radostné. Cítil k Beamovi jisté sympatie. Škoda, že odmítl nabízené jídlo.
Beam řekl rozmrzele: "Je tu pěkně."
"Mohl byste mít něco takového," podotkl Lantano.
Na stěně visel zarámovaný arch starověkého papíru, chráněný heliovým sklem. Byl to první výtisk básně Ogdena Nashe, sběratelská perla, která patřila spíše do muzea. Tento kus papíru vyvolal v Beamovi smíšený pocit touhy a averze.
"Ano," souhlasil Beam. "Mohl bych mít něco takového." Tohle, pomyslel si, nebo Ellen Ackersovou nebo místo na ministerstvu nebo možná všechno najednou. Edward Ackers odešel do penze a souhlasil s rozvodem. Lantano byl mimo nebezpečí. Tirol byl ve vyhnanství. Zamyslel se, co by si skutečně přál.
"Mohl byste to dotáhnout daleko."
"Daleko jako Paul Tirol?"

Lantano se zahihňal a zívl.
"Zajímalo by mě, jestli po něm zbyla nějaká rodina," řekl Beam. "Nějaké děti." Měl na mysli Heimieho.

LANTANO SE NATÁHL přes stůl k míse s ovocem. Vybral si broskev a pečlivě ji otřel o rukáv županu. "Vezměte si broskev," řekl.
"Ne, díky," odmítl Beam podrážděně.

LANTANO SI BROSKEV prohlédl, ale nekousl si. Broskev byla vyrobená z vosku. Všechno ovoce v míse byly jen napodobeniny. Nebyl ve skutečnosti tak bohatý, jak předstíral, a mnoho uměleckých děl v místnosti byly pouhé falzifikáty. Pokaždé, když nabízel návštěvníkovi ovoce, riskoval, že se všechno prozradí. Vrátil broskev do mísy, opřel se pohodlně v křesle a usrkl trochu kávy.
Pokud Beam neměl žádné plány, tak on je měl určitě, a teď, když byl Tirol pryč, měly jeho plány větší naději na úspěch než kdy jindy. Tělem se mu rozlil sladký pocit klidu a pohody. Jednoho dne, pomyslel si, a nebude to trvat dlouho, bude ovoce v míse pravé.

VÁLKA S FNOLY
KAPITÁN EDGAR LIGHTFOOT ze CIA řekl:
"Zatraceně. Fnolové jsou tu zase, majore. Obsadili Provo v Utahu."
Major Hauk s povzdechem pokynul sekretářce, aby mu ze zamčeného archivu přinesla jejich složku.
"Jakou podobu na sebe vzali tentokrát?" zeptal se rázně.
"Podobu maličkých obchodníků s nemovitostmi," odpověděl Lightfoot.
Naposledy, vzpomínal major Hauk, to byli pracovníci u benzínové pumpy. Tak to bylo s Fnoly pokaždé. Jakmile jeden z nich přijal nějaký tvar, přijali ho i všichni ostatní. Samozřejmě, že to mužům od CIA ohromně usnadňovalo pátrání. Ale také to způsobovalo, že Fnolové vypadali hloupě – a Hauk nerad bojoval proti hloupému nepříteli. Byla to vlastnost, která měla tendenci rozšířit se na obou stranách, a dokonce i v jeho vlastní kanceláři.
"Myslíte, že bychom se s nimi mohli dohodnout?" položil Hauk napůl řečnickou otázku. "Mohli bychom Provo v Utahu obětovat, pokud by byli ochotni omezit se na tuto oblast. Mohli bychom dokonce přidat i jisté části Salt Lake City. Myslím ty, které jsou vydlážděné těmi ohavnými starými cihlami."
Lightfoot odvětil: "Fnolové nikdy nedělají kompromisy, majore. Jejich cíl je nadvláda nad sluneční soustavou. Odjakživa."
Slečna Smithová se nahnula majoru Haukovi přes rameno: "Tady jsou ty dokumenty, pane." Volnou rukou si přitiskla vršek blůzy k tělu gestem, které vyjadřovalo buď pokročilou tuberkulózu nebo pokročilou cudnost. Různé příznaky poukazovaly spise na to druhé.
"Slečno Smithová," posteskl si major Hauk, "tady jsou Fnolové, kteří se pokouší obsadit sluneční soustavu, a já dostávám jejich spisy z rukou ženy s dvaačtyřiceti palcovým poprsím. Nezdá se vám, že to je maličko schizofrenní – alespoň pro mě?" Opatrně od ní odvrátil oči se vzpomínkou na svou ženu a dvě děti. "Noste ještě něco odsud nahoru," řekl jí. "Nebo se zaviňte do obinadel. Můj bože, buďme přece rozumní. Zůstaňme nohama na zemi."
"Ano, majore," řekla slečna Smithová. "Ale vzpomeňte si. Byla jsem náhodně vybrána ze zaměstnanců CIA. Nežádala jsem o místo vaší sekretářky."
Major Hauk s kapitánem Lightfootem po boku otevřel na stole desky s materiály o Fnolech.
Jeden takový Fnol stál v newyorském zábavním parku. Byl dvě stopy vysoký, vycpaný a chráněný v obytné skleněné kabině. Školní děti ho zbožňovaly. Stál tam už celé roky, s pistolí namířenou na nevinné pozemšťany. Když děti stiskly příslušné tlačítko, pozemšťané (nikoliv vycpaní, ale umělí) se rozprchli, načež je Fnol rozstřílel tou svou moderní solární pistolí... a postavy se vrátily do původní statické polohy, připravené začít znovu a znovu.
Major Hauk to představení viděl a neměl z něho dobrý pocit. S Fnoly, jak neustále opakoval, nebyla žádná legrace. I když na nich bylo něco – totiž, Fnol byl idiotský živočišný druh. To byla podstata. Ať imitoval, co chtěl, vždycky si zachoval svoji trpasličí velikost. Vypadal vždy jako suvenýr, který se rozdává při slavnostním otevření obchodního domu spolu s balónky a purpurovými orchidejemi. Nebylo

pochyb, přemýšlel major Hauk, že to byla jeho metoda na přežití. Fnolovy protivníky to zcela odzbrojovalo. Už jenom to jméno. Prostě nebylo možné brát je vážně. Dokonce ani v tomto okamžiku, kdy v podobě malých obchodníků s nemovitostmi zamořili Provo v Utahu.
Hauk nařídil: "Zajměte Fnola v jeho současném přestrojení, Lightfoote, a přiveďte ho ke mně. Já to s ním projednám. Přiznávám, že bych tentokrát nejraději kapituloval. Už s nimi bojuji dvacet let. Jsem opotřebovaný."
"Pokud si ho necháte předvést tváří v tvář," varoval ho Lightfoot, "mohl by vás úspěšně okopírovat a to by byl konec. Museli bychom vás zničit oba, abychom měli stoprocentní jistotu."
Hauk zamyšleně řekl: "Domluvím si teď s vámi klíčové slovo, kapitáne. To slovo je mastikovat. Použiji ho ve větě... například: Všechny tyto údaje je třeba důkladně mastikovat. Fnolové ho nebudou znát – nemám pravdu?"
"Ano, majore," zasalutoval kapitán Lightfoot a okamžitě opustil budovu CIA.
Spěchal k vrtulníku na nedaleké plošině, aby zahájil cestu do města Provo v Utahu.
Ale začínal mít neblahé tušení.

KDYŽ VRTULNÍK přistál na konci kaňonu u města Provo, okamžitě se k němu přiblížil muž, vysoký dvě stopy, v šedivém obleku a s kufrem v ruce.
"Dobrý den, pane," zapípal Fnol. "Nechtěl byste se podívat na nějaké pozemky? Všechny s výhledem do údolí. Lze je rozparcelovat do–"
"Nastup do vrtulníku," řekl Lightfoot a namířil na Fnola armádní pětačtyřicítku.
"Poslouchej, příteli," řekl Fnol vesele. "Vidím, že jsi se ještě nikdy opravdu hluboce nezamýšlel nad smyslem naší návštěvy na vaší planetě. Co kdybychom zašli do kanceláře a na chvíli se posadili?" Fnol ukázal na nedalekou nízkou budovu, ve které Lightfoot uviděl stůl a židle. Nade dveřmi byl nápis:

RANNÍ PTÁČE
ZUŠLECHŤOVÁNÍ PŮDY
AKCIOVÁ SPOLEČNOST

"Ranní ptáče dál doskáče," prohlásil Fnol. "A kořist připadne vítězi, kapitáne Lightfoote. Přírodní zákony mluví jasně. Pokud se nám podaří zamořit vaši planetu a přečíslit vás, budeme mít všechny evoluční a biologické potenciály na své straně." Fnol zářil veselím.
"Ve Washingtonu je jistý major CIA, který tě chce vidět."
"Major Hauk nás už dvakrát porazil," připustil Fnol, "Respektujeme ho. Ale je to jen hlas, vyjící v poušti. Tedy alespoň v této zemi. Víte stejně dobře jako já, kapitáne, že průměrný Američan se při pohledu na to představení v zábavním parku pouze chápavě usměje. Mezi lidmi neexistuje žádný strach z ohrožení."
Mezitím k nim přistoupili další dva Fnolové, také v podobě drobných obchodníků s nemovitostmi, v šedivých oblecích a s kufry v rukou. "Podívej," řekl jeden druhému. "Charley zajal pozemšťana."
"Ne," nesouhlasil jeho společník, "to pozemšťan zajal jeho."
"Všichni tři si nastupte do vrtulníku," rozkázal Lightfoot a zamával jim před očima svou pětačtyřicítkou.
"Děláte chybu," řekl první Fnol a zavrtěl hlavou. "Ale jste ještě mladý, dospějete v pravý čas." Udělal pár kroků k vrtulníku. Pak se najednou prudce obrátil a vykřikl: "Smrt pozemšťanům!"
Z jeho kufru se zablesklo a kolem Lightfootova ucha zasvištěl paprsek čisté solární energie. Lightfoot rychle padl na jedno koleno a zmáčkl spoušť pětačtyřicítky. Fnol, už ve dveřích vrtulníku, spadl po hlavě dolů a zůstal ležet vedle svého kufru. Druzí dva Fnolové sledovali, jak Lightfoot opatrně odkopl kufr stranou.
"Je mladý," řekl jeden ze zbylých Fnolů, "ale má rychlé reflexy. Viděl jsi, jakým způsobem padl na to koleno?"
"S pozemšťany není legrace," souhlasil druhý. "Máme před sebou těžkou bitvu."
"Když už jste tady," řekl první ze zbylých Fnolů Lightfootovi, "co kdybyste složil malou zálohu na kus hodnotné, neobdělávané půdy, kterou máme na seznamu? Byl bych moc rád, kdybyste se na ni podíval. Možnost zavedení vody a elektřiny za lehký příplatek."

"Nastupte do vrtulníku," opakoval Lightfoot a neochvějně na ně mířil zbraní.

V BERLÍNĚ PŘISTOUPIL jeden Oberstleutnant SHD (Sicherheitsdienst) – německé bezpečnostní služby – ke svému nadřízenému, zasalutoval po římském způsobu a zameldoval: "General, die Fnolen sind wieder zurück. Was sollen wir jetzt tun?"
"Fnolové jsou zpátky?" vyděsil se Hochflieger. "Už zase? Ale vždyť jsou to teprve tři roky, co jsme odhalili jejich centrum a vyhladili je." Generál Hochflieger vyskočil a začal s rukama za zády přecházet po své kanceláři v přízemí budovy Bundesrat Gebaude. "A v jaké podobě tentokrát? Jako zástupci ministra pro domácí finance jako předtím?"
"Ne, pane," řekl Oberstleutnant. "Přišli jako inspektoři továrny VW. Hnědý oblek, desky, silné brýle, střední věk. Velmi čilí. A jako předtím, nur šest desetin metru vysocí."
"Co na těch Fnolech nesnáším," řekl Hochflieger, "je jejich nemilosrdné používáni vědy, zejména medicínských technologií, v zájmu ničení. Tou virovou infekcí, kterou rozptýlili do lepidla těch pestrobarevných pamětních známek, nás skoro dostali."
"Šílená zbraň," souhlasil jeho podřízený, "ale poněkud příliš fantastická na to, aby byla úspěšná. Tentokrát se pravděpodobně spolehnou na drtivý útok, spojený s absolutně přesným časovým harmonogramem."
"Selbsverstandlich," souhlasil Hochflieger. "Ale přesto musíme jednat a porazit je. Informujte Terpol."
Terpol byla organizace kontrarozvědky, rozšířená po celé Zemi, s centrálou na Měsíci. "Kde přesně jste je vypátrali?"
"Zatím jen ve Schweinfurtu."
"Možná bychom mohli oblast Schweinfurtu vyhladit."
"Objeví se někde jinde."
"Pravda," dumal Hochflieger. "Co musíme udělat, je úspěšné zakončení Operace Hundefutter."
Hundefutter vyvinul pro západoněmeckou vládu poddruh pozemšťanů, vysokých šest desetin metru a schopných přijímat rozmanité podoby. Měli být použiti k infiltraci do systému fholí aktivity a zničit ho zevnitř. Hundefutter, financovaný Kruppovou rodinou, byl pro tento okamžik držen ve stavu pohotovosti.
"Nechám aktivovat Kommando Einsatzgruppe II," řekl jeho podřízený. "Mohou – jako kontra-Fnolové – ihned začít pronikat do řad Fnolů v oblasti Schweinfurtu. Do západu slunce by situace měla být pod naší kontrolou."
"Grüss Gott," řekl Hochflieger a přikývl. "Nuže, ať se dá kommando do práce. A my budeme pozorně sledovat, jak akce probíhá."
Pokud to nevyjde, pomyslel si, budeme muset nasadit mnohem tvrdší prostředky.
V sázce je přežití naší rasy, řekl si Hochflieger sám pro sebe. Následující čtyři tisíce let se budou odpočítávat podle hrdinského činu člena SHD v této hodině. A možná to budu já sám.
Procházel se po místnosti a opájel se touto představou.

MÍSTNÍ ŠÉF Občanské národní organizace na ochranu demokratického procesu – NNBNDL – ve Varšavě četl už po několikáté šifrovaný dálnopis. Seděl za stolem, pil čaj a svačil sladké rohlíky s polskou šunkou. Tentokrát v převlečení za šachisty, řekl si Sergej Nicov pro sebe. A každý Fnol provádí otevření královnou. Qp na Q3... slabé otevření, pomyslel si, zvlášť proti Kp na K4, dokonce i kdyby táhli bílými. Ale-
I tak to byla potenciálně nebezpečná situace.
Na kus papíru na stole napsal: vyberte z populace třídu šachistů, kteří používají otevření královnou. Pro Hnutí na obnovu lesa, rozhodl se. Fnolové jsou malí, ale mohou sázet stromky... musíme je nějak využít. Sazenice. Mohli by pěstovat slunečnicové sazenice pro náš podnik s rostlinnými oleji.
Jediný rok těžké fyzické práce, pomyslel si, a příště si to raději dvakrát rozmyslí, než Zemi napadnou znovu.
Na druhou stranu bychom se s nimi mohli dohodnout. Nabídnout jim alternativu za práci na obnově lesa. Mohli by vstoupit do armády jako speciální oddíl a být nám ku prospěchu v divokých horách v Chile. Jsou vysocí jen šedesát jeden centimetr, takže by se jich do jediné nukleární transportní ponorky vešlo

velké množství... ale je možné Fnolům důvěřovat?
To, co na Fnolech nejvíce nesnášel – a naučil se je znát při předchozí invazi na Zemi – byla jejich záludnost. Minule na sebe vzali fyzickou podobu souboru folklórních tanečníků... ,a jací tanečníci se z nich vyklubali! V Leningradě zmasakrovali obecenstvo dříve, než mohl kdokoliv zasáhnout. Muži, ženy a děti, všichni na místě zabiti zbraněmi důmyslného tvaru a pevné, ačkoliv jednotvárné konstrukce, maskované do folklórních nástrojů pětistrunného typu.
Už se to nemohlo nikdy opakovat. Všechny demokratické země teď byly ve střehu. Byly sestaveny týmy mladých lidí, které zachovávaly neustálou bdělost. Ale něco nového – jako tihle falešní šachisté – by mohlo uspět. Zvláště v malých východních republikách, kde byli šachisté nadšeně vítáni.
Z tajné zásuvky stolu vytáhl Sergej Nicov speciální telefon bez číselníku, zvedl sluchátko a řekl do mluvítka: "Fnolové jsou v oblasti Severního Kavkazu. Radím vám sešikovat tolik tanků, kolik bude možné. Zarazte jejich postup, až se pokusí o rozptýlení do okolí. Obkličte je, odřízněte přímo v centru a opakovaně je tímto způsobem oddělujte, dokud se neroztříští a nebude možné vyřídit si to s nimi po malých skupinkách."
"Ano, politický důstojníku Nicove."
Sergej Nicov zavěsil a vrátil se ke své – teď už studené – svačině.

KDYŽ KAPITÁN LIGHTFOOT pilotoval vrtulník zpátky do Washingtonu, jeden ze zatčených Fnolů se zeptal: "Jak je to možné, že ať přijdeme v jakékoliv masce, vy pozemšťané nás vždycky vypátráte? Už jsme se na vaší planetě objevili jako pracovníci u benzínové pumpy, inspektoři volkswagenu, šachoví velmistři, folklórní zpěváci s autentickými nástroji, nižší vládní úředníci a nyní jako obchodníci s nemovitostmi–"
Lightfoot se pousmál. "Je to vaší výškou."
"Tento pojem nám nic neříká."
"Jste jen dvě stopy vysocí!"
Oba Fnolové se chvilku radili a druhý z nich pak začal trpělivě vysvětlovat: "Ale výška je přece relativní. My jsme v naší dočasné podobě ztělesnili všechny absolutní vlastnosti pozemšťanů, a tak je logické–"
"Podívej se," řekl Lightfoot, "postav se sem vedle, mě." Fnol, v šedivém obleku a s kufrem v ruce, k němu opatrně přistoupil. "Saháš mi jen po kolenní čéšku," upozornil ho Lightfoot. "Já měřím šest stop. Jsi dvakrát menší než já. Ve skupině pozemšťanů bys vypadal jako Paleček v říši obrů."
"To je lidové pořekadlo?" zeptal se Fnol. "Raději si ho napíšu." Z kapsy u kabátu vytáhl slaboučké kuličkové pero, ne delší než zápalka. "Paleček v říši obrů. Podivné. Doufám, že až vymeteme vaši civilizaci, zachovají se v našich muzeích některé z vašich etnických obyčejů."
"Také doufám." Lightfoot si zapálil cigaretu.
Druhý Fnol se ozval hluboce zamyšleně: "Zajímalo by mě, jestli existuje nějaký způsob, jak bychom mohli vyrůst. Je to snad rasové tajemství, které si lidé chrání?" S pohledem na hořící cigaretu, klinkající se Lightfootovi mezi rty, Fnol řekl: "Je tohle způsob, jak dosáhnete vaší nepřirozené výšky? Tím, že zapálíte tuhle tyčku z lisovaných rostlinných vláken a vdechujete kouř?"
"Ano," řekl Lightfoot a podal cigaretu dvoustopému Fnolovi. "To je to naše tajemství. Kouřením cigarety se roste. Všichni naši potomci, zvláště školní mládež, kouří. Všichni mladí."
"Chtěl bych to vyzkoušet." Fnol si umístil cigaretu mezi rty a hluboce vdechl.
Lightfoot vytřeštil oči. Fnol byl nyní čtyři stopy vysoký a jeho společník ho okamžitě napodobil. Oba Fnolové byli dvakrát větší než před chvílí. Kouřením cigarety jejich výška zázračně vzrostla o celé dvě stopy.
"Děkuji," řekl Lightfootovi nyní čtyři stopy vysoký obchodník s nemovitostmi mnohem hlubším hlasem než dříve. "Děláme výrazné pokroky, nemyslíte?"
Lightfoot nervózně požádal: "Vrať mi tu cigaretu."

VE SVÉ KANCELÁŘI v budově CIA stiskl major Hauk tlačítko na svém stole a slečna Smithová okamžitě otevřela dveře a vstoupila do místnosti s blokem na diktáty v ruce.
"Slečno Smithová, kapitán Lightfoot je pryč. Teď vám to mohu říct. Fnolové tentokrát zvítězí. Jako

nejvyšší velitel zodpovědný za jejich porážku mám v úmyslu se vzdát a odejít do protibombového krytu, který byl postaven pro beznadějné situace, jako je tato."
"Je mi líto, že to říkáte, pane," řekla slečna Smithová a dlouhé řasy se jí zachvěly. "Pracovala jsem pro vás ráda."
"Ale vás se to týká také," vysvětloval Hauk. "Všichni pozemšťané budou smeteni. Naše porážka bude mít celosvětové měřítko." Otevřel šuplík stolu a vytáhl neotevřenou láhev skotské Bullock&Lade, kterou dostal jako dárek k narozeninám. "Nejdříve skoncuji s touto láhví whisky," informoval slečnu Smithovou. "Přidáte se ke mně?"
"Ne, děkuji, pane," odmítla slečna Smithová. "Je mi líto, ale nepiji. Alespoň ne ve dne."
Major Hauk se napil z papírového pohárku a potom si ještě přihnul z láhve, aby se ujistil, že je v ní skutečně whisky. Konečně láhev postavil. "Je těžké uvěřit, že budeme přitlačeni ke zdi tvory, kteří nejsou větší než domácí kočky, ale je to tak." Kývl zdvořile na slečnu Smithovou. "Odcházím do betonového protibombového krytu, kde, jak doufám, přežiji nadcházející všeobecné zhroucení života."
"Hodně štěstí, majore Hauku," popřála mu slečna Smithová poněkud znepokojeně. "Ale máte snad – v úmyslu nechat mě tu napospas těm Fnolům? Myslím–" Ostré hroty ňader se jí unisono rozkmitaly pod blůzou. "To od vás není hezké."
"Vy se Fnolů bát nemusíte, slečno Smithová. Koneckonců, dvě stopy vysoký–" Mávl rukou. "Dokonce i neurotická mladá žena by jen stěží mohla –" Rozesmál se. "Skutečně."
"Ale je to hrozný pocit," namítla slečna Smithová, "být opuštěna tváří v tvář něčemu takovému jako je nepřítel z naprosto jiné planety."
"Mám nápad," řekl major Hauk zamyšleně. "Zřejmě poruším mnoho přísných pravidel CIA a dovolím vám jít dolů do krytu se mnou."
Slečna Smithová okamžitě položila blok a tužku a přiběhla k majorovi. "Ach, majore, jak vám mohu poděkovat!"
"Pojďte za mnou." Major Hauk ve spěchu, který situace vyžadovala, zapomněl na láhev B&L.
Slečna Smithová se k němu přitiskla, když se poněkud vrávoravým krokem vydal na cestu chodbou a k výtahu.
"K čertu s whisky," mumlal. "Slečno Smithová, Vivian, bylo od vás moudré, že jste se jí ani nedotkla. V případě kortikotalamické reakce, kterou všichni prožíváme tváří v tvář ohrožení Fnoly, není whisky tím blahodárným balzámem, jakým obvykle bývá."
"Tady," řekla jeho sekretářka a vyklouzla mu zpod paže, aby mu pomohla a podepřela ho, zatímco čekali na výtah. "Zkuste stát klidně, majore. Už to nebude trvat dlouho."
"To máte tedy pravdu," souhlasil major Hauk. "Vivian, drahoušku."

KONEČNĚ PŘIJEL výtah. Byl to samoobslužný typ.
"Jste ke mně opravdu velice laskavý," podívala se vděčně slečna Smithová, když major Hauk stiskl správné tlačítko a výtah začal klesat.
"No, možná vám to prodlouží život," souhlasil major Hauk. "Samozřejmě, že tak hluboko pod zemí... průměrná teplota bude mnohem vyšší než na povrchu. Tato šachta dosahuje do hloubky několika set metrů, jako v dolech."
"Ale alespoň budeme žít," zdůraznila slečna Smithová.
Major Hauk si sundal sako a kravatu. "Připravte se na vlhký teplý vzduch. Dovolíte. Možná byste si měla raději odložit sako."
"Ano," slečna Smithová mu dovolila, aby jí gentlemansky sundal sako.
Výtah dorazil do krytu. Nikdo tu před nimi nebyl, naštěstí. Měli celý kryt jen pro sebe.
"Je tady opravdu dusno," řekla slečna Smithová, když major Hauk rozsvítil jediné slabé žluté světlo.
"Sakra." V šeru o něco klopýtla. "Je tu špatně vidět." Znovu o něco zakopla. Tentokrát padla na kolena.
"Nemohli bychom rozsvítit víc světel, majore?"
"Co, abychom přilákali Fnoly?" Major Hauk tápal ve tmě, dokud ji nenašel. Slečna Smithová se svalila na jeden z četných kavalců a šmátrala po zemi, aby našla ztracenou botu.
"Myslím, že se mi ulomil podpatek."

"Alespoň jste si zachránila život, když už nic jiného." Začal jí v šeru pomáhat se stahováním druhé boty, která teď byla zbytečná.
"Jak dlouho tady dole zůstaneme?" zeptala se slečna Smithová.
"Tak dlouho, dokud budou Fnolové u moci," informoval ji major Hauk. "Měla byste se raději převléknout do protiradiačního obleku, pro případ, že se ti mizerní mrňaví mimozemšťané pokusí o atomový útok na Bílý dům. Dovolte, odnesu vaši blůzu a sukni – někde by tu měly být kombinézy."
"Jste ke mně opravdu laskavý," vydechla slečna Smithová a podala mu blůzu a sukni. "Nemohu se z toho vzpamatovat."
"Myslím," řekl major Hauk, "že změním plán a vrátím se pro tu whisky. Budeme tady déle, než jsem očekával, a budeme něco takového potřebovat, až nám samota začne jít na nervy. Zůstaňte tady."
Tápal k výtahu.
„Nebuďte tam dlouho," zavolala za ním naléhavě slečna Smithová. "Cítím se tu sama hrozně bezmocná a nechráněná, a navíc nemůžu najít ten protiradiační oblek, o kterém jste mluvil."
"Budu hned zpátky," slíbil major Hauk.

NA PLOŠINĚ NAPROTI budově CIA přistála helikoptéra s kapitánem Lightfootem a dvěma zajatými Fnoly na palubě.
"Hněte sebou," rozkázal jim a zabodl jim služební pětačtyřicítku mezi drobná žebra.
"To je proto, že je větší než my, Lene," řekl jeden Fnol druhému. "Kdybychom byli stejně velcí jako on, neodvážil by se s námi takhle jednat. Ale my teď už známe – konečně – podstatu pozemské nadřazenosti."
"Ano," řekl druhý Fnol. "Tajemství vyšlo po dvaceti letech najevo."
"Čtyři stopy stále vypadají podezřele," řekl kapitán Lightfoot, ale v duchu přemýšlel. Když mohli v jediném okamžiku vyrůst ze dvou na čtyři stopy pouhým kouřením cigarety, co by jim mohlo zabránit vyrůst o další dvě? Pak by byli vysocí šest stop a vypadali by přesně jako my.
A je to všechno moje chyba, pomyslel si nešťastně.
Major Hauk mě zničí. A pokud ne přímo mě, tak moji kariéru určitě.
A přece pokračoval dál, jak jen nejlépe dovedl. Vyžadovala to slavná tradice CIA. "Vezmu vás přímo k majoru Haukovi," sdělil oběma Fnolům. "Ten bude vědět, co s vámi."
Když došli do kanceláře majora Hauka, nikdo tam nebyl.
"To je divné," řekl kapitán Lightfoot.
"Možná, že major Hauk zahodil flintu do žita," podotkl jeden z Fnolů. "Znamená snad něco tahle úzká, jantarově hnědá láhev?"
"To je úzká, jantarově hnědá láhev whisky," Lightfoot si ji pozorně prohlížel. "A nic neznamená. Ale–" odstranil víčko – "raději ji zkusím. Jen tak pro jistotu."
Když ji zkusil, všiml si, že ho Fnolové zaujatě pozorují.
"Tohle pozemšťané s oblibou pijí," vysvětloval Lightfoot. "To by vám nechutnalo."
"Možná," řekl jeden z Fnolů. "Ale zatímco jste pil z té láhve, získal jsem váš služební revolver. Ruce vzhůru."
Lightfoot neochotně zvedl ruce nad hlavu.
"Dejte nám tu láhev," řekl jeden Fnol. "Vyzkoušíme ji sami. Nic si nebudeme odpírat. Když se to tak vezme, pozemská kultura před námi leží jako na dlani."
"Napijte se a je s vámi konec," řekl Lightfoot zoufale.
"Jako po té hořící trubičce s rostlinnou náplní?" řekl bližší Fnol s opovržením.
Lightfoot sledoval, jak on a jeho společník vyprazdňují láhev.
Přesně jak se obával, stáli tam nyní vysocí šest stop. A bylo jasné, že všude na celém světě všichni Fnolové získali stejnou výšku. Kvůli němu bude invaze Fnolů tentokrát úspěšná. Zničil Zemi.
"Na zdraví," řekl první Fnol.
"Až do dna," řekl druhý. "Ať nám slouží." Pozorně si prohlíželi Ligtfoota. "Scvrkl se do naší velikosti."
"Ne, Lene," řekl druhý. "My jsme vyrostli do té jeho."
"Takže jsme všichni stejně velcí," řekl Len. "Konečně úspěch. Kouzelná obranná schopnost pozemšťanů

– jejich nepřirozená velikost – byla odstraněna."

V TEN OKAMŽIK nařídil nějaký hlas: "Zahoď ten revolver." Major Hauk vstoupil do místnosti za zády dvou naprosto opilých Fnolů.
"Tedy ať se propadnu," zamumlal první Fnol. "Podívej, Lene, to je ten člověk, zodpovědný za naše předchozí porážky."
"A je malý," řekl Len. "Malý jako my. Teď jsme všichni malí. Totiž, teď jsme všichni velcí, zatraceně, vždyť je to to samé. V každém případě jsme stejně vysocí." Skočil k majoru Haukovi-
Major Hauk vystřelil. Fnol jménem Len upadl. Byl naprosto a zcela neodvratně mrtvý. Zbyl jen jeden ze zatčených Fnolů.
"Edgare, oni se zvětšili," řekl major Hauk celý bledý. "Proč?"
"To jsem zavinil já," přiznal Lightfoot. "Poprvé díky cigaretě, podruhé díky whisky – vaší whisky, majore, té, kterou vám dala vaše žena k posledním narozeninám. Připouštím, že teď, když jsou stejně velcí jako my, nedají se nijak odlišit... ale uvažujte o tomhle, pane. Co kdyby vyrostli ještě jednou?"
"Je mi to úplně jasné," řekl major Hauk po krátké pauze. "Když budou Fnolové vysocí osm stop, budou stejně podezřelí, jako když–"
Zajatý Fnol se pokusil o bleskový útěk.
Major Hauk vystřelil, ale bylo příliš pozdě. Fnol byl už venku na chodbě a hnal se k výtahu.
"Chyťte ho!" vykřikl major Hauk.
Fnol doběhl až k výtahu a bez váhání stiskl tlačítko. Nějaká nadpozemská fnolí intuice mu vedla ruku.
"Uteče nám," zavrčel Lightfoot.
Přijel výtah. "Jede dolů do protibombového krytu," ječel zděšeně major Hauk.
"V pořádku," řekl zachmuřeně Lightfoot. "Tam ho dostaneme bez problémů."
"Ano, ale–" začal major Hauk, ale potom zmlkl. "Máte pravdu, Lightfoote. Musíme ho chytit. Jakmile by se dostal na ulici – byl by jako každý jiný člověk v šedém obleku a s kufrem v ruce."
"Jak to jen zařídit, aby ještě vyrostl?" řekl Lightfoot, když spolu s majorem Haukem sestupovali po schodech. "Začala to cigareta, potom whisky – obojí pro Fnola neznámé. Co by mohlo dokončit jejich růst, zvětšit je na bizarních osm stop?" Namáhal si mozek celou dobu, co se hnali níž a níž, dokud se před nimi konečně neobjevil vchod do krytu z betonu a ocele.
Fnol byl uvnitř.
"To je, ehm, slečna Smithová, co právě slyšíte," přiznal major Hauk. "Ona, nebo vlastně my – tedy, my jsme tady dole hledali útočiště před napadením."
Lightfoot se celou vahou opřel o dveře a odsunul je stranou.
Slečna Smithová okamžitě vyskočila a rozběhla se k nim. O chvíli později se k nim tiskla, šťastná, že už je před Fnolem v bezpečí. "Díky Bohu," lapala po dechu. "Nevěděla jsem, co to je, dokud–" Pokrčila rameny.
"Majore," řekl kapitán Lightfoot. "Myslím, že jsme na
to kápli."
Major Hauk rychle poručil: "Kapitáne, přineste slečně Smithové její oblečení. Já se postarám o Fnola. Teď už to nebude problém."
Fnol, vysoký osm stop, k nim pomalu přicházel s rukama nad hlavou.

POSLEDNÍ Z PÁNŮ

ZAČÍNAL POMALU přicházet k vědomí. Vracel se velice nerad. Tíha všech století a nesnesitelná únava na něm ležela jako kámen. Cesta vzhůru byla bolestivá. Býval by vřeštěl, kdyby bylo něco, čím by vřeštět mohl. Ale presto – začínal se cítit spokojeně.
Už osmtisíckrát se takto škrábal zpátky a pokaždé se vzrůstajícími obtížemi. Jednoho dne to nedokáže. Jednoho dne v té černé tůni zůstane. Ale dnes ne. Dosud ještě žil. Nesnesitelnou bolest a únavu přehlušil radostný triumf.
"Dobré ráno," řekl veselý hlas. "Dnes je pěkný den. Roztáhnu záclony, abyste se mohl podívat."
Viděl a slyšel. Ale nemohl se hýbat. Tiše ležel a nechal do sebe proudit různé vjemy z místnosti.

Koberce, tapety, židle, lampy, obrazy. Pracovní stůl a videoobrazovka. Oknem proudilo zářivě žluté sluneční světlo. Modrá obloha. Vzdálené kopce. Pole, domy, cesty, továrny. Dělníci a stroje.
Peter Green chvatně srovnával nějaké věci, mladou tvář ověnčenou úsměvy. "Dnes toho máte na práci opravdu hodně. Musíte se setkat se spoustou lidí. Podepsat spoustu účtů. Učinit spoustu rozhodnutí. Je sobota. Přijedou lidé ze vzdálených sektorů. Doufám, že údržbářská četa odvedla dobrou práci." A rychle dodal: "Samozřejmě, že ano. Mluvil jsem s Fowlerem, když jsem byl na cestě sem. Všechno je dokonale zařízené."
Mladíkův příjemný tenor se mísil se slunečním světlem. Zvuky a obrazy, ale nic víc. Nic necítil. Pokusil se pohnout rukou, ale nic se nestalo.
"Žádné starosti," uklidňoval ho Green, který postřehl jeho zděšení. "Za chvilku tu budou se zbytkem. Budete v pořádku. Musíte být. Jak bychom bez vás mohli přežít?" Uklidnil se. Bůh ví, že tohle všechno se opakovalo už nesčetněkrát. Pokusil se o něj slabý záchvat vzteku. Proč to nemohou zkoordinovat? Uspořádat všechno najednou, ne po částech. Bude jim muset upravit pracovní program. Lépe je zorganizovat.
Za zářícím oknem s bafáním zastavilo masivní kovové auto. Z auta se vyhrnuli muži v uniformách, nabrali náruče těžkého zařízení a rozběhli se k hlavnímu vchodu budovy.
"Už jsou tady," zvolal Green s úlevou. "Trochu pozdě, co?"
"Další dopravní zácpa," vyrazil ze sebe Fowler, jakmile vstoupil. "Zase nějaká chyba v signálním systému. Proud zvenku se smísil s městským obyvatelstvem. Zácpy na všech stranách. Přál bych si, abys změnil zákony."
Ze všech stran ho teď obklopil pohyb. Hlavy Fowlera a McLeana se rýsovaly jako dva obří měsíce v ascendenci. Obličeje mechaniků, kteří si ho se znepokojením prohlíželi. Převrátili ho na bok. Tlumené rozhovory. Naléhavý šepot. Řinčení nástrojů.
"Sem," mumlal Fowler. "A teď sem. Ne, tohle později. Opatrně. Teď to provlečte tudy."
Práce pokračovala v napjatém tichu. Cítil jejich blízkost. Matné obrysy mu občas odřízly světlo. Převraceli ho ze strany na stranu, pohazovali s ním jako s pytlem šrotu.
"Dobře. Připojte to," nařídil Fowler.
Dlouhé ticho. Zíral tupě na zeď, na poněkud vybledlé modrofialové tapety se starým vzorem, zobrazujícím ženu v krinolíně s maličkým slunečníčkem, opřeným o křehké rameno. Nabíraná bílá blůza, drobounké špičky střevíčků. Neuvěřitelně čisté štěně vedle ní.
Otočili ho zpátky, tváří vzhůru. Pět postav zahekalo a sklonilo se nad ním. Prsty kmitaly, svaly se pod košilemi vlnily. Konečně se vzpřímili a Ustoupili. Fowler si otřel z tváře pot. Všichni měli napjatý výraz a zarudlé oči. "Tak do toho," zaskřípal Fowler. "Spusťte to." Elektrický šok jím projel jako šíp. Zajíkl se. Jeho tělo se prudce prohnulo do oblouku a pak se pomalu uvolnilo.
Jeho tělo. Cítil ho. Zkusmo pohnul rukou. Sáhl si na obličej, na rameno, na zeď. Zeď byla skutečná a tvrdá. Svět začal být konečně zase trojrozměrný.
Na Fowlerově tváři se rozlila úleva. "Díky Bohu." Vyčerpaně svěsil ramena. "Jak se cítíš?"
Po krátké pauze odpověděl. "V pořádku."
Fowler poslal zbytek jednotky ven. Green začal znovu utírat prach naproti v rohu. Fowler se posadil na kraj postele a zapálil si dýmku. "Teď mě dobře poslouchej," řekl. "Mám špatné zprávy. Řeknu ti to tak, jak to vždycky chceš, přímo, bez obalu."
"Co se děje?" zeptal se. Díval se na své prsty. Věděl už, co přijde.
Fowler měl pod očima tmavé kruhy. Nebyl oholený. Jeho hranatý obličej vypadal ochable a nezdravě. "Byli jsme vzhůru celou noc. Pracovali jsme na tvém motorickém systému. Dali jsme ho dohromady, ale dlouho nevydrží. Ne déle než několik měsíců. Celé se to hroutí. Základní jednotky nelze nahradit. Až se opotřebují, bude konec. Můžeme přivařit nová relé a vodiče, ale nemůžeme opravit těch pět synapsových spirál. Existovalo jen několik lidí, kteří je dokázali vyrobit, ale ti jsou už dvě století mrtví. Až spirály vyhoří–"
"Došlo v synapsových spirálách k nějakému zhoršení?" přerušil ho.
"Ještě ne. Jen v motorických oblastech. Zejména v pažích. To, co se teď děje s tvýma nohama, se stane i s pažemi a nakonec s celým motorickým systémem. Do konce roku budeš úplně paralyzován. Budeš

schopen vidět, slyšet a myslet. A vysílat. Ale to je všechno." Pak dodal: "Promiň, Borsi. Děláme, co můžeme."
"V pořádku," vzhlédl k němu Bors. "Nemusíš se omlouvat. Díky, žes mi to řekl na rovinu. Já – tušil jsem to."
"Připraven na cestu? Dnes tě čeká spousta lidí se spoustou problémů k vyřešení. Bez tebe jsou v koncích."
"Jdeme." S velkým úsilím zaostřil mysl a pozornost na detaily dne. "Chci urychlit program výzkumu těžkých kovů. Vleče se, jako obvykle. Asi budu muset vybrat několik mužů podobných profesí a přesunout je ke generátorům. Hladina vody brzy poklesne. Chci začít dodávat energii do všech linek, dokud ještě nějakou energii vůbec marné. Jakmile se k něčemu obrátím zády, začne se to rozpadat na kousky."
Fowler pokynul Greenovi a ten k nim rychle přispěchal. Oba se nad Borsem sklonili, s heknutím ho zdvihli a odnesli ke dveřím. Potom pokračovali chodbou a ven z budovy.
Položili ho do masivního kovového auta, Borsova nového služebního vozu. Jeho nablýskaný povrch tvořil hrozivý kontrast k Borsově děravé, zkorodované schránce, zprohýbané, rozežrané a poseté skvrnami. Zašlý, patinou pokrytý stroj z archaické oceli a plastu, který zesláble, zchátrale hučel.
Muži skočili na přední sedadla a vyrazili s autem na hlavní dálnici.

ZPOCENÝ EDWARD TOLBY si nadhodil ranec na zádech, nahrbil se, stáhl si pevněji opasek s pistolí a zaklel.
"Táto," pokárala ho Silvie. "Přestaň."
Tolby si vztekle odplivl do trávy na kraji cesty. Chytil svoji štíhlou dceru kolem ramen.
"Promiň, Silvi. Nic osobního. To je tím zatraceným horkem."
Dopolední slunce pražilo na silnici. Kolem tří postav, sunoucích se pomalu vpřed, se zvedala a vlnila mračna prachu. Byli na smrt unavení. Tolbyho masitý obličej byl rozpálený a zachmuřený. Mezi rty se mu klinkala nezapálená cigareta. Velké, statné tělo měl rozčileně nahrbené. Dívce se potem zvlhlá, plátěná košile lepila na paže a na prsa. Na zádech měla tmavé měsíčky potu. Pod džínsy se jí vlnily znavené stehenní svaly.
Robert Penn kráčel kousek za těmi dvěma, ruce hluboko v kapsách, oči upřené na cestu před sebou. Nemyslel na nic. Skoro usínal po dvojité dávce hexobarbu, kterou spolkl v posledním táboře Ligy. A také ho ukolébávalo horko. Na obou stranách cesty se rozprostírala pole, pastviny s trávou a bylím, tu a tam několik stromů. Pobořená farma. Pradávné, zchátralé zbytky protibombového krytu, starého dvě století. A tamhle – několik špinavých ovcí.
"Ovce," promluvil Penn. "Žerou trávu moc nízko u kořínků. Nemůže znovu vyrůst."
"Teď je z něj farmář," řekl Tolby dceři.
"Táto," vyštěkla Silvie. "Přestaň být protivný."
"To je tím horkem. Tím zatraceným horkem." Tolby znovu zaklel, nahlas a do prázdna. "Nestojí to za to. Nejraději bych se vrátil a řekl jim, že to byla jen hromada keců."
"Možná, že opravdu je," řekl Penn slabě.
"No dobrá, tak se vrať," odsekl Tolby. "Vrať se a řekni jim, že to byly jen pitomý kecy. Určitě ti připnou metál. Možná ti i o stupeň zvýší hodnost."
Penn se zasmál. "Tak už ztichněte. Před námi je nějaké město."
Tolbyho masivní tělo se dychtivě narovnalo. "Kde?" Zastínil si oči. "Můj bože, on má pravdu. Vesnice. A není to fata morgána. Vidíš to taky, ne?" Vrátila se mu dobrá nálada. Zamnul si ruce. "Co říkáš, Penne. Pár piv, několik partiček vrhcábů s místními sedláky – možná bychom mohli zůstat přes noc." Olízl si rty v radostném očekávám. "Nějaká vesnická děvčátka, taková ta, co se potulují kolem putyk–"
"Vím, který myslíte," vložil se Penn. "Ty, co jsou tak unavený z nicnedělání. Co touží poznat velký obchodní centra. Co touží potkat nějakýho chlápka, kterej jim koupí mechan-hadry a odveze je pryč."
Z kraje cesty si je zvědavě prohlížel farmář. Zastavil koně, opřel se o svůj primitivní pluh a postrčil si klobouk dozadu do týlu.
"Jak se jmenuje tamto město?" zakřičel Tolby.

Farmář chvíli mlčel. Byl to starý muž, hubený a vetchý. "Tamto město?" opakoval.
"Jo, to před námi."
"To je pěkný město." Farmář si je prohlížel jednoho po druhém. "Už jste tu někdy byli?"
"Ne, pane," odpověděl Tolby. "Nikdy."
"Porucha?"
"Ne, jdeme pěšky."
"Kolik jste toho ušli?"
"Asi sto padesát mil."
Farmář si změřil pohledem jejich těžké rance, pověšené na zádech. Okované boty. Zaprášené oděvy a unavené, zpocené tváře. Džíny a plátěné košile. Kovové cestovní hole. "To je kus cesty," podotkl. "A kam až jdete?"
"Kam až budeme chtít," odpověděl Tolby. "Je tam nějaké místo, kde můžeme přespat? Hotel? Hospoda?"
"To město," řekl farmář, "je Fairfax. Je v něm pila, jedna z nejlepších na světě. Pár hrnčířství. Místo, kde vám na strojích ušijí šaty. Opravdové mechan-šaty. Obchod se zbraněmi, kde odlévají nejlepší kulky na téhle straně Skalistých hor. A pekárna. A taky tam žije starý doktor. A právník. A nějací lidé, co mají knihy a učí děti. Přišli sem s tbc. Udělali školu ze staré stodoly."
"Jak je to město velký?" zeptal se Penn.
"Spousta lidí. Pořád se rodí další. Staří umírají. Děti umírají. Loni jsme tu měli horečku. Asi sto dětí zemřelo. Doktor řekl, že je to z vody. Zavřeli jsme jezero. Děti umíraly dál. Doktor řekl, že je to z mlíka. Odvezli půlku krav. Ale moje ne. Stál jsem s puškou před vraty a zastřelil jsem prvního z těch, kteří mi přišli krávy odvést. Děti přestaly umírat, jakmile přišel déšť. Myslím, že to bylo horkem."
"Je pořádný horko," souhlasil Tolby. "Jo, tady bývá často horko. Voda je tu pěkně vzácná." Přes starý obličej se mu mihl chytrácký výraz. "Chcete se napít, lidičky? Mladá dáma vypadá pořádně unaveně. Mám nějakou vodu v lahvích dole pod domem. V bahně. Je dobrá a studená." Zaváhal. "Žeton za sklenici." Tolby se zasmál. "Ne, díky."
"Dvě sklenice za jeden žeton," řekl farmář. "Nezájem," řekl Penn. Zaklepal prstem na svoji polní láhev a všichni tři vykročili kupředu. "Nashle."
Farmářova tvář zkameněla. "Zatracení cizinci," zavrčel. Vztekle se obrátil zpět ke svému pluhu.
Město se v tichosti peklo. Mouchy bzučely a sedaly na záda netečných koní, uvázaných ke kolíkům. Tu a tam parkovalo nějaké auto. Lidé se apaticky ploužili po chodnících. Postarší vychrtlí muži podřimovali na verandách. Psi a slepice spali ve stínu domů. Domy byly malé, dřevěné, postavené z hrubě nařezaných a oloupaných prken, chatrné a hranaté – a staré. Zkroucené a rozklížené věkem a horkem. Všechno pokrýval prach. Silná vrstva prachu ležela na rozpraskaných domech, na otupělých lidech i na zvířatech.
Od otevřených dveří k nim přistoupili dva vyzáblí muži. "Kdo jste? Co chcete?"
Zastavili se a vytáhli své papíry. Muži prohlédli karty, zalité do plastu. Fotografie, otisky prstů, záznamy. Nakonec jim je podali zpět.
"LA," řekl jeden. "Vy jste opravdu z Ligy Anarchistů?"
"Přesně tak," kývl Tolby.
"I tahle holka?" Muži Silvii pozorovali chtivýma očima. "Víte co, pučte nám na chvilku tu holku a my zapomeneme na daň z hlavy."
"To nemyslíte vážně," zavrčel Tolby. "Odkdy Liga platí daň z hlavy nebo vůbec nějakou daň?" Netrpělivě se protlačil kolem nich. "Kde je nějaká nálevna? Umírám žízní!"
Nalevo od nich stál bílý dvouposchoďový dům. Na verandě postávali nějací muži a nečinně je pozorovali. Penn namířil směrem k nim a Tolbyové ho následovali. Na průčelí bylo napsáno vybledlým a oprýskaným písmem: Točené pivo a víno.
"To je ono," zamlaskal Penn. Vedl Silvii vzhůru po zprohýbaných schodech, kolem mužů a dovnitř do domu. Tolby je následoval. Jakmile byli uvnitř, vděčně shodil ranec.
Místnost byla tmavá a chladná. Několik mužů a žen sedělo u baru, zbytek kolem stolů. Nějací mladíci vzadu hráli vrhcáby. V rohu skřípal a komponoval hudební automat, ošuntělý, napůl rozbitý stroj na pokraji zhroucení. Za barem primitivní obrazový přesmykač skládal a rozbíjel rozmazané fantasmagorie:

mořské pobřeží, vrcholky hor, zasněžené údolí, velké kopce, nahá žena, která na obrazu chvíli setrvala a pak se rozplynula v jedno obrovské ňadro. Mlhavá, nejasná projekce, které si nikdo nevšímal. Barový pult tvořila neuvěřitelně stará deska z průhledné umělé hmoty, posetá skvrnami, odřená a zažloutlá věkem. Její antigrav na jedné straně zmizel. Podpíraly ji tam teď cihly. Mixér na nápoje se rozpadl už před dávnými časy. Podávalo se jenom víno a pivo. Žádný žijící člověk nevěděl, jak namíchat nejjednodušší nápoj.
Tolby přistoupil k baru. "Pivo," řekl. "Tři piva." Penn a Silvie klesli za stůl a shodili z ramen rance. Barman podal Tolbymu tři džbánky hustého, tmavého piva. Tolby mu ukázal svoji kartu a odnesl džbánky ke stolu.
Mladíci vzadu přestali hrát. Sledovali ty tři, jak srkají piva a rozvazují si boty. Za malý okamžik k nim jeden z nich pomalu přistoupil. "Řekněte, vy jste z Ligy?"
"Přesně tak," zamumlal Tolby ospale. Všichni v místnosti vzhlédli a poslouchali. Mladík se posadil naproti třem příchozím. Jeho společníci vzrušeně přiběhli a posadili se mu po bocích. Dorostenci z města. Očima hltali kovové hole, pistole, těžké, okované boty. Začali si mezi sebou vzrušeně šeptat.
Bylo jim asi osmnáct let. Opálení, nohatí. "Jak jste se tam dostali?" zeptal se jeden přihlouple. "Do Ligy?"
Tolby se opřel o opěradlo židle, vytáhl sirku a zapálil si cigaretu. Rozepjal si opasek, hlasitě říhl a spokojeně poposedl. "Dostaneš se tam, když uděláš zkoušky."
"Co všechno člověk musí vědět?" Tolby pokrčil rameny. "Skoro všechno." Znovu říhl a zamyšleně se poškrábal na prsou mezi dvěma knoflíky. Rozhlédl se po lidech kolem. Malý stařík s plnovousem a brýlemi s kostěnými obroučkami. U dalšího stolu velká lidská hora masa v červené košili a modře pruhovaných kalhotech, s vypouklým břichem.
Mladíci. Farmáři. Černoch ve špinavě bílé košili a kalhotech, s knihou v podpaží. Blondýnka s přísnou bradou. Vlasy v síťce, rudé nehty, vysoké podpatky, přiléhavé, zluté šaty. Vedle ní prošedivělý obchodník v tmavě hnědém obleku. Vysoký mladý muž, držící za ruku tmavovlasou dívku s velkýma očima. Jemná, bílá blůza a sukně, pantofle zakopnuté pod stůl. Pod stolem neklidně poskakovaly nahé, opálené nohy. Její štíhlé tělo se se zájmem naklánělo nad stůl.
"Musíte znát," řekl Tolby, Jak se Liga zformovala. Jak jsme tehdy svrhli všechny vládní systémy. Svrhli a zničili. Spálili všechny budovy. A záznamy. Miliardy mikrofilmů a papírů. Obrovské hranice, které hořely celé týdny. A ta hejna malých, bílých věcí, které se vyrojily ven, když jsme bourali budovy."
"Zabili jste je?" zeptala se hora masa a ústa jí dychtivě zacukala.
"Nechali jsme je být. Byly neškodné. Utekly a schovaly se. Pod kameny." Tolby se zasmál. "Legrační malé vystrašené věci. Hmyz. Pak jsme vešli dovnitř a posbírali všechny záznamy a nahrávací zařízení. Můj bože, všechno jsme spálili."
"A ti roboti," řekl mladík.
"Jo, všechny vládní roboty jsme rozbili. Nebylo jich mnoho. Používaly se jen na nejvyšších úrovních. Když bylo třeba integrovat mnoho údajů."
Mladík vytřeštil oči.
"Vy jste je viděl? Vy jste byl u toho, když rozbíjeli roboty?"
Penn se zasmál. "Tolby myslí Ligu. Bylo to před dvěma sty lety."
Mladík se nervózně usmál. "Jasně. Povězte nám o pochodech."
Tolby vyprázdnil džbánek a odstrčil ho od sebe. "Došlo mi pivo."
Džbánek byl rychle znovu naplněn. Zamumlal díky a pokračoval hlubokým, měkkým hlasem, otupělým únavou. "Pochody. Říká se, že to bylo opravdu něco. Po celém světě lidé vstávali, odhazovali to, co právě dělali–"
"Začalo to ve východním Německu," řekla blondýnka se špičatou bradou. "Ty demonstrace."
"Pak se rozšířily do Polska," podotkl nesměle černoch. "Můj dědeček mi vyprávěl, jak každý seděl a poslouchal televizi. Jemu to vyprávěl zase jeho dědeček. Rozšířilo se to do Československa, pak do Rakouska, Rumunska a Bulharska. Pak do Francie. A do Itálie."
"Francie byla první!" vykřikl zuřivě malý stařík s plnovousem a brýlemi. "Byli bez vlády celý měsíc. Lidé pochopili, že se bez ní dá žít!"
"Začaly to ty pochody," opravila ho černovlasá dívka. "Tehdy se poprvé začaly strhávat vládní budovy.

Ve východním Německu a v Polsku. Velké gangy neorganizovaných dělníků."
"Poslední bylo Rusko a Amerika," řekl Tolby. "Když pochod dorazil do Washingtonu, bylo nás skoro dvacet milionů. To byla tehdy síla! Když jsme se už jednou dali do pohybu, nikdo nás nedokázal zastavit."
"Hodně se střílelo," řekla blondýnka s přísným obličejem.
"Jasně. Ale lidé nepřestávali přicházet a křičet na vojáky. — Hej, Bille! Nestřílej! — Hej, Jacku! To jsem já, Joe. – Nestřílejte, jsme vaši přátelé! – Nezabíjejte nás, přidejte se k nám! – A můj bože, oni se opravdu nakonec přidali. Nedokázali střílet na své vlastní lidi. Zahodili zbraně a ustoupili z cesty."
"A potom jste našli to místo," řekla se zatajeným dechem malá, černovlasá dívka.
"Jo. Našli jsme to místo. Šest míst. Tři v Americe. Jedno v Británii. Dvě v Rusku. Trvalo nám to deset let, než jsme našli poslední z nich – a ujistili se, že bylo opravdu poslední."
"A pak?" zeptal se mladík, oči vytřeštěné.
"Pak jsme všechny zničili." Tolby vstal. Veliký muž, v ruce džbánek s pivem, masitý obličej do ruda rozpálený. "Všechny ty zatracený atomový bomby z celýho světa."

ROZHOSTILO SE TÍŽIVÉ ticho.
"Jo," zamumlal mladík. "S těmi válečníky jste opravdu zatočili."
"Už je po nich," řekla hora masa. "Jsou nadobro pryč."
Tolby položil prsty na svoji kovovou hůl. "Možná ano, možná ne. Přece jen jich mohlo pár zůstat."
"Co tím chcete říct?" zeptala se hora masa.
Tolby zvedl své přísné, šedivé oči.
"Je na čase, abyste si z nás přestali utahovat. Víte zatraceně dobře, co tím chci říct. Dostali jsme zprávy. Někde tady kolem je jich celá skupina. V nějakém úkrytu."
Všichni ohromením zkameněli. Potom vybuchli ve vzteklý řev.
"To je lež!" křičela hora masa.
"Opravdu?"
Malý mužík s plnovousem a brýlemi vyskočil ze židle. "Tady není nikdo, kdo by měl co společného s nějakou vládou! My jsme všichni slušní lidé!"
"Měl byste si dát pozor na to, co říkáte," řekl Tolbymu mírně jeden z mladíků. "Zdejší lidé nemají rádi, když je někdo obviňuje."
Tolby se postavil na znavené nohy a sevřel hůl. Penn se také zvedl a postavil se mu po boku.
"Jestli někdo z vás něco ví," řekl Tolby, "měl by to raději říct. Teď hned."
"Nikdo nic neví," řekla blondýnka s přísným obličejem. "Mluvíte s poctivými lidmi."
"Tak je to," řekl černoch a pokýval hlavou. "Tady nikdo nedělá nic špatného."
"Zachránili jste nám život," řekla černovlasá dívka. "Kdyby Liga nesvrhla vlády, všichni bychom zemřeli ve válce. Proč bychom vám něco tajili?"
"To je pravda," zabručela hora masa. "Kdyby neexistovala Liga, nikdo z nás by nežil. Myslíte, že bychom proti Lize něco podnikli?"
"No tak," řekla Silvie svému otci. "Pojďme." Zvedla se a hodila Pennovi jeho ranec.
Tolby agresivně zavrčel. Nakonec si i on vzal svůj ranec a přehodil si ho přes rameno. V místnosti bylo ticho jako v hrobě. Všichni stáli jako přimrazení a čekali, až si ti tři seberou svoje věci a namíří ke dveřím.
Malá tmavovlasá dívka je zastavila. "Další město je třicet mil odtud," řekla.
"Silnice je uzavřená," vysvětloval její vysoký společník. "Sesuvy ji zablokovaly už před lety."
"Co kdybyste zůstali přes noc u nás? Máme doma spoustu místa. Můžete si odpočinout a pokračovat zítra brzo ráno."
"Nechceme obtěžovat," zamumlala Silvie.
Tolby a Penn rychle pohlédli jeden na druhého a potom na dívku. "Jestli máte opravdu dost místa–"
Přistoupila k nim hora masa. "Poslouchejte. Mám deset žlutých kuponů. Chci je darovat Lize. Minulý rok jsem prodal farmu. Už žádné kupony nepotřebuju. Žiju u svého bratra a jeho rodiny." Přistrčil kupony k Tolbymu. "Nate."

Tolby je odstrčil. "Nechtě si je."
"Tudy," řekl vysoký mladík, když klapali dolů po schodech, do oslepivého závěsu horka a prachu. "Máme auto. Tady kousek. Staré benzínové auto. Můj táta ho předělal, takže jezdí na naftu."
"Měl jste si ty kupony vzít," řekl Penn Tolbymu, když nastoupili do prastarého otlučeného auta. Kolem nich bzučely mouchy. Mohli sotva dýchat, auto bylo jedna výheň. Silvie se ovívala srolovanými novinami. Černovlasá dívka si rozepjala knoflíčky blůzy.
"Na co bychom potřebovali peníze?" zasmál se Tolby srdečně. "Nikdy v životě jsem za nic neplatil. A ty taky ne."
Auto zaprskalo a pomalu se rozjelo kupředu, na silnici. Začalo nabírat rychlost. Motor rachotil a řval. Brzy už jelo překvapivě rychle.
"Viděl jsi je," řekla Silvie do toho kraválu. "Dali by nám všechno, co mají. Zachránili jsme jim život." Mávla rukou směrem k polím, farmářům a jejich primitivním spřežením, povadlému obilí a zchátralým farmám. "Kdyby neexistovala Liga, všichni by byli mrtví." Rozmrzele zamáčkla mouchu. "Jsou na nás závislí."
Zatímco se auto hnalo po polorozpadlé silnici, tmavovlasá dívka se k nim otočila. Na opálené kůži se jí leskl pot. Napůl odhalená ňadra se pohyby auta třásla.
"Jsem Laura Davisová. Pete a já máme starou farmu, kterou nám daroval jeho otec, když jsme se vzali."
"Můžete mít celé přízemí pro sebe," řekl Pete.
"Není tam elektřina, ale máme veliký krb. V noci bývá zima. Přes den je horko, ale když slunce zapadne, tak se hrozně ochladí."
"Budeme v pořádku," zamumlal Penn. Z otřesů auta se mu dělalo trochu špatně.
"Ano," řekla dívka a v černých očích se jí zablesklo. Na karmínových rtech se objevil podivný úšklebek. Nahnula se k Pennovi a upřeně se na něj zadívala, obličej podivně zapálený. "Ano, my se o vás dobře postaráme."
V tom okamžiku auto sjelo ze silnice,
Silvie zavřískla. Tolby se vrhl na zem, vrazil hlavu mezi kolena a stočil se do klubíčka. Penna obestřela zelená opona. Potom omračující lehkost, když se auto řítilo vzduchem. S ohlušujícím nárazem dopadlo na zem a bylo ticho. Jediný gigantický výbuch Penna nadzvedl a rozmetal do všech stran.

"DEJTE MĚ DOLŮ," rozkázal Bors. "Na tohle zábradlí. Jenom na chvíli, než půjdu dovnitř."
Muži ho položili na betonový povrch a připnuli magnetické vzpěry. Po širokých schodech spěchali muži a ženy dovnitř a ven z masivní budovy, Borsovy hlavní kanceláře.
Pohled na tyto schody ho potěšil. Byl rád, když se tu mohl zastavit a dívat se na svůj svět. Na civilizaci, kterou pečlivě vytvořil. Na každý její kousek, který připojil se svědomitou a neúnavnou péčí během mnoha let.
Jeho země nebyla velká. Ohraničoval ji věnec hor. Údolí mělo tvar mělké mísy, obklopené tmavě fialovými kopci. Venku, za těmi kopci, začínal obvyklý svět. Vyprahlá pole, rozbořená, bídou stižená města. Polorozpadlé silnice. Zbytky domů, zchátralé farmy. Trosky aut a strojů. Prachem pokrytí lidé, kteří se bezduše ploužili v ručně šitých oděvech. Otupělé trosky, hadry a cáry.
Byl kdysi venku. Viděl, jak to tam vypadá. Tady v horách všechno končilo. Všechny prázdné tváře, nemoci, vyprahlé obilí, primitivní pluhy a zastaralé nářadí. Tady, mezi kopci, Bors zkonstruoval přesný a detailní obraz společnosti z doby před dvěma sty lety. Svět, jaký býval za starých časů. Dobu vlád. Dobu, která byla svržena Ligou Anarchistů.
Jeho pět synapsových spirál obsahovalo plány, vědomosti a informace. Program celého světa. Během dvou století ten svět znovu pečlivě vytvořil, vybudoval tuhle miniaturní společnost, která se teď blýskala a na všech stranách hučela. Silnice, budovy, domy, průmysl mrtvého světa, všechny fragmenty minulosti, vytvořené jeho vlastníma rukama, jeho vlastními kovovými prsty a mozkem. "Fowlere," řekl Bors.
Fowler k němu přistoupil. Vypadal unaveně. Oči měl zarudlé a opuchlé. "Copak je? Chceš jít dovnitř?"
Nad hlavou se jim s burácením přehnala ranní hlídka. Pruh černých teček na slunečné obloze bez mraků.
Bors je spokojeně sledoval. "To je podívaná."
"Na vteřinu přesně," souhlasil Fowler s pohledem na hodinky. Napravo od nich se po dálnici, vedoucí

mezi poli, sunul zástup těžkých tanků. Jejich hlavně se leskly na slunci. Za nimi pochodoval zástup vojáků, tváře schované v protibakteriálních maskách.
"Myslím si," řekl Bors, "že by nebylo moudré i nadále Greenovi důvěřovat."
"Proč to sakra říkáš?"
"Každých deset dní jsem inaktivován. Aby se tvoje jednotka mohla podívat, jaké další opravy jsou třeba." Bors se nervózně ušklíbl. "Celých dvanáct hodin jsem absolutně bezmocný. Green se o mě stará. Vidí, že se nic nemůže stát. Ale–"
"Ale co?"
"Zdá se mi, že mezi četou vojáků bych byl ve větším bezpečí. Pro jednoho samotného člověka je to příliš velké pokušení."
Fowler se zamračil. "To si nemyslím. Co třeba já? Mám na starosti tvá vyšetření. Mohl bych lehce připojit pár vodičů a poslat do tvých synapsových spirál malou dávku. Jednoduše je vypálit."
Bors se k němu prudce otočil, ale rychle se uklidnil.
"Pravda. To bys mohl udělat." Po chvíli mlčení se zeptal: "Ale co bys tím získal? Víš, že jsem jediný, kdo může tohle všechno udržet pohromadě. Jsem jediný, kdo ví, jak vytvořit plánovanou společnost, ne bezhlavý chaos! Kdyby nebylo mne, tohle všechno by zkolabovalo a vám by zbyl jen prach, trosky a plevel. Okolní svět by sem vtrhl a všechno zničil!"
"Samozřejmě. Tak proč si dělat starosti s Greenem?"
Kolem rachotila auta s dělníky. Náklady mužů v modrozelených uniformách, s vyhrnutými rukávy a náručemi plnými nářadí. Skupina horníků, mířící k horám.
"Odneste mě dovnitř," nařídil Bors náhle.
Fowler zavolal McLeana. Zvedli Borse a nesli ho kolem davů lidí do budovy, po chodbě a do jeho kanceláře. Úředníci a technici uctivě ustupovali z cesty, když kolem nich nesli ten rezavý, děravý krám.
"V pořádku," řekl Bors netrpělivě. "To je vše. Můžete
jít."
Fowler a McLean opustili luxusní kancelář, vybavenou nádhernými koberci, nábytkem, závěsy a řadami knih. Bors se již sklonil nad stůl a třídil hromady došlých hlášení a papírů.
Když procházeli chodbou, Fowler zavrtěl hlavou. "Už moc dlouho nevydrží."
"Motorický systém? Nemůžeme obnovit jeho–"
"Tohle nemyslím. On se hroutí psychicky. Už nemůže odolávat tomu hroznému tlaku."
"To nemůže nikdo z nás," zamumlal McLean.
"Řízení celé téhle věci je na něj příliš. Vědomí, že to všechno závisí jen na něm. Vědomí, že jakmile se k tomu obrátí zády nebo vysadí, začne se to celé rozpadat ve švech. Pekelná dřina, snažit se udržet skutečný svět za dveřmi. Udržet v chodu tenhle vesmírný model."
"Má za sebou spoustu let práce," řekl McLean.
Fowler uvažoval. "Dříve či později se budeme muset té situaci postavit tváří v tvář." Zasmušile přejížděl prsty po držadle velkého šroubováku. "Začíná mu docházet dech. Dříve či později bude muset někdo zakročit. Když bude jeho rozpad pokračovat..." Rychlým pohybem zastrčil šroubovák zpátky za opasek, ke kleštím, kladivu a pájedlu. "Jeden zkřížený drát."
"Cože?"
Fowler se zasmál. "Sám mě na to navedl. Jeden zkřížený drát a – bum. Ale co pak? To je ta otázka."
"Možná," řekl McLean pomalu, "bychom pak mohli vypadnout z tyhle krysí díry. Ty, já a všichni ostatní. A žít konečně jako lidi."
"Krysí díra," zamumlal Fowler. "Krysy v bludišti. Loutky na hraní. Figurky, řízené myšlenkami někoho jiného."
McLean zachytil Fowlerův pohled. "Někoho z jiného druhu."

TOLBY SE POKUSIL pohnout. Ticho. Blízký zvuk kapající vody. Nějaký trám ho tiskl k zemi. Ze všech stran ho svíral zprohýbaný vrak auta, vklíněný mezi dva obrovské stromy na srázu pod silnicí. Všude kolem něj jen ohnuté vzpěry a kousky plechu. A těla.
Vší silou zatlačil vzhůru. Trám povolil a on se konečně mohl posadit. Větev stromu prorazila čelní sklo.

Černovlasá dívka, dosud otočená k zadnímu sedadlu, na ní visela, propíchnutá skrznaskrz. Větev jí vjela do páteře, potom hrudníkem ven a do sedadla, které svírala oběma rukama, hlavu pokleslou, ústa pootevřená. Muž vedle ní byl také mrtvý. Jeho ruce byly pryč. Kolem něj střepiny čelního skla. Ležel na hromadě mezi zbytky palubní desky a vlastních vnitřních orgánů.
Penn byl mrtvý. Krk měl rozlomený jako shnilou násadu smetáku. Tolby odstrčil jeho mrtvolu stranou a prohlédl svoji dceru. Silvie se nehýbala. Položil jí ucho na hruď a poslouchal. Byla naživu. Srdce slabě tlouklo. Prsa se slabě zvedala a klesala.
Kapesníkem jí ovázal tržnou ránu na paži, ze které vytékal pramínek krve. Celá byla ošklivě poškrábaná a pořezaná. Jednu nohu měla zkroucenou pod sebou, očividně zlomenou. Oblečení měla roztrhané, vlasy slepené krví. Ale byla naživu. Vší silou zatlačil do zkroucených dveří, otevřel je a vydrápal se ven.
Ohnivý proud odpoledního slunce ho zasáhl tak prudce, že sebou trhl. Začal vyprošťovat Silviino bezvládné tělo z auta, skrz zprohýbaný rám dveří.
Zvuk.
Tolby pohlédl vzhůru a strnul. Něco tam letělo. Nějaký bzučící brouk, který se rychle přibližoval. Nechal Silvii být, přikrčil se a rozhlédl se kolem sebe. Pak se nemotorně spustil dolů po srázu. Uklouzl, ztratil rovnováhu a zakutálel se mezi vinné keře a ostré šedivé balvany. Se zbraní pevně sevřenou v dlani ležel a prudce oddechoval ve vlhkém stínu křoví, oči upřené nad sebe.
Brouk přistál. Malý vzdušný člun na tryskový pohon. Ten pohled ho ohromil. Samozřejmě, že už o takových člunech slyšel, a dokonce viděl jejich fotografie na kurzech historické nauky v táborech Ligy. Ale vidět takový člun na vlastní oči!
Vyrojili se z něj muži v uniformách. Přeběhli silnici a pustili se po srázu dolů. Jakmile se přiblížili k havarovanému vozu, ostražitě se přikrčili. Vlekli s sebou těžké zbraně. Vypadali hrozivě a nelítostné. S trhnutím otevřeli dveře vozu a soukali se dovnitř.
"Jeden je pryč," dolehl k němu hlas.
"Musí tady někde být."
"Podívej, tenhle žije! Tahle žena. Začala se škrábat ven. Všichni ostatní jsou mrtví."
Vzteklé zaklení. "Zatracená Laura! Měla vyskočit! Ten fanatický blázen!"
"Možná na to neměla čas. Proboha, prošpikovalo ji to skrznaskrz." Hrůza a zděšení. "Ani z toho nepůjde sundat."
"Nechtě ji být." Velící důstojník jim pokynul, aby vylezli z auta. "Nechtě je všechny být."
"A co s touhle ovázanou?"
Velitel zaváhal. "Zabít," nařídil konečně. Popadl pušku a zvedl ji k oku. "Vy ostatní udělejte rojnici a pokuste se najít toho druhého. Je pravděpodobně–"
Tolby vystřelil. Velitelovo tělo se rozlomilo v půlce. Spodní část pomalu klesla v zemi. Horní se rozplynula na částečky popela. Tolby se zvedl na kolena, pomalu lezl kupředu a neustále střílel. Jakmile dostal další dva, ostatní se v panice obrátili na útěk do svého tryskového brouka a rychle přibouchli kryt. Využil okamžiku překvapení. Ale to teď už neplatilo. Byli silnější, početnější. To byl jeho konec. Brouk se už zvedl ze země. Shora ho jistě snadno zaměří. Ale zachránil Silvii. Aspoň něco.
Seběhl dolů do vyschlého říčního koryta. Běžel jen tak nazdařbůh. Neměl kam jít. Neznal to tady a musel jít po svých. Uklouzl po kameni a sletěl po hlavě někam dolů. Když se z posledních sil pokoušel zvednout na kolena, tělem mu projela prudká bolest a zatmělo se mu před očima. Jeho zbraň byla pryč, ztracená někde v křoví. Plival ulomené zuby a krev. Zběsile se rozhlížel po ohnivé odpolední obloze. Brouk se vzdaloval. Hučel si to pryč, směrem ke vzdáleným kopcům. Zmenšoval se, až z něj byl černý míč, maličká tečka, a pak zmizel úplně.
Tolby chvíli vyčkával. Potom se začal škrábat strží nahoru, k havarovanému vozu. Odletěli pro pomoc. Určitě se vrátí. Teď měl jedinou šanci. Snad se mu podaří dostat Silvii ven a na silnici. Do úkrytu. Možná na nějakou farmu. Zpátky do města.
Došplhal až k autu a ohromením zůstal stát. Tři těla tam zůstala. Ti dva na předních sedadlech a Penn vzadu. Ale Silvie zmizela.
Vzali ji s sebou. Tam, odkud přišli. Odtáhli ji do toho svého tryskového brouka. Od auta se vzhůru k silnici táhla krvavá stopa.

Tolby se prudce oklepal, aby se dal trochu dohromady. Vlezl do auta a vypáčil Pennovi z opasku pistoli. Silviina kovová hůl zůstala na sedadle. Vzal ji s sebou. Potom se vydal na cestu po silnici. Kráčel pomalu, opatrně, beze spěchu.
V hlavě mu vyklíčila ironická myšlenka. Našel, co hledali. Ti muži v uniformách. Byli organizovaní, podřízení jedné centrální moci. A ten vzdušný člun.
Za těmi kopci existoval vládní systém.

"PANE," ŘEKL GREEN. Ustaraně si přihlazoval krátké světlé vlasy, na tváři zamračený výraz. Všude se míhaly houfy techniků, expertů a dalších lidí. Úředníci bzučeli a halasili, zabraní do každodenních povinností. Green se protlačil davem až ke stolu, kde seděl Bors, připevněný dvěma magnetickými vzpěrami.
"Pane, stalo se něco hrozného."
Bors vzhlédl. Odstrčil tabulku z kovové fólie a položil stylus. Jeho oční kryty zacvakaly a zamrkaly. Hluboko v otlučeném motorickém zařízení to zaskřípalo. "Co se stalo?"
Green se k němu přiblížil. V obličeji měl výraz, jaký Bors předtím nikdy neviděl. Výraz strachu a pevného odhodlání. Strnulý, fanatický pohled, jako by mu svaly obličeje ztvrdly na kámen. "Pane, hlídka narazila na skupinu členů Ligy, mířících na sever. Setkala se s nimi poblíž Fairfaxu. Nehoda se stala přesně před prvním silničním zátarasem."
Bors neodpověděl. Kolem bzučeli a halasili úředníci, experti, farmáři, průmysloví poradci, vojáci, lidé všeho druhu. Všichni se cpali kupředu a snažili se dostat k Borsově stolu. Obtěžkáni problémy, které měly být vyřešeny, situacemi, které měly být vysvětleny. Tíživé denní starosti. Silnice, továrny, – nemoce. Opravy. Výstavba. Výroba. Návrhy. Plány. Naléhavé problémy, které musel Bors zvážit a vyřešit. Problémy, které nemohly čekat.
"Byla ta skupina z Ligy zničena?" zeptal se Bors.
"Jeden byl zabit. Jeden byl ošetřen a přivezen sem." Green zaváhal. "Jeden unikl."
Bors dlouho mlčel. Lidé kolem něj halasili a strkali se. Ignoroval je. Najednou k sobě přitáhl vysílačku a úderem ruky ji zapnul. "Jeden unikl? To se mi vůbec nelíbí."
"Zastřelil tři členy hlídkové jednotky. Včetně velitele. Ostatní se vyděsili. Sebrali tu zraněnou dívku a vrátili se sem."
Borsova masivní hlava se zvedla. "Udělali chybu. Měli najít toho, který unikl."
"Tohle bylo poprvé, kdy jsme se–"
"Já vím," řekl Bors. "Ale byla to chyba. Raději je měli nechat být, než dva zabít a třetímu dovolit uniknout." Obrátil se k vysílačce. "Vyhlašte bojovou pohotovost. Zavřete továrny. Ozbrojte pracovní čety a všechny farmáře schopné ovládat zbraň. Uzavřete všechny silnice. Všechny ženy a děti odveďte do podzemních krytů. Všechny těžké zbraně do pohotovosti. Pozastavte veškerou nevojenskou výrobu a–" Odmlčel se. "Zavřete každého, o kom máte pochybnosti. Varianta C. Zastřelit." Vypnul vysílačku.
"Co se bude dít?" zeptal se Green otřeseně.
"To, na co jsme se připravovali. Totální válka."
"Máme zbraně!" vykřikl Green rozčileně. "Do hodiny tu bude deset tisíc mužů, připravených bojovat. Máme vzdušné čluny. Těžké dělostřelectvo. Bomby. Bakteriální střely. Co je Liga proti nám? Hromada lidí s ranci na zádech!"
"Ano," řekl Bors. "Hromada lidí s ranci na zádech."
"Jak by nás mohli ohrozit? Jak by ta banda anarchistů mohla něco zorganizovat? Nemají žádný systém, žádné řízení, žádnou ústřední moc."
"Mají celý svět. Miliardu lidí."
"Jednotlivců! Je to sdružení, které neuznává žádný zákon. Dobrovolní členové. My máme disciplinovanou organizaci. Každá část našeho ekonomického života pracuje na nejvyšší výkon. Naše – vaše – oči bdí nad vším. Jediné, co musíte udělat, je dát rozkaz. Uvést stroje do pohybu."
Bors pomalu přikývl.
"Je pravda, že anarchisté neumí koordinovat. Liga nemůže zorganizovat účinnou strukturu. Je to paradox. Vláda anarchistů... antivláda, abych tak řekl. Místo, aby světu vládli, potulují se po něm, aby se ujistili, že

to nedělá nikdo jiný."
"Banda závistivců."
"Jak jsi řekl, je to skutečně dobrovolné sdružení absolutně neorganizovaných jednotlivců. Netvoří žádnou společnost – nemohou vládnout. Jediné, co mohou dělat, je zasahovat proti každému, kdo se o to pokusí. Výtržníci. Ale–"
"Ale co?"
"Takhle to bylo i předtím. Před dvěma sty lety. Byli neorganizovaní. Neozbrojení. Ohromné masy bez disciplíny a vůdce. A přece dokázali svrhnout všechny vládní systémy. Na celém světě."
"Máme celou armádu. Všechny silnice jsou podminovány. Máme těžké zbraně. Bomby. Střely. Každý z nás je voják. Jsme jeden vojenský tábor!"
Bors se hluboce zamyslel. "Říkáš, že jeden z nich je tady? Jeden z těch agentů Ligy?"
"Mladá žena."
Bors pokynul nejbližší údržbářské jednotce. "Odneste mě k ní. Chci s ní mluvit, dokud zbývá nějaký čas."

SILVIE MLČKY SLEDOVALA uniformované muže, kteří rozrazili dveře a s hekáním vstoupili do místnosti. Připotáceli se k posteli, přitáhli dvě židle k sobě a opatrně na ně složili svůj obrovský náklad. Rychle zacvakli ochranné podpěry na patřičná místa, srazili židle, zapnuli magnetické držáky a pak pomalu ustoupili.
"V pořádku," řekl robot. "Můžete jít." Muži odešli. Bors obrátil tvář k ženě na posteli.
"Stroj," zašeptala Silvie a zbledla. "Ty jsi stroj."
Bors lehce přikývl, ale neřekl ani slovo.
Silvie se neklidně na posteli pohnula. Byla zesláblá. Jednu nohu měla v barevném plastikovém obalu. Obličej měla obvázaný, pravá ruka ji bolela a cukalo v ní. Zvenku prosvítalo skrz záclony podvečerní slunce. Rozkvetlé květiny. Tráva. Ploty. A za ploty domy a továrny.
Během poslední hodiny se obloha zaplnila tryskovými vzdušnými čluny. Obrovská hejna se hnala po obloze směrem ke vzdáleným kopcům. Po dálnici se valila auta, vlekla zbraně a těžkou vojenskou výstroj. Za nimi pochodovali muži v přesných formacích, řady šedě oděných vojáků, zbraně, helmy, plynové masky. Nekonečné zástupy postav, ve svých uniformách zcela totožných, jako vystřižených podle jednoho vzoru.
"Je jich spousta," řekl Bors s pohledem na pochodující muže:
"Ano." Silvie sledovala pár vojáků, kteří proběhli pod oknem. Mladíci s ustaranými výrazy na jemných obličejích. Helmy, poskakující jim u pasu. Dlouhé pušky. Polní láhve. Protiradiační štíty. Plynové masky pověšené nemotorně na krku, připravené v pohotovostní poloze. Byli vystrašení. Skoro jako děti. Za nimi běželi další. Náklaďák se s řevem probudil k životu. Vojáci naskákali nahoru, aby se přidali k ostatním.
"Jsou připraveni bojovat," promluvil Bors, "bránit svoje domovy a továrny."
"Všechna tahle výzbroj. Vy ji vyrábíte, je to tak?"
"Přesně tak. Nás průmyslový systém je perfektní. Jsme absolutně soběstačný. Naše společnost je řízená odborně. Vědecky. Jsme plně připraveni čelit takovému nebezpečí."
Náhle si Silvie uvědomila, co tím nebezpečím myslí.
"Liga! Jeden z nás musel uniknout." Nadzdvihla se. "Který z nich? Penn nebo můj otec?"
"To nevím," zamumlal robot lhostejně.
Silvie se dusila hrůzou a nenávistí. "Můj bože," hlesla tiše. "Ty nás nemůžeš pochopit. Řídíš tohle všechno, ale nejsi schopen žádného citu. Nejsi nic víc než mechanický stroj. Jeden z těch starých vládních robotů."
"Přesně tak. Dvě stě let starý."
Silvie se vyděsila. "A to jsi byl celý ten čas naživu? Mysleli jsme, že jsme vás zničili všechny!"
"Na mě jste zapomněli. Byl jsem poškozený. Nebyl jsem na svém místě. Byl jsem v naklaďáku, na cestě z Washingtonu. Viděl jsem davy lidí a utekl jsem."
"Před dvěma sty lety. Legendární doba. Ty jsi opravdu zažil události, o kterých nám vyprávějí. Staré časy. Velké pochody. Den, kdy byly svrženy vlády."

"Ano. To všechno jsem viděl. Naše skupina se zformovala ve Virginii. Odborníci, úředníci, šikovní dělníci. Později jsme přišli sem. Bylo to dost odlehlé místo, daleko od vší té zkázy."
"Donesly se nám zprávy. O zlomku... který se udržuje při životě. Ale nevěděli jsme kde nebo jak."
"Měl jsem štěstí," řekl Bors. "Vyvázl jsem jen o vlásek. Všichni ostatní byli zničeni. Trvalo dlouho, než jsem postavil to, co tady vidíš. Patnáct mil odtud je prstenec kopců. Toto údolí je jako mísa – s horami kolem dokola. Postavili jsme na cestách zátarasy ve formě přírodních sesuvů půdy. Nikdo sem nejezdí. Dokonce ani ve Fairfaxu, třicet mil odsud, nic nevědí."
"Ta dívka. Laura."
"Zvěd. Nasadili jsme je do všech obydlených oblastí v dosahu sta mil. Jakmile jste vstoupili do Fairfaxu, byla nám odeslána zpráva. Vzdušnou cestou. Abychom se vyhnuli otázkám, naaranžovali jsme to jako smrt při autonehodě. Ale jeden z vás unikl."
Silvie ohromeně zavrtěla hlavou.
"Jak?" zeptala se. "Jak jste to dokázal udržet v chodu? Copak se ti lidé nevzbouřili?" Vydrápala se do sedu. "Museli vědět, co se děje všude kolem. Jak je ovládáte? Oni teď venku pochodují, oblečení do uniforem. Ale – budou bojovat? Můžete se na ně spolehnout?"
Bors pomalu odpověděl:
"Věří mi. Znamenám pro ně obrovské množství vědomostí. Informace a technologie, které jsou pro ostatní svět ztracené. Nebo jsou snad vzdušné čluny, vysílačky a elektrické kabely vyráběny ještě někde jinde na světě? Uchoval jsem si všechny tyhle vědomosti. Mám paměťové jednotky – synapsové spirály. Díky mně mají všechny tyhle věci. Věci, které jsou pro vás jen matnými vzpomínkami a neurčitými legendami."
"Co se stane, až umřete?"
"Já neumřu! Jsem nesmrtelný!"
"Začínáte chátrat. Musí vás nosit. A vaše pravá paže. Sotva s ní můžete pohnout!" Silviin hlas byl tvrdý, nelítostný. "Celý kryt máte děravý a rezavý."
Robot zaskřípal. Chvíli se zdálo, že není schopen slova. "Moje vědomosti zůstanou," zavrzal konečně. "Vždycky budu schopný komunikovat. Fowler sestrojil vysílací systém. Dokonce i když mluvím–"
Odmlčel se. "Dokonce i tehdy. Všechno je pod kontrolou. Počítal jsem s každou situací. Udržel jsem tento systém celá dvě století. Musím v tom pokračovat!"
Silvie vykopla. Trvalo to jen zlomek sekundy. Botkou svého obvazu zasáhla židle, na kterých robot spočíval. Pak do nich vrazila rukama i nohama. Židle zavrávoraly-
"Fowlere!" zaječel robot.
Silvie vší silou zatlačila. Nohou jí projela omračující bolest. Skousla si ret a vrazila ramenem do Borsovy omlácené schránky. Robot zamával pažemi a divoce se rozskřípal. Obě židle se pomalu zhroutily na zem. Robot z nich tiše sklouzl na záda a dál bezmocně mával rukama.
Silvie se sesunula z postele. Dokázala se po čtyřech dovléci až k oknu. Zlomenou, bezvládnou nohu v plastikovém obalu táhla za sebou jako kus dřeva. Robot ležel na zemi jako bezmocný brouk, mával rukama, mrkal očními čočkami a jeho rezavé vnitřnosti vrzaly strachem a vztekem.
"Fowlere!" zakřičel znovu. "Pomozte mi!"
Silvie dorazila až k oknu. Zaškubala zámkem. Byl zalitý. Popadla stolní lampu a hodila ji do okna. Sklo se roztříštilo v déšť smrtících částeček. Klopýtla – a v tom okamžiku se do místnosti nahrnula montážní četa.
Fowlerovi se při pohledu na ležícího robota zatajil dech. Tváří mu přeběhl podivný výraz. "Podívejte!"
"Pomoc! "ječel robot. "Pomoc!"
Jeden z mužů popadl Silvii kolem pasu a dovlekl ji zpátky k posteli. Kopala, kousala, zarývala mu nehty do krku. Hodil ji na postel tváří do polštáře a vytáhl pistoli. "Zůstaň ležet," vyrazil ze sebe.
Ostatní se sehnuli pro robota a zvedli ho do vertikální polohy.
"Co se stalo?" zeptal se Fowler. Přistoupil k posteli, tvář zachmuřenou. "Spadl sám?"
Silviiny oči žhnuly nenávistí a zoufalstvím. "Já jsem ho shodila. Skoro jsem se tam dostala." Hrudník se jí těžce zvedal. "K oknu. Ale moje noha–"
"Odneste mě zpátky do centrály!" zaječel Bors.

Muži ho zvedli a odnesli chodbou do jeho soukromé kanceláře. O pár okamžiků později už celý roztřesený seděl za stolem v záplavě papírů a hlášení. Celý jeho mechanismus divoce hučel.
S úsilím potlačil paniku a pokusil se pokračovat v práci. Musel pokračovat. Jeho vysílačka bzučela aktivitou. Celý systém byl v pohybu. Otupěle se díval, jak nějaký poddůstojník posílá nahoru mračno černých teček – tryskové bombardéry, které vystřelily vzhůru jako sídla a rychle se vzdalovaly.
Systém musel být zachován. Opakoval si to znovu a znovu. Musel ho zachránit/Musel zorganizovat svoje lidi a přinutit je, aby ho zachránili. Když lidé nebudou bojovat, všechno je odsouzeno k záhubě.
Zalykal se vztekem a zoufalstvím. Systém nemohl ochránit sám sebe. Nebyla to samostatná část, nešlo ho oddělit od lidí, kteří v něm žili. Systém byli lidé. Tvořili identitu. Pokud lidé bojovali, aby zachránili systém, nebojovali pro nic jiného, než aby zachránili sebe.
Existovali, jen dokud existoval systém.
Zahleděl se na pochodující zástupy mužů bojových jednotek, která se pohybovaly směrem ke kopcům. Jeho prastaré synapsové spirály vyslaly signál, nejistě se zachvěly a pak se Vrátily zpět do původní pozice. Byl dvě stě let starý. Vznikl před dávnými časy v naprosto rozdílném světě. Ve světě, který ho vytvořil, a který, díky němu, dosud žil. Dokud bude existovat on, bude existovat i starý svět. Dosud fungoval – ve zmenšeném modelu. Jeho miniaturní vesmír, jeho království. Jeho přirozený, řízený svět, ve kterém byla každá součást plně organizovaná, plně analyzovaná a integrovaná.
Udržoval při životě přirozený, pokrokový svět. Hlučnou, úrodnou oázu na vyprahlé, spálené planetě rozkladu a ticha.
Bors rozložil papíry a dal se do práce na nejpalčivějším problému. Transformace mírové ekonomiky v plnou vojenskou mobilizaci. Absolutní vojenská organizovanost každého muže, ženy, dítěte, každého kusu výzbroje a dynu energie podle jeho instrukcí.

EDWARD TOLBY opatrně vyhlédl. Šaty měl špinavé a rozedrané. Ztratil svůj ranec, když se plazil mezi ostružinami a vinnými keři. Z obličeje a rukou mu tekla krev. Byl totálně vyčerpaný.
Pod ním se rozprostíralo údolí. Jako rozlehlá mísa. Pole, domy, silnice. Továrny. Stroje. Muži.
Pozoroval ty muže už tři hodiny. Z údolí do kopců jich po silnicích a pěšinách proudily nekonečné zástupy. Pěšky, v nákladačích, v autech, tancích a obrněných transportérech. Nad hlavou mu přelétaly malé bojové tryskáče a velké, dunící bombardéry. Lesklé vzdušné lodě zaujímaly pozice vysoko nad hlavami vojáků a připravovaly se na bitvu.
Na bitvu ve velkém stylu. Na dvě století starou válku nejvyššího stupně, která byla považována za zmizelou. Ale teď tady byla, jako vidina z minulosti. Tohle všechno už videi na starých fotografiích a záznamech v kurzech v táboře; Armáda duchů vstala z mrtvých, aby znovu bojovala. Obrovský houf ozbrojených mužů, připravených bojovat a zemřít.
Tolby opatrně sešplhal dolů. Na úpatí kamenitého svahu zastavil voják na motocyklu a chystal se vztyčit komunikační anténu. Tolby ho obešel, přikrčil se a opatrně se k němu přibližoval. Blonďatý mladík nervózně zápolil s dráty, neklidně si olizoval rty a při každém zvuku zvedl hlavu a sáhl po pušce.
Tolby se zhluboka nadechl. Mladík byl k němu otočený zády. Zapojoval elektrický obvod. Teď nebo nikdy. Jedním krokem Tolby vystoupil z úkrytu, zvedl pistoli a vystřelil. Hromada se zařízením a vojákova puška zmizely.
"Ani slovo," přikázal Tolby. Rozhlédl se. Nikdo nic nezpozoroval. Hlavní linie byla půl míle doprava. Slunce pomalu zapadalo. Na kopce padl velký stín. Pole rychle změnila barvu z hnědozelené na temně fialovou. "Dej ruce za hlavu a klekni si na kolena."
Mladík se složil na zem jako hromádka neštěstí. "Co se mnou chcete udělat?" Uviděl kovovou hůl a z obličeje se mu vytratila všechna barva. "Vy jste agent Ligy!"
"Ticho," rozkázal Tolby. "Nejdřív mi popiš váš systém hodností. Kdo je tvůj nadřízený?"
Mladík vykoktal všechno, co věděl. Tolby pozorně poslouchal. Byl spokojený. Obvyklý monolitický systém. Přesně to, co chtěl.
"Na vrcholu," přerušil mladíka. "Na vrcholu té pyramidy, kdo má něj vyšší moc?"
"Bors."
"Bors!" Tolby se zamračil. "To nezní jako jméno. Zní to jako–" Ohromeně se zarazil. "Mělo nás to

napadnout! Starý vládní robot. Dosud funkční."
Mladík postřehl šanci. Vyskočil a zběsile se rozběhl.
Tolby ho střelil za pravé ucho. Mladík padl na obličej a zůstal tiše ležet. Tolby se k němu vrhl a rychle mu stáhl šedou uniformu. Byla mu samozřejmě malá. Ale motocykl se hodil. Viděl o nich celé filmy. Už od malička si takový přál. Malý, rychlý motocykl, na kterém by se prohánět po okolí. A teď ho měl.
O půl hodiny později se už řítil po hladké, široké dálnici k centru celého údolí, k budovám, které před ním rostly na tmavé obloze. Jeho světla protínala tmu. Dosud se kymácel ze strany na stranu, ale v podstatě už věděl, co a jak. Zvýšil rychlost. Silnice ubíhala, kolem se míhaly stromy a pole, stohy sena, zaparkované zemědělské stroje. Veškerá doprava mířila proti němu. Vojáci spěchali na frontu.
Fronta. Lumíci, odcházející do moře, aby se tam bídně utopili. Tisíc, deset tisíc do kovu oděných figurek, ozbrojených a napjatých, obtěžkaných zbraněmi, bombami, plamenomety a bakteriálními střelami.
Mělo to však jeden háček. Neexistovala žádná armáda protivníků. Někde se stala chyba. Na vedení války bylo třeba dvou stran, ale z mrtvých vstala pouze jedna.
Asi míli od skupiny budov odtlačil motocykl z cesty a pečlivě ho schoval v kupce sena. Chvíli rozvažoval, zda s sebou má vzít i kovovou hůl. Potom pokrčil rameny a zvedl ji spolu s pistolí. Vždycky nosil hůl u sebe, byl to symbol Ligy. Odznak pěšího Anarchisty, který strážil svět jen na svých nohách, odznak agenta celosvětové ochrany.
Dlouhými kroky pochodoval nocí k obrysům před sebou. Tady bylo mužů už méně.
Neviděl žádné ženy nebo děti. Vpředu byl natažený signální drát, za ním se krčili po zuby ozbrojení vojáci. Světlomet přejížděl silnici dopředu a dozadu. Za ním se rýsovaly radarové antény a ještě kousek dál ohavná, betonová krychle. Ústředí, kde sídlila vláda.
Chvíli pozoroval světlomet. Konečně měl zmapovaný systém jeho pohybu. V jeho světle vystupovaly tváře vojáků, bledé a stažené. Mladíci. Nikdy v životě nebojovali. Tohle bylo jejich první utkání. Měli strach.
Když se od něj světlo odklonilo, zvedl se a vyrazil směrem k drátu. Automaticky mu byl umožněn volný průchod. Dva strážci vstali a neohrabaně před ním zkřížili bajonety.
"Vaše doklady!" řekl jeden. Mladí poručici. Nervózní, bledolící chlapci, kteří si hráli na vojáky.
Tolby se opovržlivě zachechtal a tlačil se mezi ně.
"Uhněte mi z cesty."
Jeden z vojáků rychle rozsvítil kapesní svítilnu. "Stát! Jaké je dnešní heslo?" Zablokoval Tolbymu cestu bajonetem, který křečovitě svíral v rukou.
Tolby rychle sáhl do kapsy a vytáhl pistoli. Když světlomet uhnul, zastřelil oba strážce a ztratil se ve tmě. Bajonety zařinčely o zem. Vojáci se začali hemžit. Výkřiky bezradnosti a hrůzy. Střílení nazdařbůh. Noc zalila světla. Tolby pelášil, přikrčený k zemi. Zahnul kolem zásobovacího skladiště a vyběhl po schodišti masivní budovy.
Musel jednat rychle. Sevřel pevně hůl a řítil se setmělou chodbou. Kolem se rozléhala ozvěna jeho těžkých bot. Pronásledovatelé se nahrnuli do budovy. Za zády mu hřměly záblesky energie. Celý kus stropu nad jeho hlavou se roztříštil na prach a spadl na zem.
Dorazil až ke schodům a bleskově je vyběhl. Když byl v dalším poschodí, zašmátral po klice dveří. Něco se mihlo za ním. Lehce se otočil, zbraň-
Ohromující rána ho srazila k zemi. Narazil na stěnu a zbraň mu vylétla z prstů. Nějaká postava se k němu shýbla, pušku pevně sevřenou. "Kdo jste? Co tady děláte?"
Nebyl to voják. Zarostlý muž ve špinavé košili a zmačkaných kalhotech. Oči opuchlé a červené. Kolem pasu opasek s nářadím. Kladivo, kleště, šroubovák, pájedlo.
Tolby se s námahou zvedl. "Kdybys neměl tu pušku–"
Fowler opatrně ustoupil. "Kdo jste? Toto patro je pro řadové vojáky nepřístupné. Je vám jasné–" Pak uviděl kovovou hůl. "Můj bože," řekl tiše. "Vy jste ten, kterého nedostali." Nervózně se zasmál. "Vy jste ten, který jim utekl."
Tolby pevně sevřel prsty kolem hole, ale Fowler reagoval okamžitě. Hlaveň jeho pušky sebou škubla vzhůru, přímo proti Tolbyho obličeji.
"Dejte si pozor," varoval ho Fowler. Lehce se otočil. Vojáci spěchali nahoru, schodiště zvučelo

bubnováním jejich bot a ozvěnou jejich výkřiků. Na chvíli zaváhal. Potom mávl puškou ke schodům před sebou. "Nahoru. Jdeme."
Tolby zamrkal překvapením. "Co–"
"Nahoru!" Puška rýpla Tolbyho do žeber. "Rychle!"
Tolby, celý zmatený, vyběhl nahoru po schodech s Fowlerem v patách. Ve třetím poschodí ho Fowler hrubě prostrčil lítacími dveřmi hlavní pušky, kterou mu naléhavě zarýval do zad. Ocitl se v chodbě plné dveří. Samé kanceláře.
"Nezastavujte se," zavrčel Fowler. "Na konec chodby. Rychle!"
Tolby spěchal a mozek mu horečně pracoval.
"Co po mně sakra–"
"Já bych to nemohl udělat," oddychoval Fowler blízko jeho ucha. "Ani za milion let. Ale někdo to udělat musí."
Tolby se zastavil. "Ale co?"
Vzdorně si jeden druhého měřili, tváře zamračené, v očích plameny. "Je tam uvnitř," vyhrkl Fowler a ukázal puškou na dveře. "Máte jedinou šanci. Zkuste to."
Na zlomek sekundy Tolby zaváhal. Potom se obrátil ke dveřím. "Dobrá. Zkusím to."
Fowler ho následoval. "Buďte opatrný. Pozor na to, kam šlapete. Je tam několik kontrolních bodů. Jděte pořád rovně, celou cestu. Nejdál, jak to bude možné. A pro lásku boží, rychle!"
Tolby se rozběhl a Fowlerův hlas se ztratil v dálce. Doběhl ke dveřím a trhnutím je otevřel.
Všichni muži uvnitř vyskočili. Vrhl se proti nim, rozrazil je a rozhodil do všech stran. Dral se kupředu, zatímco oni se hrabali po zemi a nemotorně šmátrali po zbraních. Vběhl dalšími dveřmi do vnitřní kanceláře, kolem stolu, kde seděla vyděšená dívka, oči vytřeštěné, ústa otevřená leknutím. Potom třetími dveřmi do předsíňky.
Polekaný mladík vyskočil a zběsile chňapl po pistoli. Tolby byl neozbrojený, chycený do pasti. Muži už tlačili na dveře za ním. Sevřel hůl a uskočil stranou, když ten blonďatý fanatik naslepo vystřelil. Kulka mu vybuchla asi stopu od hlavy a on ucítil v obličeji závan tepla.
"Ty špinavý anarchisto!" vykřikl Green. Střílel znovu a znovu, tvář zkřivenou nenávistí. "Ty anarchistický vrahu!"
Tolby po něm mrštil kovovou holí. Vložil do té rány všechnu svoji sílu. Hůl svištěla vzduchem přímo na mladíkovu hlavu. Green ji uviděl a uhnul. Rychle a mrštně uskočil stranou a pobaveně se zašklebil. Hůl narazila do stěny a s cinknutím dopadla na zem.
"Tvá vycházková hůl!" vyrazil posměšně Green a vystřelil.
Schválně Tolbyho minul. Jen tak si s ním hrál. Tolby se sehnul a zběsile šmátral po své holi. Sebral ji. Green ho sledoval, tvář nesmlouvavou, v očích vzrušené jiskření. "Zkus to znovu!" zavrčel.
Tolby skočil. Útok byl nečekaný. Green zachrčel a uskočil dozadu. Zvedl se a vrhl" se na Tolbyho, šílený vztekem.
Tolby byl těžší. Ale vyčerpaný. Celé hodiny se plazil a prodíral horami. Byl na konci sil. Ta autonehoda a potom ty dny nekonečného pochodu. Green byl ve skvělé formě. Jeho pružné, hbité tělo uskočilo stranou. Zvedl ruce a zaťal Tolbymu prsty do průdušnice. Ten ho nakopl do varlat. Green v křečích vrávoravě ustoupil a bolestí se ohnul v pase.
"Dobrá," oddechoval Green prudce, tvář zkroucenou bolestí a nenávistí. Nervózně hmatal po pistoli. Hlaveň vystřelila.
Polovina hlavy Greenovi načisto zmizela. Ruce se mu rozevřely a pistole spadla na podlahu. Tělo zůstalo chvíli stát a potom se sesunulo na hromadu.
Tolby vedle sebe zahlédl hlaveň nějaké pušky – a potom muže s opaskem na nářadí. Muž na něj horečně mával. "Rychle!"
Tolby se řítil po vykobercované chodbě mezi dvě velké blikající žluté lampy. Za ním klopýtal zástup úředníků a vojáků, kteří střídali nazdařbůh před sebe. Trhnutím otevřel masivní, dubové dveře a zarazil se. Stál v luxusní komnatě. Závěsy, bohaté tapety. Lampy. Knihovny. Závan nádhery z minulosti. Bohatství starých časů. Vysoké koberce. Ústřední topení. Videoobrazovka. A před protější stěnou obrovský mahagonový stůl.

Za stolem seděla nějaká postava a pracovala na hromadách papírů a hlášení, navršených v nepřehledné mase. Postava ostře kontrastovala s luxusním vybavením místnosti. Byla to velká, děravá, zkorodovaná, kovová schránka. Zprohýbaná a omlácená, záplatovaná a na mnoha místech spravovaná. Prastarý stroj.
"To jsi ty, Fowlere?" zeptal se robot.
Tolby udělal krok vpřed a pevně stiskl svoji kovovou hůl.
Robot se rozzlobeně otočil. "Kdo je to? Zavolejte Greena a odneste mě dolů do krytu. Jedna z hlídek hlásila, že nějaký agent Ligy už–" Robot se zarazil. Jeho chladné, mechanické oční čočky se zavrtávaly do neznámého muže. Znepokojeně zavrzal. "Tebe neznám." Uviděl kovovou hůl.
"Agent Ligy," zaskřípěl robot. "Ty jsi ten, který pronikl dovnitř." Začalo mu to docházet. "Ten třetí. Ty jsi přišel sem. Nevrátil ses zpátky." Kovové prsty nemotorně osahávaly předměty na stole a v šuplíku. Konečně nahmatal pistoli a nejistě ji zvedl.
Tolby mu pistoli vykopl z ruky. Dopadla s řinčením na podlahu. "Utíkej!" zakřičel na robota. "Začni utíkat."
Robot zůstal na místě. Tolbyho kovová hůl dopadla. Borsovy křehké mozkové jednotky se roztříštily na kusy. Cívky, dráty a kapalina mu pokropily tělo a paže. Robot se roztřásl. Jeho vnitřní mechanismus s ním házel ze strany na stranu. Vztyčil se na židli, pak se naklonil a zhroutil. Plnou vahou narazil do podlahy a jeho součástky se rozlétly všemi směry.
"Bože můj," řekl Tolby, když to uviděl. Otřeseně se naklonil nad zbytky. "Byl to mrzák."
Ze všech stran ho obklopili muži. "On zabil Borse!" Šokované, omráčené tváře. "Bors je mrtvý!"
Fowler k němu pomalu přistoupil. "Dostal jste ho. V pořádku. Váš úkol je u konce."
Tolby stál a svíral v ruce hůl. "Ten prokletý ubožák," řekl tiše. "Byl absolutně bezmocný. Seděl tu a já jsem přišel a zabil ho. Neměl nejmenší šanci."

V BUDOVĚ VYPUKL chaos. Vojáci a úředníci pobíhali bláznivě po chodbách, vyděšení a hysteričtí. Vráželi jeden do druhého, sbíhali se a vydávali nesmyslné rozkazy.
Tolby se protlačil kolem nich. Nikdo mu nevěnoval pozornost. Fowler sbíral, co zbylo z robota. Skládal roztříštěné kousky a úlomky. Tolby se nad ním zastavil. Tohle už nedá dohromady nikdo.
"Kde je ta žena?" zeptal se Fowlera. "Agentka Ligy, kterou sem přivezli."
Fowler se pomalu narovnal. "Vezmu vás tam." Vedl Tolbyho přelidněnou pulzující halou do nemocničního křídla budovy.
Silvie se hbitě posadila, jakmile oba muži vstoupili do místnosti. "Co se děje?" Poznala otce. "Tati! Díky bohu! Byl jsi to ty, kdo jim utekl."
Tolby zavřel dveře, aby je nerušil chaos zvuků doléhajících z chodby. "Jak ti je? Co tvoje noha?"
"Hojí se. Co se stalo?"
"Dostal jsem ho. Toho robota. Je mrtvý." Chvíli všichni tři mlčeli. Na chodbě lidé běhali hystericky tam a zpátky. Zpráva už prosákla ven. Vojáci se shromáždili v hloučcích před budovou. Ztracení muži, vracející se z bojových pozic. Nejistí. Zmatení. "Je po všem," řekl Fowler. Tolby přikývl. "Já vím."
"Brzy se unaví a vylezou z děr," usoudil Fowler. "Jeden po druhém se vrátí. Jakmile se doslechnou, co se stalo, dezertují a zahodí zbraně."
"Dobře," zavrčel Tolby. "Čím dříve, tím lépe." Dotkl se Fowlerovy pušky. "Vy také, doufám." Silvie zaváhala. "Myslíš si–"
"Myslím si co?"
"Ze jsme udělali chybu?"
Tolby se unaveně usmál. "Máme spoustu času nad tím přemýšlet."
"Dělal to, co považoval za správné. Postavili si domy a továrny. Celá tahle oblast... vyrobila spoustu zboží. Dívala jsem se oknem. Přemýšlela jsem. Tolik toho dokázali. Vyrobili."
"Vyrobili spoustu zbraní," řekl Tolby.
"My máme také zbraně. Zabíjíme a ničíme. Máme všechny nevýhody a žádné výhody."
"Nemáme válku," odpověděl Tolby tiše. "Na obranu téhle malé civilizace je tamhle v kopcích připraveno deset tisíc mužů. Všichni ochotní bojovat. Ochotní použít bomby a bakteriální střely na to, aby udrželi tohle místo v chodu. Ale neudělají to. Zanedlouho to vzdají a vrátí se zpátky sem."

"Celý tenhle systém se rychle rozpadne," řekl Fowler. "Už teď nad ním ztrácel moc. Nemohl vydržet donekonečna vracet čas."
"V každém případě je po všem," zamumlala Silvie. "Splnili jsme náš úkol." Lehce se usmála. "Bors splnil svůj úkol a my zase ten náš. Ale doba byla s námi a proti němu."
"Přesně tak," souhlasil Tolby. "Splnili jsme úkol. A nikdy toho nebudeme litovat."
Fowler neřekl nic. Stál s rukama v kapsách a mlčky se díval z okna. Jeho prsty se něčeho dotýkaly. Tří neponičených synapsových spirál. Neporušených paměťových jednotek mrtvého robota, které zachránil ze zbytků rozptýlených po podlaze.
Jen pro případ, řekl si v duchu, jen pro případ, že by se doba změnila.

VŠETEČKA
VSTOUPILI DO HLAVNÍ HALY. Na vzdáleném konci postávali technici kolem velkého, světélkujícího panelu a sledovali složité vzorce světel, které se rychle měnily a blikaly ve zdánlivě nekonečném počtu kombinací. Na dlouhých stolech hučela počítačová zařízení, automatická nebo obsluhovaná lidmi. Nástěnné grafy pokrývaly každičký palec vertikální plochy. Hasten se užasle rozhlížel.
Wood se zasmál. "Pojďte sem ke mně a něco uvidíte. Tohle poznáváte, nemám pravdu?" Ukázal na masivní stroj, kolem kterého stál tichý hlouček mužů a žen v bílých laboratorních pláštích.
"Poznávám," řekl Hasten pomalu. "Vypadá to jako nás vlastní Dip, ale je to asi dvacetkrát větší. Co dovážíte? A odkud to dovážíte?" Přejel prsty po krytu stroje, pak si sedl do dřepu, aby se mu podíval na vnitřnosti. Ty však byly zamčené na zámek. Dip byl právě v provozu. "Víte, kdybychom měli jen tušení, že něco takového existuje, Histooddělení by–"
"Teď o tom víte." Wood se sehnul k němu. "Poslouchejte, Hastene, jste první člověk zvenku, který se dostal do této místnosti. Viděl jste stráže. Nikdo neoprávněný se sem nedostane. Stráže mají rozkazy zabít každého, kdo by se pokusil ilegálně vstoupit."
"Abyste ukryli tohle? Stroj? Vy byste stříleli, aby–"
Oba se narovnali. Wood mu hleděl s kamenným výrazem do tváře. "Váš Dip sonduje v minulosti. Řím. Řecko. Zaprášené, staré ročníky." Wood se dotkl velkého Dipu za nimi. "Tenhle Dip je jiný. Chráníme ho svými životy i životem všech ostatních lidí. Víte proč?"
Hasten zíral na stroj.
"Tento Dip není nařízen na starověk, ale – na budoucnost." Wood se díval Hastenovi přímo do očí. "Rozumíte? Budoucnost."
"Vy provádíte sondy do budoucnosti? Ale to nesmíte! Zákon to zakazuje, to přece víte!" Hasten poplašeně ucouvl. "Kdyby to věděla Výkonná rada, rozbila by tuhle budovu na kousky. Znáte nebezpečí, která hrozí. Sám Berkowsky je vyložil ve svých spisech."
Hasten rozčileně přecházel sem a tam. "Nemohu tomu uvěřit. Používat Dip, orientovaný na budoucnost. Když vytáhnete nějaký materiál z budoucnosti, zavedete automaticky nový prvek do současnosti. Budoucnost se tím změní – nastartujete nekonečný posun. Čím více se budete vrtat v budoucnosti, tím více nových prvků přenesete do současnosti. Vytvoříte nestabilní podmínky pro nadcházející století. Proto byl vydán ten zákon."
Wood přikývl. "Já vím."
"A vy v tom přesto pokračujete?" Hasten horlivě gestikuloval. "Zastavte to, proboha! Zastavte to, nebo sem zavlečete nějaký smrtelný faktor, který nedokážeme zlikvidovat. Proč pokračujete–"
Wood klesl na židli. "Dobrá, Hastene, přestaňte nás poučovat. Je příliš pozdě. Už se to stalo. Při našich experimentech sem byl zavlečen smrtelný faktor. Mysleli jsme si, že víme, co děláme..." Zvedl oči. "Proto jsme vás sem přivedli. Posaďte se – povím vám všechno, co se stalo."

HLEDĚLI PŘES STŮL jeden na druhého. Wood si složil ruce na prsou. "Nebudu chodit kolem horké kaše. Jste považován za odborníka, za nejlepšího odborníka na histovýzkum. Víte o používání časového Dipu víc než kdokoliv jiný na celém světě. Proto jsme naši práci, naši ilegální práci, ukázali právě vám."
"A vy už jste se dostali do problémů?"
"Do spousty problémů. A každý náš pokus šťourat dál to ještě zhoršuje. Pokud něco neuděláme,

staneme se nejproklínanější organizací v celé historii."
"Začněte, prosím, od začátku," vybídl ho Hasten. "Dip byl schválen Politickou vědeckou radou. Chtěli znát výsledky některých svých politických rozhodnutí. Nejdříve jsme to odmítli, s odvoláním na Berkowského teorii. Ale ta myšlenka je fascinující, víte. Nechali jsme se přesvědčit a Dip byl postaven – tajně, samozřejmě.
Udělali jsme první sondu do doby za dvacet let. Abychom se ochránili před Berkowského faktorem, pokusili jsme se o malý trik. Nic jsme nepřivezli. Tento Dip je upraven tak, aby nic nesbíral. Nebere na palubu žádné předměty. Pouze fotografuje z velké nadmořské výšky. Filmy přicházejí k nám, my děláme zvětšeniny a pokoušíme se z nich vyvodit závěry.
Nejprve byly výsledky v pořádku. Žádné další války, vzrůstající, krásná města. Zvětšené záběry z ulic ukázaly množství očividně spokojených lidí. Mnohem pomalejší rytmus života.
Pak jsme šli dopředu o padesát let. Dokonce ještě lepší: města v rozmachu. Lidé o něco méně závislí na strojích. Více trávy, parků. Skvělé životní podmínky, mír, štěstí, hodně volného času. Méně fanatického plýtvání a spěchu. Pokračovali jsme a skákali do stále větší vzdálenosti. Samozřejmě, že s takovou nepřímou pozorovací metodou jsme si nemohli být ničím stoprocentně jisti, ale všechno vypadalo velice pěkně. Předali jsme informace Radě a oni pokračovali v přijatých plánech. A pak se to stalo."
"Co přesně?" zeptal se Hasten a naklonil se k Woodovi.
"Rozhodli jsme se udělat ještě jednu sondu do doby, kterou jsme už předtím fotografovali, do doby za sto let. Vyslali jsme Dip, a ten se vrátil s plným filmem. Vyvolali jsme ho a prohlédli." Wood udělal pauzu.
"A?"
"A nebylo to jako poprvé. Bylo to jiné. Všechno se změnilo. Válka – všude jen válka a zkáza." Wood pokrčil rameny. "Vyděsilo nás to. Vyslali jsme Dip ještě jednou, abychom si byli absolutně jisti."
"A co jste našli tentokrát?"

WOOD SEVŘEL ruce v pěst. "Zase to bylo změněné. A k horšímu! Trosky, nekonečné trosky. Lidé bezmocní a zbídačení. Všude jen trosky a smrt. Špína. Konec války, poslední fáze."
"Aha," řekl Hasten a přikývl.
"To není to nejhorší! Předali jsme tyto informace Radě. Ta zastavila veškerou činnost a svolala dvoutýdenní konferenci. Zrušila veškerá nařízení a stáhla plány, které vytvořila na základě našich předchozích zpráv. Asi po měsíci se s námi Rada zase spojila. Její členové chtěli, abychom to zkusili ještě jednou, abychom Dip ještě jednou poslali do té doby. Řekli jsme ne, ale oni na tom trvali. Už to nemůže být horší, tvrdili.
Takže jsme vyslali Dip znovu. Vrátil se a my jsme si přehráli film. Hastene, jsou věci mnohem horší než válka. Nevěřil byste, co jsme viděli. Neexistoval tam lidský život. Vůbec žádný, ani jediná lidská bytost."
"Všechno bylo zničené?"
"Ne! Žádná destrukce. Města velká a impozantní, silnice, budovy, jezera, pole. Ale žádný lidský život. Města prázdná, fungující jen mechanicky, každý stroj a drát zcela nedotčený. Ale žádní žijící lidé."
"Proč?"
"Vyslali jsme Dip ještě dál, ve skocích po padesáti letech. Nic. Nic, znovu a znovu. Města, silnice, budovy, ale žádný lidský život. Všichni mrtví. Epidemie, radiace nebo co. Nevíme. Ale něco je zabilo. Odkud to přišlo? To také nevíme. Původně to tam nebylo. Myslím – v našich prvních sondách.
To my jsme ho tam přenesli, ten smrtelný faktor. My jsme to způsobili, tím naším šťouráním. Nebylo to tam, když jsme začali. Udělali jsme to my, Hastene." Wood se do něj zavrtával pohledem, obličej bílý jako maska. "My jsme to. způsobili a my teď musíme zjistit, co to je a zbavit se toho."
"Jak to chcete udělat?"
"Sestrojili jsme časový vůz, který je schopen přepravit jednoho lidského pozorovatele do budoucnosti. Pošleme tam jednoho muže, aby se podíval, co to je. Fotografie nám toho řekly málo, musíme vědět víc! Kdy se to poprvé objevilo? Jak? Jaké byly první příznaky? Co to je? Jakmile to budeme vědět, možná, že to dokážeme zničit. Myslím ten faktor. Vystopovat a zneškodnit. Někdo musí jít do budoucnosti a zjistit, co jsme to vlastně spustili. Je to jediný způsob."
Wood vstal, Hasten ho ihned následoval.

"Vy jste ten člověk," řekl Wood. "Vy půjdete. Nejkompetentnější osoba, jakou máme. Časový vůz stojí venku, na otevřené plošině. Hlídají ho stráže." Wood dal signál. Ke stolu přišli dva vojáci.
"Pane?"
"Půjdete s námi," rozkázal Wood. "Jdeme ven na plošinu. Postarejte se, aby nás nikdo nesledoval." Obrátil se k Hastenovi. "Připraven?"
Hasten zaváhal. "Počkejte přece. Budu si muset prohlédnout vaši práci, prostudovat, co jste už udělali. Sám si prohlédnout časový vůz. Nemohu–"
Vojáci se k němu přiblížili a tázavě pohlédli na Wooda. Wood položil Hastenovi ruku na rameno. "Je mi líto," řekl, "nemůžeme ztrácet čas. Pojďte se mnou."

VŠUDE KOLEM NĚJ se vlnila tma. Vířila k němu a zase ustupovala. Sedl si do sedadla před řídícím panelem a otřel si pot z tváře. Byl na cestě, ať chtěl nebo nechtěl. Woool mu stručně nastínil ovládání časového vozu. Několikavteřinová instruktáž, nastavení přístrojů, a pak už se za ním zabouchly kovové dveře.
Hasten se rozhlédl. V kouli byla zima. Vzduch řídký a mrazivý. Chvíli sledoval pohyb na číselnících, ale díky zimě se začal cítit nepohodlně. Přešel k boxu s výbavou a odsunul dveře. Kombinéza. Těžká kombinéza a laserová puška. Podržel pušku chvíli v ruce a pozorně si ji prohlédl. A nářadí. Nářadí a výstroj všeho druhu. Právě když pušku pokládal zpátky, tlumené hučení pod ním náhle ztichlo. V tu chvíli, v tu krátkou, příšernou chvíli, cítil, jak ho něco nadneslo nad podlahu. Pak ten pocit zmizel.
Oknem proudilo sluneční světlo a rozlévalo se po podlaze. Vypnul umělé osvětlení a přešel k oknu. Wood nastavil přístroje na sto let dopředu. Opřel se o okenní rám a vyhlédl ven.
Louka, květiny a tráva, rozprostřená do nekonečna. Modrá obloha a plující oblaka. V dálce nějaká zvířata, pasoucí se a společně postávající ve stínu nějakého stromu. Přešel ke dveřím, odemkl je a vyklonil se ven. Zasáhlo ho teplé sluneční světlo a on se hned začal cítit lépe. Teď teprve viděl, že ta zvířata jsou krávy.
Na chvíli zůstal stát ve dveřích s rukama v bok. Mohla být ta epidemie bakteriálního původu? Přenosná vzduchem? Pokud to tedy byla epidemie. Zvedl ruce a dotkl se ochranné helmy. Raději si ji nechá nasazenou.
Vlezl dovnitř a vytáhl z boxu pušku. Potom se vrátil ke dveřím a zkontroloval zámek, aby se ujistil, že během jeho nepřítomnosti zůstane zavřený. Teprve pak Hasten sestoupil dolů na luční trávu. Zavřel dveře a rozhlédl se kolem. Potom rychlou chůzí vyrazil od koule pryč, směrem k vrcholu dlouhého kopce, který se tyčil asi půl míle daleko. Jak tak kráčel, zkontroloval svůj signální náramek na zápěstí, který ho měl dovést zpátky ke kovové kouli, jeho časovému vozu, pokud nebude schopen najít cestu sám.
Prošel kolem stromu a přiblížil se ke kravám. Krávy se zvedly a odcházely. Všiml si něčeho, co mu způsobilo náhlé mrazení v zádech. Vemena měly malá a scvrklá. Nebyly to chovné krávy.
Když došel na vrchol kopce, zastavil se a zvedl k očím dalekohled. Země se táhla na míle a míle daleko. Suchá zelená pole, neupravovaná a neobdělávaná, se vlnila do dálky kam až oko dohlédlo. Nic jiného? Otáčel se a přejížděl po horizontu.
Ztuhl a zaostřil dalekohled. Nalevo, v dálce, na krajní hranici viditelnosti, vyrostly mlhavé kolmice města. Spustil dalekohled a zvedl těžké boty. Dlouhými kroky vyrazil po svahu kopce.
Měl před sebou dlouhé putování.

HASTEN NEBYL na cestě ani půl hodiny, když uviděl motýly. Zvedli se náhle několik yardů před ním a tančili a třepotali se ve slunečním světle. Zastavil se, aby si odpočinul, a prohlížel si je. Byli pestře zbarvení, červení a modří, se žlutými a zelenými skvrnami. Největší motýli, jaké kdy viděl. Možná pocházeli z nějaké zoo. Upláchli a zdivočeli, když člověk odešel ze scény. Motýli stoupali výš a výš. Aniž by si ho všimli, vystřelili směrem ke vzdáleným věžím města. V momentě byli pryč.
Hasten se znovu vydal na cestu. Bylo těžké představit si, že člověk vyhynul za takových okolností. Motýli, tráva, krávy ve stínu stromu. Jaký tichý a líbezný svět tu před ním ležel – bez lidské rasy!
Náhle se před ním, těsně před jeho obličejem, zatřepotal poslední motýl, který se rychle zvedl z trávy. Automaticky zvedl ruku, aby ho odehnal. Motýl mu narazil do ruky. Začal se smát-

Zařval bolestí. Upadl na kolena, zalapal po dechu a zvedl se mu žaludek. Převalil se na obličej, začal se svíjet a vší silou tiskl tvář do země. Ruku měl v jednom ohni, tělo se mu kroutilo bolestí, točila se mu hlava. Zavřel oči.
Když se Hasten konečně znovu otočil, motýl byl už pryč. Nebylo po něm ani vidu ani slechu.
Ještě nějakou dobu zůstal ležet v trávě, potom se pomalu posadil a zvedl na roztřesené nohy. Odhrnul košili a prohlédl si ruku a zápěstí. Kůže v okolí rány byla černá, tvrdá a nateklá. Díval se střídavě na ni a na vzdálené město.
Motýli zmizeli právě tam...
Vydal se zpátky k časovému vozu.

HASTEN DORAZIL ke kouli chvíli poté, co sluneční paprsky začaly uhasínat ve večerním soumraku. Dveře se na jeho dotek odsunuly a on vstoupil dovnitř. Ovázal si ruku a zápěstí hojivou náplastí z lékárničky, posadil se na sedadlo a s pohledem upřeným na svoji ruku se hluboce zamyslel. Malé žihadlo, které dostal vlastně náhodou. Motýl si ho ani nevšiml. Ale co když celé hejno-
Počkal, dokud slunce docela nezapadlo a uvnitř koule nebyla naprostá tma. V noci všechny včely a motýli zmizeli, nebo alespoň ti, které viděl. No, bude muset zkusit štěstí. Ruka ho stále bolela a bez milosti pulsovala. Hojivá náplast vůbec nepomáhala. Točila se mu hlava a v ústech měl horečnatou příchuť.
Než odešel, otevřel box a vyndal z něj všechny věci. Prohlédl laserovou pušku a položil ji stranou. O chvíli později našel to, co hledal. Pájecí lampu a baterku. Všechny ostatní věci uklidil a vstal. Nyní byl připraven – pokud to bylo to správné slovo. Připraven, jak jen to šlo.
Vystoupil ven do tmy a namířil světlo před sebe. Šel rychle. Byla temná, osamělá noc, na nebi svítilo jen několik hvězd a jeho baterka byla jediné pozemské světlo. Vyšel na kopec a na druhé straně sestoupil. Ze tmy se vynořila skupina stromů a on se ocitl na ploché rovině. Pomocí baterky si hledal cestu k městu.

KDYŽ K NĚMU konečně dorazil, byl velmi unavený. Cesta byla dlouhá a on už začínal mít potíže s dýcháním. Před ním se tyčily ohromné, strašidelné obrysy, které se nahoře rozplývaly do tmy. Zdálo se, že to není velké město, ale architektura byla Hastenovi neznámá, více vertikální a štíhlejší, než na kterou byl zvyklý.
Prošel bránou. Kamenným chodníkem na ulicích prorůstala tráva. Zastavil se a rozhlížel se po zemi. Všude jen tráva a plevel. A v rozích budov kosti. Malé hromádky kostí a prachu. Šel dál a světlem baterky klouzal po stěnách štíhlých budov. Jeho podrážky klapaly prázdným prostorem. Ve městě nesvítila žádná světla, jen jeho baterka.
Budovy se začínaly rozestupovat. Brzy zjistil, že vstoupil na rozlehlé členité náměstí, porostlé křovím a břečťanem. Na vzdáleném konci se tyčila budova o něco vyšší než ostatní. Vydal se k ní a klouzal světlem ze strany na stranu po prázdném, zpustlém náměstí. Vyšel po polorozpadlých schodech na betonovou plošinu před budovou. Najednou se zastavil. Napravo od něj vyrostla jiná budova, která upoutala jeho pozornost. Rozbušilo se mu srdce. Nad vstupními dveřmi odhalil slovo, zručně vytesané do oblouku.

Bibliotheca

Našel to, co hledal, knihovnu. Vyšel po schodech k tmavému vchodu. Dřevěná prkna se mu prohýbala pod nohama. Došel až nahoru a zjistil, že stojí před těžkými dřevěnými dveřmi s kovovými kruhy. Když chytil za jeden z kruhů, dveře povolily, vypadly z rámu a zřítily se kolem něj dolů ze schodů a do tmy. Omráčil ho zápach hniloby a prachu.
Vešel dovnitř. Procházel tichými chodbami, plnými pavučin, které mu ulpívaly na helmě. Vybral si náhodně jednu místnost a vstoupil. Byly zde další hromádky prachu a zbytků kostí. Podél zdí se táhly nízké stoly a police. Přistoupil k jedné z nich a pokusil se sundat několik knih. Rozlámaly a rozdrobily se mu v ruce a snesly se na něj jako sprška papírků a nití. Bylo možné, že od jeho doby uplynulo teprve jedno století?

HASTEN SE POSADIL ke stolu a otevřel jednu z těch knih, které byly v lepším stavu. Slova byla psána jazykem, který neznal. Poznal jen, že jde o umělý románský jazyk. Obracel stránku za stránkou. Nakonec vzal do náruče několik náhodně vybraných knih a vydal se ke dveřím. Najednou mu srdce poskočilo překvapením. S roztřesenýma rukama přešel ke zdi. Noviny.
Opatrně zvedl křehké, lámající se listy a přidržel je pod světlem. Stejný jazyk, samozřejmě. Tučné, černé titulky. Podařilo se mu srolovat dohromady několik výtisků a přiložil je ke svému nákladu knih. Potom prošel dveřmi na chodbu a vydal se stejnou cestou, jakou přišel.
Když vyšel ven na schody, udeřil ho do nosu chladný čerstvý vzduch. Rozhlédl se po matných obrysech, které lemovaly náměstí ze všech stran. Potom se pustil po schodech dolů a přes náměstí a opatrně si přitom svítil na cestu. Došel k městské bráně a o chvíli později byl venku, na rovné pláni a na cestě k časovému vozu.
Nekonečně dlouho se plahočil, hlavu skloněnou k zemi. Nakonec ho únava donutila, aby se zastavil. Kymácel se na místě ze strany na stranu a těžce oddychoval. Složil svůj náklad na zem. Daleko na okraji horizontu uviděl dlouhý, šedivý pruh, který se vytvořil, zatímco on putoval z města. Zatraceně. Začínalo vycházet slunce.
Ránem se prohánělstudený vítr a vířil kolem něj. Ve vznikajícím šedivém světle začínaly stromy a kopce dostávat tvar. Tvrdý, neústupný obrys. Obrátil se k městu. Ponuré a úzké hroty opuštěných budov trčely do výšky. Chvíli se fascinovaně díval, jak první denní barvy ozařují střechy a věže. Potom barvy vybledly a mezi ním a městem se rozprostřela postupující mlha. Sklonil se a sebral náklad. Znovu vyrazil kupředu jak nejrychleji mohl. Tělem mu proběhl mrazivý strach.
Z města se k obloze vznesla černá skvrna a zůstala viset na místě.

Po NĚJAKÉ DOBĚ, po dlouhé době, se Hasten ohlédl. Skvrna byla stále na místě – ale byla o mnoho větší. A už vůbec nebyla černá. V jasném denním světle začala zářit mnoha barvami.
Znovu zrychlil tempo. Vyšel nahoru po jedné straně kopce a pak dolů po druhé. Na sekundu se zastavil, aby zapnul náramek. Ozval se hlasitý tón. Nebyl od koule daleko. Mával rukou do všech stran a tón se zvyšoval a klesal. Doprava. Setřel si rukou pot a pokračoval v cestě.
O několik minut později shlédl z vrcholku hřebenu a uviděl lesklou, kovovou kouli, jak tiše spočívá na trávě, zvlhlá studenou noční mlhou. Jeho časový vůz. Pustil se ze svahu, klopýtal a klouzal.
Právě když ramenem otevíral dveře, objevil se nad vrcholkem kopce první mrak motýlů a tiše se k němu přibližoval.
Zamkl dveře, složil náklad na zem a protáhl si svaly. Ruka mu teď hořela intenzivní bolestí. Neměl čas se tím zabývat – přiběhl k oknu a vyhlédl ven. Motýlí roj se blížil ke kouli, tancoval a třepetal se ve vzduchu, zářil všemi barvami. Motýli si posedali na kov a dokonce i na okno. Výhled měl náhle odříznutý lesklými, hebkými a měkkými tělíčky a křídly, která tloukla jedno o druhé. Zaposlouchal se. Slyšel tlumený, neutichající zvuk; přicházel ze všech stran. Motýli teď zcela pokryli okno a v kouli se setmělo. Rozsvítil umělé osvětlení.
Čas plynul. Nejistý, co má dělat, si prohlížel noviny. Má jet zpátky? Nebo vpřed? Snad raději skočit o nějakých padesát let dopředu. Motýli byli nebezpeční, ale nemusel to být ten pravý smrtelný faktor, který hledal. Podíval se na ruku. Kůže byla černá a tvrdá. Mrtvá plocha, která se stále rozšiřovala. Proběhl jím stín znepokojení. Bylo to horší, ne lepší.
Škrábavý zvuk, který se ozýval ze všech stran, mu. začínal jít na nervy. Naplňoval ho strachem a nervozitou. Položil knihy a začal se procházet tam a zpátky. Jak by mohl hmyz, dokonce i tak ohromný jako tenhle, zničit lidskou rasu? Lidské bytosti by proti němu jistě dokázaly bojovat. Poprašky, jedy, spreje.
Na rukáv se mu sneslo maličké smítko kovu. Smetl ho na zem. Dopadlo další, pak několik malých úlomků. Vyskočil a podíval se vzhůru.
Nad hlavou se mu tvořil kruh. Další kruh se objevil napravo a hned vedle třetí. Všude kolem něj vznikaly kruhy, ve stěnách i střeše koule. Rozběhl se k řídícímu panelu a stiskl nouzové tlačítko. Panel se s hukotem probudil k životu. Začal rychle, horečnatě nastavovat časový ukazatel. Na zem teď padaly větší

kousky kovu, hotová sprcha kovových úlomků. Vylučovali snad nějakou žíravou látku? Kyselinu? Zřejmě nějaký druh přírodní sekrece. Na zem dopadl velký kus kovu. Otočil se.
Motýli vnikli do koule, třepetali se a tančili k němu. Kus, který spadl na zem, byl kovový kruh, vyříznutý čistě a přesně. Neměl dost času, aby si ho prohlížel. Popadl pájecí lampu a stiskl vypínač. Plamen zasyčel a zaprskal. Jak se k němu motýli přibližovali, stiskl pevně držadlo a zvedl trysku. Vzduch oživl hořícími částečkami. Pršely všude kolem něj a koule se naplnila šíleným zápachem.
Zapnul poslední tlačítka. Světla číselníků zazářila a podlaha pod ním se rozhučela. Přitáhl hlavní páku. Další a další motýli se tlačili dovnitř, mačkali se dychtivě jeden na druhého, drali se otvory. Na podlahu se náhle zřítil druhý kovový kruh a za ním se vyrojila další horda. Hasten se přikrčil a o krok ucouvl, pájecí lampu s tryskajícím plamenem před sebou. Proud motýlů neustával, bylo jich stále víc a víc.
Pak se na všechno sneslo náhlé ticho. Tak náhlé, že překvapením zamrkal. Nekonečné vytrvalé škrábání ustalo. Byl sám, kromě mračna prachových částeček na zemi a na stěnách – zbytky motýlů, kteří se dostali do koule. Hasten se posadil do sedadla. Třásl se po celém těle. Byl v bezpečí, na cestě zpátky do své doby. A bylo nepochybné, skutečně nepochybné, že nalezl smrtelný faktor. Byl tam, v hromadách popela na podlaze, v kruzích, čistě vykrojených do schránky vozu. Žíravá sekrece? Pousmál se. Poslední pohled na ně, na tu rojící se hordu, mu prozradil, co chtěl vědět. Motýli měli žihadla ve tvaru malinkých dlátek. Prosekali si cestu dovnitř. Přinesli si své vlastní nářadí.
Posadil se a čekal, až časový vůz dokončí cestu.

STRÁŽE HO ZACHYTILY a pomohly mu z vozu ven. Opřel se o ně a nejistě sestoupil na zem. "Díky," zamumlal.
Přiběhl Wood. "Hastene, jste v pořádku?"
Přikývl. "Ano. Kromě ruky."
"Pojďte ihned dovnitř." Prošli dveřmi do hlavní haly. "Posaďte se." Wood mávl netrpělivě rukou a jeden voják přispěchal s židlí. "Udělejte mu horkou kávu."
Přinesli kávu. Hasten seděl a pomalu z ní usrkával. Konečně odstrčil šálek a pohodlně se opřel.
"Můžete nám to teď říci?" zeptal se Wood.
"Ano."
"Dobře." Wood si sedl naproti němu. Magnetofon se s bzučením probral k životu a kamera začala snímat Hastenovu tvář, když hovořil. "Dejte se do toho. Co jste objevil?"

KDYŽ SKONČIL, v celé místnosti zavládlo ticho. Nikdo ze stráží ani techniků nepromluvil.
Wood rozechvěle vstál. "Bože. Takže je zničila forma jedovatého živočicha. Myslel jsem si, že to tak bude. Ale motýli? A inteligentní? Schopní plánovat útok? Pravděpodobně rychlý proces rozmnožování, blesková adaptace."
"Možná nám pomůžou ty knihy a noviny."
"Ale odkud se vzali? Z mutace nějakého existujícího druhu? Nebo z jiné planety? Možná je přinesly vesmírné cesty. Musíme to zjistit."
"Napadají jenom lidské bytosti," řekl Hasten. "Krávy nechali na pokoji. Jen lidi."
"Možná je můžeme zastavit." Wood zapnul videotelefon. "Nechám Radu svolat mimořádné zasedání. Dáme jim vaši zprávu a doporučení. Zahájíme rozsáhlou akci. Po celé planetě zorganizujeme jednotky. Teď, když víme, co to je, tak máme šanci. Díky vám, Hastene, se nám je možná podaří zastavit včas!"
Objevil se telegrafista a Wood mu nadiktoval šifrovaný dopis pro Radu. Hasten zíral do prázdna. Konečně se zvedl a začal se procházet po místnosti. Ruka nemilosrdně pulsovala. Vyšel ven na otevřenou plošinu. Několik vojáků si zvědavě prohlíželo časový vůz. Hasten je bez zájmu pozoroval, hlavu zcela prázdnou.
"Co je tohle, pane?" zeptal se jeden.
"Tohle?" Hasten se probral a pomalu kráčel k němu. "Tohle je časový vůz."
"Ne, já myslím tohle." Voják ukázal na něco na krytu. "Tohle, pane. Nebylo to tam, když vůz odjížděl."
Hastenovi se zastavil dech. Protlačil se kolem nich a podíval se zblízka. Nejprve neviděl nic, jen rozežraný kovový povrch. Potom jím projela mrazivá hrůza.

Na povrchu koule bylo něco malého, hnědého a chlupatého. Natáhl ruku a dotkl se toho. Váček. Tvrdý, malý, hnědý váček. Suchý. Suchý a prázdný. Nebylo v něm nic. Na jednom konci byl otevřený. Pohlédl na vůz. Všude po jeho povrchu byly rozseté malé hnědé váčky, některé dosud plné, ale mnoho již prázdných. Kukly.

JASNÁ VÝHRA
KDYŽ VÁLEL padesátigalonový sud s vodou od zavlažovacího kanálu na svoji rajčatovou zahradu, zaslechl Bob Turk silný řev. Pohlédl vzhůru na zamlženou, odpolední marťanskou oblohu a uviděl velkou meziplanetární loď.
Vzrušeně zamával. Pak si přečetl slova napsaná na boku lodi a jeho veselí se okamžitě smísilo se znepokojením. Tato velká, oprýskaná loď, která se pomalu připravovala k přistání, byla totiž lunaparková loď, která přiletěla do této oblasti čtvrté planety, aby zde provedla výměnný obchod.
Nápis hlásal:

ZÁBAVNÍ PODNIK ZLATÁ HVĚZDA
UVÁDÍ:
KOUZLA, OBLUDY, ÚŽASNÉ ATRAKCE A ŽENY!

Poslední slovo bylo napsáno velkými písmeny.
Raději bych měl zajít na osídlovací radu, pomyslel si Turk. Opustil svůj sud s vodou a klusal směrem k tržišti. Namáhavě přitom supěl, aby nabral do plic řídký vzduch tohoto nepřirozeného, kolonizovaného světa. Minule, když do jejich oblasti přijel lunapark, přišli o většinu své úrody. Ti stánkaři jim za ní ve výměnném obchodu dali jen náruč bezcenných umělých figurín. Už se to nikdy znovu nestane. A přece-
Pocítil jakousi vnitřní potřebu, touhu pobavit se. A u všech ostatních to bylo stejné. Osadníci prahli po všem neobvyklém. A kolotočáři to samozřejmě věděli a těžili z toho. Turk si pomyslel: Kdybychom si tak dokázali udržet chladné hlavy. Kdybychom se nezačali chovat jako děti. Ale život v koloniálním světě byl monotónní. Shánění vody, hubení škůdců, opravování ohrad, ustavičné problémy s poloautomatickými zemědělskými stroji, které jim pomáhaly... to bylo málo. Nebyla v tom žádná kultura. Žádná slavnostnost.
"Hej," zvolal Turk, když doběhl až k pozemkům Vinceho Guesta. Vince seděl na svém jednoválcovém pluhu, v ruce hasák. "Slyšels ten kravál? Lunapark! Spousta atrakcí, jako minulý rok – pamatuješ?"
"Pamatuju," řekl Vince, aniž by zvedl hlavu. "Vzali si všechen můj sirup. K čertu s kočovnými komedianty." Obličej mu potemněl.
"Tohle je jiná parta," vysvětloval Turk a zastavil se. "Nikdy předtím jsem je neviděl. Mají modrou loď, která vypadá, jako by už byla všude na světě. Víš, co uděláme? Pamatuješ na náš plán?"
"Prej plán," řekl Vince a sevřel čelisti hasáku.
"Talent je talent," blábolil Turk, který se snažil přesvědčit – ne pouze Vinceho – ale hlavně sebe. Mluvil, aby přemohl svůj vlastní strach. "Já vím, Fred je napůl blázen. Ale jeho schopnosti jsou nepopiratelné. Chci říct, už jsme to zkoušeli snad miliónkrát. Nikdy nepochopím, proč jsme to nepoužili proti těm kolotočářům už minulý rok. Ale teď jsme zorganizovaní. Připravení."
Vince zvedl hlavu: "Víš, co ten malý debil udělá? Přidá se k těm kolotočářům. Uteče od nás a použije svůj talent na jejich straně – nesmíme mu věřit."
"Já mu věřím," řekl Turk a znovu se rozběhl k budovám osady, k zaprášeným, zchátralým, šedivým budovám přímo před sebou. Už z dálky rozeznával předsedu osídlovací rady, Hoaglanda Raeho, skloněného nad prací ve svém obchodě. Hoagland pronajímal osadníkům opotřebované nástroje a zařízení a všichni na něm byli závislí. Bez Hoaglandových udělátek by ani jedna ovce nepřišla o vlnu, ani jedno jehně o ocas. Nebylo divu, že se Hoagland stal jejich politickým – a také ekonomickým – vůdcem.

HOAGLAND VYŠEL ven na udusaný písek, zastínil si oči, otřel si vlhké čelo složeným kapesníkem a přivítal Boba Turka. "Tentokrát jiná parta?" zeptal se tichým hlasem.
"Přesně tak," Turk měl zrychlený dech. "A můžeme je dostat, Hoagu! Pokud to nezvořeme. Tedy pokud

Fred–"
"Budou mít podezření," pronesl Hoagland zamyšleně, "Jiní osadníci se nepochybně pokoušeli použít k vítězství psí. Možná, že s sebou mají jednoho z těch – jak se jim říká – těch anti-psí lidí. Fred je p-k, a pokud s sebou mají nějakého anti-p-k–" rozhodil rukama na znamení rezignace.
"Půjdu říct Fredovým rodičům, aby ho vyzvedli ze školy," funěl Bob Turk. "Je přirozené, že se děti okamžitě objeví, když přijede lunapark. Navrhuji zavřít na dnešní odpoledne školu, aby se Fred mohl ztratit v davu, víš, co myslím? On nevypadá legračně, tedy alespoň pro mě ne." Zahihňal se.
"Pravda," souhlasil Hoagland důstojně. "Ten Costnerův kluk vypadá docela normálně. Ano, zkusíme to. Už jsme to beztak odhlasovali, jsme v nebezpečí. Jdi dát signál, ať všichni přinesou svoji přebytečnou úrodu, aby ti kolotočáři viděli, že máme skutečně co nabídnout – chci tady vidět hromadu jablek, ořechů, zelí, sirupu a dýní –" Ukázal na prostranství před sebou. "A přesný seznam se třemi kopiemi do hodiny na mém stole." Hoagland vyndal cigaretu a zapálil si ji zapalovačem. "Jdi na to."
Bob Turk šel.

KDYŽ SE PROCHÁZELI po jižní pastvině mezi černohubými ovcemi, žvýkajícími tvrdou, suchou trávu, řekl Tony Costner svému synovi: "Myslíš, že to dokážeš, Frede? Jestli ne, tak to řekni. Nikdo tě nenutí."
Fred Costner ze všech sil soustředil své myšlenky na vzdálený lunapark, postavený před zaparkovanou meziplanetární lodí. Stánky, lesklé praporce a pentle, třepetající se ve vzduchu... a reprodukovaná hudba – nebo to snad byly opravdové varhany? "Jistě," zamumlal. "To nebude problém. Cvičil jsem každý den od té doby, kdy jsem mluvil s panem Raem." A aby to dokázal, zaměřil se na kámen, ležící o kus dál na zemi. Kámen se vznesl do vzduchu, opsal dlouhý oblouk, vyrazil rychle směrem k nim a náhle padl zpátky na hnědou, suchou trávu. Jedna ovce tupě zvedla hlavu a Fred se rozesmál.
Mezi čerstvě postavenými stánky se už objevil dav osadníků, včetně dětí. Fred uviděl stroj na cukrovou vatu v plné práci, nasál vůni popcornu a s potěšením se zadíval na chomáč heliem plněných balónků, které držel pestře pomalovaný trpaslík, převlečený za tuláka.
Otec mu tiše poradil: "To, co musíš hledat, Frede, je hra, která nabízí skutečně hodnotné ceny."
"Já vím," odvětil a začal snímat jednotlivé stánky. Nepotřebujeme žádné panenky hula-hula, řekl si v duchu. Nebo krabice slaných tyčinek.
Někde v lunaparku ležela skutečná kořist. Mohla být ve stánku s peněžními automaty, u provazového kola nebo u karetního stolu. V každém případě tam byla. Cítil to. Věděl to. A spěchal.
Jeho otec řekl slabým, napjatým hlasem: "Ehm, asi tě na chvilku opustím, Freddy." Tony zahlédl jedno pódium s dívkami a okamžitě se k němu obrátil, neschopen odtrhnout oči od scény. Jedna z dívek už byla – ale řev nákladního auta přiměl Freda Costnera, aby se otočil a zapomněl na tu prsatou neoblečenou dívku na pódiu. Naklaďák přivážel úrodu osadníků, která měla být vyměněna za lístky. Chlapec se vydal k naklaďáku, zvědavý, kolik se Hoagland Rae rozhodl investovat tentokrát, po tom hrozném výprasku, který utrpěli minule. Zdálo se, že je toho pořádná spousta, a Fred pocítil velikou pýchu. Osadníci měli v jeho schopnosti velkou důvěru.
Zachytil nezaměnitelnou vůni psí.
Vycházela ze stánku na pravé straně. Okamžitě se k němu obrátil. Zde bylo to, co ti kolotočáři chránili, tuto hru, kterou si nesměli dovolit prohrát. Byl to, jak viděl, stánek, ve kterém jedna obluda fungovala jako terč. Byl to bezhlavec, první, kterého Fred kdy viděl, a tak zůstal stát jako přikovaný.
Bezhlavec neměl žádnou hlavu a všechny jeho smyslové orgány, oči, nos a uši, se mu ještě před narozením přemístily na ostatní části těla. Ústa se mu, například, otevírala uprostřed hrudníku a na každém rameni zíralo jedno oko. Bezhlavec byl zdeformovavý, ale ne méněcenný a Fred k němu cítil jistý respekt. Bezhlavec viděl, čichal a slyšel zrovna tak jako každý jiný. Ale co přesně ve hře dělal?
Bezhlavec seděl v koši, pověšeném nad kádí s vodou. Za bezhlavcem uviděl Fred Costner terč a vedle sebe pak hromadu basketbalových míčů. Okamžitě pochopil, jak to funguje. Když zasáhne míčem terč, bezhlavec spadne do kádě s vodou. A na ochranu téhle věci zaměřili stánkaři sílu psí. Ta vůně tady byla skutečně vydatná. Nedokázal však bohužel určit, z koho ta vůně vycházela, jestli z bezhlavce, z provozovatelky stánku nebo z nějaké třetí osoby, která nebyla vidět.

PROVOZOVATELKA, ŠTÍHLÁ mladá žena v kalhotách, svetru a teniskách, podala Fredovi basketbalový míč. "Připraven, kapitáne?" Lichotnicky se na něj usmála, jako by bylo zcela nemožné, aby hrál a vyhrál.
"Přemýšlím," Fred si zkoumavě prohlížel ceny.
Bezhlavec se zahihňal a ústa, umístěná uprostřed hrudníku, řekla: "On přemýšlí – tomu nevěřím!" Znovu se zahihňal a Fred se začervenal.
Ke stánku přišel jeho otec. "Je tohle hra, kterou chceš hrát?" Nyní se objevil i Hoagland Rae. Obklopili chlapce z obou stran a všichni tři společně prohlíželi ceny. Co to bylo? Panenky, pomyslel si Fred. Alespoň tak vypadaly. Bezpohlavní, malé postavičky ležely na policích nalevo od provozovatelky. Nemohl za nic na světě pochopit, proč je ti kolotočáři ochraňují. Bezpochyby byly bezcenné. Nahnul se blíž, oči na stopkách...
Hoagland Rae si ho odvedl na stranu a řekl starostlivě: "Ale i když vyhrajeme, Frede, co tím získáme? Nic, co bychom mohli potřebovat, jen plastové figuríny. Nemůžeme je ani vyměňovat s ostatními osadami." Vypadal zklamaně. Koutky úst mu smutně visely.
"Myslím, že nejsou to, čím se zdají být. Ale nevím, čím ve skutečnosti jsou. Dovolte mi to zkusit, pane Raei. Vím, že je to tenhle stánek." A ti kolotočáři to jistě také věděli.
"Nechám to na tobě, chlapče," řekl Hoagland Rae s notnou dávkou pesimismu v hlase. Vyměnil si pohledy s Fredovým otcem a pak poplácal hocha povzbudivě po zádech. "Do toho," prohlásil. "Snaž se, dítě." Celá skupina – posílená ještě o Boba Turka – vykročila zpátky ke stánků, kde seděl bezhlavec a mrkal svýma očima na ramenou.
"Tak jste si to rozmysleli, lidičky?" zeptala se štíhlá dívka s kostnatým obličejem a lehce si pohazovala míčem.
"Tady." Hoagland podal Fredovi obálku. Byl v ní seznam produktů, shromážděných osadníky, ve formě lístků, které dostali výměnou. Teď to bylo všechno v téhle obálce.
"Zkusím to," řekl Fred dívce a podal jí jeden lístek.
Dívka se usmála a odhalila tak malé, ostré zuby.
"Dej mi pořádně nalokat!" blábolil bezhlavec. "Namoč mě, vyhraj hodnotnou cenu!" Znovu se radostně zahihňal.

TU NOC SEDĚL Hoagland Rae ve své dílně se zlatnickou lupou na oku a zkoumal jednu z figurín, kterou odpoledne vyhrál chlapec Tonyho Costnera v lunaparku zábavního podniku Zlatá hvězda.
U protější zdi Hoaglandovy dílny leželo patnáct takových figurín.
Maličkými kleštěmi vypáčil Hoagland panence zadní kryt a v jejím tělíčku uviděl množství propletených drátů. "Ten chlapec měl pravdu," řekl Bobu Turkovi, který mu stál za zády a trhavými, nervózními pohyby kouřil cigaretu ze syntetického tabáku. "Není to panenka. Je to plně automatizované. Mohl by to být majetek UN, který ukradli. Možná dokonce i mikrorobot. Víš přece, jeden z těch speciálních automatických strojů, které vláda používá na tisíce věcí, špionáží počínaje a operacemi válečných veteránů konče." Bázlivě otevřel přední kryt figuríny.
Další dráty a navíc miniaturní částečky, které i pod lupou šly rozeznat velice špatně. Vzdal to. Jeho schopnosti byly omezené na opravování automatického zemědělského zařízení a podobných věcí. Tohle na něj bylo příliš. Znovu ho napadla otázka, jak by osadníci mohli tyto mikroroboty využít. Prodat je zpátky UN? Lunapark se už mezitím sbalil a odletěl. Od nich už tedy nezjistí, na co tyhle figurky jsou.
"Možná, že chodí a mluví," navrhl Turk.
Hoagland si figurínu pozorně prohlédl, jestli nenajde spínač. Nic. Verbální povel? napadlo ho. "Jdi," zavelel. Figurína se ani nehnula. "Myslím, že ta věc je opravdu něco," řekl Turkovi. "Ale–" Pokrčil rameny. "Bude to chvíli trvat. Musíme být trpěliví." Snad kdyby odnesli jednu z těch figurín do Města A, kde byli skutečně profesionální technici, odborníci na elektroniku a opraváři všeho druhu... ale on to chtěl dokázat sám. Nedůvěřoval obyvatelům jediné městské oblasti na celé koloniální planetě.
"Že ti cirkusáci byli ale rozčílení, když Fred pořád vyhrával a vyhrával," chichotal se Bob Turk. "Fred říkal, že po celou dobu na něj zaměřovali svoje psí a byli hrozně překvapení, že–"
"Ticho," řekl Hoagland. Našel panenčin zdroj energie. Teď už zbývalo jen sledovat obvod, dokud

nenarazí na místo, kde je přerušen. Když obvod uzavře, mechanismus by se mohl probudit k činnosti. Bylo to jednoduché – nebo to tak alespoň vypadalo.

ZANEDLOUHO TO MÍSTO skutečně našel. Mikroskopické tlačítko, ukryté v přezce panenčina opasku... Hoagland vítězně stiskl tlačítko hrotem maličkých kleští, položil figurínu na ponk a čekal. Figurína se pohnula. Sáhla do jakéhosi vaku, který měla jako kabelku pověšený na rameni, vytáhla z něj úzkou trubičku a namířila ji na Hoaglanda.
"Počkej," zalapal Hoagland po dechu. Turk za jeho zády zamečel a vrhl se na zem. Hoaglanda něco prudce udeřilo do tváře, nějaké světlo, které ho odhodilo vzad. Zavřel oči a rozkřičel se hrůzou. Napadli nás! zaječel, ale z úst mu nevyšel žádný zvuk. Alespoň žádný neslyšel. Marně vykřikoval do tmy, která nebrala konce. Mával rukama, úpěnlivě se snažil tmu rozehnat...
Místní diplomovaná sestra se nad ním skláněla a přidržovala mu u nosu lahvičku se čpavkem. Zasténal, zvedl hlavu a otevřel oči. Ležel ve své dílně. Kolem stál kroužek dospělých obyvatel osady s Bobem Turkem v čele, na tvářích všech zachmuřený výraz znepokojení.
"Ty panenky, nebo co to je," dokázal Hoagland zašeptat. "Napadly nás. Buďte opatrní." Otočil hlavu, aby se podíval na řadu panenek, které předtím tak pečlivě naskládal k protější zdi. "Jednu jsem spustil," zamumlal. "Tlačítkem v opasku. Zapnul jsem ji. Bylo to ukvapené." Vytřeštil oči.
Panenky byly pryč.
"Šel jsem pro slečnu Beasonovou," vysvětloval Bob Turk, "a když jsem se vrátil, byly už pryč. Je mi líto." Tvářil se kajícně, jako by to všechno byla jeho chyba. "Ale byl jste zraněný. Bál jsem se, že byste mohl umřít."
"Okay," řekl Hoagland. "Jednal jsi správně. Snad bysme sem měli pustit toho Costnerovic kluka a poslechnout si jeho názor." A dodal: "Tak nás zase dostali. Už podruhé. Jenže tentokrát je to horší."
Tentokrát, pomyslel si, jsme vyhráli. Minulý rok jsme prohráli a byli jsme na tom mnohem lépe.
Začínal mít něco jako neblahé tušení.

O ČTYŘI DNY později vykopával Tony Costner na zahradě plevel. Země před ním se náhle maličko pohnula a on se zarazil. Tiše sáhl pro vidle a pomyslel si: To je sysel. Ožírá kořeny. Dostanu ho. Zvedl vidle, a když se země znovu pohnula, vrazil hroty vidlí prudce do kypré, písčité pudy.
Něco pod povrchem zakvičelo bolestí a strachem. Tony Costner popadl lopatu a odházel hlínu. Objevil se tunel a v něm, umíraje na roztřesené, pulsující hromádce, ležel – jak ve své dlouhodobé zkušenosti předvídal – marťanský sysel, oči žhnoucí bolestí, tesáky vyceněné.
Slitoval se nad ním a zabil ho. Potom se sehnul, aby si ho prohlédl. Něco mu totiž padlo do oka: kovový záblesk.
Sysel měl na krku obojek.
Byl to umělý sysel. Obojek mu těsně obepínal tlustý krk. Z obojku vycházely tenoučké, skoro neviditelné dráty a mizely v syslově hlavě těsně nad přední částí lebky.
"Bože," řekl Tony Costner, zvedl sysla i s obojkem a chvíli tam takhle stál a přemýšlel, co by měl udělat. Okamžitě si to spojil s těmi panenkami z lunaparku. Utekly a udělaly tohle, vyrobily to – osada, jak už Hoagland poznal, byla napadena.
Uvažoval, co by sysel asi udělal, kdyby ho nezabil.
Sysel tam nebyl jen tak. Byl na cestě směrem – k jeho domu!
O něco později seděl vedle Hoaglanda Raeho v dílně. Rae opatrně otevřel obojek a prostudoval vnitřek.
"Vysílačka," Hoagland hlasitě vydechl, jako by se mu vracelo astma z dětství. "Krátký dosah, asi tak půl míle. Její pomocí byl sysel řízen a možná dávala zpětný signál, podle kterého se dalo poznat, kde je a co dělá. Elektrody v mozku jsou pravděpodobně napojeny na centra příjemného pocitu a bolesti... tím způsobem byl sysel ovládán." Pohlédl na Tonyho Costnera. "Jak by se ti líbilo mít na sobě takový obojek?"
"Ani trochu," řekl Tony a otřásl se. Najednou si přál, aby byl zpátky na Zemi, ať je jakkoliv přelidněná. Zatoužil po lidských tlačenicích, po zápachu a hluku davu mužů a žen, pohybujících se po přecpaném chodníku. Jako bleskem si uvědomil, že se mu tady na Marsu nikdy opravdu nelíbilo. Poněkud příliš

osamělý, pomyslel si. Udělal jsem chybu. Moje žena. To ona mě přinutila, abych se sem přestěhoval. Ale na takové myšlenky bylo bohužel pozdě.
"Myslím," řekl Hoagland s kamenným výrazem ve tváři, "že bychom měli raději uvědomit vojenskou policii UN." Šouravými kroky přešel k telefonnímu přístroji na zdi, zatočil klikou a vytočil číslo tísňového volání. Tonymu řekl, napůl omluvně a napůl rozhněvaně: "S tímhle se nedokážu vypořádat sám. Je to příliš obtížné."
"Je to také moje chyba," řekl Tony. "Když jsem viděl tu dívku, jak odhazuje horní část své róby–"
"Místní bezpečnostní služba UN," ozval se telefon tak hlasitě, že to slyšel i Tony Costner.
"Máme problém," řekl Hoagland. A rozpovídal se o zábavním podniku Zlatá hvězda a o všem, co se stalo. Jak mluvil, otíral si kapesníkem zvlhlé čelo. Vypadal zestárle a unaveně. A ze všeho nejvíc potřeboval odpočinek.

O HODINU POZDĚJI přistála na jediné silnici uprostřed osady loď vojenské policie. Vystoupil z ní asi čtyřicetiletý uniformovaný důstojník UN s kufrem v ruce. Rozhlédl se a ve žlutém odpoledním světle rozeznal dav lidí s Hoaglandem Raem, stojícím oficiálně v čele. "Vy jste generál Mozart?" zeptal se Hoagland váhavě a natáhl ruku.
"Správně," potvrdil zavalitý důstojník UN, když si potřásli rukama. "Mohu vidět tu věc, prosím?"
Nesnažil se zakrýt, jak těmi umouněnými osadníky pohrdá. Hoagland to cítil přímo intenzivně, a jeho neúspěch a deprese se tím ještě prohloubily.
"Jistě, generále." Hoagland ho odvedl do svého domu a do dílny v zadní části.
Generál Mozart prohlédl mrtvého sysla i s elektrodami a obojkem. "Možná jste vyhráli zboží, kterého se nechtěli vzdát, pane Raei. Jejich konečné – lépe řečeno skutečné – místo určení pravděpodobně nebyla tato osada." Znovu dal najevo pohrdání. Kdo by se chtěl patlat s touhle oblastí? "Ale, a to je pouhá domněnka, možná Země a hustěji obydlené regiony. Tím, že jste použili parapsychologickou schopnost při té hře s míčem, se bohužel–" Zarazil se a pohlédl na hodinky. "Myslím, že bude nejlepší, když ošetříme pole v této oblasti arsenikovým plynem. Vy a vaši lidé budete muset opustit celý tento region, a to ještě , dnes v noci. Poskytneme vám transportér. Mohu použít váš telefon? Já objednám transportér – a vy shromážděte své lidi." Bezděčně se na Hoaglanda usmál a potom namířil k telefonu, aby zavolal k sobě do kanceláře ve Městě A.
"Dobytek také?" zeptal se Rae. "Nemůžeme ho obětovat." Uvažoval, jak asi naloží všechny ovce, psy a krávy do vojenského transportéru a ještě ke všemu uprostřed noci. Jsme v pěkný bryndě, pomyslel si.
"Dobytek samozřejmě také," odsekl generál Mozart nedůtklivě, jako by byl Rae nějaký idiot.
Třetí býček, který byl přiveden na palubu transportéru UN, měl na krku obojek. Vojenský policista u vchodu si ho všiml a okamžitě býčka zastřelil. Potom zavolal Hoaglanda, aby odstranil mrtvé tělo.
Hoagland si přidřepl vedle mrtvého býčka a prohlédl obojek a dráty. Stejně jako u sysla byl obojek napojen jemnými drátky na mozek zvířete, a ten pak pomocí vysílače na nějaký přístroj, vzdálený, pomyslel si, ne více než půl míle od osady. Co mělo to zvíře asi za úkol? přemýšlel, když odpojoval obojek. Rozpárat jednoho z nás rohy? Nebo – odposlouchávat. Pravděpodobně to druhé. Vysílač v obojku slyšitelně hučel. Byl neustále v provozu a zachytával všechny zvuky v okolí. Takže teď už ví, že jsme přizvali armádu. A že jsme už odhalili dva jejich konstrukty.
Měl hluboké tušení, že to znamená konec jejich osady. Z této oblasti se brzy stane válečné pole mezi armádou UN a těmi – ať už byli kdokoliv. Zábavní podnik Zlatá hvězda. Napadlo ho, odkud asi jsou. Ze sluneční soustavy určitě ne.

JEDEN ČERNÝ PETR – černě oděný tajný policejní důstojník UN – si na chvilku klekl vedle něj a řekl: "Hlavu vzhůru. Tohle jim sváže ruce. Nikdy jsme zatím nemohli dokázat, že tyto lunaparky nás navštěvují s nepřátelskými úmysly. Díky vám nehrozí Zemi žádné nebezpečí. Dostanete posily. Nevzdávejte to."
Zazubil se na Hoaglanda a vyběhl ven do tmy, kde stál zaparkovaný UN tank.
Ano, pomyslel si Hoagland. Udělali jsme vám laskavost. A vy se nám za ni odměníte tím, že se hromadně nastěhujete do této oblasti.
Měl pocit, že jeho osada už nikdy nebude taková, jaká bývala, ať už armáda udělá cokoli. Když už pro

žádný jiný důvod, tak pro to, že nedokázala sama vyřešit vlastní problémy. Byli donuceni zavolat cizí pomoc. Poprosit velké hochy.
Tony Costner mu pomohl s mrtvým býčkem. Společně ho odtáhli stranou a lapali po dechu pod tíhou toho dosud teplého těla. "Cítím, že je to moje vina," řekl Tony, když býčka položili.
"Není," zavrtěl Hoagland hlavou. "A řekni svému klukovi, ať si z toho nic nedělá."
"Neviděl jsem Freda od chvíle, kdy se objevil ten první," řekl Tony nešťastně. "Utekl, úplně z toho zešílel. Myslím, že ho vojáci najdou. Jsou všude." Mluvil lhostejně, jako by vůbec nechápal, co se děje. "Jeden z těch policajtů mi říkal, že do rána budeme zpátky. Ten arsenikový plyn se o všechno postará. Myslíš, že už se s něčím takovým někdy setkali? Nemluvili o tom, ale vypadají tak schopně. Vypadají, že přesně vědí, co dělají."
"Bůh ví," řekl Hoagland. Zapálil si pravou pozemskou cigaretu značky Optimo, kouřil ji v chmurné tichosti a pozoroval stádo černohubých ovcí, které byly právě dovezeny k transportéru. Kdo by si pomyslel, že ona legendární, památná invaze na Zem bude probíhat takovým způsobem? ptal se sám sebe. Ze začne v naší chudé osadě prostřednictvím několika malých figurín, které jsme tak pracně vyhráli v zábavním podniku Zlatá hvězda. Jak řekl generál Mozart, útočníci se jich vlastně ani nechtěli vzdát. Paradox.
Přistoupil k němu Bob Turk. "Udělali z nás obětní beránky. Je to jasné. Plyn zabije všechny sysly a krysy, ale nezabije mikroroboty, protože ti nedýchají. UN bude muset nechat Černé Petry operovat v této oblasti celé týdny, ne-li měsíce. Ten plynový útok je jen začátek." Obrátil se vyčítavě na Tonyho Costnera. "Kdyby tvůj kluk–"
"Dobrá," řekl Hoagland ostře. "To stačí. Kdybych tu jednu nerozmontoval a nespustil – mě bys měl obviňovat, Turku. Vlastně docela rád rezignuji. Můžete osadu řídit beze mne."
Z obrovského ampliónu armádní policie zaburácel hlas: "Všechny osoby v dosahu mého hlasu se okamžitě připraví na nalodění! Ve 14:00 bude tato oblast zaplavena jedovatým plynem. Opakuji–"
Hlášení se několikrát opakovalo a amplión se přitom otáčel nejdříve jedním směrem, potom druhým. Ozvěna hlasu utichala v noční temnotě.

FRED COSTNER klopýtal přes neznámý hrbolatý terén a sípal žalem a únavou. Nestaral se o to, kde je, nezajímalo ho, kam jde. Jediné, co chtěl, bylo utéci někam daleko. Byl to on, kdo zničil osadu, a všichni od Hoaglanda Raeho dolů to věděli. Kvůli němu-
Daleko za ním hřměl hlas z ampliónu "Všechny osoby v dosahu mého hlasu se okamžitě připraví na nalodění! Ve 14:00 bude tato oblast zaplavena jedovatým plynem. Opakuji. Všechny osoby v dosahu mého hlasu–" Amplión burácel. Fred běžel a klopýtal dál a dál, aby unikl rachotivému hlasu.
Noc byla cítit pavouky a suchou trávou. Vnímal bezútěšnost krajiny, která ho obklopovala. Byl už daleko za poslední hranicí kultivace. Opustil udržovaná pole a nyní klopýtal přes neobdělávanou půdu, kde neexistovaly žádné ohrady a kam nikdy nevkročili zeměměřiči se svými kolíky. Ale pravděpodobně zaplaví i tuto oblast. Lodě UN budou přelétávat tam a zpátky a stříkat arsenikový plyn na všechno pod sebou. A potom přijdou speciální bojové jednotky v plynových maskách, s plamenomety a detektory na vyhledávání kovových předmětů na zádech, a začnou pátrat po těch patnácti mikrorobotech, kteří nalezli útočiště v norách potkanů a jim podobné havěti. Kam také patří, řekl si Fred Costner v duchu. Když si jenom pomyslím, že jsem je chtěl získat pro dobro osady. Myslel jsem, že když je ti cirkusáci tak chrání, že musí mít velkou hodnotu.
Uvažoval, jestli existuje způsob, jak by mohl napravit, co způsobil. Najít patnáct mikrorobotů, plus toho aktivovaného, který málem zabil Hoaglanda Raeho? Musel se rozesmát. Bylo to absurdní. I kdyby našel jejich úkryt – za předpokladu, že se všichni schovali na jednom místě – jak by je mohl zničit? A oni byli na rozdíl od něj ozbrojení. Hoagland Rae unikl jen o vlásek, a to měl proti sobě jen jednoho.
Vpředu zazářilo světlo.
Na okraji světla se pohybovaly nějaké postavy, ale on je kvůli tmě nedokázal rozeznat. Zastavil se, chvíli vyčkával a pokoušel se zorientovat. Lidské postavy chodily sem a tam. Slyšel jejich hlasy, byly mužské i ženské. A také hluk strojů v chodu. UN by neposlalo ženy, uvědomil si. Tohle nebyla armádní policie.
Videi kus oblohy a hvězdy. Pruh noční mlhy cosi zastíral a on si najednou uvědomil, že hledí na obrys

velkého nehybného objektu.
Mohla by to být zaparkovaná loď, připravená na odlet. Tvar tomu přesně odpovídal.

POSADIL SE na zem a roztřásl se zimou. Se svraštělým obočím se pokusil rozpoznat nezřetelné postavy, které na něčem horečně pracovaly. Že by se vrátil lunapark? Byla to snad opět loď zábavního podniku Zlatá hvězda? Do myšlenek se mu vloudila tajemná představa: všechny stánky, praporce, stany a pódia, všechna kouzla, dívky, obludy a hry postavené tady, uprostřed noci, v této pusté krajině, ztracené v prázdnotě mezi osadami. Marnivé veselí lunaparku, bez jediného člověka, který by ho mohl vidět a zažít. Kromě jeho. A on neměl nejmenší chuť. Měl až po krk všech lunaparků, jejich lidí – a věcí.
Něco mu přeběhlo přes nohu.
Silou své psychokinetické schopnosti to polapil a přitáhl zpátky. Zašmátral rukama do tmy před sebou a vytáhl mrskající se postavičku. Podržel si ji před očima a s hrůzou zjistil, že je to jeden z mikrorobotů.
Mikrorobot se snažil vyprostit z křečovitého Fredova sevření. Zřejmě pelášil k zaparkované lodi, pomyslel si, to znamená, že je loď nakládá na palubu. UN je nenajde. Uniknou a lunapark bude moci pokračovat ve svých plánech.
Někde v jeho blízkosti se ozval klidný ženský hlas:
"Polož ji, prosím. Chce jít s ostatními." Nadskočil leknutím, pustil mikrorobota a ten okamžitě zmizel ve tmě. Před Fredem stála štíhlá dívka ze stánku, dosud v kalhotách a ve svetru. Nevzrušeně si ho prohlížela, v jedné ruce baterku. V její záři rozpoznal ostře řezané rysy obličeje, úzké rty a hluboké, jasné oči. "Ahoj," pozdravil Fred přerývaným hlasem. Postavil se proti dívce. Byla o něco vyšší a Fred se jí bál. Ale nezachytil u ní žádnou vůni psí a uvědomil si, že to určitě nebyla ona, kdo se v tom stánku během hry pokoušel překonat jeho schopnost. Takže byl proti ní ve výhodě a ona o tom možná vůbec nevěděla.
"Raději byste odsud měli zmizet. Slyšela jsi to hlášení? Brzy tuhle oblast zaplaví plynem."
"Slyšela jsem," dívka si ho zkoumavě prohlížela. "Ty jsi ten velký vítěz, viď, synáčku. Pan Hráč. Potopil jsi našeho bezhlavce šestnáctkrát za sebou." Vesele se zasmála. "Simon byl vzteky celý bez sebe. Dostal z toho chřipku a hrozně nadává. Tak se mu raději vyhni."
"Neříkej mi synáčku," ohradil se. Strach ho začínal opouštět.
"Douglas, náš p-k, říká, že jsi silný. Pokaždé jsi ho porazil, gratuluji. Pověz, máš radost ze své výhry?" Ještě jednou se tiše zasmála. Její malé, ostré zuby ve světle baterky zazářily. "Myslíš, že to stojí za tu úrodu, kterou jste nám dali?"
"Váš p-k není moc dobrý. Neměl jsem s ním žádné problémy, a to jsem začátečník. Mohli byste být mnohem lepší."
"S tebou, třeba? Chceš se k nám přidat? Mám to brát jako nabídku, chlapče?"
"Ne!" řekl a polekaně ustoupil.
"Ve zdi dílny pana Raeho," vysvětlovala dívka, "byla krysa. A měla na sobě vysílač, takže jakmile jste zavolali UN, okamžitě jsme to věděli. Měli jsme tedy spoustu času, abychom získali zpátky naše–" Udělala krátkou pauzu. "Naše zboží. Kdybychom chtěli. Nikdo neměl v úmyslu vám ublížit. Nemůžeme za to, že se ten horlivec Rae začal šťourat v ovládacím zařízení jednoho z mikrorobotů. Nebo snad ano?"
"Spustil ho jen předčasně. Nakonec by k tomu stejně došlo." Odmítal věřit čemukoliv jinému. Věděl, že osada je v právu. "A to, že ty mikroroboty zase sbíráte, vám nepomůže, protože UN už všechno ví a–"
"Sbíráme?" dívka se pobaveně prohnula v pase. "Ale my nic nesbíráme. Děláme to, k čemu jste nás donutili. Loď právě vykládá zbytek mikrorobotů." Namířila baterkou do tmy a on na krátký okamžik spatřil hordu mikrorobotů, kteří se právě vyvalili z lodi a hledali úkryt před baterkou jako nějaký světloplachý hmyz.
Zavřel oči a zasténal.
"Jsi si stále jistý," řekla dívka medovým hlasem, "že se k nám nechceš přidat? Čekala by tě skvělá budoucnost, synku. A navíc–" Rozhodila rukama. "Kdo ví? Kdo může uhodnout, co se stane s tou tvojí ubohou osadou a lidičkama, kteří tam žijí?"
"Ne," řekl. "Nepřidám se k vám."
Když znovu otevřel oči, dívka byla pryč. Stála teď vedle bezhlavce Simona a prohlížela desky, které

držel v rukou.
Fred Costner se otočil a běžel zpátky stejnou cestou, kterou sem přišel, co nejrychleji k vojenské policii UN.

ŠTÍHLÝ, ČERNĚ ODĚNÝ generál tajné policie UN prohlásil: "Jsem zde, abych nahradil generála Mozarta, který je bohužel nezpůsobilý pro boj s domácími podvratnými živly. Je to zkrátka voják tělem i duší." Nenamáhal se podat Hoaglandovi ruku. Místo toho začal zamračeně přecházet po dílně. "Škoda, že jste mě nezavolali už minulou noc. Mohl bych vám například okamžitě říci jednu věc... kterou generál Mozart nepochopil." Zastavil se a zkoumavě si Hoaglanda prohlížel. "Uvědomujete si, doufám, že jste nad těmi lidmi z lunaparku nezvítězili. Je jasné, že chtěli těch šestnáct mikrorobotů prohrát."
Hoagland Rae mlčky přikývl. Nevěděl, co by na to řekl. Teď už to bylo skutečně jasné, jak generál zdůraznil.
"První lunaparky," řekl generál Wolff, "které se objevily v předchozí vlně, měly za úkol vás připravit, připravit jednu osadu po druhé. Věděly, že podniknete nějaké kroky, abyste tentokrát zvítězili. Takže s sebou přivezly mikroroboty. A za použití slabých vln psí s vámi sehráli falešnou ‚bitvu' o nadvládu."
"Jediné, co chci vědět," řekl Hoagland, "je, jestli nám bude poskytnuta nějaká ochrana." Kopce a planiny, obklopující osadu, se teď přímo hemžily stovkami mikrorobotů. Vycházet ven z osady bylo velice nebezpečné.
"Uděláme, co bude v našich silách." Generál Wolff začal znovu přecházet. "Ale musí vám být jasné, že se nebudeme zabývat přednostně ani vámi, ani jinou zamořenou osadou nebo lokalitou. Je to všeobecný problém a podle toho budeme jednat. Ta loď v posledních čtyřiadvaceti hodinách navštívila asi čtyřicet osad. Jak se dokázali přemisťovat tak bleskově–" Na chvíli se odmlčel. "Každý krok měli perfektně připravený. A vy jste si mysleli, že je můžete přelstít." Hodil po Hoaglandovi zlostným pohledem. "Každá osada, kterou navštívili, vyhrála svůj příděl mikrorobotů."
"Myslím," řekl Hoagland konečně, "že je to odplata za naše fixlování při hře." Uhnul očima před generálovým pohledem.
"Je to odplata za to, že jste se snažili přechytračit protivníka z jiné soustavy," řekl generál Wolff kousavě. "Raději se na to dívejte tímto způsobem. A až se příště objeví nějaká cizí loď – nepokoušejte se vymýšlet bojové strategie: zavolejte nás."
Hoagland Rae přikývl. "Okay. Rozumím." Cítil jen tupou bolest, žádné rozhořčení. Zasloužil si tohle kázání – on i všichni ostatní. Když budou mít štěstí, tak jejich ponížení tímhle skončí. Ale to rozhodně nebyl největší problém, který je tížil. "Co chtějí?" zeptal se generála Wolffa. "Usilují snad o tuto oblast kvůli kolonizaci? Nebo je to ekonomický–"
"Nezkoušejte to," usekl generál Wolff.
"P-promiňte?"
"Není to nic, co byste mohl pochopit. Ani teď, ani nikdy jindy. My víme, o co usilují – a oni vědí, o co usilují. Je důležité, abyste to věděl také vy? Váš úkol je pokusit se pokračovat v práci na svých farmách jako dříve. Nebo, pokud je to nemožné, kapitulovat a vrátit se na Zemi."
"Aha." Hoagland se cítil jako hlupák.
"Vaše děti si o tom budou číst v učebnicích dějepisu," podotkl generál Wolff. "To by vám snad mělo stačit."
"To úplně stačí," řekl Hoagland Rae zdrceně. Posadil se smířeně k ponku, vzal do ruky šroubovák a začal se vrtat v rozbité převodovce traktoru.
"Podívejte," generál Wolff ukázal prstem.

V ROHU DÍLNY se krčil mikrorobot, proti zaprášené zdi skoro neviditelný.
"Proboha!" zakvílel Hoagland a sáhl na ponk pro starý revolver ráže 32, který už dříve vytáhl ze šuplíku a nabil.
Dlouho předtím, než jeho prsty revolver nahmataly, mikrorobot zmizel. Generál Wolff se ani nehnul. Vypadal naopak, jako by ho to pobavilo. Stál tam se založenýma rukama a sledoval, jak Hoagland nemotorně zápasí se starožitnou zbraní.

"Pracujeme na jakémsi centrálním přístroji," řekl generál Wolff, "který je zneškodní všechny najednou. Přeruší dodávku proudu z jejich přenosných baterií. Představa, že bychom je mohli zničit jednoho po druhém, je naprosto absurdní. Nikdy jsme nad touto možností ani neuvažovali. Ale–" Zarazil se a na čele se mu objevily vrásky hlubokého zamyšlení. "Byl by zde důvod věřit, že oni – ti mimozemšťané – předpokládali naše opatření a upravili zdroje energie takovým způsobem, aby–" Pokrčil rameny. "No, možná nás napadne ještě něco jiného. Včas."
"To doufám." Hoagland se snažil pokračovat v práci na rozbité převodovce.
"Budeme se muset vzdát naděje, že bychom mohli Mars udržet," zamumlal generál Wolff napůl pro sebe.
Hoagland pomalu položil šroubovák, oči vytřeštěné na generála tajné policie.
"Na co se budeme muset "soustředit, je Země," generál Wolff se v zamyšlení poškrábal na nose.
"Takže," vzpamatoval se Hoagland po chvíli, "nemáme prakticky žádnou naději. To jste mi chtěl říct."
Generál neodpověděl. Nebylo to nutné.

KDYŽ SE NAHÝBAL nad lehce nazelenalou, zpěněnou hladinou kanálu, obléhaného hejny bzučících střečků a dalších leskle černých brouků, uviděl Bob Turk koutkem oka malou postavičku. Rychle se napřímil a sáhl pro svůj laser. Zvedl ho, vystřelil a zasáhl – ó, jaký to šťastný den – hromadu starých, zrezivělých sudů na naftu. Nic víc. Mikrorobot jako by se vypařil.
Celý rozechvělý zasunul laser zpátky za opasek a znovu se nahnul nad hmyzem zamořenou vodou. V noci tu mikroroboti jako obvykle sršeli aktivitou. Jeho žena je viděla a slyšela jejich škrábání podobné krysímu. Co tu k čertu mohli dělat? přemýšlel Bob Turk sklíčeně a dlouhým, hlubokým nádechem natáhl do nosu vodní výpary.
Zdálo se mu, jako by se obvyklý zápach stojaté vody lehce změnil.
"Zatraceně," řekl a vzpřímil se. Bezradně se kolem sebe rozhlédl. Roboti dali do vody nějaký jed. Bylo to jasné. Nyní budou muset provést kompletní chemickou analýzu a ta potrvá několik dní. Jak ale mezitím udrží při životě své pole rajských jablíček? Dobrá otázka.
Rozzuřený naprostou bezmocností sevřel laser. Přál si, aby se před ním objevil terč, ale věděl, že to se nikdy, ani za milion let, nestane. Roboti vždycky pracovali v noci. Vytrvale, neochvějně zatlačovali osadníky na ústup.
Už deset rodin si sbalilo věci a koupilo letenky na Zemi. Aby pokračovali – pokud to půjde – ve starém životě, který opustili.
A brzy bude řada i na něm.
Kdyby alespoň existovalo něco, co by mohli udělat. Nějaký způsob, jak se bránit. Udělal bych cokoliv, pomyslel si, obětoval bych cokoliv, jen aby se nám podařilo ty roboty dostat. Přísahám, že ano. Nezastavil bych se před ničím. Dluhy, poddanství, otroctví, všechno bych snesl. Jen kdybychom měli šanci osvobodit tuto oblast.
Rozmrzele se šoural od kanálu, ruce hluboko v kapsách kabátu. Náhle zaslechl dunivý hřmot mezisystémové lodi.
Ztuhl a zvedl hlavu k obloze, srdce až v krku. Vrátili se? zeptal se sám sebe. Zábavní podnik Zlatá hvězda... chtějí nám zasadit ještě jednu ránu, už nás konečně dorazit? Zastínil si oči a zoufale zíral na oblohu. Nebyl schopen utíkat, jeho tělo nedokázalo reagovat ani instinktivní, zvířecí panikou.
Loď, podobná gigantickému pomeranči, pomalu klesala k zemi. Tvar jako pomeranč, barva jako pomeranč... nebyla to modrá, válcovitá loď lidí od Zlaté hvězdy, to viděl jasně. Ale také to nebyla loď ze Země. Nepatřila UN. Loď takového tvaru nikdy předtím neviděl a byl si jistý, že přichází z prostoru mimo sluneční soustavu. Byla dokonce ještě nemožnější než ta, co patřila Zlaté hvězdě. Nebyl učiněn ani nejmenší pokus upravit ji tak, aby vypadala trochu pozemsky.
A přece, na bocích měla velká písmena, která dohromady dávala anglická slova.

POHYBOVAL RTY a četl, zatímco loď přistávala severovýchodně od místa, kde právě stál.

ČAS NA VZDĚLÁNÍ A NA HRU SE SPOJUJE V
NAŠICH ORGIÍCH ZÁBAVY A VESELÍ PRO KAŽDÉHO!

Byla to – Bože na nebi – další kočovná zábavní společnost.
Chtěl odtrhnout oči, otočit se a utéct. Ale nemohl. To staré známé nutkání v jeho nitru, neodolatelná touha, ta nepřekonatelná zvědavost byla příliš silná. A tak se díval dál. Viděl, jak se otevřelo několik poklopů a jakési automatické mechanismy se vyplazily na písek.
Stavěli tábor.
Jeho soused Vince Guest přišel až k němu a optal se přiškrceným hlasem: "Co se děje?"
"Máš oči." Turk horečně zamával rukama. "Tak se dívej."
Automatické mechanismy už začínaly vztyčovat hlavní stan. Barevné fáborky se prudce vznesly do výšky a pak zase klesly dolů, na dosud dvojrozměrný stánek. Objevili se první lidé – nebo humanoidé. Vince a Bob spatřili muže v lesklých oblecích a potom ženy v šortkách. Nebo spíše v něčem ještě miniaturnějším.
"Páni," vyrazil Vince a polknul naprázdno. "Viděl jsi je? Viděl jsi někdy ženy v takových–"
"Viděl jsem je," řekl Turk. "Ale nikdy v životě už do žádného lunaparku z jiné soustavy nevkročím a neudělá to ani Hoagland. Tím jsem si naprosto jistý."
Práce jim šla od ruky rychle. Neztráceli čas. K uším Boba Turka už dolehl slabý zvuk pouťové hudby. A ty vůně. Cukrová vata, pražené mandle, a s nimi i jemná vůně dobrodružství a vzrušujících zážitků něčeho zakázaného. Jedna žena s dlouhými rudými vlasy, spletenými do copů, pružně vyskočila na pódium. Na sobě měla jen skromnou podprsenku a proužek hedvábí kolem pasu. Upřeně pozoroval, jak dívka začíná tančit. Točila se na pódiu stále rychleji a rychleji, dokud nakonec, zcela unesena rytmem, neodhodila poslední kousek oblečení. A legrační na tom všem bylo, že mu to připadalo jako skutečné umění. Nebylo to jen obvyklé pouťové kroucení tělem. Na jejích pohybech bylo něco skutečně krásného a živoucího. Zjistil, že ho velice okouzlila.
"Já – půjdu raději pro Hoaglanda," vypravil ze sebe konečně Vince. Několik osadníků, včetně hrstky dětí, se už jako v hypnóze blížilo k řadám stánků a pestrobarevných fáborků, které se třepotaly a zářily v jinak šedivém marťanském vzduchu.
"Půjdu tam a podívám se zblízka," řekl Bob Turk, "a ty ho zatím najdi." Vyrazil směrem k lunaparku a postupně zrychloval krok, až mu písek pod nohama odletoval na všechny strany.

TONY COSTNER naléhal na Hoaglanda: "Pojďme se alespoň podívat, co nám mohou nabídnout. Jsou to jiní lidé. Nebyli to oni, kdo nám tu vyložil ty zatracený mikroroboty – to přece vidíte."
"Mohlo by to být ještě něco horšího," řekl Hoagland, ale hned se obrátil na malého Freda. "Co tomu říkáš ty?" zeptal se.
"Chci se tam podívat," odpověděl Fred Costner. Už si všechno rozmyslel.
"Okay," Hoagland přikývl. "To mi stačí. Za podívám nic nedáme. Pokud budeme mít na paměti to, co nám řekl ten generál tajné policie. Nemáme se balamutit nějakými představami, že bychom je mohli přelstít." Položil kleště, zvedl se z ponku a odešel do šatníku pro svůj kůží lemovaný kabát.
Když došli až k lunaparku, zjistili, že všechny výherní stánky jsou umístěné – velice vhodně – před pódii s dívkami a obludami. Fred Costner se hnal první a brzy nechal skupinku dospělých za sebou. Nasál do nosu vzduch se všemi vůněmi, zaposlouchal se do hudby a mezi výherními stánky uviděl první pódium s obludou. Byla to jeho nejoblíbenější příšera. Pamatoval si ji už z předchozích lunaparků, ale tahle byla mnohem dokonalejší. Byl to hlavatec. Ležel tiše na zemi v poledním marťanském slunci: hlava se vším všudy, s vlasy, ušima a inteligentníma očima, ale bez těla. Jen Bůh věděl, co ho drželo při životě... v každém případě Fred intuitivně cítil, že je pravý.
"Přistupte blíž a prohlédněte si Orfea, hlavu bez viditelného těla!" vyvolával stánkař megafonem a skupinka návštěvníků, převážně dětí, se k němu nahrnula s ústy údivem dokořán. "Co ho drží při životě? Jak se pohybuje? Ukaž jim to, Orfee." Stánkař hodil hlavě hrst potravinových granulí – Fred Costner nerozpoznal přesně jakých. Hlava otevřela ústa do obrovských, děsivých rozměrů a dokázala polapit většinu granulí, které přistály v její blízkosti. Stánkař se zasmál a pokračoval se svou omletou písničkou. Hlavatec se teď horlivě valil za zbytky potravy, které prve minul. Páni, pomyslel si Fred.
"Nuže?" řekl Hoagland, když k němu konečně došel. "Vidíš nějaké hry, že kterých bychom mohli něco vytěžit?" Hlas se mu zalil hořkostí. "Chtěl by sis zaházet basketbalovým míčem?" Pak se otočil a vyrazil

pryč, znavený malý muž, který utrpěl příliš mnoho porážek, který už příliš mnoho zkusil. "Pojďme," řekl ostatním dospělým z osady. "Pojďme, než se dostaneme do další–"
"Počkejte," řekl Fred. Zachytil ji. Tu známou, příjemnou vůni. Vycházela ze stánku na pravé straně a on se okamžitě obrátil směrem k ní.

VE STÁNKU STÁLA buclatá šedovlasá žena středního věku, ruce plné lehkých, proutěných kroužků. Za Fredovými zády řekl jeho otec Hoaglandovi Raemu; "Házíš kroužek na zboží. Vyhráváš všechno, na co se ti podaří kroužek navléknout, aniž by spadl." Přešel s Fredem pomalu ke stánku. "To by mělo být snadné," zamumlal, "pro člověka s psychokinetickou schopností. Alespoň myslím."
"Navrhuji," obrátil se Hoagland k Fredovi, "aby sis tentokrát důkladně prohlédl ceny. Zboží." A přistoupil také ke stánku.
Fred nejdříve nedokázal rozpoznat, na co by ty pěkné, dlouhé válce mohly být. Všechny byly navlas stejné, velmi složité a kovové. Přistoupil až těsně ke stánku a žena spustila svoji litanii a nabídla mu hrst kroužků. Za dolar, nebo za cokoliv v ceně dolaru, co mohla osada nabídnout.
"Co je to?" Hoagland měl oči upřené na zboží. "Myslím, že jsou to nějaké stroje."
Fred řekl: "Já vím, co to je." A musíme o to hřát, pomyslel si. Musíme shromáždit všechno, co máme, a prodat to těmto lidem, každou hlávku zelí, kohouta, ovci a vlněnou přikrývku.
Protože, pomyslel si, tohle je naše šance. Ať už se o tom generál Wolff dozví nebo ne, ať se mu to bude líbit nebo ne.
"Můj bože," vzdechl Hoagland tiše. "To jsou pasti."
"Přesně tak, pane," spustila žena ve stánku chvalozpěv. "Homeopatické pasti. Jsou naprosto samostatné. Prostě je jen pustíte a ony půjdou a půjdou a nikdy se nezastaví, dokud nechytí–" Významně na ně mrkla. "Však víte co. Ano, však vy víte, co chytají, pane. Ty malé otravné věci, které vám znečišťují vodu, zabíjejí býky a škodí vaší osadě – vyhrajte past, hodnotnou, užitečnou past a uvidíte, uvidíte!"
Hodila proutěným kroužkem a téměř zasáhla jednu ze složitých, kovově lesklých pastí. Mohla to být trefa, kdyby mířila trochu pozorněji. Alespoň takový dojem chtěla vytvořit. Všichni to cítili.
Hoagland se obrátil k Tonymu Costnerovi a Bobu Turkovi: "Budeme jich potřebovat přinejmenším pár set."
"A na to," odpověděl Tony, "budeme muset prodat všechno, co máme. Ale stojí to za to. Alespoň se nám podaří udržet Mars ve svých rukou." Oči mu hořely nedočkavostí. "Pusťme se do toho." Obrátil se na Freda. "Dokážeš hrát tuto hru? Dokážeš vyhrát?"
"Já – myslím, že ano," řekl Fred, ačkoliv cítil, že někde poblíž, v lunaparku, se už připravuje jeho protivník s vlastní psychokinetickou silou. Ale slabou, usoudil. Příliš slabou.
Skoro to vypadalo, jako by všechno bylo připraveno záměrně.

PRODAVAČ NEJVYŠŠÍ KVALITY
NA VŠECH STRANÁCH řvaly osobní transportéry. Ed Morris byl na cestě domů, na Zem, na konci dlouhého, těžkého dne v kanceláři. Trasa mezi Ganymedem a Zemí byla přecpaná množstvím vyčerpaných, zamračených byznysmenů. Jupiter a Země byly v opozici a cesta trvala dobré dvě hodiny. Po každých několika milionech mil se obrovská vlna zastavila do mučivého, zoufalého čekání. Zazářila signální světla a proudy z Marsu a Saturnu se vlily do hlavních dopravních tepen.
"Bože," zamumlal Morris. "Jak tohle člověka unavuje."
Zapnul autopilota a na okamžik se odvrátil od přístrojové desky, aby si zapálil vytouženou cigaretu. Třásly se mu ruce. Točila se mu hlava. Bylo po Šesté. Sally bude zuřit, večeře bude zkažená. Stará známá věc. Nervy ničící jízda, houkající klaksony a zlostní řidiči, bzučící kolem jeho malé lodi, vzteklá gestikulace, výkřiky, kletby...
A reklamy. Ty byly nejhorší. Vystál by všechno ostatní – kromě reklam, které lemovaly celou cestu z Ganymedu na Zem. A na Zemi – hejna roboprodavačů. To bylo příliš. A byli všude.
Zpomalil, aby se vyhnul bouračce asi padesáti transportérů. Havarijní lodě pendlovaly kolem a snažily se odklidit trosky z trati. Z reproduktoru v jeho lodi se ozvalo kvílení policejních raket, které se rychle blížily. Morris zkušeně zvedl loď do výšky, střihl to mezi dvěma pomalými nákladními transportéry,

prosvištěl do volného levého pruhu a přidal rychlost. Celou tu spoušť nechal za sebou. Klaksony za ním se zuřivě rozhoukaly, ale on je ignoroval.
"Transsolární společnost vás vítá!" zaduněl mu v uchu mohutný hlas. Morris zaúpěl a schoulil se hlouběji do sedadla. Blížil se k Zemi, útoky byly stále častější. "Byl váš index napětí dohnán za kritický bod obyčejnými denními neúspěchy? V tom případě potřebujete Id-personální jednotku. Je tak malá, že ji lze nosit za uchem, v blízkosti čelního laloku–"
Díky Bohu, už to měl za sebou. Reklama utichla a ustoupila do prostoru za jeho lodí, která se obrovskou rychlostí řítila vpřed. Ale další byla přímo před ním.
"Řidiči! Tisíce zbytečných smrtí ročně na meziplanetárních trasách. Hypnomotorový ovladač ze specializované výrobny zajistí vaše bezpečí. Vzdejte se svého těla a zachraňte si život!" Hlas řval stále silněji. "Průmysloví odborníci říkají–"
Obě to byly zvukové reklamy, které šlo ignorovat nejsnáze. Ale teď už se před ním formovala obrazová reklama. Sklonil hlavu a zavřel oči, ale nebylo to nic platné.
"Pánové!" zahřměl ze všech stran profesionálně nadšený hlas. "Zbavte se interně způsobovaných nepříjemných zápachů – a to jednou provždy. Odstranění gastrointestinálního traktu moderními, bezbolestnými metodami a zavedení náhradního systému vás zbaví nejnaléhavější příčiny sociálního odvržení." Naskočil vizuální obraz. Velká nahá dívka, rozcuchané blonďaté vlasy, přivřené modré oči, pootevřené rty, hlava zakloněná v absolutní extázi. Obličej se zvětšoval, jak se její ústa přibližovala k jeho rtům. Náhle orgastický výraz na dívčině tváři vyprchal. Přes obličej se jí přehnal výraz znechucení a odporu. Potom se obraz rozplynul.
"Stává se vám to?" hučel hlas. "Stává se vám, že během erotické hry urazíte svého partnera přítomností trávicích procesů, které–"

HLAS UTICHL. Měl to za sebou. S hlavou zase pevně na krku Morris vztekle kopl do rychlostní páky a loď začala zběsile poskakovat. Tlak, uvalený přímo na audiovizuální oblasti jeho mozku, se znovu snížil pod kritický bod. Zasténal a potřásl hlavou, aby si ji vyčistil. Všude kolem blikaly a drmolily matné, jen napůl rozpoznatelné ozvěny reklam, podobné duchům vzdálených videostanic. Reklamy číhaly na všech stranách, a tak s lodí kličkoval s obratností zrozenou z téměř zvířecího zoufalství, ale všem se vyhnout nedokázal. Naplnilo ho zděšení. Před ním se už začínaly objevovat obrysy další audiovizuální reklamy.
"Vy, pane výdělečně činný!" zařval hlas do očí, uší, nosů a krků tisícům vyčerpaných dojíždějících pracovníků. "Unavený stále stejnou prací? Zázračné Obvody a.s. zdokonalily úžasný dálkový snímač mozkových vln. Poznejte, co si ostatní myslí a říkají. Získejte náskok před svými spoluzaměstnanci. Získejte údaje a fakta o osobním životě vašeho zaměstnavatele. Zbavte se nejistoty!"
Morrise pohltil pocit zoufalství.
Trhl pákou a udělil vozidlu plný výkon. Malá loď se vzepjala a roztřásla a začala šplhat do pusté oblasti mimo dopravní trasu. Když nárazník proťal ochrannou zeď, ozval se ječivý řev – a reklama se rozplynula do prostoru za ním.
Zpomalil, roztřesený utrpením a vyčerpáním. Před ním ležela Země. Už brzy bude doma. Možná, že se v noci dobře vyspí. Roztřesenýma rukama sklonil špičku lodi a připravil se k napojení na tažný paprsek chicagské zaměstnanecké přistávací plochy.
"Nejlepší stabilizátor metabolismu na trhu," ječel roboprodavač. "Záruka na udržení perfektní endokrinní rovnováhy, nebo vrátíme celou částku."
Morris se otráveně protlačil kolem roboprodavače na chodník k obytnému bloku, který obsahoval i jeho bytovou jednotku. Robot ho několik kroků následoval, ale pak na něj zapomněl a rozběhl se za jiným zamračeným cestujícím.
"Poznejte novinky, dokud to jsou novinky," vyřvával na něj kovový hlas. "Nechtě si do svého méně používaného oka instalovat sítnicovou obrazovku. Udržujte kontakt s celým světem. Nečekejte až na večerní souhrn zpráv s prošlou záruční lhůtou."
"Uhni mi z cesty," zavrčel Morris. Robot před ním udělal krok stranou a on, spolu s chumlem shrbených mužů a žen, přešel ulici.

ROBOTI PRODAVAČI byli všude. Gestikulovali, naléhali, ječeli. Jeden vyrazil přímo za Morrisem, tak zrychlil krok. Robot cupkal vedle něj, opěvoval svoje zboží a snažil se přilákat jeho pozornost celou cestu nahoru do kopce k jeho bytové jednotce. Vzdal to, až když se Morris sehnul pro kámen a vztekle ho po něm mrštil. Morris se pak vyškrábal po schodech do domu a zabouchl za sebou dveře. Robot chvíli váhal, pak se obrátil a vyrazil za ženou s náručí balíků, která se také pachtila do kopce. Pokusila se robota obejít, ale bez úspěchu.
"Miláčku!" vykřikla Sally. Přispěchala z kuchyně a za běhu si otírala ruce do plastikových šortek, oči rozzářené a plné vzrušení. "Ach, ty můj chudáčku! Vypadáš tak unaveně!"
Morris strhl klobouk a kabát a lehce svoji ženu políbil na nahé rameno. "Co je k večeři?"
Sally uložila jeho klobouk a kabát do šatníku. "Máme uranského divokého bažanta, tvé nejoblíbenější jídlo."
Morrisovi se ústa zalila slinami a vyčerpaným tělem mu projela slabá vlna energie.
"Opravdu? A co je dneska zatraceně za svátek?"
Celo jeho ženy zvlhlo dojetím. "Miláčku. Dneska máš narozeniny. Dneska je ti třicet sedm let, cožpak jsi zapomněl?"
"Jo," pousmál se Morris. "To jsem tedy zapomněl." Odpotácel se do kuchyně. Stůl byl prostřený. V šálcích kouřila káva, bylo tam máslo a bílý chléb, bramborová kaše a zelený hrášek. "Propána. Opravdový svátek."
Sally rychle stiskla tlačítko na řídícím mechanismu trouby a schránka s kouřícím bažantem sklouzla na stůl a elegantně se otevřela. "Jdi si umýt ruce a můžeme se pustit do jídla – dříve než vychladne."
Morris zasunul ruce do umývacího otvoru, pak se vděčně posadil za stůl. Sally naservírovala křehkého, voňavého bažanta a oba se pustili do jídla.
"Sally," začal Morris, když vyprázdnil talíř, opřel se pohodlně o opěradlo židle a pomalu srkal kávu. "Už to takhle dál nevydržím. Něco se s tím musí udělat."
"Myslíš tu cestu? Přála bych si, abys dostal místo na Marsu, jako Bob Young. Možná, že kdybys promluvil s někým z Pracovního úřadu a vysvětlil mu, jak všechno to přepětí–"
"To není jen ta cesta. Oni jsou jako kobylky. Všude. Čekají na mě. Celou noc a celý den."
"Kdo, zlato?"
"Roboti s tím svým zbožím. Jakmile s lodí přistanu. Roboti a audiovizuální reklamy. Zakousnou se lidem přímo do mozku. Štvou člověka, dokud nezemře."
"Já vím." Sally mu účastně poklepala na ruku. "Když jdu nakupovat, pronásledují mě v celých houfech. Všichni mluví najednou. Je to opravdu k zbláznění – nerozumíš ani polovině z toho, co říkají."
"Musíme utéct."
"Utéct?" znejistěla Sally. "Co tím chceš říct?"
"Musíme před nimi utéct. Nebo nás zničí."

MORRIS ZAŠMÁTRAL v kapse a opatrně vytáhl úzký svitek kovové fólie. S nesmírnou pečlivostí ho rozvinul a uhladil na stole. "Podívej se. Tohle kolovalo v kanceláři. Dostalo se to ke mně a já si to nechal."
"Co to znamená?" Sally pokrčila čelo ve snaze přečíst slova na fólii. "Zlato, myslím, že to není celé. Určitě je to jen část."
"Nový svět," řekl Morris zasněně. "Kam se ještě nedostali. Je to hodně daleko, za hranicemi sluneční soustavy. Venku, ve hvězdách."
"Proxima?"
"Dvacet planet. Polovina z nich je obyvatelná. Žije tam jen několik tisíc lidí. Rodiny, dělníci, vědci, několik skupin průmyslového výzkumu. Půda volně k dostání."
"Ale je to tak–" Sally udělala obličej. "Zlato, a není to tam poněkud zaostalé? Říká se, že je to jako žít ve dvacátém století. Splachovací záchody, vany, auta na benzín–"
"Přesně tak." Morris sroloval svůj kousek zmuchlaného kovu, obličej zachmuřený a smrtelně vážný. "Je to tam jako sto let za opicema. Ne jako tohle." Ukázal na troubu a zařízení obýváku. "Budeme se bez toho muset obejít. Budeme si muset zvyknout na prostší život. Na takový, jaký žili naši předkové."

Pokusil se o úsměv, ale jeho obličej odmítl spolupracovat. "Myslíš, že se ti to bude líbit? Žádné reklamy, žádní roboti, doprava, která se pohybuje rychlostí šedesáti mil za hodinu místo našich šedesáti milionů. Mohli bychom si opatřit letenku na jednu z velkých transsystémových linek. Mohl bych prodat svoji transportní raketu..."
Zavládlo váhavé, pochybovačné ticho.
"Ede," začala Sally. "Myslím, že bychom to měli ještě promyslet. Co tvoje práce? Co bys tam venku dělal?"
"Něco bych si našel."
"Ale co? O tom jsi nepřemýšlel?" V hlase se jí ozvala špatně utajená rozmrzelost. "Myslím, že tuhle část bychom měli rozvážit ještě dříve, než všechno hodíme za hlavu a prostě – odletíme."
"Jestli nepojedeme," řekl Morris pomalu, se snahou udržet hlas v klidu, "tak nás dostanou. Už nemáme moc času. Nevím, jak dlouho si je ještě dokážu držet od těla."
"Vážně, Ede! Ty to říkáš tak melodramaticky. Když se cítíš tak zle, proč si nevezmeš krátké volno a nenecháš si udělat kontrolu inhibice? Dívala jsem se na jeden vidprogram a viděla jsem, jak pomohli člověku, který měl psychosomatický systém mnohem horší než ty. A byl to mnohem starší člověk."
Vyskočila.
"Dneska půjdeme ven a pořádně to oslavíme. Jsi pro? " Její prsty zašmátraly po zipu šortek. "Vezmu si na sebe ty nové plastišaty. Ty, co jsem nikdy neměla dost odvahy, abych si je oblékla."
Odběhla do ložnice, oči rozzářené nadšením. "Víš, které myslím? Ty, co zblízka vypadají normálně, ale když jdeš dál, jsou stále průhlednější a průhlednější, dokud–"
"Vím, které myslíš," řekl Morris unaveně. "Na cestě z práce jsem na ně viděl reklamu." Pomalu se postavil na nohy a odšoural se do obýváku. U dveří do ložnice se zastavil. "Sally–"
"Ano?"
Morris otevřel ústa, aby promluvil. Chtěl se jí znovu zeptat, popovídat si s ní o tom kovovém svitku, který tak pečlivě sroloval a přinesl domů. Chtěl jí povědět o té panenské zemi. O Proximě Centauri. O tom, že odjedou a už se nikdy nevrátí. Ale neměl nejmenší šanci.
Ozval se zvonek.
"Někdo je za dveřmi!" zavolala Sally vzrušeně. "Běž a podívej se, kdo to je!"

VE VEČERNÍ TMĚ stála tichá, nehybná postava robota. Kolem robota foukal do domu studený vítr. Morris se otřásl zimou a ustoupil. "Co chceš?" zeptal se. Tělem mu projel zvláštní pocit strachu. "Co se děje?"
Robot byl větší než všichni, které kdy viděl. Vysoký a statný, s těžkými kovovými chapadly a podlouhlými očními čočkami. Jeho horní kryt měl místo obvyklého kužele tvar krychle. Spočíval na čtyřech jízdních pásech, ne na dvou jako ostatní. Tyčil se nad Morrisem do výše necelých sedmi stop. Masivní a pevný.
"Dobrý večer," pozdravil chladně. Jeho hlas byl nočním větrem rozmetán do okolí a smísil se s ponurými zvuky večera, s ozvěnou dopravního chaosu a s cinkotem vzdálených signálních světel. Tmou se prohnalo několik nezřetelných postav. Svět byl černý a nepřátelský.
"Dobrý," reagoval Morris automaticky. Zjistil, že se třese. "Co máš na prodej?"
"Rád bych vám předvedl pasrada," řekl robot.
Morrisův mozek zůstal němý. Odmítl reagovat. Co to mělo být, ten pasrad? Měl pocit, že se mu to jenom zdá, že má noční můru. Pokusil se přimět tělo a mozek k činnosti. "Předvedl co?" zakňoural.
"Pasrada." Robot se vůbec nenamáhal něco vysvětlovat. Bez hnutí Morrise pozoroval, jako by nějaké vysvětlování vůbec neměl v popisu práce. "Bude to trvat jen chvilku."
"Já–" začal Morris. Ustoupil ještě o krok, aby unikl studenému vetřu, a robot bez nejmenšího zaváhání kolem něj proklouzl do domu.
"Děkuji," řekl. Zastavil se uprostřed obývacího pokoje. "Zavolal byste svoji ženu, prosím? Chtěl bych jí také předvést pasrada."
"Sally," zamumlal Morris bezmocně. "Pojď sem."
Sally se přihnala se zatajeným dechem do obýváku a prsa se jí vlnila vzrušením. "Co se děje? Ach!"

Spatřila robota a nejistě se zastavila. "Ede, ty jsi něco objednával? My něco kupujeme?"
"Dobrý večer," řekl jí robot. "Rád bych vám ukázal pasrada. Prosím, posaďte se. Na pohovku, mohu-li vás požádat. Hezky spolu."
Sally se poslušně posadila, tváře červené, oči plné obav a rozpaků. Ed se beze slova posadil vedle ní.
"Poslouchej," zamumlal zastřeným hlasem. "Co je to k sakru ten pasrad. Co se to děje? Já nechci nic kupovat!"
"Jak se jmenujete?" zeptal se ho robot.
"Morris." Skoro se zalkl rozčilením. "Ed Morris."
Robot se obrátil na Sally. "Paní Morrisová." Lehce se uklonil. "Velmi rád vás poznávám, pane a paní Morrisovi. Jste první osoby v okolí, které pasrada uvidí. Je to první demonstrace v této oblasti." Jeho chladné oči přejížděly po místnosti. "Pane Morrisi, předpokládám, že jste zaměstnán. Mohu vědět kde?"
"Pracuje na Ganymedu," řekla Sally snaživě jako malá školačka. "Ve Společnosti pro vývoj mimozemských kovů."
Robot tuto informaci strávil.
"Pasrad vám bude velice prospěšný." Stočil oči na Sally. "Kde pracujete vy?"
"Pracuji jako přepisovač záznamů v histovýzkumu."
"Ve vaší profesi vám pasrad nebude k ničemu, ale tady doma vám bude velice nápomocný." Silnými ocelovými chapadly zvedl konferenční stolek. "Například. Stane se, že nešikovný návštěvník poškodí cenný kus nábytku." Robot rozlámal stůl na kousky a na zem se snesla sprška dřevěných a plastikových úlomků. "Potřebujete pasrada."

MORRIS VYSKOČIL. Zbytečně. Události se už nedaly zastavit. Robot, tyčící se nad ním jako hora, odhodil zbytky stolu a vybral si těžkou stojací lampu.
"Ach Bože," zalapala Sally po dechu. "To je moje nejlepší lampa."
"Pokud vlastníte pasrada, nemáte se čeho bát." Robot zvedl lampu a zkroutil ji do bláznivého tvaru. Roztrhal stínítko, rozbil žárovky a zbytky hodil na zem. "Taková situace se může přihodit například při prudké explozi, třeba vodíkové bomby."
"Pro lásku boží," mumlal si pro sebe Morris. "My–"
"Útok vodíkovou bombou není pravděpodobný," pokračoval robot, "ale když už se přihodí, je pasrad nepostradatelný." Klekl si na zem a z pasu si vytáhl podivnou tyč. Namířil tyč na zem a vypálil v ní díru, širokou pět stop. Ustoupil od zejícího otvoru. "Nebudu ten tunel prodlužovat, ale můžete se přesvědčit, že pasrad by vám v případě útoku dovedl zachránit život."
Zdálo se, že slovo útok vyvolalo novou reakci v jeho kovovém mozku.
"Někdy se stane, že na člověka v noci zaútočí vrah nebo zloděj," pokračoval. Bez varování roztočil pěst a prorazil jí zeď. Část zdi se zřítila na zem v hromadě sutin a prachu. "Tohle se o lupiče postará." Robot se narovnal a rozhlédl po místnosti. "Často jste večer tak unavení, že nemáte sílu manipulovat s tlačítky na troubě." Odkráčel do kuchyně a začal bušit do ovladačů. Ohromné množství jídla létalo do všech stran.
"Přestaň!" vykřikla Sally. "Vypadni od mé trouby!"
"Nebo jste tak vyčerpaní, že si nedokážete napustit vodu do koupele." Robot uhodil do tlačítka a do nádrže začala proudit voda. "Nebo si přejete jít rovnou do postele." Vytrhl postel ukrytou ve zdi a hodil ji naplocho na zem. Robot namířil k Sally, která před ním zděšeně ustupovala. "Někdy jste po těžkém pracovním dnu tak unavení, že si ani nedokážete sundat šaty. V tom případě–"
"Vypadni odsud!" zakřičel na něj Morris. "Sally, běž a zavolej policii. Ta věc se zbláznila. Pospěš si."
"Pasrad je pro moderní domácnost nezbytný," pokračoval robot. "Například – porouchá se vám nějaký přístroj. Pasrad ho okamžitě opraví." Zvedl automatický regulátor vlhkosti, vyrval z něj kabel a vrátil ho na místo. "Někdy se vám nechce jít do práce. Podle zákona smí pasrad zaujmout vaše místo na nepřetržitou dobu maximálně deseti dní. Pokud po této době–"
"Můj bože," vydechl Morris, když mu to konečně došlo. "Ty jsi pasrad."
"Přesně tak," souhlasil robot. "Plně Automatický SamoRegulovatelný Android (Domácí). Existuje ještě pasras (Stavitel), pasram (Manažer), pasrav (Voják) a pasrab (Byrokrat). Já jsem sestrojen na použití v domácnosti."

"Ty–" zalapala Sally po dechu. "Ty jsi na prodej. Ty prodáváš sebe."
"Předvádím sám sebe," řekl robot pasrad. Upřel chladné kovové oči soustředěně na Morrise a pokračoval: "Jsem si jist, pane Morrisi, že byste mě rád vlastnil. Mám rozumnou cenu a plnou záruku. V ceně je i návod k použití. Nedokážu si představit, že by vaše odpověď mohla znít ne." –

V PŮL JEDNÉ v noci seděl Morris na zemi u postele, jednu botu na noze, druhou v ruce. Zíral prázdně před sebe. Nic neříkal.
"Pro všechno na světě," posteskla si Sally. "Rozvaž už konečně ten uzel a vlez do postele. V půl šesté musíš vstávat."
Morris ještě chvíli marně zápasil s tkaničkou. Pak toho nechal a obrátil pozornost k druhé botě. Venku se honil noční vítr a narážel do cedrů, které rostly podél zdi budovy. Sally ležela stočená do klubíčka pod tepelnými čočkami a s cigaretou mezi rty si užívala tepla a sladkého usínání.
V obýváku stál pasrad. Dosud neodešel. Stál tam a čekal, až si ho Morris koupí.
"No tak!" řekla Sally ostře. "Co se s tebou děje? Opravil přece všechno, co rozbil. Byla to jenom ukázka." Ospale si povzdechla. "Skutečně mi nahnal strach. Myslela jsem, že se nějak porouchal. Byl to od nich vynikající nápad, poslat ho, aby se sám prodával."
Morris neřekl ani slovo.
Sally se převalila na břicho a malátně zamáčkla cigaretu. "Není to hodně, co myslíš? Deset tisíc zlatých jednotek. A kdybychom přesvědčili naše přátele, aby si také jednoho koupili, měli bychom pětiprocentní provizi. Jediné, co musíme udělat, je ukázat jim ho. Není to jako kdybychom jim ho měli prodat. On se prodává sám." Zahihňala se. "Odjakživa toužili po nějakém výrobku, který by se prodával sám, co říkáš?"
Morris konečně rozvázal uzel na tkaničce. Natáhl si botu na nohu a pevně ji zavázal.
"Co to děláš?" zeptala se Sally rozzlobeně. "Okamžitě pojď spát!" Vztekle se posadila. Morris opustil pokoj a vyšel na chodbu. "Kam jdeš?"
V obývacím pokoji Morris rozsvítil a posadil se čelem přímo proti robotovi. "Slyšíš mě?"
"Samozřejmě," odpověděl robot. "Jsem stále v provozu. Někdy se v noci přihodí nepředvídaná událost. Onemocní dítě nebo se stane nějaká nehoda. Vy ještě žádné děti nemáte, ale v případě–"
"Sklapni," přerušil ho Morris. "Nechci tě poslouchat."
"Položil jste mi otázku. Samoregulovatelní androidi jsou napojeni na centrální informační databanku. Někdy si člověk přeje okamžitou informaci. Pasrad je vždy připraven zodpovědět jakýkoliv teoretický nebo faktický dotaz. Cokoliv kromě metafyziky."
Morris zvedl návod k použití a prolistoval ho. Pasrad uměl tisíce věcí. Nikdy se neopotřeboval. Nikdy nad ničím nezaváhal. Nikdy neudělal chybu. Hodil knihu na zem. "Nekoupím si tě," řekl robotovi. "Nikdy. Ani za milion let."
"Ale ano, koupíte," opravil ho pasrad. "Je to příležitost, kterou si nemůžete nechat ujít." V jeho hlasu zněla chladná, kovová sebejistota. "Nemůžete mě odmítnout, pane Morrisi. Pasrad je nepostradatelná nutnost pro moderní domácnost."
"Vypadni odsud," řekl Morris výhružně. "Vypadni z mého domu a nikdy se nevracej."
"Nejsem váš pasrad, abyste mi mohl rozkazovat. Dokud nezaplatíte požadovanou sumu, zodpovídám se pouze společnosti SamoRegulovatelný Android a.s. A jejich instrukce jsou zcela opačné. Mám u vás zůstat, dokud si mě nekoupíte."
"A co když si tě nekoupím nikdy?" zeptal se Morris, ale krev mu ztuhla v žilách ještě dříve, než otázku dokončil. Už cítil mrazivou hrůzu z odpovědi, která přicházela. Jiná to být nemohla.
"Zůstanu u vás," řekl pasrad. "Nakonec si mě koupíte." Z vázy na krbové římse vytáhl uschlé růže a upustil je do otvoru na odpadky. "Poznáte nové a nové situace, při nichž je pasrad nezbytný. Nakonec se budete divit, jak jste bez něj mohli žít."
"Existuje něco, co neumíš?"
"Ach ano. Existují tisíce věcí, které neumím. Ale umím všechno, co umíte vy – a nesrovnatelně lépe."

MORRIS POMALU vydechl. "Byl bych blázen, kdybych tě koupil."

"Musíte mě koupit," odpověděl nevzrušený hlas. Pasrad vystrčil dutou trubici a začal čistit koberec. "Jsem užitečný v každé situaci. Všimněte si, jak je ten koberec teď nadýchaný a zbavený prachu." Zatáhl trubici a vytáhl jinou. Morris se rozkašlal a rychle odklopýtal pryč. Z trubice se vyvalila mračna bílých částeček a naplnila celou místnost.
"Postřik proti molům," vysvětlil pasrad.
Bílá mračna se přeměnila v ošklivá modročerná. Místnost upadla do hrozivé tmy. Pasrad se proměnil v matnou postavu, pohybující se systematicky uprostřed. Konečně se mračno zvedlo a vynořil se nábytek.
"To byl postřik proti škodlivým bakteriím," sdělil pasrad.
Vymaloval zdi v obýváku a sestrojil nový nábytek, který se k nim hodil lépe. Zpevnil strop v koupelně. Zvýšil počet vývodných ventilů z topení. Položil nový elektrický rozvod. Strhal veškerá zařízení v kuchyni a sestrojil modernější. Pročetl Morrisův peněžní deník a vypočítal daň z příjmu pro následující rok. Ořezal všechny tužky, uchopil Morrise za zápěstí a bleskově diagnostikoval jeho krevní tlak jako psychosomatický.
"Budete se cítit lépe, až všechny své povinnosti přenesete na mě," vysvětlil mu. Vyhodil starou polévku, kterou Sally schovávala. "Nebezpečí botulismu," řekl mu. "Vaše žena je sexuálně velice atraktivní, ale není schopná vyššího stupně intelektualizace."
Morris přešel k šatníku a vytáhl kabát.
"Kam jdete?" zeptal se pasrad.
"Do kanceláře."
"Teď v noci?"
Morris mrkl do ložnice. Sally tvrdě spala pod konejšivými čočkami. Její štíhlé tělo bylo růžové a zdravé, na tváři neměla ani stín starostí. Zavřel hlavní dveře a seběhl po schodech dolů do tmy. Celou cestu na parkovací plochu ho bičoval studený vítr. Jeho malá dopravní loď tam parkovala mezi stovkami ostatních. Pomocí čtvrtdolaru pro ni poslal obsluhujícího robota.
O deset minut později byl už na cestě na Ganymed.

PASRAD VSTOUPIL na jeho loď, když zastavil na Marsu, aby doplnil palivo.
"Je zřejmé, že jste nic nepochopil," řekl. "Moje instrukce jsou demonstrovat své schopnosti, dokud nebudete spokojen. Dosud jsem vás nepřesvědčil, další demonstrace je tedy nezbytná." Začal se zmateně motat kolem ovládacího panelu lodi, dokud neseřídil všechny displeje a měřící přístroje. "Měl byste dělat častěji údržbu."
Odebral se do zadní části, aby prohlédl trysky. Morris dal mlčky signál obsluze a loď byla vypuštěna z čerpací stanice. Zvýšil rychlost a malá oranžová planeta se začala vzdalovat. Před ním se rýsoval Jupiter.
"Trysky nejsou v dobrém stavu," řekl pasrad, když se vynořil ze zádi. "Nelíbí se mi to ťukání v pohonu hlavní brzdy. Jakmile přistaneme, udělám rozsáhlou opravu."
"Společnosti nevadí, že mi prokazuješ takové laskavosti?" zeptal se Morris s ostrým sarkasmem v hlase.
"Společnost mě již považuje za vašeho pasrada. Učet vám bude poslán ke konci měsíce." Robot bleskovým pohybem vytáhl pero a blok formulářů. "Vysvětlím vám několik platebních způsobů. Když zaplatíte deset tisíc zlatých jednotek hotově, znamená to pro vás slevu tří procent. Mimoto mnoho vašich domácích zařízení může být převzato na protiúčet – myslím zařízení, která už nebudete potřebovat. Pokud si přejete rozdělit sumu na čtyři části, první je splatná okamžitě, poslední do devíti dnů."
"Vždycky platím hotově," zavrčel Morris. Pečlivě měnil nastavení pozic na řídící desce,
"Při devítidenním plánu nejsou žádné úroky. Při Šestiměsíčním plánu jsou úroky šest procent na každý měsíc, což dá dohromady částku přibližně–" Zarazil se. "Změnili jsme kurs."
"Přesně tak."
"Opustili jsme oficiální dopravní trasu." Pasrad zarazil pero a blok zpátky a rozběhl se k řídícímu panelu. "Co to děláte? Za to je pokuta dvou jednotek."
Morris ho ignoroval. Držel se pevně řídící páky a nepřestával upírat oči na velkou obrazovku před sebou. Loď rychle nabírala rychlost. Poplašné bóje se vztekle rozječely, když je minul a proletěl do temného prostoru za nimi. Byli sami. Řítili se nezadržitelně od Jupiteru pryč, do hlubokého vesmíru.
Pasrad rychle vypočítal dráhu. "Letíme mimo sluneční soustavu. K souhvězdí Centaurus."

"Uhodl."
"Neměl byste raději zavolat ženě?"
Morris zavrčel a přitáhl řídící páku. Loď se vzepjala, roztřásla, ale rychle se zase srovnala. Trysky začaly zlověstně kvílet. Číselníky ukazovaly, že hlavní turbíny se začínají přehřívat. Ignoroval je a aktivoval zásobník nouzového paliva.
"Zavolám paní Morrisové," nabídl se pasrad. "Za chvíli budeme mimo dosah."
"Neotravuj."
"Bude mít strach." Pasrad odběhl dozadu a znovu prohlédl trysky. Přiřítil se zpátky a poplašeně bzučel. "Pane Morrisi, tahle loď není konstruována na mezisystémové cestování. Je to čtyřproudý osobní model třídy D, pouze na domácí použití. Nebyl vyroben na to, aby vydržel tuto rychlost."
"Abychom se dostali do soustavy Proximy Centauri," odpověděl Morris, "potřebujeme právě takovou rychlost."

PASRAD PŘIPOJIL své elektrické kabely na řídící panel. "Mohu z rozvodného systému ubrat trochu napětí. Ale pokud nesnížíte otáčky zpátky na normál, odmítám být zodpovědný za výpadek trysek."
"K čertu s tryskami."
Pasrad zmlkl. Pozorně se zaposlouchal do rostoucího rachotu pod podlahou. Celá loď se zběsile otřásala. Na zem padaly kousky nátěru. Podlaha byla rozpálená od usilovné práce pístů. Morris stál oběma nohama na rychlostním pedálu. Sluneční soustava mizela kdesi vzadu a loď znovu nabírala rychlost. Opustili zmapovanou oblast. Sluneční soustava se rychle vzdalovala.
"Je pozdě volat vaší ženě," řekl pasrad. "Na zádi jsou tři nouzové rakety. Jestli chcete, tak je vystřelím. Třeba budeme mít štěstí a všimne si jich nějaký míjející vojenský transport."
"Proč?"
"Mohli by nás vzít do vleku a vrátit zpátky do sluneční soustavy. Je za to pokuta šest set zlatých jednotek, ale za těchto okolností se mi to jeví jako nejlepší alternativa."
Morris se otočil k pasradovi zády a plnou vahou se opřel o pedál. Rachot se změnil ve zběsilý řev. Přístroje vybuchovaly a praskaly. Po celém řídícím panelu sršely pojistky. Světla zablikala, zhasla a pak se neochotně znovu rozsvítila.
"Pane Morrisi," řekl pasrad. "musíte se připravit na smrt. Statistická pravděpodobnost výbuchu hlavní turbíny je sedmdesát na třicet. Udělám, co bude v mých silách, ale kritický bod byl již překročen."
Morris se vrátil k obrazovce. Chvíli dychtivě zíral na rostoucí tečku – hvězdné dvojče Proximu Centauri.
"Vypadají pěkně, co říkáš? Vědí to o sobě. Dvacet planet." Prohlédl divoce kmitající přístroje. "Jak si vedou naše trysky? Z těch displejů tady to nepoznám. Většinou jsou vyhořelé."
Pasrad zaváhal. Chtěl něco říci, ale v poslední chvíli si to rozmyslel. "Půjdu dozadu a prohlédnu je," řekl. Odešel na záď lodi a seběhl po krátké rampě do bouřící, vibrující motorové komory.
Morris se pohodlně opřel v křesle a vytáhl cigaretu. Ještě chvíli čekal. Potom natáhl ruku a trhl pákou úplně k sobě, do nejzazší možné pozice.
Výbuch roztrhl loď v polovině. Kolem hlavy mu zavířily kousky trupu. Vznesl se do výšky a spadl na řídící panel. Zasypal ho déšť kovu a umělé hmoty. Zářivé body kontrolek zablikaly, pohasly a konečně se vytratily do tmy a kolem nebylo nic než chladný popel.

TLUMENÉ sviss-sviss nouzových vzduchových pump ho přivedlo zpátky k vědomí. Byl zaklíněný pod troskami řídícího panelu. Jednu ruku měl zlomenou a zkroucenou pod sebou. Pokusil se pohnout nohama, ale od pasu dolů necítil vůbec nic.
Žalostné trosky jeho lodi se stále hnaly směrem ke Centauru. Zařízení na izolaci trupu se chabě snažilo ucpat zející díry. Chod automatických zdrojů gravitace a teploty, udržovaný samonosnými bateriemi, byl přerušovaný a nepravidelný. Na obrazovce tiše a neúprosně rostlo těleso hvězdného dvojčete. Těšilo ho to.
V tichu zdemolované lodi ležel pochován pod troskami a vděčně sledoval blížící se těleso. Byl to nádherný pohled. Už dlouho toužil ho spatřit. A teď tu byl, každým okamžikem bližší a bližší. Za den nebo dva se loď ponoří do ohnivé hmoty a bude zničena. Ale on si mohl vychutnat celý ten interval, než

se tak stane. Neexistovalo nic, co by mohlo překazit jeho štěstí.
Přemýšlel o Sally, která teď tvrdě spala pod tepelnými čočkami. Líbilo by se Sally na Proximě? Pravděpodobně ne. Pravděpodobně by se chtěla vrátit domů, jakmile by to bylo jen trochu možné. Bylo to něco, co si musel vychutnat sám. Tohle bylo jen pro něj. V mysli se mu rozlil nekonečný mír. Mohl tu ležet bez hnutí a pozorovat, jak je celá ta ohnivá nádhera stále blíž a blíž...
Zvuk. Mezi hromadami roztavených trosek se něco pokoušelo vstát. Zprohýbaná, zmačkaná postava, jen matně rozpoznatelná v mihotavé záři obrazovky. Morris dokázal otočit hlavu.
Pasrad se vrávoravě postavil. Velká část jeho krytu byla pryč, rozbitá nebo uražená. Zavrávoral a pak s mohutným rachotem sletěl tváří na zem. Začal se pomalu sunout k Morrisovi. Několik stop od něj se zastavil. Kovové vnitřnosti mu skřípaly, rozbité oční čočky se s cvakáním točily do všech stran. Jeho zdevastovaná hmota oživla. "Dobrý večer," zaskřípal pronikavý, kovový hlas. Morris zaječel. Zkusil pohnout tělem, ale trámy ho držely pevně. Ječel, křičel a snažil se uniknout. Plival, kvílel a vzlykal.
"Rád bych vám předvedl pasrada," pokračoval kovový hlas. "Mohl byste zavolat svoji ženu, prosím. Také bych jí chtěl předvést pasrada."
"Zmiz!" zavřeštěl Morris. "Zmiz ode mě!"
"Dobrý večer," pokračoval pasrad jako přeskakující deska. "Dobrý večer. Posaďte se, prosím. Velmi rád vás poznávám. Jak se jmenujete? Děkuji. Jste první osoby v okolí, které pasrada uvidí. Kde pracujete?"
Jeho mrtvé oční čočky zíraly prázdně a nepřítomně na Morrise.
"Prosím, posaďte se," řekl znovu. "Bude to trvat jen chvilku. Jen chvilku. Tato demonstrace bude trvat jen–"

VZÁCNÝ ARTEFAKT
POD HELIKOPTÉROU MILTA BISKLA ležela nově zúrodněná půda. Jeho část Marsu byla opravdu krásná. Zelenala se svěží trávou díky prastarému zavlažovacímu systému, který on zrekonstruoval. Jaro, dokonce dvě jara za rok, to byl jeho přínos této podzimní krajině písku a poskakujících ropuch, této zemi, kdysi tvořené jen vyschlou půdou, rozpraskanou pod nánosem prachu předchozích let, zemi holé, bezvodé pustiny – oběti nedávného konfliktu Proximy a Země.
Zanedlouho se objeví první emigranti ze Země, usadí se a převezmou vedení. Konečně si mohl odpočinout. Možná by se měl vrátit na Zem a přivézt sem svoji vlastní rodinu – jako konstrukční inženýr měl přednostní právo na výměr půdy. Žlutá oblast postupovala mnohem rychleji než ostatní úseky. A teď přišel čas na odměnu.
Milt Biskl natáhl ruku a stiskl tlačítko dlouhovlnné vysílačky. "Tady konstrukční inženýr Žlutý," řekl. "Potřebuji psychiatra. Jakéhokoliv, ale musí být okamžitě k dispozici."

KDYŽ MILT BISKL vstoupil do kanceláře, doktor DeWinter vstal a napřáhl ruku. "Slyšel jsem, že jste nejvýkonnější ze všech čtyřiceti konstrukčních inženýrů. Není divu, že jste unavený. Dokonce i Bůh musel po šesti dnech práce odpočívat, a vy jste pracoval celé roky. Zatímco jsem čekal, až dorazíte, obdržel jsem zprávy ze Země, které vás jistě budou zajímat." Zvedl ze stolu nějaké papíry. "První transport osadníků přistane na Marsu během několika dní... a půjdou rovnou do vaší oblasti. Blahopřeji, pane Biskle."
Milt Biskl se probral ze zamyšlení. "Co když se vrátím na Zem?"
"Ale jestli chcete zajistit půdu pro svoji rodinu, zde je–"
Milt Biskl řekl: "Chci, abyste pro mě něco udělal. Jsem příliš unavený nebo–" Povzdechl si. "Možná v depresi. V každém případě bych byl rád, kdybyste si vzal na starost naložení mých věcí, včetně mé květiny, na transport mířící na Zemi."
"Šest let práce. A vy teď utíkáte před odměnou. Nedávno jsem Zemi navštívil. Je pořád taková, jakou si ji pamatujete–"
"Jak můžete vědět, jakou si ji pamatuji?"
"Raději," opravil se DeWinter jemně, "bych měl říci, že je pořád taková, jaká byla. Přecpané maličké byty se sedmi rodinami na jednu kuchyni. Dálnice tak přeplněné, že do jedenácti dopoledne se nemůžete

hnout z místa."
"Pro mě," řekl Milt Biskl, "bude to lidské hemžení po šesti letech samoty mezi roboty a počítači představovat jistý druh odpočinku." Už se rozhodl. Navzdory všemu, co tady vybudoval, nebo možná právě proto, byl rozhodnut vrátit se domů. Navzdory všem radám a argumentům svého psychiatra.
Doktor DeWinter předl. "Co když mezi pasažéry v prvním transportu bude vaše žena a děti?" Ještě jednou zvedl ze svého čistě srovnaného stolu nějaký dokument. Chvíli ho studoval a pak řekl. "Biskl, Fay, ž., Laura, d., June, d., Žena a dvě děti. Vaše rodina?"
"Ano," přisvědčil Milt Biskl ledově. Zabodával pohled do stěny před sebou.
"Tak vidíte, že se nemůžete vrátit na Zem. Nasaďte si vlasy a připravte se na uvítání na ploše tři. A vyměňte si zuby. Teď máte v ústech ty z nerezavějící oceli."
Biskl pokořeně přikývl. Jako všichni obyvatelé Země, i on přišel během války díky radioaktivnímu spadu o vlasy a zuby. Při své každodenní osamělé práci na rekonstrukci Žluté oblasti planety Marsu nepotřeboval drahou paruku, kterou si přivezl ze Země, a co se týkalo zubů, on osobně měl mnohem raději ty ocelové než ty z přírodně zbarvené umělé hmoty. To dokazovalo, jak dalece se vzdálil sociální interakci. Cítil se provinile. Doktor DeWinter měl pravdu. Ale takhle provinile se cítil už od porážky Proxů. Válka ho naplnila hořkostí. Nezdálo se mu fér, že jedna ze dvou soupeřících kultur musí trpět, když potřeby obou jsou zcela legitimní.
Mars sám představoval jádro sporu. Obě kultury ho potřebovaly jako kolonii, na kterou by odložily nadbytečnou populaci. Díky bohu Země dokázala v posledním roku války získat taktickou převahu... a proto to byli pozemšťané a nikoliv Proxové, kdo teď dával Mars dohromady.
"Mimochodem," řekl DeWinter, "náhodou jsem se dozvěděl o vašich záměrech ohledně ostatních konstrukčních inženýrů."

MILT BISKL prudce zvedl hlavu.
"Víme," řekl DeWinter, "že se v tomto okamžiku shromažďují v Červené oblasti, aby vyslechli vaši zprávu." Otevřel šuplík a vytáhl z něj jo-jo. Vstal a zkušeně ho roztočil. "Vaši zmatenou řeč o tom, že něco není v pořádku, ačkoliv nedokážete přesně určit, co by to mohlo být."
Biskl sledoval jo-jo: "Tahle hračka je Velice populární v soustavě Proximy. Alespoň jsem o tom četl v jednom homeopatickém článku."
"Hmm. Pokud vím, tak pochází z Filipín." Doktor DeWinter dál soustředěně roztáčel jo-jo. Uměl to dobře. "Dovolím si poslat na to shromáždění konstrukčních inženýrů jistou zprávu, vypovídající o vašem duševním zdraví. Nechám ji přečíst nahlas – promiňte, že to tak říkám."
"I přesto mám v úmyslu na shromáždění promluvit," řekl Biskl.
"Nuže, v tom případě se nabízí jeden kompromis. Přivítejte rodinu, až dorazí sem na Mars, a my pro vás uspořádáme výlet na Zem. Na naše náklady. A na oplátku slíbíte, že na tom shromáždění konstrukčních inženýrů nevystoupíte a nebudete je žádným způsobem obtěžovat svými mlhavými předtuchami."
DeWinter ho probodával očima. "Koneckonců, tohle je kritické období. Přijíždějí první emigranti. Nepřejeme si žádné problémy. Nechceme nikoho zneklidňovat."
"Můžete mi prokázat laskavost?" zeptal se Biskl. "Ukažte mi, že máte na hlavě skutečně paruku. A že vaše zuby jsou falešné. Jen tak si mohu být jistý, že jste pozemšťan."
Doktor DeWinter nadzdvihl paruku a vytáhl z úst falešné zuby.
"Přijmu vaši nabídku," souhlasil Milt Biskl. "Pokud slíbíte, že dohlédnete na to, aby má žena dostala pozemky, které jsem pro ni rezervoval."
DeWinter přikývl a hodil před Biskla malou bílou obálku. "Zde je váš lístek. Okružní výlet, samozřejmě, protože vy se vrátíte zpátky."
Doufám, pomyslel si Biskl, když zvedal obálku. Ale to záleží na tom, co uvidím na Zemi. Nebo spíše, co mě nechají vidět.
Měl pocit, že ho nechají shlédnout jen málo. Tak málo, jak budou schopni zařídit.

KDYŽ JEHO loď přistála na Zemi, čekala na něj uniformovaná průvodkyně. "Pan Biskl?" Upravená, atraktivní a neobyčejně mladá žena k němu svižně přistoupila. "Jsem Mary Ablesethová, vaše společnice

z Tourplanu. Budu vás během vašeho krátkého pobytu provázet po planetě." Zářivě, profesionálně se usmála. Ztratil překvapením řeč. "Budu s vámi neustále, ve dne v noci."
"I v noci?" dokázal ze sebe vyrazit. "Ano, pane Biskle. Je to moje práce. Předpokládáme, že během těch let práce na Marsu – práce, kterou my tady na Zemi schvalujeme a uznáváme, jak se sluší a patří – jste se poněkud dezorientoval." Vedla ho k zaparkované helikoptéře. "Kam byste chtěl jet nejdříve? New York City? Broadway? Noční kluby, divadla, restaurace..."
"Ne, do Central Parku. Sednout si na lavičku."
"Central Park už neexistuje, pane Biskle. Zatímco jste byl na Marsu, přeměnili jsme ho na parkoviště pro vládní zaměstnance."
"Aha," řekl Milt Biskl. "V tom případě mi bude stačit náměstí Portsmouth Square v San Francisku." Otevřel dveře helikoptéry.
"Z toho je také parkoviště," slečna Ablesethová smutně potřásla dlouhými, zářivě rudými vlasy. "Jsme tak hrozně přelidnění. Zkuste to znovu, pane Biskle. Několik parků ještě zbylo, jeden v Kansasu, myslím, a dva v Utahu, v jižní části, poblíž St. George."
"To jsou špatné zprávy," řekl Milt. "Mohl bych si dojít tam k tomu automatu na amfetamin? Potřebuji nějaký prostředek na osvěžení."
"Jistě," slečna Ablesethová vlídně přikývla. Milt Biskl přešel po ploše meziplanetárního letiště k nejbližšímu automatu na povzbuzující prostředky, sáhl do kapsy, vytáhl desetník a vhodil ho do otvoru. Desetník propadl celým automatem a cinkl o chodník. "Divné," řekl Biskle.
"Myslím, že to mohu vysvětlit," stála za ním slečna Ablesethová. "Ten váš desetník je marťanský desetník, vyrobený pro nižší gravitaci."
"Hmm." Milt Biskl sebral desetník. Jak slečna Ablesethová předvídala, byl poněkud dezorientovaný. Stál a díval se na ni, jak vhazuje svůj vlastní desetník a vytahuje z misky tubičku amfetaminových povzbuzujících prostředků. Její vysvětlení se zdálo adekvátní. Ale-
"Je osm hodin večer místního času," podotkla slečna Ablesethová. "A já jsem dosud nevečeřela. Vy jste už určitě jedl na lodi. Co kdybyste mě vzal na večeři? Můžeme si popovídat nad láhví Pinot Noir. Můžete mi vyprávět o těch svých mlhavých předtuchách, které vás přivedly sem na Zemi, o tom, že se děje něco strašného a že všechna vaše úžasná práce na rekonstrukci Marsu je zbytečná. Velmi ráda bych si to poslechla." Odvedla ho zpátky k helikoptéře. Nastoupili a vmáčkli se společně na zadní sedadlo. Milt Biskl zjistil, že je teplá a měkká, pravá pozemšťanka. Byl v rozpacích a cítil, jak se mu prudce rozbušilo srdce. Už to bylo dlouho, co se naposledy dotýkal nějaké ženy.

"POSLYŠTE," řekl, když automatický pilot zvedl helikoptéru z parkoviště meziplanetárního letiště. "Já jsem ženatý. Mám dvě děti a sem jsem přijel s jistým úkolem. Jsem tady na Zemi, abych dokázal, že ve skutečnosti vyhráli Proxové, a že nás pár zbylých pozemšťanů se stalo otroky proxanské vlády, otroky, kteří pracují pro–" Vzdal to. Bylo to marné. Slečna Ablesethová se na něj nepřestávala tisknout.
"Vy si skutečně myslíte," pousmála se konečně, když helikoptéra prolétávala nad New Yorkem, "že jsem proxanský agent?"
"N-ne. Myslím, že ne."
Nevypadalo to pravděpodobně, alespoň za těchto okolností.
"Když už jste na Zemi, proč byste měl bydlet v přeplněném, hlučném hotelu? Co kdybyste přijal pozvání do mého bytu v New Jersey? Je tam spousta místa a jste více než vítán."
"Okay," souhlasil Biskl, protože cítil marnost jakéhokoliv odporu.
"Dobře." Slečna Ablesethová dala helikoptéře několik povelů, a ta se obrátila na sever. "Budeme večeřet u mě doma. Ušetří to peníze a kromě toho, ve všech slušných restauracích je touhle dobou dvouhodinová fronta, takže je téměř nemožné dostat nějaký stůl. Jistě jste už zapomněl. Jak to bude krásné, až polovina obyvatelstva bude moci emigrovat!"
"Ano," souhlasil Biskl sevřeným hlasem. "A na Marsu se jim bude líbit. Odvedli jsme dobrou práci." Cítil, jak se mu vrací ztracené nadšení, jak je pyšný na všechny rekonstrukce, které on a jeho kolegové provedli. "Počkejte, až to uvidíte, slečno Ablesethová."
"Říkejte mi Mary," slečna Ablesethová si urovnala bohatou červenou paruku. Uvolnila se jí během

posledních několika okamžiků v těsných prostorách helikoptéry.
"Okay," řekl Biskl a kromě hlodavého pocitu, že zradil Fay, zažíval jistý druh spokojenosti.
"Na Zemi jde všechno velmi rychle. To kvůli tomu hroznému tlaku z přelidnění." Mary si prstem zatlačila zuby na místo. Také se uvolnily.
"To vidím," souhlasil Milt Biskl a také si narovnal paruku a zuby. Mohl jsem se snad zmýlit? ptal se sám sebe. Koneckonců, viděl přece pod sebou světla New Yorku. Země rozhodně nebyla vylidněná troska a její civilizace se zdála být neporušená.
Nebo to všechno byla jen nějaká iluze, navozená v jeho percepčním systému nějakými neznámými proxanskými psychologickými technikami? Co například fakt, že desetník propadl celým automatem na povzbuzující prostředky. Nebyl snad důkazem toho, že zde není něco v pořádku? Možná tam ten automat ve skutečnosti vůbec nebyl.

NÁSLEDUJÍCÍHO DNE navštívili on a Mary Ablesethová jeden z několika zbývajících parků. Rozkládal se v jižním části Utahu v blízkosti hor, byl malý, ale sytě zelený a krásný. Milt Biskl si hověl na trávě a pozoroval veverku, která se dlouhými skoky hnala k nejbližšímu stromu, ocásek jako šedivý prapor za sebou.
"Na Marsu nejsou žádné veverky," promluvil Milt Biskl ospale.
Mary Ablesethová v plávkách z jemného materiálu si protahovala nohy, oči zavřené. "Je tu hezky, Milte. Takhle nějak si představuji Mars." V blízkosti parku se po dálnici pohybovala těžká nákladní auta. Jejich hukot Miltovi připomínal příboj v Tichém oceánu. Uklidňovalo ho to. Všechno se zdálo být v pořádku.
Hodil veverce oříšek. Veverka se otočila a přehopkovala k oříšku, inteligentní čumáček zvědavě nakrčený.
Když se napřímila s oříškem v předních tlapkách, Milt hodil druhý, dál doprava. Veverka zaslechla, jak oříšek přistál mezi javorovými listy. Našpicovala uši a připomněla tak Miltovi hru, kterou jednou hrál se starým, ospalým kocourem svého bratra. Bylo to v dobách, kdy Země nebyla tak přelidněná a kdy domácí zvířata nebyla ještě zakázaná. Čekal, až Pampkin – tak se kocour jmenoval – začne usínat, a potom hodil na zem nějaký malý předmět. Pampkin se vzbudil. Otevřel oči, našpicoval uši a otočil hlavu. Potom takhle celých patnáct minut seděl, díval se, poslouchal a přemýšlel, odkud mohl ten hluk přijít. Byl to neškodný způsob, jak poškádlit starého kocoura, a Milt náhle pocítil smutek, když si vzpomněl, kolik let je už Pampkin mrtvý. Jeho poslední kocour před vydáním zákazu. Na Marsu, pomyslel si, budou všichni domácí mazlíčci povoleni. To mu vrátilo dobrou náladu.
On, koneckonců, už během rekonstrukčních prací na Marsu jednoho domácího mazlíčka vlastnil. Marťanskou květinu. Přivezl ji s sebou na Zemi a květina nyní stála na stolku v obývacím pokoji v bytě Mary Ablesethové, výhonky smutně svěšené dolů. Pozemské podnebí jí viditelně neprospívalo.
"Divné," zamumlal Milt, "moje květina tady chřadne. Myslel bych, že při takové vlhkosti vzduchu by naopak..."
"To je gravitací," vysvětlila Mary, aniž by otevřela oči. Hrudník se jí pravidelně zvedal a klesal. Už téměř spala. "Je na ni příliš silná."
Milt pozoroval ležící ženu a znovu si vzpomněl na kocoura Pampkina v podobné situaci. V mrákotném stavu mezi bděloství a spánkem, kdy vědomí a bezvědomí na chvíli splynou... natáhl ruku a zvedl kamínek. Hodil ho do listí poblíž Maryiny hlavy.
Okamžitě se posadila a vylekaně se rozhlížela kolem. Rozvázané plavky jí sklouzly na břicho. Našpicovala obě uši.
"Ale my pozemšťané," řekl Milt, "neumíme ovládat svalovinu svých uší, Mary. Ani na základě reflexů."
"Cože?" zamumlala a zmateně si za krkem zavazovala plavky.
"Naše schopnost našpicovat uši už dávno zakrněla," vysvětloval Milt. "Na rozdíl od psů a koček. Ačkoliv z morfologické studie by ses to nedozvěděla, protože ty svaly tam pořád ještě jsou. Takže jsi udělala chybu."
"Nevím, o čem to mluvíš," řekla Mary s nádechem rozmrzelosti. Obrátila veškerou pozornost na podprsenku plavek a jeho zcela ignorovala.
"Pojeďme zpátky do tvého bytu," řekl Milt a zvedl se. Už se mu v parku nelíbilo. Nevěřil totiž, že nějaký

park vůbec existuje. Neskutečná veverka, neskutečná tráva... místo čeho? Uvidí někdy skutečnost, která se skrývá za touto iluzí? Pochyboval o tom.
Veverka je chvíli následovala, když kráčeli po cestě k helikoptéře, potom obrátila pozornost k rodině pozemšťanů se dvěma malými chlapci. Děti hodily veverce hrst oříšků a ta se vrhla do své horlivé činnosti.
"Přesvědčivé," řekl Milt. A byla to pravda.
"Je velká škoda, že jste doktora DeWintera nenavštěvoval častěji. Mohl by vám pomoci."
Její hlas byl nezvykle tvrdý.
"O tom nepochybuji," souhlasil Milt Biskl a nastoupil do helikoptéry.

KDYŽ PŘIJELI do Maryina bytu, zjistil, že marťanská květina je mrtvá. Zcela evidentně zahynula na dehydrataci.
"Nepokoušejte se něco vysvětlovat," nařídil Milt Mary, když spolu zírali na uschlé, mrtvé výhonky kdysi živé rostliny. "Víte, co to znamená. Na Zemi by měla být větší vlhkost než na Marsu. Dokonce i na krásném, zrekonstruovaném Marsu. A přece tahle květina absolutně vyschla. Na Zemi už není žádná vlhkost, protože proxanské výbuchy zničily moře a oceány. Je to tak?"
Mary neodpověděla.
"Co ale nemůžu pochopit, je – proč je pro vás tak důležité vytvářet tuhle iluzi. Já jsem přece svoji práci už dokončil."
Po krátké pauze Mary odpověděla: "Možná existuje více planet, které potřebují zrekonstruovat, Milte."
"To máte tolik obyvatelstva?"
"Měla jsem na mysli Zemi. Rekonstrukční práce na Zemi budou trvat celé generace. Bude zapotřebí všech zkušeností a schopností, které vy, konstrukční inženýři, má-té." A rychle dodala: "Rozvíjím pouze vaši hypotézu, samozřejmě."
"Takže Země je náš další džob. Proto jste mě sem pustili. Vlastně tady zůstanu natrvalo." Uvědomil si to, zcela a naprosto, jediným vnuknutím. "Už nikdy se nevrátím na Mars a neuvidím svoji Fay. Vy ji zastupujete." Všechno to dávalo smysl.
"Tedy," Mary se kysele usmívala, "řekněme, že se o to pokouším." Pohladila ho po ruce. Bosá a dosud v plavkách se k němu pomalu přibližovala.
Vyděšeně před ní ustupoval. Zvedl mrtvou květinu, mlčky přešel k odpadní šachtě a vhodil do ní křehké, suché zbytky. Ty okamžitě zmizely.
"A nyní," navrhla Mary rychle, "navštívíme Muzeum moderního umění v New Yorku a Technické muzeum ve Washingtonu. Řekli mi, že vás mám stále něčím zaměstnávat, abyste nezačal moc přemýšlet."
"Ale já přemýšlím," Milt se díval, jak se převléká z plavek do šedých úpletových šatů. Nedá se to nijak zastavit, řekl si sám pro sebe. Teď už je mi to jasné. A jakmile každý konstrukční inženýr dokončí svoji práci, bude se to opakovat. Já jsem jen první v řadě.
Alespoň nejsem sám, uvědomil si. Začal se cítit o něco lépe.
"Jak vypadám?" zeptala se Mary, když si malovala rty před zrcadlem v ložnici.
"Dobře," odpověděl lhostejně a přemýšlel, jestli Mary uvítá všechny inženýry, hezky jednoho po druhém, a jestli se stane milenkou každého z nich. Nejen, že není to, za co se vydává, pomyslel si, ale navíc si ji ani nemůžu nechat.
Ale snad by se to dalo nějak zařídit.
Uvědomil si, že se mu začíná líbit. Mary byla živá. Byla skutečná. Ať už to byla pozemšťanka nebo ne. Alespoň neprohráli válku s nějakými duchy, ale se skutečnými, živými bytostmi. Zase se cítil o něco lépe.
"Připraven na cestu do New Yorku?" optala se Mary rázně a usmála se.

POZDĚJI, V TECHNICKÉM muzeu, když si prohlédl neuvěřitelně staré letadlo bratří Wrightů – vypadalo, jako by mu bylo nejméně milion let – zahlédl výstavu exponátů, na které se těšil.
Aniž by něco řekl Mary – právě ji zaujala schránka s přírodními nebroušenými polodrahokamy – vyklouzl z místnosti a o chvíli později už stál před zaskleným oddělením, nazvaným:

PROXANSKÁ ARMÁDA V ROCE 2014

Tři proxanští vojáci tam stáli bez hnutí, svaly potřísněné a umouněné, v provizorním úkrytu, postaveném ze zbytků svého transportéru. Nad nimi vlála špinavá, prokletá proxanská vlajka. Tohle byl poražený nepřítel. Tyto tři stvůry byly připravené vzdát se nebo se nechat zabít.
Před vitrínou postávalo několik návštěvníků. Milt Biskl řekl muži, který stál nejblíž: "Přesvědčivé, nemyslíte?"
"To tedy jo," souhlasil muž s brýlemi a šedivými vlasy. "Byl jste ve válce?" zeptal se Milta a krátce na něj pohlédl.
"Pracuji na rekostrukci. Inženýr Žlutý."
"Ach." Muž uznale přikývl. "Bože, ti Proxové ale vypadají strašidelně. Člověk by skoro čekal, že každou chvilku vyskočí ven a utlučou nás k smrti." Zašklebil se. "Dali nám pořádně zabrat, než se vzdali. To se jim tedy musí nechat."
Vedle muže se ozvala jeho šedivá, šlachovitá žena.
"Z těch jejich zbraní mám husí kůži. Jsou příliš realistické." Odmítavě se vzdálila.
"To je pravda," souhlasil Milt Biskl. "Skutečně vypadají velice reálně, protože samozřejmě jsou." Nebylo třeba vytvářet iluzi tohoto druhu, protože pravé zbraně ležely přímo na dosah ruky, připravené k použití.
Milt se protáhl pod ochranným zábradlím, vzpřímil se, zvedl nohu a ze všech sil kopl do skla.
Sklo se roztříštilo a s šíleným rachotem padajících úlomků se vysypalo na zem.
Když přiběhla Mary, Milt vytrhl jednomu ze ztuhlých Proxů z rukou pušku a obrátil ji na ni.
Zastavila se a se zrychleným dechem ho pozorovala, ale nic neříkala.
"Jsem ochoten pro vás pracovat," řekl jí Milt s puškou pevně sevřenou v rukou. "Koneckonců, když moje rasa už neexistuje, těžko pro ni mohu budovat koloniální svět. To je mi jasné. Ale chci vědět pravdu. Ukažte mi ji a já se vrátím ke své práci."
"Ne, Milte. Kdybyste znal pravdu, nevrátil byste se zpátky k práci. Obrátil byste tu pušku proti sobě."
Její hlas zněl klidně, skoro soucitně, ale oči měla jasné, rozšířené a ostražité.
"V tom případě vás zastřelím. A hned potom sebe."
"Počkejte." Zdálo se, že přemýšlí. "Milte – je to velmi těžké. Dosud nevíte absolutně nic, a už teď jste na tom velmi špatně. Jak myslíte, že vám bude, až uvidíte planetu takovou, jaká ve skutečnosti je? Je to příliš i pro mě, a já jsem–" Zaváhala.
"Řekněte to."
"Já jsem jen–" skoro se tím slovem udávila – "jen návštěvník."
"Ale mám pravdu," naléhal. "Řekněte to. Přiznejte to."
"Máte pravdu, Milte," povzdechla si.

OBJEVILI SE DVA uniformovaní strážci s pistolemi v rukou. "Jste v pořádku, slečno Ablesethová?"
"Prozatím ano." Mary stále upírala oči na Milta a na pušku, kterou svíral v rukou. "Čekejte," rozkázala strážcům.
"Ano, madam." Strážci čekali. Nikdo se ani nehnul.
"Přežily nějaké pozemské ženy?"
Po krátké pauze Mary řekla:
"Ne, Milte. Ale my Proxové máme podobné geny jako vy, jak dobře víte. Můžeme se křížit. Není to dobrá zpráva?"
"Jasně, skvělá." A skutečně se mu zachtělo obrátit pušku proti sobě. Bylo to jediné, co mohl udělat, aby se tomu úderu vyhnul. Takže měl pravdu. Ta osoba na ploše tři na Marsu nebyla jeho Fay.
"Poslouchejte, chci se vrátit zpátky na Mars. Přijel jsem sem, abych se něco dozvěděl. Teď už to vím, tak se chci vrátit. Možná si ještě jednou promluvím s doktorem DeWinterem. Možná mi pomůže. Máte něco proti tomu?"
"Ne." Zdálo se, že mu rozumí. "Koneckonců, odvedl jste tam kus práce. Máte právo se tam vrátit. Ale nakonec se budete muset vrátit sem na Zem. Můžeme čekat asi tak rok, možná i dva. Ale nakonec bude celý Mars naplněn a my budeme potřebovat další prostor. A tady to bude mnohem těžší... jak uvidíte."

Pokusila se o úsměv, ale neuspěla. Všiml si její snahy. "Je mi líto, Milte."
"To mně taky. K čertu, bylo mi to líto, už když zemřela moje květina. Už tehdy jsem věděl pravdu. Nebyly to pouhé dohady."
"Možná by vás zajímalo, že váš kolega, konstrukční inženýr Červený, Cleveland Andre, vystoupil na shromáždění místo vás. Přednesl jim vaše pochybnosti, spolu s těmi svými. Rozhodli se, že sem pošlou oficiálního zástupce, aby to všechno vyšetřil. Už je na cestě sem."
"Zajímá mě to, ale v podstatě to nemá žádný význam. Sotva se tím něco změní." Sklopil hlaveň pušky. "Mohu se teď vrátit na Mars?" Cítil se unavený. "Řekněte doktoru DeWinterovi, že se vracím." Řekněte mu, pomyslel si, ať pro mě připraví všechny psychiatrické techniky, které zná, protože jich bude zapotřebí. "A co pozemská zvířata?" zeptal se. "Přežily nějaké druhy? Co třeba psi a kočky?" Mary pokynula strážcům, aby k ní přistoupili. Prohodila k nim několik tichých slov a potom se obrátila na Milta. "Myslím, že je to, koneckonců, dobře."

"CO JE DOBŘE?" zeptal se Milt Biskl.
"Když to uvidíte. Jen na chvilku. Zdá se, že tomu čelíte lépe, než jsme očekávali. Podle našeho názoru na to máte právo." Pak dodala: "Ano, Milte. Psi a kočky přežili. Žijí mezi ruinami. Pojďte se mnou a uvidíte."
Šel těsně za ní a přemýšlel.
Neměla poprvé přece jen pravdu? Opravdu to chci vidět? Mohu vydržet pohled na skutečnost, před kterou se mě do tohoto okamžiku snažili uchránit?
U východu z muzea se Mary zastavila: "Jděte ven, Milte. Já zůstanu tady. Počkám na vás, dokud se nevrátíte dovnitř."
Váhavě vyšel ze dveří.
A viděl.
Byly tam ruiny, přesně jak řekla. Město bylo jako posečené kosou v úrovni tří stop nad zemí. Budovy se proměnily v prázdné čtverce bez zařízení a připomínaly nekonečné bludiště starověkých základů. Nemohl uvěřit, že to, co vidí, je nové. Připadalo mu to, jako by tam ty opuštěné trosky stály odjakživa. A – jak dlouho tam takhle ještě zůstanou?
Napravo od něj přistál na ulici, poseté sutinami, malý mechanický stroj. Díval se, jak se ze stroje vysunuje množství panožek, které se rychle zavrtávají do nedalekých základů. Základy z ocele a cementu se náhle rozpadly na prach a odhalily holou, tmavě hnědou zem, spálenou atomovým žárem. Samočinná souprava – stroj, pomyslel si Milt Biskl, který se moc neliší od toho, který jsem používal na Marsu. Souprava, alespoň v malém měřítku, plnila svůj úkol – odstraňovat staré. Ze své vlastní rekonstrukční práce na Marsu věděl, co bude následovat, pravděpodobně během několika minut. Stejně složitý mechanismus položí základy pro nové budoucí stavby.
A vzadu, o kus dál, na jinak opuštěné ulici, bylo možné rozpoznat dvě postavy, sledující pozorně tuto drobnou úklidovou akci. Dva Proxové s orlími nosy a přirozeně bílými vlasy, vyčesanými do vysokých kuželů, a s ušními lalůčky, prodlouženými pomocí těžkých přívěsků.
Vítězové, pomyslel si pro sebe. Zažívají uspokojení z tohoto představení, dohlížejí na úplné zahlazení posledních známek poražené rasy. Jednoho dne tu vyroste čistě proxanské město. Proxanská architektura, ulice plné podivných, širokých staveb, uniformní domy se spoustou podzemních úrovní. Obyvatelé jako tihle dva se budou pohybovat po rampách a v nadzvukových výtazích. A co bude, pomyslel si, s pozemskými kočkami a psy, kteří teď obývají ruiny? Zmizí? Pravděpodobně ne úplně. Nějaký prostor se pro ně najde, možná v muzeích a v ZOO. Hříčky přírody, na které se bude zírat s otevřenou pusou. Zbytky ekologie, která už neexistuje. A hlavně nezaclání.
A přece – Mary měla pravdu. Proxové měli velice podobné geny. Dokonce i kdyby se nezkřížili se zbývajícími pozemšťany, jejich rase žádné vyhynutí nehrozí. A oni se zkříží, pomyslel si. Jeho vlastní vztah s Mary byl první předzvěstí. Jako jednotlivci si nebyli tak vzdálení. Výsledky by mohly být více než dobré.
Výsledkem, pomyslel si, když se otočil a zašel do budovy muzea, by mohla být rasa ne zcela proxanská a ne zcela pozemská. Tím smíšením by mohlo vzniknout něco naprosto nového. Alespoň v to můžeme

doufat.
Země bude přestavěna. Na vlastní oči viděl lehkou, ale skutečnou snahu o první krok. Možná, že Proxové postrádali určitou schopnost, která byla vlastní jemu a ostatním konstrukčním inženýrům... ale teď, když byl Mars hotov, mohli začít tady. Nebylo to vůbec marné. Ani trochu.
Došel až k Mary a řekl chraptivým hlasem: "Udělejte mi laskavost. Sežeňte mi kočku, kterou bych si mohl vzít s sebou zpátky na Mars. Vždycky jsem měl kočky rád. Obzvlášť ty mourovaté."
Jeden ze strážců se rychle podíval na svého společníka: "To můžeme zařídit, pane Biskle. Seženeme vám – mládě, je to tak správně?"
"Kotě, myslím," opravila ho Mary.

NA CESTĚ ZPÁTKY na Mars seděl Milt Biskl s krabicí s mourovatým kotětem na klíně a přemýšlel, co dál. Za patnáct minut loď přistane na Marsu a doktor DeWinter – nebo ten, kdo vystupuje jako doktor DeWinter – na něj jistě bude čekat na letišti. A to bude příliš pozdě. Z místa, kde seděl, viděl poklop nouzového východu s varovným červeným světlem. Jeho plány se začaly točit kolem poklopu. Nebylo to ideální, ale svůj účel to splní.
Kotě vystrčilo z krabice tlapku a seklo Milta do ruky. Milt ucítil ostré, maličké drápky, nepřítomně si je odtrhl od kůže a odtáhl ruku z dosahu zkoumavé tlapky. Stejně by se ti na Marsu nelíbilo, pomyslel si a vstal.
S krabicí pevně v podpaží kráčel rázně k nouzovému poklopu. Dříve než ho mohla letuška zadržet, trhnutím poklop otevřel. Udělal krok a poklop se za ním zavřel. Na chvíli se zastavil v těsném mezidveřním prostoru, ale okamžitě začal lomcovat vnějšími dveřmi.
"Pane Biskle!" dolehl k němu letuščin hlas, ztlumený dveřmi za jeho zády. Slyšel, jak otevírá poklop a snaží se ho zachytit.
Když se mu podařilo pootevřít vnější dveře, kotě v krabici zaprskalo.
Ty taky? pomyslel si a zarazil se. Smrt, prázdnota a totální nedostatek tepla meziplanetárního prostoru prosakovaly kolem pootevřených dveří dovnitř. Zavětřil a něco v jeho mozku, nějaký zvířecí instinkt, ho přinutil couvnout. Zarazil se, sevřel krabici a přestal tlačit na dveře. V tom okamžiku ho letuška chytila za rukáv.
"Pane Biskle," řekla téměř plačtivě, "zbláznil jste se? Co to proboha děláte?" Dokázala přibouchnout venkovní dveře a zajistit nouzový východ poklopem.
"Víte moc dobře, co dělám," odpověděl Milt Biskl a nechal ji, aby ho dovedla k jeho sedadlu. Ale nemyslete si, že jste mě zastavila, řekl si pro sebe. Nebyla jste to vy. Mohl jsem klidně udělat krok a skočit. Ale rozhodl jsem se, že to neudělám.
Začal přemýšlet proč.

POZDĚJI SE NA MARSU na ploše tři setkal s doktorem DeWinterem, přesně tak, jak očekával. Kráčeli společně k zaparkované helikoptéře. DeWinter pronesl starostlivým hlasem: "Právě jsem byl informován, že během letu–"
"Přesně tak. Pokusil jsem se o sebevraždu. Ale rozmyslel jsem si to. Vy snad víte proč. Vy jste psycholog, člověk, který nahlíží do našich niter." Nastoupil do helikoptéry a dával pozor, aby nebouchl do krabice s kotětem.
"Vy chcete odjet za Fay na své pozemky?" zeptal se doktor DeWinter, když helikoptéra vzlétla nad zelená, svěží pole vysoce proteinové pšenice. "I když – všechno víte?"
"Ano," přikývl. Nic jiného mu koneckonců nezbývalo, alespoň nedokázal na nic přijít.
"Vy pozemšťané," zavrtěl DeWinter hlavou, "Obdivuhodné." Nyní si všiml krabice na Miltově klíně. "Co to tam máte? Bytost ze Země?" Nedůvěřivě si kotě prohlížel. Pro něho to byla zcela cizí forma života.
"Vypadá velice podivně."
"Bude mi dělat společnost, zatímco budu pokračovat v práci, buď na stavbě svého domu, nebo–" Na zvelebování Země pro vás, Proxy, pomyslel si.
"Neříkalo se tomu náhodou – chřestýš-? Slyším, jak chrastí." Doktor DeWinter si odsedí.
"Přede." Milt kotě pohladil a díval se, jak automatický pilot řídí helikoptéru přes matně červenou oblohu

planety Mars. Kontakt s touhle důvěrně známou formou života, pomyslel si, mi pomůže zachovat si zdravý rozum. Umožní mi pokračovat v práci. Naplnil ho pocit vděčnosti. Moje rasa byla snad poražena a zničena, ale všechny pozemské bytosti nezahynuly. Až budeme rekonstruovat Zemi, možná se nám podaří přimět úřady, aby nám dovolily zřídit nějaké přírodní rezervace. Určitě se nám to podaří, řekl si v duchu a znovu koťátko pohladil. Alespoň musíme doufat.
Doktor DeWinter na vedlejším sedadle také hluboce přemýšlel. Oceňoval zručnost, s jakou inženýři na třetí planetě sestrojili tuto napodobeninu, která spočívala na Bisklově klíně. Technická dokonalost byla ohromující, dokonce i pro něho, a on věděl všechno – na rozdíl od Milta Biskla. Tento artefakt, který pozemšťan považoval za skutečný, důvěrně známý organismus ze své minulosti, bude zdrojem Bisklovy psychické vyrovnanosti.
Ale co ostatní konstrukční inženýři? Co těm pomůže přenést se přes ten okamžik poznání, až každý z nich dokončí práci a bude se muset – ať už dobrovolně nebo ne – probudit?

U KAŽDÉHO pozemšťana to bude něco jiného. Pro jednoho pes, pro jiného něco ještě složitějšího, pravděpodobně milováníchtivá žena. Každý z nich bude obdarován nějakou – výjimkou – ze skutečného stavu. Tvorem, který bude vybrán z něčeho, co ve skutečnosti totálně vyhynulo. Průzkum v minulosti každého inženýra poskytne stopy, stejně jako v případě Milta Biskla. Kočičí napodobenina byla sestrojena mnoho týdnů před jeho náhlou, panickou cestou domů na Zem. Nyní se sestavovala papoušci napodobenina pro inženýra Andreho. Než on podnikne svoji cestu domů, bude papoušek už dávno hotov.
"Říkám mu Hurikán," usmál se Milt Biskl.
"Dobré jméno," řekl doktor DeWinter – jak se v těchto dnech tituloval. A pomyslel si škoda, že jsme mu nemohli ukázat skutečnou situaci na Zemi. Je velmi zajímavé, že přijal to, co uviděl. Je přece úplně jasné, že válku, kterou jsme vedli, nemohlo přežít nic. Zřejmě si přímo zoufale přál věřit, že nějaký zbytek, ať už třeba jen hromada trosek, přece jen přetrval. Ale pro lidský mozek je typické, že se upíná na představy. Tím by se možná dala vysvětlit i jejich porážka v konfliktu. Jednoduše to nebyli realisté.
"Tato kočka," řekl Milt Biskl, "bude výborný lovec marťanských hadomyší."
"Správně," řekl doktor DeWinter a pomyslel si, dokud se jí nevybijí baterie. Poplácal koťátko po hřbetě. Zapnul se elektrický obvod a koťátko začalo příst o něco hlasitěji.

MĚSTEČKO
VERNE HASKEL se zbědovaně přivlekl k přednímu schodišti svého domu. Zimní kabát táhl za sebou. Byl vyčerpaný. Vyčerpaný a znechucený. A bolely ho nohy.
"Můj bože," vykřikla Madge, jakmile zavřel dveře a stáhl ze sebe sako a klobouk. "Ty už jsi doma?"
Haskel odložil kufr a začal si rozvazovat tkaničky. Vipadal úplně zplihle. Obličej měl stažený a šedivý.
"Tak řekni něco!"
"Už je večeře?"
"Ne, večeře ještě není. Co se zase děje? Další hádka s Larsonem?"
Haskel se odbelhal do kuchyně a naplnil si sklenici teplou vodou a sodovkou. "Co kdybychom se přestěhovali," navrhl.
"Přestěhovali?"
"Pryč z Woodlandu. Do San Franciska. Kamkoliv." Haskel se napil, aby svému povadlému čtyřicetiletému tělu dodal trochu sil. "Je mi mizerně. Asi bych měl zase zajít k doktoru Barnesovi. Kéž by tak byl dnes pátek a zítra sobota."
"Co chceš k večeři?"
"Nic. Nevím." Haskel vyčerpaně zavrtěl hlavou. "Cokoliv." Klesl ke kuchyňskému stolu. "Jediné, co chci, je klid. Otevři nějakou konzervu. Třeba vepřové s fazolemi. Cokoliv."
"Mohli bychom zajít k Donovi do Grillbaru. V pondělí mívají dobrou svíčkovou."
"Ne. Pro dnešek mám lidských ksichtů už dost."
"Předpokládám, že jsi příliš unavený i na to, abys mě zavezl k Heleně Grantové."
"Auto je v garáži. Zase nabouraný."

"Kdybys na něj dával větší pozor–"
"Co sakra chceš, abych dělal? Nosil ho v igelitový tašce?"
"Nekřič na mě, Verne Haskele!" Madge zrudla vztekem. "Nebo si tu večeři udělej sám."

HASKEL S NÁMAHOU vstal a došoural se ke dveřím do sklepa. "Za chvíli jsem zpátky."
"Kam jdeš?"
"Dolů do sklepa."
"Ach bože!" rozkřičela se Madge divoce. "Ty tvoje vláčky! Ty tvoje modýlky! Jak může dospělý muž, čtyřicetiletý muž–"
Haskel neřekl ani slovo. Byl už v půli cesty dolů po schodech a šmátral po vypínači.
Sklep byl studený a vlhký. Haskel sundal z věšáku železničářskou čepici a narazil si ji na hlavu. Vzrušení a omračující nával nové energie naplnily jeho znavené tělo. Dychtivými kroky přistoupil k ohromnému stolu z překližky.
Všude vedly koleje. Po podlaze, pod truhlíkem na uhlí, mezi trubkami topení. Sbíhaly se na stole, kam se vyšplhaly po pečlivě odstupňovaných rampách. Na stole samotném byly poházené různé transformátory, návěstidla a hromady nářadí a drátů. A—
A to město.
Detailní, až přehnaně přesný model Woodlandu. Každý strom a domek, každý obchod a budova, ulice a patník. Dokonalá zmenšenina města, všechny části perfektně na svém místě. Stavěl ho s neúnavnou péčí celé roky. Od doby, kam mu sahala paměť. Už jako chlapec, jakmile přišel ze školy; stavěl a lepil a tvořil.
Haskel zapnul hlavní transformátor. Podél všech kolejí zazářily barvy signálních světel. Napojil energií silnou lokomotivu Lionel, která tam parkovala s nákladem vagónů. Lokomotiva se pomalu probudila k životu a neslyšně se rozjela po kolejích. Při pohledu na tu letící střelu z tmavého kovu se mu tajil dech. Přepnul elektrickou výhybku a lokomotiva namířila dolů k rampě, tunelem a pryč ze stolu. Hnala se pod pracovní ponk,
Jeho vláčky. A jeho město. Haskel se sklonil nad miniaturní domy a ulice a srdce se mu naplnilo pýchou. To on ho postavil – on sám. Každý centimetr. Každý ten dokonalý centimetr. Celé město. Dotkl se rohu Koloniálu u Freda. Nechyběl nejmenší detail. Dokonce ani výlohy. Vystavené zboží. Reklamní nápisy. Pult.
Hotel Uptown. Přejel rukou po ploché střeše. Skrze okno byly vidět pohovky a křesla v hale.
Lékárna u Greena. Vystavené náplasti na puchýře. A časopisy. Autodíly Frazier. Mexická restaurace. Oděvy Sharpstein. Likéry u Boba. Kulečníkový salón Eso.
Celé město. Přejížděl po něm rukama sem a tam. To on ho postavil: bylo to jeho město.

VLAK SE PŘIŘÍTIL zpět zpod ponku. Kola přejela přes automatický spínač a padací most před ním se poslušně sklopil. Vlak se všemi svými vagóny přehnal přes.
Haskel přidal proud. Vlak nabral rychlost. Zahvízdal. Vybral ostrou zatáčku a se skřípěním se přehnal přes přejezd. Ještě větší rychlost. Haskelovy ruce křečovitě škubly transformátorem. Vlak poskočil a vystřelil kupředu. Když se řítil další ostrou zatáčkou, prudce se naklonil a vzepjal. Transformátor byl teď na maximu. Vlak se jako rachotící šmouha řítil po kolejích, přes mosty a výhybky, mezi velkými trubkami podlažního topení. Zmizel v truhlíku na uhlí. O chvilku později se vyřítil z druhé strany a divoce se houpal.
Haskel ho zpomalil. Těžce dýchal a hrudník ho při každém nádechu zabolel. Sedl si na stoličku vedle ponku a roztřesenými prsty si zapálil cigaretu.
Ten vlak a to město ho naplňovaly zvláštními pocity. Bylo to těžké vysvětlit. Odjakživa miloval vláčky, modely lokomotiv, návěstidel a domečků. Už jako malý kluk, když mu bylo asi šest nebo sedm. Svůj první vláček dostal od otce. Lokomotivu a několik dílů kolejí. Byl to ještě starý, natahovací vláček. Když mu bylo devět, dostal první opravdový, elektrický. A dvě výhybky. A k nim přidával další. Rok po roce. Koleje, lokomotivy, výhybky, vagóny, návěstidla. A základy města.
Postavil to město velmi pečlivě. Kousek po kousku. Nejprve, když byl ještě na střední škole, model nádraží Jižní Pacifik. Potom taxi stanici ve vedlejších dveřích. Bistro, kde řidiči obědvali. Broad Street.

A tak dále. Další a další. Domky, budovy, obchody. A během let mu pod rukama vyrostlo celé město. Každé odpoledne přišel ze školy a pracoval. Lepil a stříhal, maloval a řezal.
Teď bylo prakticky kompletní. Skoro hotové. Bylo mu čtyřicet tři let a město bylo skoro hotové.
Haskel obešel velký překližkový stůl a zbožně napřáhl ruce. Na několika místech se dotkl maličkého obchodu. Květinářství. Divadlo. Telefonní společnost. Larsonova továrna na výrobu čerpadel.
Ano, ta taky. Místo, kde pracoval. Kde měl svůj džob. Dokonalá miniatura továrny, do posledního detailu.
Haskel se zamračil. Jim Larson. Dvacet let u něj pracoval a otročil den po dni. A kvůli čemu? Aby se díval, jak ho ostatní předbíhají v postupu. Muži mnohem mladší. Oblíbenci šéfa. Podlézavci s křiklavými kravatami, nažehlenými puky a širokými, idiotskými úsměvy.
Haskela naplnila bolest a nenávist. Celý život ho Woodland v něčem překonával. Nikdy tu nebyl šťastný. Město bylo vždycky jeho nepřítel. Slečna Murphyová na střední škole. Studenti na vysoké. Prodavači ve snobských obchodních domech. Jeho sousedi. Policajti a pošťáci, řidiči autobusů a poslíčci. A dokonce i jeho žena. Dokonce i Madge.

NIKDY DO TOHO města opravdu nezapadl. Do toho bohatého a drahého předměstíčka San Franciska dole na poloostrově, mimo mlžné pásmo. Woodland bylo město vyšší střední vrstvy. Příliš mnoho velkých domů a trávníků, chromovaných aut a lehátek. Příliš fádní a uhlazené. Od doby, kam inu sahala paměť. Ve škole. V práci-
Larson. Továrna na výrobu čerpadel. Dvacet let tvrdé práce.
Haskelovy prsty sevřely úzkou budovu. Model Larsonovy továrny na výrobu čerpadel. Vztekle ji vytrhl a hodil na podlahu. Drtil ji podrážkou, dokud se kousky skla, kovu a kartonu nerozmačkaly do beztvaré hmoty.
Bože, třásl se po celém těle. Zíral na tu spoušť a srdce mu divoce tlouklo. V hlavě mu tančily zvláštní pocity. Bláznivé pocity. Myšlenky, které předtím nikdy neměl. Dlouho a upřeně zíral na tu hromádku zkázy u své boty. Na to, co kdysi bývalo modelem Larsonovy továrny na výrobu čerpadel.
Náhle se prudce odvrátil. Jako v tranzu přešel ke svému ponku a prkenně se posadil na stoličku. Přitáhl k sobě všechno nářadí a materiál a zacvakl zástrčku elektrické vrtačky.
Trvalo to jen několik okamžiků. Svými hbitými a zkušenými prsty za chviličku sestavil nový model. Maloval, lepil, skládal jednotlivé kousky k sobě. Mikroskopickými tiskacími písmeny napsal vývěsku a na příslušné místo nastříkal zelený trávník.
Potom nový model opatrně přenesl na stůl a přilepil na správné místo. Na místo, kde předtím stála Larsonova továrna na výrobu čerpadel. Nová budova zářila ve světle stropní žárovky, dosud vlhká a lesklá.

WOODLANDSKÁ MÁRNICE

Haskel si mnul ruce v záchvatu pocitu zadostiučinění. Larsonova továrna byla pryč. Zničil ji. Vyhladil ji. Odklidil ji z města. Před ním ležel Woodland – bez Larsonovy továrny. A na jejím místě – márnice.
Oči mu zářily. Rty sebou křečovitě škubaly. Už tak vzedmuté vlny emocí ještě zmohutněly. Zbavil se Larsona. Jedním krátkým, rychlým zásahem. Ve vteřině. Bylo to tak jednoduché – tak úžasně jednoduché.
Zvláštní, že ho to nenapadlo už dříve.

MADGE HASKELOVÁ zamyšleně usrkla z vysoké sklenice ledového piva a řekla: "S Vernem se něco děje. Všimla jsem si toho hlavně včera večer. Když přišel domů z práce."
Doktor Paul Tyler nepřítomně zabručel: "Vysoce neurotický typ, komplex méněcennosti, uzavření se do sebe, introverze."
"Ale ono je to čím dál tím horší. On a ty jeho vláčky. Ty jeho zatracený modýlky. Bože můj, Paule! Víš o tom, že má dole ve sklepě celé město?"
Tyler byl zvědavý. "Opravdu? To jsem nikdy nevěděl."

"Má je tam od té doby, co ho znám. Začal už jako kluk. Představ si dospělého muže, jak si hraje s vláčky. To je – to je nechutné. Každý večer to samé."
"Zajímavé," mnul si Tyler bradu. "Takže on na tom pracuje nepřetržitě? Neměnný program?"
"Každý večer. Včera dokonce ani nevečeřel. Jen co se vrátil z práce, šel okamžitě dolů."
Hladký obličej Paula Tylera se zkroutil do zamračeného výrazu. Naproti němu seděla nehybně Madge a srkala pivo. Byly dvě hodiny odpoledne. Den byl teplý a slunečný. V obývacím pokoji vládlo příjemné ticho a líno. Náhle Tyler vyskočil. "Tak se na ně podíváme. Na ty modýlky. Nevěděl jsem, že už to došlo tak daleko."
"Ty opravdu chceš?" Madge poodhrnula rukáv svého zeleného hedvábného župánku a podívala se na hodinky. "Nevrátí se před pátou." Vyskočila a postavila sklenici. "V pořádku. Máme dost času."
"Fajn. Jde se dolů." Tyler popadl Madge za ruku a seběhli do sklepa. Prostoupilo je podivné vzrušení. Madge cvakla vypínačem a rozsvítila. Přistoupili k velkému překližkovému stolu, chichotající se a nervózní jako nezbedné děti.
"Vidíš?" Madge sevřela Tylerovi ruku. "Jen se na to podívej. Trvalo to celé roky. Celý jeho život."
Tyler váhavě přikývl. "To tedy muselo." V hlase mu zazněl obdiv. "Ta detailnost... je šikovný."
"Ano, Verne to s rukama umí." Madge ukázala na ponk. "Pořád si kupuje nějaké nářadí."

TYLER POMALU obešel stůl, naklonil se nad něj a upřeně si ho prohlížel. "Úžasné. Každá budova. Je tu celé město. Podívej! Tohle je můj dům."
Ukázal na luxusní činžák, vzdálený jen několik bloků od místa, kde bydlel Haskel.
"Hádám, že je tam všechno," řekla Madge. "Představ si dospělého muže, jak si sem dolů chodí hrát s vláčky!"
"Síla a moc." Tyler vzal jednu lokomotivu a začal ji strkat po kolejích. "To je důvod, proč se vlaky líbí malým klukům. Jsou velké. Obrovské a hlučné. Symboly sexuální síly. Chlapec vidí vlak, jak se řítí po kolejích. Je tak obrovský a brutální, že mu nahání hrůzu. Pak ale dostane vláček na hraní. Modýlek, jako jsou tyhle. Ovládá ho. Může ho rozjet. Zastavit. Zrychlit. Zpomalit. Řídí ho. A vláček poslouchá."
Madge se zachvěla. "Pojďme nahoru do tepla. Tady je hrozná zima."
"Ale jak chlapec roste, je stále větší a silnější. Může odložit tenhle pseudosymbol. Ovládat opravdový objekt, opravdový vlak. Získat nefalšovanou kontrolu nad věcmi. Skutečnou moc." Tyler zavrtěl hlavou. "Ne tuhle náhražku. Je neobvyklé, když dospělý člověk zajde tak daleko." Zamračil se. "Nikdy jsem si nevšiml, že by v State Street byla nějaká márnice."
"Márnice?"
"A tady. Hračkářství u Steubena. Hned vedle opravny radiových přijímačů. Tam přece žádné hračkářství není." Tyler si lámal hlavu. "Co je tam? Vedle té opravny."
"Pařížské kožešiny." Madge si rukama objala ramena. "Brrrrr. No tak, Paule. Pojďme nahoru, než zmrznu."
Tyler se zasmál. "Tak dobře, ty citlivko." Namířil ke schodům a znovu se zamračil. "Zajímalo by mě proč. Hračky u Steubena. O tom jsem nikdy neslyšel. Všechno je tak podrobné. Musí znát město nazpaměť. Umístit obchod někam, kde není–" Zhasl světlo ve sklepě. "A ta márnice. Co by tam tak mohlo být? Není tam–"
"Zapomeň na to," zavolala Madge přes rameno, když kolem něj proběhla do teplého obývacího pokoje. "Jsi prakticky stejný blázen jako on. Muži jsou jako děti."
Tyler neodpověděl. Byl hluboce ponořen do vlastních myšlenek. Jeho neochvějná sebedůvěra byla pryč. Vypadal nervózní a otřesený.
Madge stáhla okenní žaluzie. Obývací pokoj se ponořil do jantarového přítmí. Hodila sebou na pohovku a stáhla Tylera vedle sebe. "Přestaň se takhle tvářit," nařídila. "Takového tě neznám." Ovinula mu štíhlé paže kolem krku a rty mu lehce třela ucho. "Nikdy bych tě sem nepustila, kdybych věděla, že budeš mít plnou hlavu jeho."
Tyler, duchem nepřítomen, zabručel: "A proč jsi mě sem pustila?" Stisk jejích paží zesílil. Hedvábný župánek zašustil, když se k němu přitiskla. "Hlupáčku," řekla.

VELKÝ, ZRZAVÝ Jim Larson otevřel ústa překvapením. "Co tím myslíš? Co se to s tebou děje?"
"Dávám výpověď." Haskel naházel obsah svého stolu do kufru. "Šek mi pošlete domů."
"Ale–"
"Z cesty." Haskel se protlačil kolem Larsona na chodbu. Larson strnul ohromením. Haskel měl v obličeji zvláštní upřený výraz. Skelný pohled. Strnulý pohled, jaký Larson předtím nikdy neviděl.
"Jsi — v pořádku?" zeptal se Larson.
"Jasně." Haskel otevřel hlavní dveře budovy a zmizel venku. Dveře se za ním zabouchly. "Jasně, že jsem v pořádku," mumlal si pro sebe. Razil si cestu davem lidí nakupujících v pozdním odpoledni a jeho rty sebou neustále škubaly. "To jsi zatraceně uhod, že jsem v pořádku."
"Dávej bacha, brácho," zabručel hrozivě dělník, do kterého Haskel vrazil.
"Promiňte." Haskel pevně sevřel kufr a spěchal dál. Na vrcholku kopce se na okamžik zastavil, aby nabral dech. Daleko za jeho zády stála Larsonova továrna na výrobu čerpadel. Haskel se hlasitě zasmál. Dvacet let – ve vteřině odstřižených. Bylo po všem. Už žádný Larson. Už žádná jednotvárná, únavná práce, den po dni. Bez postupu nebo budoucnosti. Rutina a nuda, měsíce bez konce. Teď bylo po všem. Se vším skoncoval. Začínal nový život.
Spěchal dál. Slunce zapadalo. Kolem se míhala auta, byznysmeni se vraceli z práce. Zítra zase pojedou zpátky – ale on ne. On už nikdy.
Došel až do své ulice. Před ním vyrostl dům Eda Tildona, obrovská přepychová stavba z betonu a skla. Tildonův pes se vyřítil ven a začal štěkat. Haskel zrychlil krok. Tildonův pes. Ostře se zasmál.
"Raději se drž dál!" zakřičel na psa.
Došel až ke svému domu a po dvou schodech najednou vyskákal schodiště. Rozrazil dveře. V obývacím pokoji byla tma a ticho. A náhle jakýsi zmatený pohyb. Postavy snažící se rychle se rozplést a zvednout z pohovky.
"Verne!" zajíkala se Madge. "Co děláš doma tak brzy?"

VERNE HASKEL odhodil kufr a upustil klobouk a sako na židli. Jeho vrásčitá tvář byla zkroucená vzrušením, znetvořená prudkými niternými emocemi.
"Co se proboha děje?" koktala Madge, když si spěšně a nervózně urovnávala župánek. "Stalo se něco? Nečekala jsem tě tak –" zarazila se a zrudla. "Chci říct, já –"
Paul Tyler se pomalu přiloudal k Haskelovi. "Nazdar, Verne!" zamumlal rozpačitě. "Zastavil jsem se, abych pozdravil tvoji ženu a vrátil jí knížku, co jsem si půjčil."
Haskel odměřeně přikývl. "Brý večer." Otočil se a namířil ke dveřím do sklepa, aniž by těm dvěma věnoval nejmenší pozornost. "Budu dole."
"Ale Verne!" zaprotestovala Madge. "Co se stalo?"
Haskel se na okamžik zarazil ve dveřích. "Dal jsem výpověď."
"Cože jsi?"
"Dal jsem výpověď. Skoncoval jsem s Larsonem. Už o něm nechci slyšet." Dveře do sklepa se zabouchly.
"Bože můj!" zaječela Madge a hystericky se k Tylerovi přitiskla. "On se zbláznil."
Dole ve sklepě Verne Haskel netrpělivě cvakl vypínačem. Nasadil si svoji železničářskou čepici a přitáhl stoličku k velkému překližkovému stolu.
Kdo je na řadě?
Bytová zařízení Moris. Velký luxusní obchod, kde nad ním všichni prodavači ohrnovali nos.
Zamnul si ruce škodolibou radostí. To je jejich konec. Konec těch nafoukaných prodavačů, kteří zvedali obočí, jakmile vstoupil. Pěstěné vlasy, motýlky, složené kapesníčky.
Odstranil model Morisových bytových zařízení a rozebral ho. Pracoval horečnatě, šíleným tempem. Teď, když se do toho opravdu pustil, neztrácel čas. O chvíli později už přilepoval na jeho místo dvě male budovy. Obuvnictví Ritz. Kuželníková dráha u Peta.
Haskel se chichotal vzrušením. Skvělí zástupci toho luxusního, exkluzivního obchodu s nábytkem. Obuvnický salon. Kuželníková dráha. Přesně, jak si zasloužil.
Kalifornská Státní banka. Odjakživa tu banku nenáviděl. Jednou mu tam odmítli dát půjčku. Haskel ji

vyviklal z místa.
Vila Eda Tildona. Jeho zatracený pes. Ten pes ho jednou večer kousl do kotníku. Odtrhl model od stolu. Zatočila se mu hlava. Mohl udělat cokoliv.
Elektrické spotřebiče Harrison. Kdysi mu prodali porouchané rádio. Pryč s Harrisonovými elektrickými spotřebiči.

OBCHOD s TABÁKOVÝMI výrobky u Joa. V květnu 1949 mu Joe dal olověný čtvrtdolar. Pryč s Joem.
Výrobna inkoustu. Nesnášel zápach inkoustu. Co třeba pekárnu na její místo. Miloval pečení chleba. Pryč s výrobnou inkoustu.
Elm Street byla v noci příliš tmavá. Už několikrát tam zakopl. Několik dalších pouličních lamp by to mělo spravit.
Málo barů v High Street. Příliš mnoho oděvních salonů a drahých obchodů s klobouky, kožešinami a dámskou konfekcí. Vypáčil jich celou hrst a odnesl je na ponk.

NAHOŘE NA SCHODECH se pomalu otevřely dveře. Dolů zírala Madge, bledá a vystrašená.
"Verne?"
Netrpělivě se zamračil. "Co chceš?"
Madge váhavé sešla dolů a za ní i doktor Tyler ve svém šedivém obleku, který mu perfektně padl a slušel. "Verne – je všechno v pořádku?"
"Jasně."
"Ty – ty jsi opravdu dal výpověď?"
Hasker přikývl. Začal rozebírat výrobnu inkoustu a svoji ženu s doktorem Tylerem zcela ignoroval.
"Ale proč?"
Haskel netrpělivě odsekl: "Nemám čas."
Doktor Tyler se začal tvářit ustaraně. "Chápu to dobře, že máš moc práce?"
"Správně."
"Moc práce s čím?" Tyler zvýšil hlas. Celý se nervózně třásl. "S tím tvým městem tady dole? S tím, jak ho měníš?"
"Jděte pryč," zabručel Haskel. Jeho obratné ruce právě sestavovaly půvabnou maličkou Langendorfskou pekárnu. Vymodeloval ji s milující péčí, nastříkal ji bílou barvou a štětcem natřel štěrkový chodník a keříky před ní. Odložil ji stranou a začal pracovat na parku. Velký zelený park. Woodland odjakživa potřeboval nějaký park. Hodil by se na místo hotelu State Street.
Tyler odtáhl Madge pryč od stolu, do vzdáleného rohu sklepa. "Bože můj." Roztřesenou rukou si zapálil cigaretu. Cigareta mu vyskočila z prstů a kutálela se pryč. Nechal jí být a zašmátral pro další. "Vidíš? Vidíš, co dělá?"
Madge mlčky zavrtěla hlavou. "Co je to? Já ne–"
"Jak dlouho už na tom pracuje? Celý život?"
Madge přikývla, obličej celý bílý. "Ano, celý život."
Tyler zkřivil tvář. "Můj bože, Madge. Z toho by se jeden mohl zbláznit. Nemůžu tomu ani uvěřit. Musíme něco udělat."
"Co se děje?" zasténala Madge. "Co –"
"On se tomu zcela poddává." Tyler vypadal, že nemůže uvěřit tomu, co sám říká. "Rychleji a rychleji."
"Chodí sem dolů odjakživa," zajíkala se Madge. "To není nic nového. Odjakživa chtěl uniknout před světem."
"Ano. Uniknout."
Tylerovi přejel mráz po zádech. Sevřel pěsti a vzchopil se. Prošel sklepem a zastavil se vedle Verneho Haskela.
"Co chceš?" zabručel Haskel, když si ho všiml.
Tyler si olízl rty. "Ty sem něco přidáváš, že? Nové budovy."
Haskel přikývl.

TYLER SE ROZTŘESENÝMI prsty dotkl malé pekárny.
"Co je tohle? Pekárna? Kam ji dáš?" Pomalu obešel stůl. "Nevzpomínám si, že by ve Woodlandu byla nějaká pekárna." Otočil se. "Není to náhodou tak, že to město zdokonaluješ? Že ho kousek po kousku dáváš do pořádku?"
"Koukejte odsud vypadnout," zavrčel Haskel výhružně chladným hlasem. "Oba dva."
"Verne!" vykvikla Madge.
"Mám spoustu práce. Kolem jedenácté mi sem dolů přines nějaké sendviče. Doufám, že to dnes v noci dokončím."
"Dokončíš?" zeptal se Tyler.
"Dokončím," odpověděl Haskel a vrátil se ke své práci.
"Jdeme, Madge." Tyler ji popadl a táhl ke schodům. "Vypadněme odsud." Předhonil ji a dlouhými kroky vystoupal po schodech do chodby. "Pospěš si!" Jakmile byla nahoře, zavřel za nimi pevně dveře.
Madge, si hystericky poklepávala prsty na víčka. "On se zbláznil, Paule. Co budeme dělat?"
Tyler byl hluboce ponořen do úvah. "Buď zticha. Musím si to promyslet." Přecházel tam a zpátky se zachmuřeným výrazem v obličeji. "Přijde to brzy. Nebude to trvat dlouho, když to půjde takhle dál. Někdy dnes v noci."
"Co? Co máš na mysli?"
"Jeho ústup. Do náhradního světa. Do toho vylepšeného modelu, který si staví. Kam může utéct."
"Cožpak nemůžeme něco udělat?"
"Udělat?" Tyler se pousmál. "A chceme něco udělat?"
Madge vyjekla. "Ale nemůžeme přece jen –"
"Možná, že právě tohle vyřeší náš problém. Možná, že tohle je právě to, co jsme hledali." Tyler se zamyšleně zahleděl na paní Haskelovou. "Ano, tohle by mohlo být ono."

BYLO PO PŮLNOCI, skoro dvě hodiny ráno, když začal dávat věcem konečný tvar. Byl unavený – ale dosud hbitý. Všechno šlo velmi rychle. Práce byla skoro hotová.
Prakticky dokonalá.
Na chvilku přestal pracovat, aby si prohlédl, co vytvořil. Město bylo radikálně změněné. Asi v deset hodin začal se základními strukturálními změnami v rozmístění ulic. Odstranil většinu městských budov a úřadů a obchodní čtvrť, která se roztahovala kolem nich.
Postavil novou radnici, policejní stanici a rozsáhlý park s fontánami a nepřímým osvětlením. Vyčistil chudinskou čtvrť, všechny ty staré zchátralé obchody, domy a ulice. Ulice teď byly širší a dobře osvětlené. Domy malé a čisté. Obchody moderní a lákavé – aniž by byly okázalé.
Všechny reklamní plakáty odstranil. Zmizela i většina benzínových stanic. A také rozlehlá průmyslová oblast. Zastoupila ji přírodní krajina. Stromy, kopce a zelená tráva.
Milionářská čtvrť byla změněna. Bylo tam teď jen několik vilek – patřily lidem, na které hleděl příznivě. Zbytek byl zničen a přeměněn na uniformní dvoupokojové jednopodlažní byty s jedinou garáží.
Radnice už nebyla ta zdobná rokoková stavba. Teď byla nízká a prostá, vymodelovaná podle jeho oblíbeného Parthenónu.
Ve městě bylo nějakých deset nebo dvanáct lidí, kteří mu obzvláště ublížili. Jejich domy změnil od základu. Dal jim válečné bytové jednotky, po šesti v jednom domě, na vzdáleném okraji města, kam vítr od zálivu přinášel zápach hnijícího bahna.
Dům Jima Larsona zmizel úplně. Totálně Larsona vymazal. Už neexistoval. Ne v jeho novém Woodlandu – který byl teď už téměř kompletní.
Téměř. Haskel soustředěně studoval své dílo. Všechny změny musel provést teď. Ne později. Toto byl čas stvoření. Později, až bude dokončeno, nepůjde už změnit nic. Všechny nezbytné změny musel udělat teď – nebo se s nimi rozloučit.

NOVÝ WOODLAND vypadal opravdu dobře. Čistý, útulný – a prostý. Bohaté čtvrti ubral na bohatosti. Chudinskou čtvrť zvelebil. Oslňující reklamní plakáty, poutače a výklady změnil nebo

odstranil. Zmenšil obchodní centrum. Parky a přírodní krajina nahradily továrny. I čtvrť s úřady byla půvabná.
Přidal několik hřišť pro menší děti. Malé divadlo místo ohromného Centrálu s blikajícím neonovým nápisem. Po krátké úvaze odstranil i většinu barů, které předtím postavil. Nový Woodland musí být mravný. Neobyčejně mravný. Jen několik barů, žádné herny, žádná čtvrť červených lucerniček. A bylo tu samozřejmě i speciální vězení pro nežádoucí živly.
Nejtěžší částí jeho práce byl mikroskopický nápis na dveřích hlavní kanceláře na radnici. Nechal si ho až nakonec a pak ta slova namaloval s úzkostlivou péčí:

Starosta
Vernon R. Haskel

Nakolik posledních změn. Dal Edwardovým plymouth z roku 39 místo nového cadillacu. Přidal další stromy do centra města. Ještě jednu požární stanici. O jeden obchod s oděvy méně. Nikdy neměl rád taxíky. Vmžiku odstranil stanici taxislužby a na její místo přilepil květinářství.
Haskel si zamnul ruce. Ještě něco? Nebo už to bylo kompletní... Perfektní... Pečlivě prostudoval každičkou část. Přehlédl snad něco?
Střední škola. Odstranil ji a přidal dvě menší, každou na opačném konci města. Ještě jednu nemocnici. Ta mu trvala skoro půl hodiny. Začínal být opravdu unavený. Ruce už neměl tak svižné. Roztřesenou rukou si otřel čelo. Vyčerpaně se posadil na stoličku, aby si odpočinul a popřemýšlel.

MĚSTO BYLO DOKONČENÉ. Kompletní. Radost se mu rozlila celým tělem. Propukal výbuch štěstí. Jeho práce skončila.
"Hotovo!" zakřičel Verne Haskel.
Pomalu se postavil na rozechvělé nohy. Zavřel oči, natáhl ruce před sebe a vykročil k překližkovému stolu. Jeho napjaté prsty tápaly a snažily se dosáhnout. Haskel mířil ke stolu, na zjizveném čtyřicetiletém obličeji výraz duševního vytržení.
Tyler a Madge nahoře slyšeli jeho křik. A pak vzdálené dunění, které se ve vlnách valilo celým domem.
Madge sebou trhla leknutím. "Co to bylo?"
Tyler pozorně poslouchal. Slyšel, že se Haskel pod nimi ve sklepě pohybuje. Náhle zamáčkl cigaretu.
"Myslím, že je po všem. Dříve, než jsem čekal."
"Po všem? Ty myslíš, že –"
Tyler vyskočil. "Je pryč, Madge. Ve svém světě. Konečně jsme svobodní."
Madge ho chytila za paži. "Možná děláme chybu. Je to tak strašné. Neměli bychom – pokusit se něco udělat? Dostat ho z toho – pokusit se přivést ho zpátky."
"Dostat ho zpátky?" Tyler se nervózně zasmál. "Myslím, že teď už to nejde. I kdybychom chtěli. Je příliš pozdě." Rozběhl se ke dveřím do sklepa. "Tak pojď."
"To je strašné." Madge se roztřásla a neochotně ho následovala. "Neměli jsme s tím nikdy začínat."
Tyler se prudce zastavil u dveří. "Strašné? Vždyť on je šťastnější tam, kde je teď. A i ty jsi šťastnější. Předtím nebyl šťastný nikdo. Tohle je to nejlepší, co se mohlo stát." Otevřel dveře do sklepa. Madge šla za ním. Sešli opatrně dolů do tmavého tichého sklepa zvlhlého dusivým nočním oparem.
Sklep byl prázdný.
Tyler si oddychl. Zmocnil se ho opojný pocit úlevy. "Je pryč. Všechno je v pořádku. Dopadlo to, jak jsem předpokládal."

"ALE JÁ TOMU nerozumím," opakovala zoufale Madge, když Tylerův buick předl tmavými pustými ulicemi. "Kam odešel?"
"Ale to je přece jasné," odpověděl Tyler. "Do toho svého náhradního světa, samozřejmě." Po dvou kolech se skřípěním projel kolem rohu. "Zbytek už bude hračka. Jen pár běžných formalit. Už zbývá udělat opravdu jen málo."
Noc byla mrazivá a ponurá. Nebyla vidět žádná světla, jen tu a tam osamělá pouliční lampa. V dálce se

ozval truchlivý zvuk píšťaly nějakého vlaku, a potom skličující ozvěna. Po obou stranách se míhaly řady tichých domů.
"Kam to jedeme?" zeptala se Madge. Choulila se u dveří, obličej bledý stresem a hrůzou, a chvěla se, přikrytá svým kabátem.
"Na policejní stanici."
"Proč?"
"Nahlásit ho, přirozeně. Aby věděli, že zmizel. Budeme muset čekat. Potrvá to několik let, než bude právně prohlášen za mrtvého." Tyler se natáhl a na okamžik ji k sobě přivinul. "Však my si zatím poradíme, uvidíš."
"Co když – když ho najdou?"
Tyler rozzlobeně zavrtěl hlavou. Dosud měl nervy napnuté až k prasknutí. "Copak to nechápeš? Oni ho nikdy nenajdou – on neexistuje. Alespoň ne v našem světě. Je ve svém vlastním. Viděla jsi ho přece. Ten model. Tu vylepšenou napodobeninu."
"On je tam?"
"Pracoval na něm celý život. Postavil ho. Uskutečnil ho. Zrealizoval ho – a teď je v něm. To je to, co chtěl. Proč ho postavil. On jen marně nesnil o světě, kam by mohl uniknout. On ho skutečně postavil – každou část a každý kousek. A teď se přenesl z našeho světa do toho svého. Pryč z našich životů."
Madge tomu konečně začínala rozumět. "Takže on se opravdu ztratil do toho svého náhradního světa. Tohle jsi měl na mysli, když jsi mluvil o jeho – úniku?"
"Trvalo mi chvíli, než jsem si to uvědomil. Myšlení vytváří skutečnost. Sestavuje ji. Buduje ji. My všichni máme společnou skutečnost a společný sen. Ale Haskel se k naší společné skutečnosti obrátil zády a vytvořil si svoji vlastní. A měl jedinečnou výdrž – daleko přesahující normál. Věnoval celý život a veškerý um tomu, aby ji vybudoval. A teď je v ní."

TYLER ZAVÁHAL a zamračil se. Sevřel pevně volant a přidal plyn. Jeho buick svištěl tmavými ulicemi tichého, nehybného, ponurého města.
"Je tu jen jedna věc," pokračoval konečně. "Jedna věc, které nerozumím."
"Co je to?"
"Ten model. Byl také pryč. Předpokládal jsem, že on se do něj – zcvrkne. Že s ním splyne. Ale ten model zmizel také." Tyler pokrčil rameny. "Ale to je jedno." Zahleděl se do tmy. "Už tam skoro jsme. Tohle je Elm Street."
V tom okamžiku Madge vykřikla. "Podívej!" Napravo od auta stála malá úhledná budova. A nápis. Nápis, který byl i ve tmě snadno viditelný.

WOODLANDSKÁ MÁRNICE

Madge se rozvzlykala hrůzou. Auto burácelo kupředu, automaticky řízené Tylerovýma ochromenýma rukama. Když už s vypnutým motorem dojížděli před radnici, mihl se kolem další nápis.

HRAČKÁŘSTVÍ U STEUBENA

Radnice byla osvětlena tlumeným krytým světlem. Nízká, prostá budova, kostka zářivé běloby. Jako nějaký mramorový řecký chrám.
Tyler zatáhl ruční brzdu. Pak náhle zavřeštěl a znovu nastartoval. Ale ne dost rychle.
K jeho buicku se neslyšně blížila dvě blýskavě černá policejní auta, z každé strany jedno. Čtyři nevlídní policajti už otvírali dveře. Vystoupili a namířili k němu – hroziví a ke všemu odhodlaní...

PŘED-LIDÉ
ZA CYPŘIŠOVÝM HÁJEM uviděl Walter – hrál si na krále hory – bílý náklaďák. Věděl, k čemu slouží. To je potratový vůz, pomyslel si. Přijel, aby odvezl nějaké dítě dolů do potratového centra.
A pak si pomyslel, možná ho zavolali naši. Pro mě. Rozběhl se a schoval mezi ostružiny. Trny ho

škrábaly a píchaly, ale pomyslel si, je to lepší, než si nechat vysát vzduch z plic. Přesně tak to dělají. Všem dětem, které tam mají, najednou. Mají na to velikánskou místnost. Na děti, které nikdo nechce.
Zavrtával se hlouběji a hlouběji do ostružin a zároveň poslouchal, jestli náklaďák zastavuje. Slyšel motor.
"Jsem neviditelný," řekl si pro sebe větu, kterou se naučil v páté třídě ve hře Sen noci svatojánské, větu, kterou řekl Oberon, jehož roli hrál. A nikdo ho potom nemohl uvidět. Možná to tak bylo i teď. Možná ta kouzelná věta fungovala i ve skutečném životě. A tak si znovu pro sebe opakoval: "Jsem neviditelný." Ale věděl, že není. Pořád viděl své ruce, nohy a boty a věděl, že oni – všichni, hlavně řidič toho potratového vozu a jeho máma a táta – oni by je viděli také. Kdyby se dívali.
Kdyby to byl on, na koho mají tentokrát spadeno.
Přál si být králem. Přál si být obklopen kouzelným prachem a mít zlatou korunu, která by se třpytila, a vládnout pohádkové zemi a mít Puka, kterému by se svěřoval a kterého by i žádal o radu, i když by byl sám král a hašteřil se s Titanií, svou ženou.
Zdá se, pomyslel si, že když něco řeknu, neznamená to ještě, že se to stane.
Slunce mu pražilo přímo do očí, a tak je přimhouřil, ale hlavně poslouchal motor potratového vozu. Nepřestával hučet a Walterovo srdce se začalo naplňovat nadějí. Na potratovou kliniku bude zřejmě předáno nějaké jiné dítě, ne on. Někdo nahoře u silnice.
S obtížemi vylezl z ostružiní, a pak se, roztřesený a na mnoha místech poškrábaný, krok za krokem vydal na cestu domů. A jak se tak plahočil, začal plakat. Bolestí ze škrábanců, ale také strachem a úlevou.
"Ach můj bože," vykřikla jeho matka, když ho uviděla. "Co jsi proboha dělal?"
Zajíkavě odpověděl: "Já – jsem – viděl – potratový – vůz."
"A ty sis myslel, že přijel pro tebe?"
Mlčky přikývl.
"Poslouchej, Waltře," Cynthie Bestová si klekla a chytla ho za roztřesené ruce. "Slibuji ti, já i táta ti oba slibujeme, že tebe do Pečovatelského ústavu nikdy neodvezou. I tak, jsi na to moc starý. Berou jen děti do dvanácti let."
"Ale Jeff Vogel–"
"Toho rodiče nechali naložit před tím, než byl vydán nový zákon. Teď už by ho odvézt nemohli, podle zákona. Teď už tě nemohou odvézt. Podívej – ty už máš duši. Zákon říká, že dvanáctiletý chlapec už má duši. Takže tě nemohou odvézt do Pečovatelského ústavu. Chápeš? Jsi v bezpečí. Kdykoliv uvidíš potratový vůz, pojede pro někoho jiného, ne pro tebe. Nikdy pro tebe. Je to jasné? Pojede pro nějaké jiné, mladší dítě, které ještě nemá duši, které je před-člověk."
Se skloněnou hlavou, aby se nesetkal s matčiným pohledem, vydechl: "Nemám pocit, že bych měl duši. Cítím se jako kdykoliv předtím."
"To je zákon," řekla jeho matka ostře. "Přesně podle věku. A ty jsi ten věk překročil. Kongres ten zákon přijal na podnět Církve Strážců. Ve skutečnosti chtěli, tedy ti věřící, mnohem nižší věk. Prohlašovali, že duše vstupuje do těla ve třech letech, ale nakonec byl prosazen kompromisní návrh. Pro tebe je důležité, že jsi podle zákona v bezpečí. Ať už se vnitřně cítíš jakkoliv. Chápeš to?"
"Tak dobře," přikývl.
"Věděl jsi to."
Vybuchl žalem a vztekem. "A jaké myslíš, že to je, čekat každý den, že někdo přijede, strčí tě do drátěné klece v naklaďáku a–"
"Tvůj strach je zcela nesmyslný."
"Viděl jsem tehdy, jak odvážejí Jeffa Vogela. Mohl se ukřičet a ten chlap prostě jen otevřel naklaďák, strčil ho dovnitř a zavřel naklaďák."
"To bylo před dvěma lety. Jsi slaboch." Matka ho propichovala očima. "Dědeček by ti nařezal, kdyby tě teď viděl a slyšel takhle mluvit: Tvůj otec ne. Ten by se jen zašklebil a řekl něco stupidního. Už je to dva roky a ty moc dobře víš, že jsi podle zákona překročil maximální věk! Jak–" Došla jí slova. "Chováš se jako blázen."
"A už se nikdy nevrátil."
"Možná, že někdo, kdo si chtěl pořídit dítě, přišel do Pečovatelského ústavu, našel ho a adoptoval. Možná má teď lepší rodiče, kteří se o něj opravdu starají. Nechávají je žít třicet dní, než je zničí." Rychle

se opravila. "Uspí, chci říct."
To mu klid nevrátilo. Věděl, že "uspat ho" nebo "uspat je" je známé mafiánské heslo. Odtáhl se od matky. Už nestál o její utěšování. Zklamala. Alespoň pokud se jeho týkalo. Prozradila něco na sebe samotnou nebo v každém případě na jádro toho, čemu věřila, co si myslela, a co asi dělala. Co všichni dělali. Vím, že nejsem jiný, pomyslel si, než před dvěma roky, kdy jsem byl ještě malé dítě. Pokud mám duši nyní, jak tvrdí zákon, měl jsem ji i tehdy, nebo jinak nemáme vůbec žádné duše – a jediná skutečná věc je ten příšerný kovový náklaďák s mřížemi na oknech, který odváží děti od rodičů, co je už nechtějí, od rodičů, využívajících rozšíření starého zákona o potratu, který jim umožňoval zabít nechtěné dítě předtím, než se narodilo. Protože nemělo žádnou "duši" nebo "identitu", mohlo být vakuovým přístrojem vysáto za méně než dvě minuty. Doktor jich stihl udělat sto za jediný den. A bylo to legální, protože nenarozené dítě nebylo "člověk". Byl to před-člověk. Zrovna jako teď tenhle náklaďák. Prostě jen posunuli datum doby, kdy do těla vstupuje duše.
Kongres slavnostně vyhlásil jednoduchý test, který měl stanovit, kdy duše do těla vstupuje: schopnost formulovat vyšší matematiku, jako je algebra. Do té doby to bylo jen tělo. Zvířecí instinkty a tělo. Instinkty a reakce na podněty. Jako Pavlovovi psi, když uviděli prosakovat vodu pod dveřmi leningradské laboratoře. Oni "věděli", ale nebyli to lidé.
Hádám, že já jsem člověk, pomyslel si Walter a pohlédl vzhůru do šedivé a přísné tváře své matky, do jejích krutých, racionálních, přivřených očí. Hádám, že jsem jako ty, pomyslel si. Hej, je to ale šikovné, být člověkem. Nemusíš se bát, když přijede náklaďák.
"Zdá se, že už je ti líp," zaregistrovala matka. "Snížila jsem tvůj práh úzkosti."
"Nejsem žádný zbabělec," odpověděl Walter. Bylo po všem. Náklaďák odjel a jeho nechal tady.
Ale za pár dní bude zpátky. Neustále se vracel.
V každém případě měl několik dní. A až ho pak uvidí – kdybych alespoň nevěděl, pomyslel si, že dětem, které tam mají, vysají vzduch z plic. Likvidovat je takovým způsobem, proč? Je to levnější, řekl jeho táta. Ušetří to peníze daňových poplatníků.
Pak přemýšlel o daňových poplatnících a o tom, jak asi vypadají. Něco, co se na všechny děti mračí, pomyslel si. Co nikdy neodpoví dítěti na otázku. Hubený obličej, ustarané vrásky, oči, které pořád těkají. Nebo možná tlustý. Jedno nebo druhé. Jeho děsil ten hubený. Neradoval se ze života a ani nechtěl, aby nějaký život vůbec existoval. Na čele měl napsáno "umři, odejdi, zchromni, nebuď." A potratový vůz byl důkaz – nebo nástroj.
"Mami, jak by se dal zavřít Pečovatelský ústav? Víš, ta potratová klinika, kam odvážejí mimina a malé děti."
"Musel bys jít a podat petici na okresním úřadě," řekla jeho matka.
"Víš, co bych udělal já? Počkal bych, až by tam nebyly žádné děti, jenom zaměstnanci, a pak bych tam hodil zápalnou bombu."
"Takhle nemluv!" nařídila mu matka přísně a on na jejím obličeji spatřil ostré vrásky hubeného daňového poplatníka. Vyděsilo ho to. Jeho vlastní matka ho vyděsila. V jejích chladných, temných očích se nic neodráželo, žádná duše. Pomyslel si, to ty nemáš žádnou duši, ty a to tvé kostnaté poselství ne-být. Poselství pro nás.
A vyběhl ven znovu si hrát.

NÁKLAĎÁK VIDĚLA kupa dalších dětí. Postávaly v hloučku, občas promluvily, ale většinou jen mlčky kopaly do kamenů a odpadků a občas zašláply nějakého škodlivého brouka.
"Pro koho přijel ten náklaďák?" zeptal se Walter.
"Pro Fleischhackera. Earla Fleischhackera."
"Chytili ho?"
"Jasně, neslyšel jsi ten řev?"
"Byli jejich doma, když přijel?"
"Starou belu. Odjeli kvůli nějaký opravě na autě."
"To oni zavolali ten náklaďák?"
"Jasně, to je zákon. Musí to být rodiče. Ale byli moc podělaní na to, aby tu byli, když náklaďák přijel.

Doprčic, ten ale řval. Byl jsi asi moc daleko na to, abys něco slyšel, ale řval opravdu hrozně."
Walter navrhl: "Víte, co bysme měli udělat? Vyhodit náklaďák do povětří a zlikvidovat řidiče."
Všechny děti na něj pohlédly s opovržením. "Když to uděláš, zavřou tě na doživotí do psychiatrický léčebny."
"Někdy na doživotí," opravil Pete Bride. "Jindy z tebe ‚vytvoří novou, sociálně vyhovující osobnost'."
"Tak co uděláme?"
"Tobě je dvanáct, ty jsi v bezpečí."
"Ale co když změní zákon." To, že je technicky v bezpečí, nijak nemírnilo jeho obavy. Náklaďák nepřestával jezdit pro druhé a nepřestával ho děsit. Myslel na mladší děti, které teď byly dole v Ústavu a hodinu po hodině, den po dni se dívaly skrz drátěnou ohradu, čekaly, počítaly své poslední dny a doufaly, že někdo přijde, aby je adoptoval.
"Už jsi tam někdy byl?" řekl Petovi Brideovi. "V Pečovatelském ústavu? Jako všechny ty malé děti, mimina asi jen rok stará, která dokonce ani neví, co je čeká."
"Mimina lidé adoptují," vysvětloval Zack Jablonski. "To ti starší nemají šanci. Jistě, dokážou tě chytit za srdce. Mluví na lidi, co tam přijdou, a hrají před nimi divadlo, že jsou jako žádoucí, ale lidi vědí, že by je tam nezavřeli, kdyby nebyly – to... nežádoucí."
"Vypustíme vzduch z pneumatik," Walterovi mozek pracoval na plné obrátky.
"U toho náklaďáku? Hele, a víte, že když hodíte kuličku naftalínu do nádrže, že se asi po týdnu rozbije motor? To bysme mohli udělat."
Ben Blaire namítl: "Ale pak po nás půjdou."
"Už teď po nás jdou."
"Myslím, že bysme do toho náklaďáku měli hodit zápalnou bombu," mínil Harry Gottlieb, "ale co když budou uvnitř nějaké děti. Spálí je to na popel. Náklaďák posbírá takových – doprčic, já nevím – pět dětí denně, v různých částech země."
"A víte, že sbírají i psy?" řekl Walter. "A. kočky. Pro ty jezdí náklaďák jen asi jednou za měsíc. Říká se mu útulkový vůz. Jinak je to úplně stejné. Zavřou je do velké místnosti, vysají jim vzduch z plic a oni zemřou. Dělají to dokonce i zvířatům! Malým zvířatům!"
"Tomu uvěřím, až ho uvidím," řekl pochybovačně Harry Gottlieb s posměchem ve tváři, "náklaďák, který odváží psy."

ALE ON VĚDĚL, že je to pravda. Walter viděl ten útulkový vůz už dvakrát. Kočky, psi, a hlavně my, pomyslel si zasmušile. Když už začali s námi, je přirozené, že se nezastaví ani před našimi zvířecími mazlíčky. Není mezi námi velký rozdíl. Ale kdo by byl schopen něco takového udělat, i když je to zákonné? "Některé zákony jsou od toho, aby se dodržovaly, jiné od toho, aby se porušovaly," četl kdysi v jedné knize. Nejdříve musíme podpálit ten náklaďák, pomyslel si. To je to nejhorší, ten náklaďák.
Jak to, hloubal dál, že čím je nějaká bytost bezbrannější, tím je pro některé lidi snadnější ji zlikvidovat. Jako třeba dítě v lůně. Původní potraty, "před-zrozenci" nebo "před-lidé", jak jim říkají nyní. Jak se mohli bránit? Kdo se za ně přimluvil? Všichni tihle tvorečkové, sto za jediný den... a všichni tak bezbranní a tiší – a pak už jen mrtví. Parchanti, pomyslel si. Proto to dělají. Vědí, že to mohou udělat. A tak toho drobečka, který chtěl vidět denní světlo, vysají za necelé dvě minuty. A doktor přejde k dalšímu kuřátku.
Měla by existovat nějaká organizace, pomyslel si, jako je mafie. Likvidace likvidátorů – nebo tak něco. Najatý muž přijde k jednomu z těch doktorů, vytáhne trubičku a nasaje ho dovnitř, kde se doktor scvrkne jako dítě v matčině břiše. Nenarozené dítě-doktor se stetoskopem velikým jako špendlíková hlavička... ta představa ho rozesmála.
Děti prý nic nevědí.
Ale děti vědí všechnu, vědí příliš mnoho. Potratový vůz jel dál a vyhrával starou dětskou říkanku:

Jack a Lili
pro vodu byli
na vysoké hoře.

Kazetová smyčka ve zvukovém zařízení nákladňáků, vyrobená speciálně firmou Ampex, tohle vyřvávala celou cestu, pokud se auto právě neblížilo ke své kořisti. To pak řidič zvukové zařízení vypnul a neslyšně se kradl kolem domů, dokud nenalezl ten správný. Ale jakmile měl nechtěné dítě vzadu ve voze a vyrážel zpátky k Pečovatelskému ústavu nebo se chystal na další lov, vrátil se znovu k těm veršíkům:

Jack a Lili
pro vodu byli
na vysoké hoře.

Sám pro sebe si Oskar Ferris, řidič vozu číslo tři, dokončil: "Jack zakop o kámen a už je s ním ámen, všude křiku moře." Proč vlastně lezli na tu horu? Aha, šli pro vodu, pomyslel si. A Jack zakop a sletěl dolů. "Máš kliku, Lili," řekl nahlas a zkušeně řídil svůj čtyři roky starý nákladňák ostrými zatáčkami kalifornské dálnice číslo jedna.
Přesně takové děti jsou, pomyslel si Ferris. Špinavé a obklopené špinavými věcmi, jako jsou sami. Tato země byla dosud divoká a holá a v údolích a po polích se potloukala spousta toulavých dětí. Pozorně se rozhlédl a skutečně – napravo od něho pelášil nějaký prcek, asi šest let starý, a snažil se ztratit z dohledu. Ferris okamžitě zmáčkl tlačítko, které spustilo sirénu na střeše nákladňáku. Chlapec ztuhl, zůstal stát polomrtvý strachy a čekal, až nákladňák, dosud vyhrávající svoji říkanku, přistane vedle něj a zastaví.
"Ukaž mi svoji Z-kartu," nařídil Ferris, aniž by vystoupil z auta. Jen vystrčil loket z okna, aby mu ukázal hnědou uniformu a odznak – své symboly moci.
Chlapec vypadal vychrtle, jako většina tuláků, ale na druhé straně měl brýle. Vlasy jako koudel, džíny a tričko. Se strachem zíral nahoru na Ferrise, ale ani se nepohnul, aby vyndal své papíry.
"Máš Z-kartu nebo nemáš?" zeptal se Ferris.
"C-c-c-co je to Z-karta?"
Ferris vysvětlil chlapci úředním hlasem jeho zákonná práva. "Tvoji rodiče, nebo jeden z nich, popřípadě tvůj zákonný poručník, vyplní formulář 36-W, což je oficiální potvrzení o tvé žádoucnosti. To znamená, že tě oni, nebo on, či ona, považují za žádoucího. Ty ho nemáš? V tom případě jsi podle zákona tulák. I kdybys měl rodiče, kteří si tě chtějí nechat. Budou muset zaplatit pokutu pět set dolarů."
"Ach," vzdychl chlapec. "Víte, já jsem ho ztratil."
"V tom případě bude v kartotéce kopie. Všechny tyhle dokumenty a záznamy se mikrodotují. Vezmu tě s sebou–"
"Do Pečovatelského ústavu?" Jeho nožky, hubené jako sirky, se roztřásly strachy.
"Mají třicet dní na to, aby vyplnili formulář 36-W a vyzvedli si tě. Když to do té doby neudělají–"
"Moje máma a táta se nikdy neshodnou. Právě teď žiju s tátou."
"Nedal ti Z-kartu, aby ses s ní mohl prokázat." Napříč kabinou byla připevněná puška. Vždycky tu byla možnost, že při chytání tuláků vzniknou nějaké potíže. Bezděčně pohlédl vzhůru. Opakovačka tam v pořádku visela. Během své kariéry vykonavatele zákona ji použil zatím jen pětkrát. Dokázala roztrhat člověka na molekuly. "Musím tě vzít s sebou," řekl. Otevřel dveře kabiny a vyndal klíče. "Je tam vzadu ještě jeden kluk. Bude ti dělat společnost."
"Ne," řekl chlapec. "Já nepojedu." Zamhouřil oči a postavil se tváří v tvář Ferrisovi, neoblomný a pevný jako kámen.
"Víš, asi jsi o Pečovatelském ústavu slyšel spoustu historek. Věř mi, že uspáváme jen ty nejšerednější a nejodpornější. Každé hodné, normálně vypadající dítě někdo adoptuje – ostříhají ti vlasy a dají tě do pořádku, takže budeš vypadat naprosto vzorně. Chceme vám najít domov. To je celá myšlenka. Je jich jen pár, těch, co jsou – jak bych to řekl – mentálně nebo fyzicky nemocní, takže je nikdo nechce. Nějaký zámožný člověk po tobě v minutě skočí, uvidíš. Pak už tu nebudeš pobíhat takhle sám bez rodičů, kteří by tě doprovázeli. Budeš mít nové rodiče a poslouchej – zaplatí za tebe pěkně tučnou sumičku. Člověče, oni tě zaregistrují. Chápeš? Místo, kam tě odvezu, je spíš taková přechodná ubytovna, kde z tebe udělají dítě vhodné pro eventuální nové rodiče."
"Ale když mě nikdo do měsíce neadoptuje–"

"Doprčic! Taky bys mohl spadnout z útesu tady v Big Suru a zabít se. Neboj se. Kancelář v Ústavu zkontaktuje tvoje rodiče a ti s největší pravděpodobností přijdou s Prohlášením o žádoucnosti (15A) dokonce ještě dnes. A mezitím se hezky povozíš a potkáš spoustu nových dětí. A jak často–"
"Ne," řekl chlapec.
"Tak jen pro tvoji informaci," řekl Ferris úplně jiným hlasem, "já jsem okresní úředník." Otevřel dveře, seskočil a ukázal chlapci svůj lesklý, kovový odznak. "Jsem Strážce pořádku Ferris a nařizuji ti, abys nastoupil dozadu do vozu."
Ostražitou chůzí se k nim přiblížil vysoký muž. Měl na sobě džíny a tričko, jako chlapec, ale žádné brýle.
"Vy jste jeho otec?" zeptal se Ferris.
Muž vyhrkl: "Vezete ho na stanici?"
"My to považujeme za dětský ochranný úkryt," odpověděl Ferris. "Použití termínu ‚stanice' je ryze hippieovská nadávka, která překrucuje – záměrně – celkový obrázek o tom, co děláme."
S mávnutím ruky směrem k naklaďáku muž řekl: "Máte tam děti zamčené v klecích, je to tak?"
"Rád bych viděl vaše ID. A rád bych věděl, jestli jste už byl někdy zatčen."
"Zatčen a shledán vinným? Nebo zatčen a shledán nevinným?"
"Odpovězte na moji otázku, pane," přikázal Ferris a vytáhl svůj černý průkaz, kterým se prokazoval dospělým jako Okresní strážce pořádku. "Kdo jste? Nezdržujte a ukažte své ID."
"Jmenuji se Ed Gantro a záznam už mám. Když mi bylo osmnáct, ukradl jsem čtyři bedny coca-coly ze zaparkovaného naklaďáku."
"Byl jste zadržen při činu?"
"Ne. Když jsem vracel zálohované láhve. Tehdy mě chytili. Dostal jsem šest měsíců."
"Máte Kartu žádoucnosti tady pro vašeho chlapce?" zeptal se Ferris.
"Nemohli jsme si dovolit těch devadesát dolarů, které stála."
"No, tak teď vás bude stát pět set. Měl jste si ji pořídit na prvním místě. Doporučuji vám, abyste se poradil se svým právníkem." Ferris přistoupil k chlapci a pronesl úředním hlasem: "Přidej se prosím k ostatním mladistvým v zadní části vozu." Pak se znovu obrátil na muže: "Povězte mu, ať udělá, co jsem řekl."
Muž zaváhal a pak řekl: "Time, nastup do toho zatraceného auta. Najmeme právníka, seženeme ti Z-kartu. Je zbytečné dělat problémy – technicky vzato jsi opravdu tulák."
"Tulák," chlapec hleděl upřeně na otce.
"Přesně tak. Máte třicet dní, jak víte, abyste–"
"Berete i kočky?" ptal se chlapec. "Jsou uvnitř nějaké kočky? Mám kočky moc rád, jsou prima."
"Mám na starost jen P-L případy, takové jako jsi ty." Odemkl klíčem zadní dveře vozu. "Pokus se neodlehčpvat si v autě. Je pak zatraceně těžký žhavit se toho smradu a fleků."
Chlapec viditelně nepochopil, o co jde. Zmateně zíral chvíli na Ferrise, chvíli na otce.
"Prostě v autě nechoď na záchod," vysvětloval mu otec. "Chtějí ho udržet hygienicky čisté, protože to snižuje náklady na údržbu." Hlas měl jedovatý a pevný.
"Toulavé kočky a psi," prohodil Ferris, "ty se na potkání střílejí, nebo se jim dává jedovatý žrádlo."
"No ano, tuhle techniku znám," řekl chlapcův otec. "Zvířata ho žerou něco málo přes týden a pak pojdou na vnitřní krvácení."
"Bez bolesti," zdůraznil Ferris.
"Není to lepší, než vysávat jim vzduch z plic?" zeptal se ironicky Ed Gantro. "Než je hromadně zadusit?"
"No, co se týká zvířat, okresní úřad–"
"Mám na mysli děti. Jako je Tim." Otec si stoupl vedle Ferrise a oba se dívali do zadní části naklaďáku. Matně tam rozeznávali dvě postavy, schoulené v nejzazším koutku. Obraz totálního zoufalství.
"Fleischhackere!" promluvil chlapec Tim. "Copak ty nemáš Z-kartu?"
"Kvůli energetickým a naftovým krizím," říkal Ferris, "musí být populace radikálně snížena. Nebo tu za deset let nebude pro nikoho žádné jídlo. Tohle je jedna fáze–"
"Měl jsem Z-kartu," odpověděl Earl Fleischhacker, "ale naši mi ji sebrali. Už mě nechtěli, tak mi ji vzali a zavolali potratový vůz." Přeskakoval mu hlas. Určitě předtím tajně plakal.
"A jaký je rozdíl mezi pětiměsíčním plodem a tím, co máme tady?" ptal se Ferris. "V obou případech je

to nechtěné dítě. Prostě jen rozšířili zákon."
Timův otec se na něj upřeně zadíval: "Souhlasíte s takovými zákony?"
"No, myslím, že všechno záleží jen na Washingtonu a na jejich rozhodnutí, jak vyřešit problémy těchto krizových dní. Já jen vykonávám jejich vůli. Když se zákon změní – k čertu s ním. Budu vozit prázdné krabice od mléka na recyklaci a budu právě tak šťastný."
"Právě tak šťastný? Vás vaše práce baví?"
Ferris automaticky odpověděl: "Dává mi možnost hodně cestovat a setkávat se s lidmi."
Timův otec, Ed Gantro, se na něj podíval: "Jste duševně nemocný. Tenhle poporodní potratový program a ten potratový zákon před ním, kde nenarozené dítě nemělo žádná zákonná práva – celé se to rozlezlo jako nádor. Jen se podívejte, kam to až došlo. Když nenarozené dítě může být zabito bez řádného soudního řízení, proč ne i narozené? Co vidím společného na obou případech, je bezmocnost obětí. Organismus, který má být zabit, nemá žádnou šanci, žádnou možnost se bránit. Víte co? Chci, abyste mě také naložil. Dozadu do nákladáku k těm třem dětem."
"Ale prezident a Kongres vyhlásili, že pokud je vám více než dvanáct let, tak máte duši," namítl Ferris.
"Nemohu vás vzít s sebou. To by bylo nezákonné."
"Nemám žádnou duši. Bylo mi dvanáct a nic se nestalo. Vezměte mě s sebou. Pokud mi ovšem nemůžete najít moji duši."
"Doprčic."
"Pokud mi nemůžete ukázat moji duši, pokud mi nemůžete přesně ukázat, kde je, trvám na tom, že mezi mnou a těmito dětmi není žádný rozdíl."
Ferris řekl: "Budu se muset spojit vysílačkou s Pečovatelským ústavem, aby mi řekli, co mám dělat."
"Jen do toho." Timův otec se pracně vyškrábal dozadu do nákladáku. Spolu se dvěma dalšími chlapci pak čekali, zatímco Strážce pořádku Ferris, po veškeré své oficiální identifikaci, rozmlouval s vysílačkou.

"MÁM TU BĚLOCHA, muže, asi třicet let starého, který trvá na tom, aby byl transportován do Pečovatelského ústavu spolu se svým malým synem," mluvil Ferris do mikrofonu. "Prohlašuje, že nemá žádnou duši, což ho, jak tvrdí, začleňuje do skupiny pod-dvanáctiletých. Nemám s sebou a ani neznám žádný test na zjišťování přítomnosti duše v těle, tedy alespoň žádný, který bych mohl provést v této pustině, a který by později uspokojil soud. Myslím, že pravděpodobně zná algebru a vyšší matematiku. Vypadá velice inteligentně. Ale–"
"Potvrzuje se přivézt ho sem," rozkázal hlas nadřízeného z vysílačky. "Vyřídíme to s ním tady."
"Vyřídíme to s vámi v Ústavu," tlumočil Ferris Timovu otci, který spolu se třemi menšími postavami seděl schoulený v temném zákoutí zadního prostoru nákladáku. Ferris zabouchl dveře, zamkl je – nadbytečná opatrnost, protože chlapci už byli spoutáni elektronickými sítěmi – a nastartoval vůz.

Jack a Lili pro vodu byli
na vysoké hoře.
Jack zakop o kámen
a už je s ním ámen

Někdo se jistě postará o to, aby s nimi byl se všemi brzy ámen, pomyslel si Ferris, když vybíral další ostrou zatáčku, ale já to nebudu.

"NEUMÍM ALGEBRU," slyšel říkat Timova otce chlapcům. "Takže nemůžu mít duši."
Chlapec Fleischhacker namítl plačtivě: "Já ji umím, ale je mi teprve devět. Tak k čemu mi to je?"
"Přesně tohle chci použít při svém prohlášení v Ústavu," pokračoval Timův otec. "Dokonce obyčejné dělení mi dělá potíže. Nemám duši. Jsem jako vy tři, přátelé."
Ferris zavolal hlasitě dozadu: "Nechci, abyste mi zahnojili nákladák, rozumíte? Stojí to–"
"Nic mi neříkejte,." přerušil ho Timův otec, "protože já tomu stejně nebudu rozumět. Takové fiskální termíny jako investice nebo inflace by pro mě byly moc složité."
Je to cvok, pomyslel si Ferris a byl rád, že má svou opakovačku tak blízko na dosah. "Víte přece, že na

světě začíná všechno docházet," volal Ferris, "energie, džus, palivo, chleba. Musíme udržet populaci v malém množství–"
"Nikdo z nás nezná tahle složitá slova," znovu ho přerušil Timův otec.
Ferris, rozzlobený a vyvedený z konceptu, řekl: "Nulový populační vzrůst – to je odpověď na palivovou a potravinovou krizi. Je to jako – k sakru – je to jako, když přivezli králíky do Austrálie. Neměli žádné přirozené nepřátele, takže se jejich počet tak znásobil, dokud, podobně jako lidi–"
"Násobení rozumím," řekl Timův otec. "A taky sčítání a odčítání. Ale to je všechno."
Čtyři bláznivý králíci, hopkající přes cestu, pomyslel si Ferris. Lidé znečišťují životní prostředí, přemýšlel dál. Jak tahle část země musela vypadat, než přišel člověk? No, pomyslel si, s Pečovatelským ústavem v každém okrese USA bychom se toho dne mohli dočkat – mohli bychom se zase jednou rozhlížet po panenské zemi.
My, pomyslel si. Hádám, že pak už nebude žádné my. To spíš, pomyslel si, obří počítače, schopné vnímat, budou svými automatickými videočidly pročesávat zemský povrch a shledají ho půvabným.
Tyhle myšlenky mu vrátily dobrou náladu.

"Co KDYBYCHOM si nechali udělat potrat!" prohlásila Cynthie vzrušeně, když vešla do domu s náručí syntetických potravin. "Nebylo by to skvělé? Nepřijde ti to senzační?"
Její manžel Ian Best suše odvětil: "Ale nejdříve musíš otěhotnět. Takže si domluv schůzku s doktorem Guidem – to by mě mělo stát jen padesát nebo šedesát dolarů — a nech si vyndat DANU."
"Myslím, že mi stejně nějak sklouzává. Možná, že–" Radostně pohodila čipernou hlavou s tmavými kučeravými vlasy. "Nefunguje pořádně asi už od minulého roku. Takže bych mohla být těhotná."
Ian sarkasticky podotkl: "Mohla bys dát inzerát do Svobodného Listu: Hledá se muž, který by vytáhl DANU ramínkem na šaty."
"Ale víš," řekla Cynthie a následovala ho do jeho pracovny, kam si šel pověsit svoji kastovní vázanku a sako, "mít potrat, to teď hrozně frčí. Podívej, co vlastně máme? Dítě. Máme Waltera. Pokaždé, když k nám někdo přijde na návštěvu a uvidí Waltera, vím, že si říká, kde se stala chyba? Je to trapné." A pak dodala: "A ty potraty, co se teď dělají pro ženy v prvních měsících – ty stojí jen sto dolarů... jako deset galonů benzínu! A prakticky s každým, kdo tě přijde navštívit, si o tom můžeš vykládat celé hodiny."
Ian se k ní obrátil a řekl chladným hlasem: "A můžeš si nechat embryo? Přinést ho domů v láhvi nebo nastříkané speciální fosforeskující barvou, takže září ve tmě jako světluška?"
"V jakékoliv barvě!"
"To embryo?"
"Ne, tu láhev. A barvu roztoku. Je to konzervační roztok, takže je to opravdu akvizice na celý život. Myslím, že to má dokonce i záruční list."
Ian založil ruce na prsou, aby zůstal klidný: alfa a omega všeho.
"Víš o tom, že existují lidé, kteří si přejí mít dítě? Třeba i obyčejného hlupáčka? Kteří chodí do Pečovatelského ústavu a hledají malé, zrovna narozené dítě? Tyhle představy — tahle světová panika s přelidněním. Devět trilionů lidí naskládaných jako dříví v každé čtvrti, v každém městě. O.K., kdyby k tomu mělo dojít–" Udělal odmítavé gesto. "Ale zatím došlo k tomu, že nemáme dost dětí. Nebo ty se nedíváš na televizi a nečteš Timesy?"
"To je otrava," zamračila se Cynthie. "Například, dneska přišel Walter domů vystrašený, protože kolem projel potratový vůz. Je to otrava, pořád se o něj starat. Ty to máš lehký, ty jsi v práci. Ale já–"
"Chceš vědět, co bych s tím gestapáckým potratovým pekáčem nejraději udělal? Postavil bych svý dva kámoše z hospody s tyčí v ruce každého na jednu stranu silnice. A až by ten pekáč jel kolem–"
"Je to automatizovaný vůz se vzduchovou ventilací, žádný pekáč."
Propíchl ji pohledem a pak odešel k baru do kuchyně, aby si namíchal drink. Dám si skotskou, rozhodl se. Skotská s mlékem, výborný drink před ‚večeří'.
Když si míchal drink, vešel Walter. Měl nepřirozeně bledý obličej.
"Dnes jel kolem potratový vůz, viď?" pohlédl na něj Ian.
"Myslel jsem, že možná–"
"Nesmysl. I kdybychom, tvá matka a já, zašli za právníkem a sepsali právní dokument, formulář NE-Z,

jsi příliš starý. Tak se uklidni."
"To já vím, ale–"
"Nepátrej po tom, komu zvoní hrana. Zvoní tobě," citoval Ian (nepřesně). "Poslouchej, Waltře, něco ti řeknu." Pořádně se napil skotské s mlékem. "Název tohodle všeho je zabij mě. Zabijte je, dokud nejsou větší než nehet, nebo míč na basket, nebo později, pokud jste to dosud neudělali, vysajte vzduch z plic desetiletému chlapci a nechtě ho umřít. Existuje jistý druh žen, které tohle propagují. Dříve jim říkali ‚ženy kastrátorky'. Možná to bylo kdysi vhodné označení, kdyby tyhle ženy, tyhle tvrdé, chladnokrevné ženy, chtěly jen – tedy, ony to chtějí udělat s celým chlapcem nebo mužem, ne jen s částí těla, která z nich muže dělá. Rozumíš tomu?"
"Ne," vzhlédl Walter, ale v jistém smyslu, ve velmi mlhavém a hrozném smyslu, tomu rozuměl.
Když si znovu lokl drinku, pokračoval Ian: "A jednu máme přímo tady, Waltře. Přímo v našem domě."
"Co máme přímo tady?"
"To, čemu švýcarští psychiatři říkají kindermörder," řekl Ian. Úmyslně vybral termín, o kterém si byl jistý, že mu chlapec nebude rozumět. "Víš co? Nasedneme, ty a já, na autobus Amtrak a vydáme se na sever. A pojedeme tak dlouho, dokud nedorazíme do Vancouveru v Britské Kolumbii. Pak se necháme trajektem převézt na Vancouver Island a už nikdy nespatříme nikoho odsud."
"Ale co máma?"
"Posílal bych jí peněžní šeky. Každý měsíc. Určitě by byla ráda."
"Ale tam nahoře je zima, ne? Chci říct, že nemají dost paliva a nosí na sobě–"
"Asi jako v San Francisku. Proč? Bojíš se, že budeš muset nosit spoustu svetrů a sedět blízko u krbu? Co to bylo dneska venku, co tě poděsilo po čertech víc?"
"Ach, jistě." Zamračeně přikývl.
"Žili bychom na malém ostrůvku kousek od Vancouver Islandu a pěstovali si svou vlastní potravu. Tam nahoře můžeš zasadit cokoliv a ono to vyroste. A nejezdí tam ten náklaďák. Ten už nikdy neuvidíš. A ženy tam nahoře jsou jiné. Potkal jsem tam kdysi jednu dívku, když jsem tam chvíli pobýval. Měla dlouhé, černé vlasy, kouřila pořád cigarety Players, nikdy nic nejedla a nikdy nezavřela pusu. Tady dole teď máme civilizaci, ve které touha žen zabít své vlastní–" Ian se odmlčel, protože do kuchyně vstoupila jeho žena.
"Jestli toho vypiješ jen o trochu víc," vyjela na něj, "tak budeš zase zvracet."
"O.K.," souhlasil Ian podrážděně. "O.K.!" –
"A nerozčiluj se," řekla Cynthie. "Myslela jsem, že by bylo pěkné, kdybys nás dneska vzal na večeři. Dal Rey říkal v televizi, že pro ty, kdo přijdou brzy, mají steaky."
Walter pokrčil nos: "Leda tak syrový ústřice."
"Modré zvonky," nadchla se Cynthie. "Na lastuře s ledem. Zbožňuju je. Takže, Iane? Jde se?"
Ian řekl Walterovi: "Syrová ústřice á la Modrý zvonek se ze všeho na Zemi nejvíce podobá tomu, co chirurg—" Zarazil se. Cynthie ho propichovala očima a jeho syn byl celý zmatený. "Tak jo," řekl, "ale já si dám steak."
"Já taky," pospíšil si Walter.
Ian dopil drink a pravil mnohem tišeji: "Jak je to dávno, kdy jsi naposledy udělala večeři tady doma? Pro nás tři?"
"V pátek jsem vám přece udělala prasečí uši s rýží. A většinu jsem pak musela vyhodit, protože to bylo něco nového a z nepovinného seznamu. Pamatuješ, drahý?"
Aniž by si jí všímal, otočil se Ian k synovi: "Samozřejmě, že tenhle druh žen se někdy, dokonce často, objeví i tam nahoře. Existovaly ve všech dobách, ve všech kulturách. Ale protože Kanada nemá žádný zákon, který by dovoloval poporodní–" Zarazil se. "To mluví jen krabice mlíka," vysvětloval Cynthii. "Poslední dobou je pančují sírou. Buď si toho nevšímej, nebo někoho zažaluj. To záleží na tobě."
Cynthie na něj upřela své pichlavé oči a řekla: "Už sis zase vzal do hlavy, že odejdeš?"
"Já taky," vložil se Walter. "Táta mě bere s sebou."
"Kam," optala se Cynthie s ledovým klidem.
Ian odpověděl: "Kamkoliv nás Amtrak doveze."
"Pojedeme na Vancouver Island v Kanadě," upřesnil Walter.

"Ale, opravdu?"
Po krátké pauze Ian řekl: "Opravdu."
"A co mám doprčic dělat já, když budete pryč? Nabízet svůj zadek dole v baru? Jak uhradím všechny ty různý–"
"Budu ti pravidelně posílat šeky. Kryté v největších bankách."
"Jasně. To si piš. Jo. Správně."
"Mohla bys jet s námi," navrhl Ian, "a chytat ryby. Skočila bys do Anglického zálivu a svými ostrými zuby bys je trhala na kusy. Za jedinou noc bys mohla Britskou Kolumbii zbavit celé její rybí populace. Všech těch hlubinných ryb, dumajících, co se asi děje, plovoucích si klidně sem a tam a najednou před nimi – obluda, ryby likvidující monstrum s jediným luminiscenčním okem uprostřed čela, které se na ně vrhne a rozemele je na písek. Brzy o tom vznikne celá legenda. Takové zprávy se šíří rychle. Přinejmenším o poslední žijící rybě."
"Ale tati, co když nepřežije žádná ryba."
"Pak to bylo všechno nadarmo. Až na osobní potěšení tvé matky z toho, že způsobila vyhynutí celého jednoho druhu v Britské Kolumbii, kde rybolov představuje největší průmysl, takže spousta dalších druhů je na něm životně závislá."
"Ale to pak všichni v Britské Kolumbii přijdou o práci," řekl Walter.
"Kdepak. Budou cpát mrtvé ryby do konzerv a prodávat je Američanům. Víš, Waltře, v dřívějších dobách, předtím, než tvoje matka roztrhala zuby všechny ryby v Britské Kolumbii, postávali prostí lidé s tyčí v ruce na břehu, a když kolem plula ryba, praštili ji přes hlavu. Tohle dá naopak vzniknout pracovním příležitostem, místo aby je to zlikvidovalo. Miliony konzerv, označených jako–"
"Uvědomuješ si," vložila se Cynthie rychle, "že věří všemu, co tady říkáš?"
Ian odvětil:
"Co říkám, je pravda." I když, pomyslel si, ne v přesném slova smyslu. Své ženě pak řekl: "Vezmu vás na tu večeři. Najdi naše potravinový lístky a vezmi si na sebe tu modrou pletenou blůzu, ve který máš tak pěkný cecky. Vzbudíš spoustu pozornosti a možná od nás zapomenou vybrat lístky."
"Co je to cecek?" zeptal se Walter.
"Něco, co v dnešní době rychle zastarává, asi jako Pontiac GTO. Je to už jen okrasa, pro obdiv a na hraní. Jeho funkce vymírá." Tak jako naše rasa, pomyslel si, od té doby, co jsme dali plnou moc těm, kdo zabíjejí nenarozené – jinými slovy – nejbezbrannější žijící tvorečky. "Cecek," vysvětlila Cynthie přísně synovi, "je mléčná žláza, kterou mají samice, a která produkuje mléko pro jejich mláďata."
"Obyčejně jsou dva," doplnil Ian. "Pracovní cecek a rezervní cecek, pro případ, že by na tom pracovním byla nějaká porucha. Navrhuji eliminaci jednoho kroku v celé téhle před-člověčí potratové mánii. Pošleme všechny cecky z celého světa do Pečovatelského ústavu. Mléko, pokud v nich vůbec nějaké bude, z nich vysajeme. Mechanickou cestou, samozřejmě. Budou prázdné a bez užitku a mláďata budou umírat přirozenou cestou, připravena o hlavní a jediný zdroj potravy."
"Existují náhrady," zavrčela Cynthie.. "Třeba Sunar. Jdu se převléknout, abychom už mohli jít." Otočila se a odkráčela do ložnice.
"Víš," pronesl za ní Ian, "kdyby existoval nějaký způsob, jak bys mě mohla označit jako před-člověka, poslala bys mě tam. Do toho Pečovatelského ústavu s tou nejlepší péčí." A vsadím se, pomyslel si, že bych nebyl jediný manžel v Kalifornii, který by tam šel. Byla by spousta jiných. Každou chvíli někdo, stejný případ jako já.
"To zní jako plán," dolehl k němu Cynthiin hlas. Slyšela ho.
"Není to jen nenávist k bezbranným," pokračoval Ian Best. "Ve hře je toho víc. Nenávist k čemu? Ke všemu, co roste?" Ničíte je už v zárodku, pomyslel si, dříve, než jsou velcí natolik, aby měli sílu, taktiku a schopnost se bránit – velcí, jako jsem já v porovnání s tebou, s mým plně vyvinutým svalstvem a váhou. Je to o mnoho snadnější, když se člověk – měl bych říci spíš před-člověk – vznáší a sní v plodové vodě a neví nic o tom, jak nebo proč oplácet rány.
Kam zmizel mateřský cit? ptal se sám sebe. Kam se poděla doba, kdy matky bránily především to, co bylo malé, slabé a bezbranné?
Naše soutěživá společnost, rozhodl. Kde přežijí jen silní. Ne ti správní, pomyslel si. Jen ti, kdo mají moc.

Nemají v úmyslu vzdát se nastupující generaci. Je to boj mocného a ďábelského starého proti bezmocnému a mírumilovnému novému.
"Tati," zaprosil Walter, "opravdu pojedeme na Vancouver Island a budeme pěstovat opravdové jídlo a už se nebudeme mít čeho bát?"
Napůl pro sebe Ian zamumlal: "Jakmile seženu peníze."
"Já vím, co tím chceš říct. To znamená ‚uvidíme', nic víc. My tam nepojedeme, viď?" Pozorně sledoval otcovu tvář. "Ona to nedovolí. Jako to, abys mě vodil ze školy a tak. Ona to vždycky zarazí... že jo?"
"Leží to někde před námi," řekl Ian tvrdošíjně. "Možná ne tenhle měsíc, ale jednou, jednoho dne. Slibuji."
"A opravdu tam není žádný potratový vůz?"
"Ne, žádný. V Kanadě je jiný zákon."
"Udělej, ať už je to brzy, tati. Prosím."
Otec si namíchal druhou skotskou s mlékem, ale neodpověděl. Tvářil se zachmuřeně a nešťastně, skoro jako by chtěl začít plakat.

V ZADNÍ ČÁSTI potratového vozu se tísnili tři děti a jeden dospělý. Zatáčky nákladňáku jimi smýkaly ze strany na stranu. Padali na ochranné pletivo, které je oddělovalo, a otec Tima Gantra pociťoval hluboké zoufalství nad tím, že je takto mechanicky odříznut od svého chlapce. Noční můra ve dne, pomyslel si. V klecích jako zvířata. Jeho ušlechtilé gesto mu přineslo pouze ještě větší trápení.
"Proč jsi mu řekl, že neznáš algebru?" zeptal se tiše Tim. "Vím, že umíš dokonce i kalkulus a trigo-něco. Chodil jsi přece na Stanfordskou univerzitu."
"Chci jim ukázat, že buď nás musí zabít všechny, nebo žádného. Ale nerozdělovat nás nějakými byrokratickými, despotickými čarami. ‚Kdy vstupuje do těla duše?' Copak tohle je v dnešní době nějaká rozumná otázka? To je středověk." Vždyť je to, pomyslel si, koneckonců jen výmluva – záminka pro lov na bezbranné. A on nebyl bezbranný. Potratový vůz sebral plně vyspělého muže, se všemi jeho znalostmi, se vší jeho mazaností. Co se mnou asi budou dělat? ptal se sám sebe. Mám očividně všechno, co mají i ostatní muži. Pokud mají duši, pak ji mám i já. Pokud ne, pak ani já ne, ale na jakém reálném podkladě mě mohou dát "uspat"? Nejsem malý a slabý, nejsem hloupoučké děcko, které se jen bezmocně krčí. Mohl bych se o téhle sofistice přít s nejlepšími právníky země, dokonce i se samotným N.S., kdyby to bylo nutné.
Pokud mě zlikvidují, budou muset zlikvidovat i všechny ostatní, včetně jich samotných. A o tom tahle hra není. Tohle je švindl, při kterém vyvolení, ti, kdo zastávají skutečně klíčové ekonomické a politické posty, drží mládí pěkně zpátky – a když je to nezbytné, tak je likvidují. Panuje tu, pomyslel si, v celé této zemi, nenávist stáří k mládí, nenávist a strach. Tak co se mnou udělají? Jsem v jejich věkové skupině a jsem zavřený v kleci v potratovém vozu. Představuji, pomyslel si, jiný druh hrozby. Jsem jeden z nich, ale na druhé straně barikády, s toulavými psy, kočkami, miminy a malými dětmi. Jen ať si lámou hlavu. Jen ať povstane nový svatý Tomáš Akvinský, který to všechno rozmotá.
"Všechno, co umím," řekl nahlas, "je dělení, násobení a odčítání. Nemám jasno dokonce ani ve zlomcích."
"Ale znal jsi to!" zvolal Tim.
"Legrační, jak po škole všechno rychle zapomeneš," řekl Ed Gantro. "Vy děti to určitě ovládáte mnohem lépe než já."
"Tati, ale oni tě zlikvidují. Tebe nikdo neadoptuje. V tvém věku ne. Jsi příliš starý."
"Takže," řekl Ed Gantro. "Dvojčlenka. Jak to je? Nemůžu to vůbec dát dohromady. Něco s A a B."
Vypařilo se mi to z hlavy stejně jako moje nesmrtelná duše... zasmál se pro sebe. Nemohu projít testem na duši, pomyslel si. Ne, když budu mluvit takhle. Jsem pouhý pes v kanálu, zvíře ve stoce.
Základní chyba, kterou ti pro-potratovci udělali, pomyslel si, byla ta, že nakreslili onu despotickou přímku.
Embryo není chráněno žádnými americkými ústavními právy a může být doktorem legálně usmrceno. Ale plod už byl "člověk" s právy, alespoň na chvilku. Pak pro-potratový dav rozhodl, že dokonce ani sedmiměsíční plod ještě není "člověk" a mohl být legálně usmrcen specializovaným lékařem. A, jednoho dne, novorozeně – pouhá zelenina. Neumí zaostřit oči, nic nechápe, nemluví... pro-potratová skupina

vedla soudní proces a vyhrála se svým tvrzením, že novorozeně není nic víc, než pouhý plod vypuzený náhlými organickými procesy z dělohy. Ale kde se – tedy má nakreslit konečná čára? Když se dítě poprvé usměje? Když řekne své první slovo nebo dosáhne věku pro určitou hračku? Zákonná čára byla vytrvale posouvána vzad. A teď ta nejprimitivnější a nejdespotičtější definice ze všech: když dokáže provádět "vyšší matematiku".
To ovšem dělá ze starověkých Římanů Platónovy doby nelidi, protože těm byla aritmetika neznámá. Znali jen geometrii. A algebru vynalezli Arabové o mnoho let později. Despocie. A nebyla to vůbec náboženská despocie. Byla zcela zákonná. Církev už dlouho před tím – vlastně od samého začátku – trvala na tom, že dokonce i zygota a embryo, které následuje, jsou nedotknutelné životní formy, jako kterékoliv jiné na Zemi. Viděli, co se chystá za těmi despotickými definicemi jako "Nyní vstupuje duše do těla," nebo v moderním jazyce "Nyní je to člověk, který má právo na plnou ochranu zákonem jako kdokoliv jiný." Co bylo smutné, byl pohled na malé dítě, jak si den co den statečně hraje doma na dvorku a pokouší se doufat, pokouší se předstírat ochranu, kterou nemá.
No, pomyslel si, uvidíme, co se mnou udělají. Je mi třicet pět let a mám hodnost magistra ze Stanfordu. Copak mě strčí na třicet dní do klece s plastikovou miskou na jídlo, vodovodním kohoutkem a místem – kde si budu zřejmě ulehčovat – a pokud mě nikdo neadoptuje, odešlou mě na automatickou smrt spolu s ostatními?
Hodně riskuji, pomyslel si. Ale oni dnes sebrali mého syna, a to byl začátek celého toho risku – když ho dostali, ne když jsem vystoupil a stal se sám obětí.
Pohlédl kolem sebe na tři vystrašené chlapce a pokusil se vymyslet něco, co by jim řekl, nejen svému synovi, ale všem třem.
"Podívejte," vzpomněl si na jeden citát. "Povím vám svaté tajemství. Až zemřeme, tak nebudeme spát. My–" Ale na zbytek si nemohl vzpomenout. Propadák, pomyslel si smutně. "My se probudíme," dělal, co mohl. "Jako bleskem. V mžiku oka."
"Ticho tam," zavrčel řidič auta zpoza své drátěné sítě. "Nemůžu se soustředit na tuhle podělanou cestu." Pak doplnil. "Upozorňuju vás, že vám tam dozadu můžu stříknout trochu plynu, abyste se zklidnili. Je to pro neukázněné P-L, které sebereme. Takže toho necháte, nebo mám cvrnknout do plynové páky?"
"Už budeme zticha," řekl .Tim rychle a podíval se na otce očima plnýma tiché, zoufalé prosby, aby se přizpůsobil.
Otec neřekl ani slovo. Ten rychlý pohled naléhavé prosby ho zcela odzbrojil, a tak kapituloval. To, co se stane v tomhle voze, uvažoval, není vůbec rozhodující. To bude, až dorazí do Pečovatelského ústavu – kde se při první známce potíží objeví novináři a televizní reportéři.
A tak jeli v tichosti, každý se svými vlastními obavami, se svými vlastními představami. Ed Gantro se ponořil do sebe a v duchu dokončoval plán toho, co udělá — co musel udělat. A ne jen pro Tima, ale pro všechny P-L kandidáty. Promýšlel všechny možné následky a náklaďák se zatím kolébal a rachotil po cestě.

JAKMILE NÁKLAĎÁK zastavil na vyhrazeném parkovišti Pečovatelského ústavu a jeho zadní dveře se otevřely, přišel Sam B. Carpenter, který řídil celou tu zatracenou operaci, podíval se dovnitř a řekl: "Máte tam dospělého muže, Ferrisi. Chápete vůbec, co jste chytil? Rebela, rozumíte tomu?"
"Ale on trval na tom, že neumí nic než sčítat."
Carpenter se obrátil na Eda Gantra: "Dejte mi vaši náprsní tašku. Chci znát vaše skutečné jméno. Vaše číslo pojistky, trvalé bydliště – no tak, chci vědět, kdo skutečně jste."
"Je to jen venkovský buran," vysvětloval Ferris, když viděl, jak Gantro odevzdává svoji sežmoulanou peněženku.
"A nechtě ověřit jeho otisky," štěkl Carpenter. "Plný soubor. Okamžitě – priorita A." Moc rád mluvil tímhle způsobem.
O hodinu později dostal zprávy z džungle vzájemně propojených počítačů Státní bezpečnosti s centrálou v pseudovenkovském utajovaném místě ve Virginii. "Tento jedinec graduoval z matematiky na Stanfordské univerzitě. Potom obdržel doktorát z psychologie, které nás, zcela nepochybně, podrobil. Musíme ho odsud dostat."

"Já jsem měl duši," řekl Gantro, "ale ztratil jsem ji."
"Jak," zeptal se Carpenter, protože nic takového . z Gantrovy úřední zprávy nevyčetl.
"Embolie. Část mozkové kůry, kde sídlila moje duše, se poškodila, když jsem nešťastnou náhodou vdechl výpary spreje proti hmyzu. To je také důvod, proč žiju venku v přírodě a živím se kořeny a housenkami, spolu s mým synem Timem."
"Uděláme vám EEG," prohlásil Carpenter. "Co je to? Nějaký z těch mozkových testů?" Carpenter se obrátil na Ferrise: "Zákon říká, že duše vstupuje ve dvanácti letech. A ty jsi přivezl dospělého muže, kterému je pořádně přes čtyřicet. Mohli by nás obvinit z vraždy. Musíme se ho zbavit. Odvezeš ho zpátky přesně na to místo, kde jsi ho našel, a vysypeš ho ven. Když neopustí vůz dobrovolně, dej mu nalokat plynu a vyhoď ho. Je to rozkaz v zájmu bezpečnosti státu. Závisí na tom tvé místo a tvé postavení v trestním zákoníku této země."
"Patřím sem," řekl Ed Gantro. "Jsem jen atrapa."
"I to jeho dítě," přikázal Carpenter. "Je to pravděpodobně jeden z těch matematických mentálních mutantů, které ukazují v televizi. Napálili tě. Určité už zalarmovali média. Vem je zpátky všechny, nakrm je plynem a vysyp je tam, kde jsi je našel, nebo koneckonců kdekoliv, kde nebudou na očích."
"Začínáte být hysterický," rozhněval se Ferris. "Udělejte Gantrovi EEG a pravděpodobně ho budeme muset pustit, ale ti tři mladiství—"
"Všechno je geniální," vyjel na něj Carpenter, "všechny části projektu, to jenom ty jsi takový hlupák, který nic nechápe. Vykopneš je z auta a z našich pozemků a zapřeš – rozumíš tomu? – zapřeš, že jsi někdy někoho z těch tří viděl. A na tom budeš trvat."
"Ven z auta," rozkázal Ferris a zmáčkl tlačítko, které zvedlo drátěné klece.
Všichni tři chlapci se vyškrábali ven. Ale Ed Gantro zůstal.
"On asi dobrovolně nevystoupí," řekl Carpenter. "O.K. Gantro, tak my vás dostaneme ven jinak." Kývl na Ferrise a oba vstoupili do zadní části naklaďáku. O chvíli později usadili Eda Gantra na chodník u parkoviště.
"Teď jste jen obyčejný obyvatel města," oddechl si Carpenter s úlevou. "Můžete prohlašovat, co chcete, ale nemáte žádný důkaz."
"Tati," zeptal se Tim, "jak se dostaneme domů?"
Všichni tři chlapci se shromáždili kolem Eda Gantra.
"Mohl byste zavolat někomu od nás," řekl chlapec Fleischhacker. "Vsadím se, že táta Waltera Besta má dost benzínu, aby pro nás přijel. Jezdí často na dlouhé cesty. Má speciální průkaz."
"On a jeho žena, paní Bestová, se hodně hádají," pronesl Tim. "Takže rád jezdí po nocích sám. Myslím, bez ní."
Ed Gantro řekl: "Zůstávám tady. Chci být zamčen do klece."
"Ale vždyť můžeme jít," protestoval Tim. Naléhavě zaškubal tátu za rukáv. "O to přece šlo, ne? Nechali nás jít, když tě uviděli. Dokázali jsme to!"
Ed Gantro se obrátil na Carpentera: "Trvám na tom, abych byl zavřen s ostatními P-L, které tam máte." Ukázal na impozantní, zeleně natřenou budovu Ústavu.
Tim se obrátil na pana Sama B. Carpentera a řekl mu: "Zavolejte panu Bestovi, že jsme tady na poloostrově. Je to předčíslí 669. Řekněte mu, ať pro nás přijede. Udělá to. Slibuji. Prosím."
Chlapec Fleischhacker dodal:
"V telefonním seznamu je jen jeden pan Best s předčíslím 669. Prosím, pane."
Carpenter odešel dovnitř k jednomu z mnoha ústavních telefonů a zalistoval v seznamu. Ian Best. Vymačkal číslo.
"Dovolali jste se na polo-pracující, polo-flákající se číslo," odpověděl hlas nějakého muže, znatelně opilého. V pozadí uslyšel Carpenter ostrý hlas rozzuřené ženy, která Iana Besta právě peskovala.
"Pane Běste," řekl Carpenter, "několik osob, které znáte, zůstalo trčet dole na křižovatce Čtvrté a Bílé ulice ve Verde Gabrielu. Jakýsi Ed Gantro a jeho syn Tim, chlapec identifikovaný jako Ronald nebo Donald Fleischhacker a další neidentifikovatelný malý chlapec. Gantrův syn říká, že neodmítnete přijet sem dolů, naložit je a odvézt domů."
"Křižovatka Čtvrté a Bílé," zarazil se Ian Best. Pauza. "Tam je ta likvidační stanice, ne?"

"Pečovatelský ústav," řekl Carpenter.
"Do prdele," zaklel Best. "Jasně, že pro ně přijedu. Očekávejte mě do dvaceti minut. Vy tam máte Eda Gantra jako P-L? Víte, že graduoval na Stanfordské univerzitě?"
"Jsme si toho vědomi," odpověděl Carpenter kamenně. "Ale oni nejsou zadrženi. Jsou pouze – tady. Nikoliv – opakuji nikoliv – ve vazbě."
Ian Best, se značně opileckou výslovností, prohlásil:
"Než se tam dostanu, budou tam reportéři ze všech novin." Cvak. Zavěsil.
Když přišel Carpenter zpátky, řekl Timovi: "No, vypadá to, že jsem díky tobě informoval o vaší přítomnosti tady vášnivého antipotratového aktivistu. Chytré, opravdu moc chytré."
Za několik okamžiků se ke vchodu do Ústavu přihnala jasně červená mazda. Vystoupil muž se světlým plnovousem, zapojil kameru a zvukové zařízení a vydal se volnou chůzí ke Carpenterovi. "Dozvěděl jsem se, že tady v Ústavu máte stanfordského absolventa matematiky," řekl neutrálním, nevzrušeným hlasem. "Mohl bych s ním mluvit?"
Carpenter odpověděl: "Nikoho takového jsme nepřijali. Můžete si prohlédnout naše záznamy." Ale reportér už soustředil pozornost na tři chlapce, shromážděné kolem Eda Gantra.
Reportér nahlas zavolal: "Pan Gantro?"
"Ano, pane," odpověděl Ed Gantro.
Prokrista, pomyslel si Carpenter. Vždyť my jsme ho opravdu zamkli v jednom z našich úředních vozů a přivezli sem. Bude to ve všech novinách. Modrá dodávka s označením TV už zahýbala na parkoviště. A za ní další dvě auta.

POTRATOVÝ ÚSTAV LIKVIDUJE
ABSOLVENTA STANFORDU

Právě to se teď dalo číst v Carpenterových myšlenkách. Nebo:

OKRESNÍ POTRATOVÝ ÚSTAV
PŘISTIŽEN PŘI ILEGÁLNÍM POKUSU...

A tak dále. Šot ve večerních televizních novinách. Gantro a, až se ukáže, Ian Best, který byl pravděpodobně jeho právním zástupcem, obklopeni kazeťáky, mikrofony a videokamerami.
Obrovsky jsme to zmrvili, pomyslel si. Obrovsky zmrvili. V Sacramentu nám zatrhnou povolení. Budeme zase sesazeni na lovce toulavých psů a koček, jako předtím. Posranej život.

KDYŽ IAN BEST přijel ve svém černém mercedesu, byl ještě trochu opilý. Edu Gantrovi řekl: "Vadilo by vám, kdybychom si po cestě zpět udělali malou okružní jízdu po okolí?"
"Kudy?" zeptal se Ed Gantro. Byl unavený a chtěl co nejdříve odjet. Nevelký příliv lidí od médií ho vyzpovídal a zmizel. Dosáhl svého a teď se cítil vyčerpaný a chtěl jet domů.
Ian Best řekl: "Vancouver Island, Britská Kolumbie."
Ed Gantro se usmál: "Tyhle děti by měly jít co nejdřív do postele. Moje dítě i tyhle dvě. Ksakru, neměli dokonce ani večeři."
"Zastavíme u McDonalda," řekl Ian Best. "A potom můžeme odstartovat do Kanady, kde jsou ryby a spousta hor, na kterých je pořád sníh, dokonce i v téhle části roku."
"Jasně," Gantro se znovu usmál. "Můžeme tam odjet."
"Ty chceš?" prohlížel si ho bedlivě Ian Best. "Ty opravdu chceš?"
"Zařídím si pár věcí, a pak, no jasně, můžeme vyrazit společně."
"Do prdele," vydechl Best. "Ty to myslíš vážně."
"Ano. Myslím. Musím samozřejmě získat souhlas svojí ženy. Nemůžeš odejít do Kanady, dokud tvoje žena nepodepíše dokument, že tě nebude následovat. Staneš se tím, čemu se říká ‚ilegální přistěhovalec'."
"Takže musím získat Cynthiino písemné svolení."
"Dá ti ho. Musíš přistoupit na to, že jí budeš posílat peníze."

"Myslíš, že dá? Nechá mě jít?"
"Samozřejmě."
"Ty si skutečně myslíš, že nás naše ženy nechají jít," zapochyboval Ian Best, když spolu s Gantrem nahnali děti do mercedesu. "Vsadím se, že máš pravdu. Cynthie se mě ráda zbaví. Víš, jak mi říká, přímo před Walterem? ‚Agresivní zbabělec'. I hůř. Nemá ke mně žádný respekt."
"Naše ženy," řekl pevně Gantro, "nás nechají jít." Ale věděl své.
Podíval se za sebe na vedoucího Ústavu, pana Sama B. Carpentera, a řidiče náklaďáku Ferrise, který, jak řekl Carpenter tisku a TV, měl ode dneška padáka, a který byl, podle jeho slov, novým a nezkušeným zaměstnancem Ústavu.
"Ne. Nenechají nás jít. Nikdo z nich." Ian Best se neohrabaně potýkal se složitým mechanismem, kterým se ovládal motor vozu. "Jasně, že nechají. Podívej, jak tam stojí. Co mohou udělat po tom, co jsi řekl do televize a tomu reportérovi, který z toho udělá článek na první stránku?"
"Nemyslím je," řekl Gantro bezbarvě. "Mohli bychom prostě utéct."
"Jsme v pasti. V pasti a nemůžeme ven. Ale přece jen se Cynthie zeptej. Za pokus to stojí."
"Nikdy neuvidíme Vancouver Island a velký transoceánský trajekt vynořující se z mlhy, je to tak?"
"Jasně, že ano, nakonec." Ale věděl, že je to lež, absolutní lež. Jako když člověk řekne něco, o čem ví, že je to pravda, ale naprosto neví proč.
Vyjeli z parkoviště na veřejnou silnici.
"Je to dobrý pocit," řekl Ian Best, "být volný... co?" Všichni tři chlapci přikývli, ale Ed Gantro neřekl nic. Volní, pomyslel si. Volní, abychom mohli jet domů. Aby nás chytili do ještě větší sítě a strčili do ještě většího náklaďáku, než je ta automatická kovová bedna z Pečovatelského ústavu.
"Tohle je velký den," podotkl Ian Best.
"Ano," souhlasil Ed Gantro. "Velký den, ve kterém byla vypálena ušlechtilá a účinná rána za všechny bezmocné, za všechny, o kterých můžeš říci: ‚žijí'."
Ian Best se na něj upřeně zadíval. "Nechci jet domů. Chci vyrazit do Kanady, teď hned."
"Musíme jet domů," připomněl mu Ed Gantro. "Dočasně, pochopitelně. Zařídit různé věci. Právní záležitosti. Vzít si všechno, co budeme potřebovat."
Ian Best, s očima upřenýma na silnici před sebou, vzdychl: "Nikdy se tam nedostaneme. Do Britské Kolumbie a na Vancouver Island, do Stanley Parku, do Anglického zálivu a tam, kde pěstují obilí a chovají koně a kde mají transoceánské trajekty."
"Ne, nedostaneme," řekl Ed Gantro.
"Ani teď, ani později?"
"Nikdy."
"Toho jsem se bál," pravil Best rozechvělým hlasem a sevřel křečovitě volant. "Myslel jsem si to od začátku."
Pak jeli v naprosté tichosti a nikdo nic neříkal. Už nebylo co.

POZNÁMKY K POVÍDKÁM
Philip K. Dick

ZLATÝ MUŽ
Zde hovořím o tom, že mutanti jsou pro nás, obyčejné lidi, velmi nebezpeční – názor, kterého John W. Campbell ml. hluboce litoval. Vždycky se od nás očekávalo, že na ně budeme pohlížet jako na své vůdce. Mě ale vždycky zneklidňovalo, jak by asi pohlíželi oni na nás. Možná by ani nechtěli být našimi vůdci. Třeba bychom za to těm supervyvinutým, nadřazeným mozkům ani nestáli. A i kdyby souhlasili s tím, že se stanou našimi vůdci, znepokojuje mě představa, kam bychom asi došli. Možná by to mělo něco společného s těmi budovami s nápisem SPRCHY, kde ve skutečnosti žádné sprchy nebyly.

ODVETNÉ UTKÁNÍ
Téma nebezpečných hraček se jako tenounká nit táhne celým mým dílem. Nebezpečí, skrývané za nevinností... a co může být nevinnější než hračka? Tato povídka mě nutí myslet na soupravu ohromných

reproduktorů, které jsem viděl minulý týden v jednom obchodě. Stály šest tisíc dolarů a každý byl větší než lednička. Vtipkovali jsme o nich, že kdyby člověk nešel do obchodu, aby se na ně podíval, přišly by se ty bedny podívat na něho.

KRÁL ELFŮ
Tato povídka patří samozřejmě do fantastické literatury, ne do SF. Původně měla pesimistický konec, ale Horace Gold, editor, který ji koupil, mi pečlivě vysvětlil, že proroctví se vždycky vyplní. Pokud ne, tak to není žádné proroctví. V tom případě ovšem nemůže existovat nic takového jako falešný prorok. "Falešný prorok" je oxymóron.

STYL YANCY
V této povídce jsem se opíral o osobnost prezidenta Eisenhowera. Během jeho vlády jsme si všichni dělali starosti o toho MUŽE VE FLANELOVÉM OBLEKU. Báli jsme se, že se celá země změní v hejno klonů jednoho člověka. (Ačkoliv slovo "klon" jsme tenkrát ještě neznali.) Oblíbil jsem si tuto povídku natolik, že jsem ji použil jako osnovu pro svůj román THE PENULTIMATE TRUTH, přesněji řečeno tu část, kdy všechno, co vám vláda říká, je lež. Mám tu část pořád moc rád. Věřím totiž, že to tak je. Aféra Watergate samozřejmě základní myšlenku této povídky potvrdila.

NE V TÉTO VAZBĚ
Zde předkládám jedno ze svých velkých přání. Aby to, co se říká v Bibli, byla pravda. Když jsem tuto povídku psal, byl jsem na jakémsi rozhraní mezi vírou a pochybností. Teď, o mnoho let později, jsem pořád na této pozici. Přál bych si, aby to, co se v Bibli vypráví, byla pravda, ale – i když, jestli není, možná bychom mohli zařídit, aby byla. Ale běda, byla by s tím spousta práce.

ČERNÁ KRABIČKA
Tuto povídku jsem použil, když jsem psal svůj román SNÍ ANDROIDI O ELEKTRICKÝCH OVEČKÁCH? Popravdě řečeno, v povídce se mi podařilo vyjádřit myšlenku mnohem lépe. Náboženství je zde považováno za hrozbu pro všechny politické systémy. A z toho důvodu je to také jistá forma politického systému, možná dokonce nejvyšší a nejzákladnější. Pojem caritas (nebo agapy) se v mém díle objevuje jako klíč k pravému člověku. Android, který není skutečným člověkem, ale obyčejným strojem na reflexy, není schopen prožitku empatie. V této povídce se nikdy nevyjasní, jestli je Mercer vetřelec z nějakého jiného světa. Ale musí být, ve smyslu, jakým jsou vetřelci všichni náboženští vůdci... ale ne z jiné planety jako takové.

NEPOLEPŠITELNÝ S
Pokud základní téma celého mého díla zní "Můžeme považovat vesmír za skutečný, a pokud ano, jakým způsobem?" druhé téma by bylo beze sporu "Jsme všichni opravdu lidé?" V této povídce stroj neimituje lidskou bytost, ale místo toho falšuje důkazní materiál o ní. O určité lidské bytosti. Falšování je téma, kterým jsem zcela uchvácen. Jsem přesvědčen, že zfalšovat lze cokoliv, jakýkoliv materiál, který ukazuje na určitou věc. Falešné stopy nás mohou donutit věřit tomu, čemu oni chtějí, abychom věřili. U této věci skutečně neexistuje žádná teoretická horní hranice. Jakmile jste jednou otevřeli dveře teoriím o falešném, vstoupili jste do zcela jiné úrovně skutečnosti. Je to výlet, ze kterého není návratu. A myslím, že je to zdravý výlet, pokud to neberete moc vážně.

VÁLKA S FNOLY
Tak jsme zase jednou přepadeni. A, ó jaké pokoření, docela primitivní formou života. Můj kolega, Tím Powers, jednou řekl, že Marťané by nás mohli přepadnout jednoduše tak, že by si nasadili klaunské čepice, a my bychom si toho nikdy nevšimli. Je to forma úsporné invaze. Myslím, že se nacházíme ve stádiu, kdy nás každá myšlenka o napadení rozesměje. (A v tom okamžiku jsme nejzranitelnější.)

POSLEDNÍ Z PÁNŮ

Zde předkládám téma víry v robota jako vůdce, robota, který je zároveň trpícím služebníkem, jako byl, řekněme, Kristus. Vůdce jako služebník člověka, Vůdce, bez kterého se lze obejít – možná. Nad nesmrtelností se v této povídce vznáší velká záhada. Měli bychom mít vůdce, nebo bychom si měli vládnout sami? Zřejmě to druhé, alespoň většinou. Ale – někdy mezi tím, co je teoreticky správné, a tím, co se děje v praxi, leží hluboká propast. Je zajímavé, že robotovi jsem ochoten důvěřovat, ale androidovi ne. Snad je to proto, že robot se vás nesnaží přesvědčit, že je něčím, čím není.

VŠETEČKA
Za krásou číhá ošklivost. V této poněkud kruté povídce můžete vidět zárodek mého později rozvinutého tématu, že nic není takové, jaké se zdá být. Tato povídka představuje jakousi zkušební jízdu. Začínal jsem si uvědomovat, že vnější a vnitřní stránka jsou dvě různé věci. Jak řekl Hérakleitos ve fragmentu 54: "Vnitřní forma je pánem vnější formy," a z toho vychází pozdější Platónův dualismus mezi světem jevů a skutečnou, i když neviditelnou sférou forem, která se za ním skrývá. Možná, že jsem do této jednoduché povídky vložil příliš mnoho, ale alespoň jsem začínal matně vidět to, co jsem později viděl zcela jasně. Ve fragmentu 123 Hérakleitos říká: "Podstata věcí spočívá ve způsobu, jakým se ji snaží utajit."

JASNÁ VÝHRA
K této povídce cítím stejný vztah jako k Harlanovi Ellisonovi: miluju toho bastarda. Je to dobře postavená povídka s – alespoň pro mne – naprosto nečekaným koncem. Jeden lunapark přinese zkázu. Potom se objeví další lunapark a postaví se proti tomu prvnímu. Jejich protichůdná interakce je předplánována takovým způsobem, že první lunapark vítězí. Jako by ty dvě nepřátelské síly, které představují základ všech změn ve vesmíru, byly v tajném spolku. Ve prospěch Thanata, vládce temnot, se zrodil svár, který je, abych tak řekl, počátkem destrukce.

PRODAVAČ NEJVYŠŠÍ KVALITY
Když se tato povídka objevila poprvé, fanoušci ji naprosto odmítli. Pozorně jsem ji přečetl, zmatený jejich nepřátelstvím, a pochopil jsem proč: je to superotravná povídka, a to skrznaskrz. Kdybych ji měl přepsat, musel bych naprosto změnit konec. Musel bych nechat člověka a robota, tedy pasrada, aby na konci povídky uzavřeli přátelství. Paranoická logika této povídky by musela být překonstruována v absolutní protiklad: X, téma člověk-kontra-robot, by muselo být změněno na anti-X, téma člověk-plus-robot-kontra-vesmír. Toho konce hluboce lituji. Takže až budete povídku číst, zkuste si ji představit tak, jak měla být napsána. Pasrad říká: "Pane, jsem zde, abych vám pomohl. K čertu s mými instrukcemi. Zůstaňme spolu navždy." Ale pak bych byl, myslím, kritizován za násilný happy end. A přesto, tento konec je špatný. Fanouškové měli pravdu.

VZÁCNÝ ARTEFAKT
Trval jsem na tom, aby sem byla tato povídka zařazena. Je zpracována zvláštní logikou, kterou, jak mě upozornila profesorka Patricia Warricková, s oblibou používám. Nejdříve máte X. Pak uděláte matematickou negaci a získáte anti-X. Okay, teď to znovu převrátíte a získáte anti-anti-X. Okay, otázka zní: Je anti-anti-X rovno X? Nebo je to jen prohloubení anti-X? V této povídce se zdá být celý případ roven X, ale ukáže se, že pravda je naopak anti-X. Ale potom se ukáže, že ani to není pravda, takže jsme zpátky na X? Profesorka Warricková tvrdí, že moje logika končí splynutím X a anti-X. S tím naprosto nesouhlasím, ale také nedokážu říct, čím moje logika končí. Ať je to, z hlediska logiky, co chce, je to obsaženo právě v této povídce. Buď jsem vymyslel zcela novou logiku, nebo, ehm, nehraju s plným balíčkem karet.

MĚSTEČKO
Zde se frustrace zklamaného, malého člověka – malého ve smyslu moci nad ostatními lidmi – postupně přetváří v něco hrozivého: smrtelnou sílu. Když znovu pročítám tuto povídku (která samozřejmě patří do fantastické literatury, ne do science fiction), jsem fascinován nenápadnou změnou z otroka v otrokáře, která v hlavním hrdinovi probíhá. Věrné Haskel se nejdříve jeví jako bezmocný lidský červ, ale v jeho

nitru se skrývá síla, která je všechno, jen ne slabá. Je to, jako bych říkal: Lidé, po kterých se šlape, by mohli být nebezpeční. Buďte opatrní s jejich zneužíváním. Mohl by se za nimi skrývat Thanatos, bůh smrti. Možná si ve skrytu své ubohé duše nepřejí vládnout. Možná si přejí ničit.

PŘED-LIDÉ

Touto povídkou, nejnovější ze všech v této sbírce, jsem si vysloužil absolutní nenávist Joanny Russové, která mi napsala nejsprostší dopis, jaký jsem kdy dostal. V jednom místě prohlašuje, že lidi, (nepoužila slovo "lidi") kteří se nestydí vyslovit takové názory, by nechala bez milosti postřílet. Uznávám, že tato povídka vyžaduje speciální obhajobu a je mi líto, pokud jsem se nějak dotkl lidí, kteří se mnou nesouhlasí v otázce potratů na požádání. Také jsem obdržel několik anonymních dopisů plných nenávisti, které nebyly od jednotlivců, ale od organizací, propagujících právě takové potraty. Vlastně jsem se vždycky dokázal dotknout někoho tím, co jsem napsal. Drogy, komunismus, a nyní anti-potratový postoj. Zřejmě opravdu vím, jak si zavařit. Je mi líto, lidi. Ale v zájmu těch před-lidiček mi není líto ničeho. A za tím si stojím: "Hier steh' Ich. Ich kann nicht anders," jak prý řekl Martin Luther.

SLOVO NA ZÁVĚR

Philip K. Dick

Ve své předmluvě k této knize jsem řekl, že SF poskytuje nekonečný prostor pro rebelii: proti uznávaným zásadám, zvyklostem, proti všemu, co existuje. Ve svém díle pochybuji dokonce i o vesmíru. Nahlas se ptám, jestli je skutečný. Ptám se, jestli všichni jsme skuteční. Takže, jak vidíte, na nic jsem nezapomněl. V celé této knize krátkých povídek lze snadno rozpoznat téma podvodníků a podvodů, téma lstivosti a protřelosti, ale já bych rád upozornil na téma lidské víry, které tu je, ačkoliv často tak hluboko pod povrchem, že není na první pohled vidět. V "Před-lidech" je to láská k dětem, co cítím, ne nenávist k těm, kteří je zabíjejí. Můj hněv vychází z lásky, z lásky sevřené v okovech. Doufám, že to poznáte i v této povídce. Pokud ne, selhal jsem. Chtěl jsem vás požádat, abyste "Černou krabičku" četli až jako poslední, protože má k mému krédu blíže než kterákoli jiná povídka v této knize. Co se týká "Vzácného artefaktu", žádal jsem, aby sem byl zařazen. Je to příběh o víře. O emocionální víře člověka. Věřím tedy, že mě správně pochopíte a neuvidíte jen odpor a zlobu. Pokuste se, prosím, proniknout až k jádru pod tím vším, k jádru plnému lásky.